

Stjórnartíðindi

1928 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfundu skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 9, 22, 63, 129-130, 170, 240, og 275.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRIÐ 1928

A-DEILD

REYKJAVÍK 1929
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1928.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1	7. febr.	Konungleg auglýsing um, að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	1
2	3. mars	Konungleg auglýsing um, að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórninni	2
3	22. mars	Lög um breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 29, 3. nóv. 1915	3
4	3. apríl	Lög um breyting á lögum, nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll	4
5	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 47, 15. júní 1926, um verðtoll af nokkrum vörum	5—6
6	11. apríl	Konungsbrjef um þingsuppsögn	6
7	12. apríl	Lög um mentamálaráð Íslands	7—8
8	15. apríl	Lög um einkasölu á útfluttri síld	8—12
9	S. d.	Lög um breyting á lögum, nr. 48, 31. maí 1927, um Landsbanka Íslands	13—20
10	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	21—38
11	23. apríl	Lög um varnir gegn því, að gin- og klaufaveiki og aðrir alidýrasjúkdómar berist til landsins.	39—41
12	7. maí	Lög um viðauka við lög nr. 79, 14. nóv. 1917, um samþyktir um lokunartíma sölubúða í kaupstöðum	42
13	S. d.	Lög um meðferð skóga og kjarra og friðun á lyngi o. fl.	43—45
14	S. d.	Lög um sölu á landi Garðakirkju í Hafnarfirði ..	46
15	S. d.	Lög um lífeyri fastra starfsmanna Búnaðarfelags Íslands	47
16	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 16, 13. júní 1925, um breyting á 33. gr. laga, nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	48
17	S. d.	Lög um aukna landhelgisgæslu	49

IV

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
18	7. maí	Lög um löggilding verslunarstaða	50
19	S. d.	Lög um fræðslumálanefndir	51—52
20	S. d.	Lög um skifting Gullbringu- og Kjósarsýslu í tvö kjördæmi	52—53
21	S. d.	Lög um sölu prestsetursjarðarinnar Garða á Akranesi.	53
22	S. d.	Hjúalög	54—61
23	S. d.	Lög um nauðungaruppboð á fasteignum og skipum	62
24	S. d.	Lög um eftirlit með verksmiðjum og vjelum	63—70
25	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 48, 10. nóv. 1905, um bændaskóla	70—71
26	S. d.	Lög um heimild fyrir landsstjórnina að reisa betrunarhús og vinnuhæli	71
27	S. d.	Lög um kynbætur nautgripa	72—74
28	S. d.	Lög um búfjártryggingar	75—81
29	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 43, 30. júlí 1909, (Prentsmiðjur)	81
30	S. d.	Lög um þinglýsing skjala og aflýsing	82—85
31	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	86—87
32	S. d.	Lög um sundhöll í Reykjavík	88
33	S. d.	Lög um skattgreiðslu h.f. Eimskipafjelags Íslands	89
34	S. d.	Lög um heimild hreppsstjóra til að framkvæma lögtak	90
35	S. d.	Lög um byggingar- og landnámssjóð	90—95
36	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25 % gengisviðauka	95—96
37	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararjettar	96
38	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 11, 4. júní 1924, um breyting á lögum nr. 38, 3. nóv. 1915, um afhending á landi til kirkjugarðs í Reykjavík	97
39	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913	98
40	S. d.	Lög um breyting á jarðræktarlögum nr. 43, 20. júní 1923.	99—102
41	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar	103
42	S. d.	Lög um varasáttarnefndarmenn í Reykjavík	104
43	S. d.	Lög um laxveiði í Nikulásarkeri í Norðurá	105
44	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 44, frá 27. júní 1925, um slysatryggingar	106—107
45	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 53, frá 27. júní 1921, um hvíldartíma háseta á íslenskum botnvörpuskipum	107
46	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1926	108—113

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
47	7. maí	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1926	114—116
48	S. d.	Lög um bæjarstjórn í Neskaupstað í Norðfirði	117—122
49	S. d.	Lög um stofnun síldarbræðslustöðva	122—123
50	S. d.	Lög um Strandarkirkju og sandgræðslu í Strand- arlandi	124
51	S. d.	Lög um nokkrar breytingar til bráðabirgða á hegn- ingarlöggjöfinni og viðauka við hana	125—128
52	S. d.	Lög um tilbúinn áburð	128—129
53	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að inn- heimta tekju- og eignarskatt með 25 % viðauka	129—130
54	S. d.	Lög um Menningarsjóð	130—132
55	S. d.	Lög um bann gegn dragnótaveiði í landhelgi	133—134
56	S. d.	Fjáralög fyrir árið 1927	135—137
57	S. d.	Lög um atvinnuleysissskýrslur	137—138
58	S. d.	Lög um atkvæðagreiðslu utan kjörstaða við alþing- iskosningar.	138—145
59	S. d.	Lög um friðun Þingvalla	145—147
60	S. d.	Lög um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka (seriur) bankavaxta- brjefa	147—153
61	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1929	154—201
62	S. d.	Lög um hlunnindi fyrir lánsfjelög	201—202
63	S. d.	Lög um varðskip landsins og skipverja á þeim	202—204
64	S. d.	Áfengislög	205—216
65	S. d.	Lög um samstjórn tryggingarstofnana landsins ..	216—217
66	S. d.	Lög um smíði og rekstur strandferðaskips	218
67	S. d.	Lög um dómsmálastarfa, lögreglustjórn, gjald- heimtu o. fl. í Reykjavík	219—220
68	S. d.	Lög um bráðabirgða- ungmennafræðslu í Reykjavík	221—222
69	S. d.	Lög um einkasölu á áfengi	223—225
70	S. d.	Lög um að undanþiggja Íslandsbanka inndráttar- skyldu seðla árið 1928	225
71	S. d.	Lög um vernd atvinnufyrirtækja gegn órjettmæt- um prentuðum ummælum	226
72	S. d.	Lög um hvalveiðar	227—228
73	S. d.	Lög um slysatryggingar	228—236
74	11. maí	Tilskipun um breyting á ákvæðum tilskipunar 27. ágúst 1927, um stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkels- sonar Skálholtsrektors (Thorkillii-sjóðs)	237
75	20. júní	Auglýsing um samning milli Íslands og Svíþjóðar um póstviðskifti	238—239
76	7. júlí	Auglýsing um prófreglugjörð fyrir lærdómsdeild Gagnfræðaskólans á Akureyri	239—246
77	19. júlí	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 15, 19. júní 1922, um breyting á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um aðflutningsgjald af síld o. fl.	247
78	28. ágúst	Auglýsing um samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku ..	248—252

VI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
79	28. ágúst	Auglýsing um samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Canada	253—259
80	11. okt.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbanka Íslands um útgáfu á 8. flokki (seriu) bankavaxtabrjefa, samkvæmt lögum nr. 60, 7. maí 1928, um útgáfu nýrra flokka (seria) bankavaxtabrjefa ..	259—268
81	21. des.	Opin brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar föstudaginn 15. febrúar 1929	269
82	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	269
83	S. d.	Reglugjörð fyrir Landsbanka Íslands	270—286

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Áfengi.			
64	7. maí	Áfengislög	205—216
69	S. d.	Lög um einkasölu á áfengi	223—225
Alidýrasjúkdómar, sjá landbúnaður.			
Alþingi.			
3	22. mars	Lög um breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 29, 3. nóv. 1915	3
6	11. apríl	Konungsbrjef um þingsuppsögn	6
81	21. des.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar, föstudaginn 15. febrúar 1929.	269
82	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	269
Alþingiskosningar.			
58	7. maí	Lög um atkvæðagreiðslur utan kjörstaða við alþingiskosningar	138—145
Atvinnuleysisskýrslur			
57	S. d.	Lög um atvinnuleysisskýrslur	137—138
Bankamál.			
9	15. apríl	Lög um breyting á lögum nr. 48, 31. maí 1927, um Landsbanka Íslands	13—20
10	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	21—38
60	7. maí	Lög um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka (seriur) bankavaxtabrjefa	147—153
70	S. d.	Lög um að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu seðla árið 1928	225
80	11. okt.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbanka Íslands um útgáfu á 8. flokki (seriu) bankavaxtabrjefa, samkvæmt lögum nr. 60, 7. maí 1928, um útgáfu nýrra flokka (seria) bankavaxtabrjefa	259—268
83	21. des.	Reglugjörð yfir Landsbanka Íslands	270—286

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Bæjarmálefni.	
41	7. maí	Lög um breyting á lögum nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn á Ísafirði	103
48	S. d.	Lög um bæjarstjórn í Neskaupstað í Norðfirði	117—122
		Eimskipafjelag Íslands, sjá skattar og tollar.	
		Einkasala, sjá verslun.	
		Embættaskipun.	
67	S. d.	Lög um dómsmálastarfa, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík	219—220
		Fasteignir.	
14	S. d.	Lög um sölu á landi Garðakirkju í Hafnarfirði ..	46
21	S. d.	Lög um sölu prestssetursjarðarinnar Garða á Akranesi	53
23	S. d.	Lög um nauðungaruppböð á fasteignum og skipum	62
38	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 11, 4. júní 1924, um breyting á lögum nr. 38, 3. nóv. 1915, um afhending á landi til kirkjugarðs í Reykjavík	97
50	S. d.	Lög um Strandarkirkju og sandgræðslu í Strandarlandi	124
		Fiskiveiðar.	
45	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 53, frá 27. júní 1921, um hvíldartíma háseta á íslenskum botnvörpuskipum	107
49	S. d.	Lög um stofnun síldarbræðslustöðva	122—123
55	S. d.	Lög um bann gegn dragnótaveiði í landhelgi	133—134
		Fjárlög, fjárukalög.	
46	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1926	108—113
56	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1927	135—137
61	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1929	154—201
		Fræðslumál.	
19	S. d.	Lög um fræðslumálanefndir	51—52
25	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 48, 10. nóv. 1905, um bændaskóla	70—71
68	S. d.	Lög um bráðabirgða-ungmennafræðslu í Reykjavík	221—222
76	7. júlí	Auglýsing um prófreglugjörð fyrir lærdómsdeild Gagnfræðaskólans á Akureyri	239—246
		Hafnarmál.	
39	7. maí	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913	98

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Hegningarlöggjöf.	
26	7. maí	Lög um heimild fyrir landsstjórnina að reisa betrunarhús og vinnuhæli	71
51	S. d.	Lög um nokkrar breytingar til bráðabirgða á hegningarlöggjöfinni og viðauka við hana	125—128
		Heilbrigðismál.	
32	S. d.	Lög um sundhöll í Reykjavík	88
		Hjúalög.	
22	S. d.	Hjúalög	54—61
		Hvalveiðar.	
72	S. d.	Lög um hvalveiðar	227—228
		Kirjujarðir, sjá fasteignir.	
		Kjördæmaskifting.	
20	S. d.	Lög um skifting Gullbringu- og Kjósarsýslu í tvö kjördæmi	52—53
		Landbúnaður.	
11	23. apríl	Lög um varnir gegn því, að gin- og klaufaveiki og aðrir alidýrasjúkdómar berist til landsins	39—41
13	7. maí	Lög um meðferð skóga og kjarrs og friðun á lyngi o. fl.	43—45
25	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 48, 10. nóv. 1905, um bændaskóla	70—71
27	S. d.	Lög um kynbætur nautgripa	72—74
28	S. d.	Lög um búfjártryggingar	75—81
35	S. d.	Lög um byggingar- og landnámssjóð	90—95
40	S. d.	Lög um breyting á jarðræktarlögum nr. 43, 20. júní 1923	99—102
52	S. d.	Lög um tilbúinn áburð	128—129
		Landhelgisgæsla.	
17	S. d.	Lög um aukna landhelgisgæslu	50
55	S. d.	Lög um bann gegn dragnótaveiði í landhelgi	133—134
63	S. d.	Lög um varðskip landsins og skipverja á þeim ..	202—204
		Landsreikningur.	
47	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1926	108—113
		Lánsfjelög.	
62	S. d.	Lög um hlunnindi fyrir lánsfjelög	201—202

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Launamál.	
15	7. maí	Lög um lífeyri fastra starfsmanna Búnaðarfjelags Íslands	47
16	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 16, 13. júní 1925, um breyting á 33. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	48
63	S. d.	Lög um varðskip landsins og skipverja á þeim ..	202—204
		Lífeyrir, sjá launamál.	
		Lögtak.	
34	S. d.	Lög um heimild hreppsstjóra til að framkvæma lögtak	90
		Menningarsjóður.	
54	S. d.	Lög um menningarsjóð	130—132
		Mentamálaráð.	
7	12. apríl	Lög um mentamálaráð Íslands.....	7—8
		Póstmál.	
75	20. júní	Auglýsing um samning milli Ísland og Svíþjóðar um póstviðskifti	238—239
78	28. ágúst	Auglýsing um samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku ..	248—252
79	S. d.	Auglýsing um samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Canada	253—259
		Prentfrelsi.	
71	7. maí	Lög um vernd atvinnufyrirtækja gegn órjettnæmum prentuðum ummælum	226
		Prentsmiðjur.	
29	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 43, 30. júlí 1909, (Prentsmiðjur)	81
		Reykjavík.	
67	S. d.	Lög um dómsmálastarfa, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík	219—220
		Ríkisborgararjettur.	
37	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararjettar	96
		Ríkisrekstur, sjá útvarp.	

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Ríkisstjórn.	
1	7. febr.	Konungleg auglýsing um, að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	1
2	3. mars	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórninni	2
		Sandgræðsla, sjá landbúnaður.	
		Sáttamál.	
42	7. maí	Lög um varasáttanefndarmenn í Reykjavík	104
		Skattar og tollar.	
4	3. apríl	Lög um breyting á lögum, nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll	4
5	S. d.	Lög um breyting á lögum, nr. 47, 15. júní 1926, um verðtoll af nokkrum vörum	5—6
33	7. maí	Lög um skattagreiðslu h.f. Eimskipafjelags Íslands	89
36	S. d.	Lög um breyting á lögum, nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum, nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa skatta og gjöld með 25 % gengisviðauka ..	95—96
53	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta tekju og eignarskatt með 25 % viðauka	129—130
77	19. júlí	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 35, 19. júní 1922, um breyting á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um aðflutningsgjald af síld o. fl.	247
		Skólamál, sjá fræðslumál.	
		Strandferðir.	
66	7. maí	Lög um smíði og rekstur strandferðaskips	218
		Sundhöll, sjá heilbrigðismál.	
		Thorkillii-sjóður.	
74	11. maí	Tilskipun um breyting á ákvæðum tilskipunar 27. ágúst 1927, um stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors (Thorkillii-sjóðs)	237
		Tollar, sjá skattar.	
		Tryggingamál.	
44	7. maí	Lög um breyting á lögum nr. 44, frá 27. júní 1925, um slysatryggingar	106—107
65	S. d.	Lög um samstjórn tryggingarstofnana landsins ..	216—217
73	S. d.	Lög um slysatryggingar	228—236

Nr.	Dagsetntng	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Utanríkismál, sjá póstmál.	
		Útvarp.	
31	7. maí	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	86—87
		Varðskip, sjá landhelgigæsla.	
		Veiði.	
43	S. d.	Lög um laxveiði í Nikulásarkeri í Norðurá	105
		Verðtollur, sjá skattar og tollar.	
		Verksmiðjur og vjelar.	
24	S. d.	Lög um eftirlit með verksmiðjum og vjelum	63—70
		Verndun, sjá prentfrelsi.	
		Verslun, verslunarstaðir.	
8	15. apríl	Lög um einkasölu á útfluttri síld	8—12
12	7. maí	Lög um viðauka við lög nr. 79, 14. nóv. 1917, um samþyktir um lokunartíma sölubúða í kaupstöðum	42
18	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaða	50
		Vinnuhæli, sjá hegningarlöggjöf.	
		Þinglýsingar.	
30	S. d.	Lög um þinglýsing skjala og aflýsing	82—85
		Þingvellir.	
59	S. d.	Lög um friðun Þingvalla	145—147

KONUNGLEG AUGLÝSING

1
7. febr.

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þareð Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Amaliuborg, 7. febrúar 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

2
3. mars

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórninni.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 7. f. m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfðum falið á hendur í fjarvist Vorri syni Vorum elskulegum,

hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið á Amalíuborg, 3. mars 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

LÖG

3

22. mars

um

breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 29. 3. nóv. 1915.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Orðin „og má enginn vera í fleiri nefndum en tveimur“ í 2. málsg. 16. gr. laganna falli burt.

2. gr.

Aftan við 16. gr. laganna komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Sameinað þing skal í byrjun hvers þings kjósa fastanefnd, er nefnist utanríkismálanefnd, skipuð 7 mönnum. Skal til hennar vísað öllum utanríkismálum og þeim öðrum málum, sem sameinað þing eða önnurhvor deildin ákveður. Utanríkismálanefnd starfar einnig milli þinga, og skal ráðuneytið ávalt bera undir hana slík mál, sem fyrir koma milli þinga.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Á kvæði um stundarsakir.

Í fyrsta sinn skal utanríkismálanefnd kosin þegar eftir að lög þessi öðlast gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 22. mars 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Við 1. gr. 2. Orðin „nema síldartunnum og kjöttunnum og til-sniðnu efni í þær“ falli niður.

Við 1. gr. 4. Í stað staflidanna a., b. og c. komi:

a. Af salti 1 kr. af hverri smálest.

b. Af kolum 2 kr. af hverri smálest.

c. Af steinolíu 15 aurar af hverjum 50 kg.

Orðin í næstsíðustu málsg. 1. gr. „síldartunnur, kjöttunnur og tilsniðið efni í þær, þar á meðal gjarðæfni“ falli niður.

2. gr.

Lög nr. 50, 15. júní 1926, um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, eru úr gildi numin.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 3. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

5
3. apríl

breyting á lögum nr. 47, 15. júní 1926, um verðtoll af nokkrum vörum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Við 1. gr. 1. málsg. orðist svo:

Hver, sem fær vörur frá útlöndum, er skyldur til, áður en vörurnar eru afhentar honum, að sýna hlutaðeigandi lögreglustjóra, eða umboðsmanni hans, reikning yfir innkaupsverð þeirra, kominna um borð í skip, er flytja á vörurnar hingað til lands. Þetta nær til allra vara, sem hingað eru sendar, að undanteknum íslenskum afurðum, sem endursendar eru, og venjulegum farangri ferðamanna. Alla reikninga um vörur, er um ræðir í 1. gr. 3., 6. og 7. lið laga nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll, svo og reikninga um fólksflutningabifreiðar, skal lögreglustjóri, eða umboðsmaður hans, stimpla með merkjum þeim og á þann hátt, er um ræðir í lögum nr. 75, 27. júní 1921, og skulu allir slíkir reikningar stimplast með 15% af innkaupsverði þeirra vara, nema þær vörur, sem hjer eru taldar:

Í stað „20%“ í staflið A. komi: 30%.

2. gr.

2. gr. orðist svo:

Ákvæði 4. til 15. greinar laga nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll, skulu einnig gilda, eftir því sem við á, um gjald samkv. 1. gr. þessara laga. Ráðherra getur með reglugerð sett nánari fyrirmæli um innheimtuna, um greiðslu stimpilgjaldsins af þeim vörum, sem sendar eru til landsins í pósti, og annað, er snertir framkvæmd laganna. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot á henni.

1928

6

5

3. apríl

3. gr.

3. gr. orðist svo:

Lög þessi öðlast þegar gildi og gilda til ársloka 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 3. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

6

11. apríl

KONUNGSBRJEF

um

þingsuppsögn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður, sem Vorum forsætisráðherra fyrir Ísland umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slitið, þá er þingið hefir lokið störfum sínum nú bráðlega.

Ritað á Skagen, 11. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

7

12. apríl

um

mentamálaráð Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Eftir alþingiskosningar skal í sameinuðu Alþingi kjósa með hlutbundnum kosningum fimm manna nefnd, er starfar alt kjörtímabilið og kallast mentamálaráð Íslands. Hlutgengur í nefndina er hver íslenskur borgari, sem hefir kosningarrjett til Alþingis og er búsettur í Reykjavík, eða svo nærri bænum, að hann eigi auðvelt með að sækja þangað daglega fundi. Mentamálaráðið skiftir sjálft með sjer verkum í byrjun hvers kjörtímabils, og skal þóknun fyrir störf þess ákveðin í fjárlögum. Annar nauðsynlegur kostnaður greiðist af skrifstofufje stjórnarráðsins.

2. gr.

Hlutverk mentamálaráðs Íslands er:

- a. Að úthluta árlega því fje, sem Alþingi veitir til viðurkenningar skáldum og listamönnum.
- b. Að kaupa fyrir landsins hönd listaverk fyrir það fje, sem kann að vera veitt í því skyni í fjárlögum.
- c. Að hafa yfirumsjón með listaverkasafni landsins og undirbúa, eftir því sem unt er, byggingu listasafns í Reykjavík.
- d. Að leggja samþykki á teikningar af kirkjum þjóðkirkjusafnaða, bæði nýbyggingum og breytingum, svo og hvar kirkja skuli standa. Ennfremur að kaupa altaristöflur handa kirkjum þjóðkirkjusafnaða, eftir því sem fje er til þess lagt frá hlutaðeigendum.
- e. Að úthluta námsstyrk, er árlega greiðist úr ríkissjóði til stúdenta og annara nemenda erlendis. Skal mentamálaráðið við úthlutun námsstyrks veita fyrst og fremst til þess náms, sem sýnilega er mest þörf fyrir í landinu, og sje út af þeirri reglu brugðið, þá að eins þar sem um alveg óvenjulega sjerhæfileika er að ræða. Að öðru leyti skal við úthlutun þessa námsstyrks farið eftir hæfileik-

7
12. apríl

um nemenda, dugnaði og reglusemi. Mentamálaráðið skal eftir fremsta megni, með aðstoð sendimanna Íslands erlendis, hafa eftirlit með, að styrkþegar fari vel með fje sitt og tíma, og sje sannlega út af brugðið, getur nefndin svift þá framhaldsstyrk.

- f. Að úthluta ókeypis fari milli Íslands og annara landa til manna, sem fara til útlanda til alþjóðargagns.
- g. Að hafa á hendi yfirstjórn sjóða, er stofnaðir kunna að verða með sjerstökum lögum til eflingar lista og vísinda á Íslandi, enda sje mentamálaráðinu falið þetta vald í stofnskrám sjóðanna.

3. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin öll eldri lög og fyrirmæli, er fara í bága við lög þessi.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Skagen, 12. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

8
15. apríl

L Ö G

um

einkasölu á útfluttri síld.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Frá 1. maí 1928 skal vera einkasala á allri saltaðri og kryddaðri síld eða verkaðri á annan hátt til útflutnings á Íslandi eða í ís-

lenskri landhelgi, og nefnist þessi einkasala „Síldareinkasala Íslands“. Heimilt er þó innlendum verksmiðjum að selja til útlanda beinlausa 15. ap síld og síld lagða í olíu eða krydd í dósum.

2. gr.

Útflutningsnefnd hefir yfirstjórn á öllum framkvæmdum einkasölunnar. Fimm menn eiga sæti í þeirri nefnd, og skulu þeir allir vera búsettir við Eyjafjörð eða Siglufjörð, eða hafa aðsetur þar að minsta kosti frá miðjum júní til septemberloka. Þrír af nefndarmönnum skulu kosnir með hlutfallskosningu í sameinuðu þingi til þriggja ára, í fyrsta sinn á Alþingi 1928, en tveir tilnefndir til þriggja ára í senn, annar af verklýðssambandi Norðurland, en hinn af þeim mönnum, er gerðu út skip á síldveiðar næsta ár á undan kosningu, og kemur eitt atkvæði fyrir hvert skip, þar með taldir mótorbátar. Fer kosningin fram eftir reglum, er atvinnumálaráðuneytið setur. Jafnmargir varamenn sjeu kosnir. Útflutningsnefnd kýs í byrjun hvers árs formann fyrir það ár. Fáir enginn nefndarmanna meiri hluta atkvæða (3 af 5), skipar atvinnumálaráðherra formanninn.

3. gr.

Útflutningsnefnd ræður þrjá framkvæmdarstjóra, er sjeu jafnir að völdum. Skulu þeir hafa skrifstofu á Siglufirði. Framkvæmdarstjórnarnir hafa á hendi í umboði útflutningsnefndar alla daglega stjórn og umsjón einkasölunnar og ferðir í hennar þarfir. Sje framkvæmdarstjóri ráðinn innan nefndarinnar, tekur varamaður við sæti hans í nefndinni. Kosning framkvæmdarstjóra er því aðeins gild, að hann fái minst 3 atkvæði. Fáir einhver ekki þann atkvæðafjölda, skipar atvinnumálaráðherra í auð sæti. Framkvæmdarstjórar mega ekki reka síldarútveg eða síldarsöltun.

4. gr.

Þessi eru störf framkvæmdarstjóranna:

1. Að ákveða í samráði við útflutningsnefnd, hvenær söltun og kryddun síldar eða verkun á annan hátt til útflutnings byrjar ár hvert, og einnig hvenær hætta skuli söltun og kryddun árlega eða verkun á annan hátt til útflutnings.
2. Að setja umboðsmenn, er hafa eftirlit með allri vinnu í hverri verstöð, þar sem síld er verkuð til útflutnings. Ákveða þessir umboðsmenn, í samráði við útflutningsnefnd og framkvæmdarstjóra, um alla meðferð á síldinni, flokkun eftir gæðum, umbúðir um síldina o. fl., alt samkvæmt þar að lútandi reglugerð, sbr. 14. gr. Enga síld má salta, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings,

8
15 apríl

nema með leyfi þessara umboðsmanna einkasölunnar. Þóknun til umboðsmanna þessara greiða síldarútflytjendur.

3. Að selja alla saltaða og kryddaða síld eða verkaða á annan hátt til útflutnings fyrir einkasöluna og skila til síldareigenda andvirði síldar, er einkasalan selur, jafnótt og það greiðist, að svo miklu leyti sem unt er, að frádregnum kostnaði við starfrækslu einkasölunnar og því, er legst í sjóði. Skal miða greiðslu við árlegt meðalverð allrar síldar af sömu tegund og gæðum. Hafi einkasölunni verið afhent meira af síld til sölu en hún hefir getað selt í það sinn, skiftist andvirði þeirrar síldar, er seld hefir verið, hlutfallslega milli allra, sem búnir eru að afhenda síld til útflutnings. Heimilt skal einkasölunni að selja innanlands þá síld, sem hún telur ekki tilvinnandi að flytja út.
4. Að gera tilraunir með nýjar aðferðir við verkun síldar og opnun nýrra markaða, sbr. 8. gr., og hafa aðrar framkvæmdir með höndum, er fram kunna að verða teknar í reglugerð hjer að lútandi og crindisbrjefum þeim, er framkvæmdarstjórunum verða sett.

5. gr.

Framkvæmdarstjórninni er heimilt:

- a. Að taka fje að láni út á síldina, jafnótt og hún er fullverkuð til útflutnings, og skifta því í rjettum hlutföllum milli síldareigenda, eftir magni og gæðum þeirrar síldar, er þeir hafa afhent einkasölunni, enda hvíli engin önnur veðbönd á síldinni.
- b. Að liðsinna viðskiftamönnum einkasölunnar um útvegum á tunn-um og salti til verkunar síldinni, ef orðið getur án fjárhættu fyrir einkasöluna.

6. gr.

Nú er nauðsynlegt, vegna einkasölunnar eða verkunar á síld til útflutnings, að tryggja einkasölunni afnot af bryggjum eða landi, er einstakir menn eiga eða ráða yfir, og getur ríkisstjórnin látið taka það til afnota, eftir tillögum einkasölunnar, fyrir leigu, er dómkvaddir menn meta.

7. gr.

Þeir, sem ætla sjer að salta síld, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings, skulu fyrir 15. apríl ár hvert tilkynna skriflega framkvæmdarstjórum einkasölunnar, hve mikið þeir ætli sjer að verka af síld til útflutnings á því ári. Hverri tilkynningu fylgi þær upplýsingar og skilríki, sem föng eru á og gera það sennilegt, að framleiðandinn hafi tök á að verka svo mikla síld, sem hann óskar eftir að fá selda, enda tilgreini hann nöfn og tölu þeirra báta, er hann hygst að nota til veiðanna, og hve mikið hann ætli hverjum þeirra að veiða í salt. Komi þá

í ljós, að ástæða sje til að óttast of mikla framleiðslu, getur nefndin 8
takmarkað framleiðsluna og ákveðið fyrirfram, hve mikla síld hver 15. apríl
síldarframleiðandi meggi verka til útflutnings, enda skal sú ákvörðun
tilkynt honum í síðasta lagi 1. júní ár hvert. Að jafnaði skal slík tak-
mörkun koma niður á öllum tilkyntum framleiðendum hlutfallslega,
svo sem unt er, nema ástæða þyki til að telja fyrirætlanir einhvers
þeirra um síldarverkun úr hófi fram, eftir ástæðum hans og fyrirfram-
gerðum ráðstöfunum til undirbúnings. Má í því efni hafa til hliðsjón-
ar aðstöðu hans til framleiðslunnar, svo sem skipakost og bryggju,
framleiðslumagn hans undanfarin ár, vöruvöndun og skilsemi.

Fyrirframákvörðun nefndarinnar um síldarmagn hvers fram-
leiðanda skal ekki vera því til fyrirstöðu, að nefndin slíti allri síldar-
söltun, kryddun eða verkun á annan hátt samkvæmt 1. lið 4. greinar,
er henni þykir nauðsyn til bera, þó sumir hafi þá ekki verkað alla þá
síld, er þeir höfðu leyfi til. Að jafnaði skal þá tekið tillit til þess, að
veiðitími reknetabáta nær lengra fram eftir haustinu en herpinóta-
skipa, og söltun hjá þeim því eigi stöðvuð jafnsnemma og hjá herpi-
nótaskipum.

8. gr.

Myndaðir skulu tveir sjóðir, varasjóður og markaðsleitarsjóður,
og skal renna í varasjóð $\frac{1}{4}\%$ en í markaðsleitarsjóð $\frac{3}{4}\%$ af andvirði
seldrar síldar. Sjóðum þessum skal stjórnað af útflutningsnefnd sam-
kvæmt reglugerð, er samin verður um meðferð þeirra, staðfestri af
atvinnumálaráðherra.

9. gr.

Reikningsár einkasölunnar skal vera frá 15. apríl til jafnlengdar
ár hvert. Stjórn einkasölunnar skal fyrir lok maímánaðar árlega birta
í Lögbirtingablaðinu endurskoðaðan reikning einkasölunnar og skýrslu
um störf hennar á liðnu reikningsári.

10. gr.

Heimili einkasölunnar og varnarþing er á Akureyri.

11. gr.

Einkasalan er undanþegin tekjuskatti og aukaútsvari, enda
greiðir hún síldareigendum alt andvirði síldarinnar, að fráðregnum
kostnaði og sjóðfje, sbr. 4. gr. 3.

12. gr.

Ríkisstjórnin skipar tvo endurskoðendur einkasölunnar og tvo
til vara og ákveður þóknun fyrir störf þeirra. Hafa þeir altaf aðgang
að reikningum einkasölunnar.

8

15. apríl

13. gr.

Laun framkvæmdarstjóra skulu ákveðin af útflutningsnefnd, en þóknun útflutningsnefndarinnar af ríkisstjórninni. Framkvæmdarstjórar ráða sjer starfsmenn, svo sem þeir telja nauðsynlegt, en útflutningsnefnd ákveður laun þeirra.

14. gr.

Atvinnumálaráðuneytið semur reglugerð um skoðun á síld og nánari framkvæmdir einkasölnunnar.

15. gr.

Brot gegn lögum þessum eða reglugerðum, er settar kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum, frá 1000—50000 krónum, og getur einkasalan, ef brot er ítrekað, neitað að taka til sölu útflutningssíld frá þeim, sem brotið hefir.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

16. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög frá 15. júní 1926, um sölu á síld, og lög frá 26. nóv. 1919, nr. 56, um skoðun á síld, svo og öll önnur lagaákvæði, sem koma í bága við þetta.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði um stundarsakir.

Þeir, sem á árinu 1928 ætla sjer að salta síld, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings, skulu hafa frest til 15. maí með að tilkynna skriflega framkvæmdarstjórum einkasölnunnar, hve mikið þeir ætli sjer að verka af síld á árinu.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 15. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

9

15. apríl

breyting á lögum nr. 48, 31. maí 1927, um Landsbanka Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

3. málsgrein 1. greinar laganna skal orða svo:

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum bankans. Til þess að taka lán erlendis án tryggingar í sjálfs sín eignum, sbr. 15. gr., þarf sjerstaka lagaheimild í hvert sinn, að undanteknum lánum þeim, er ræðir um í lögum nr. 10, 31. maí 1927, svo og lánum þeim, er koma kunna í stað þessara lána.

2. gr.

5. gr. hljóði svo:

Innskotsfje það, 2 miljónir króna, er ákveðið var með lögum nr. 50, 10. nóv. 1913, að ríkissjóður legði Landsbankanum, skal teljast stofnfje seðlabankans. Auk þess skal ríkisstjórninni heimilt að leggja fram úr ríkissjóði viðbótarstofnfje handa seðlabankanum, alt að 3 miljónum króna. Seðlabankinn skal safna varasjóði samkvæmt 24. gr.

3. gr.

4. málslíður 21. gr. hljóðar svo:

Reikningurinn skal endurskoðaður af 2 bókhaldsfróðum endurskoðendum, sem landsbankanefndin kýs til 1 árs í senn.

4. gr.

Síðasta málsgrein 22. gr. falli niður.

5. gr.

24. gr. hljóði svo:

Tekjuafgangur hvers árs rennur í varasjóð. Leggi ríkissjóður fram viðbótarstofnfje samkvæmt 5. grein, skal bankinn greiða ríkissjóði af því fje 6% í ársvexti, þó aldrei meira en helming tekjuafgangsins.

9

15. apríl

33. gr. orðist svo:

Yfirstjórn bankans er í höndum landsbankanefndar, samkvæmt því sem ákveðið er í lögum þessum, og ráðherra þess, er fer með bankamál. Stjórn bankans að öðru leyti annast bankaráð, skipað fimm mönnum, og framkvæmdarstjórn, skipuð þrem mönnum.

7. gr.

34. gr. verði svo hljóðandi:

Landsbankanefndin er skipuð 15 mönnum, sem sameinað Alþingi kýs með hlutfallskosningu til 6 ára. Eftir 2 ár ganga úr nefndinni 5 menn, þeir er eftir rjettri hlutfallstölu síðast voru kosnir á hverjum lista, eða hvorum lista, ef þeir voru aðeins tveir. Eftir næstu 2 ár ganga aðrir 5 menn úr nefndinni af hinum fyrst kjörnu, eftir sömu reglum og áður greinir, og loks að liðnum 6 árum þeir 5, er eftir eru af þeim fyrst kjörnu. Síðan fer fram kosning annaðhvert ár á 5 mönnum í nefndina í stað þeirra, er endað hafa kjörtímabil sitt. Endurkjósa má menn í nefndina. Kosnir skulu og með hlutfallskosningu varamenn, sem taka sæti í nefndinni í forföllum aðalmanna eftir þeirri röð, sem þeir hafa verið kosnir á hverjum lista. Varamenn ganga úr eftir sömu reglum og aðalmenn. Er kosning fer fram, skal afhenda lista með með helmingi fleiri nöfnum en kjósa á menn í nefndina. Sá, sem næstur er að atkvæðamagni þeim, er kosningu hlýtur á hverjum lista, skal vera 1. varamaður þess lista um kjörtímabil það, er listinn á við, og svo hver af öðrum innan listans, þannig, að sá, sem næstur er að atkvæðamagni, kemur jafnan í stað þess, sem næstur er á undan að atkvæðamagni. Kjörtími varamanns, sem tekur sæti í nefndinni vegna fráfalls eða brottflutnings aðalmanns, endar þegar kjörtími þess, sem hann kemur í staðinn fyrir, hefði verið á enda, nema varamaður sá, sem kemur fyrir aðalmann á fyrstu 4 árunum eftir að lög þessi öðlast gildi, tekur sæti á eftir öllum aðalmönnum og telst því sem hinn síðast kjörni á lista. Nú kemur það fyrir, að allir aðalmenn og varamenn lista fyrir eitt kjörtímabil forfallast, og kýs þá nefndin menn í skarðið með einföldum meiri hluta. Ef vafaatriði um þessi efni koma fyrir, sker nefndin sjálf úr þeim með atkvæðagreiðslu og sendir Alþingi skýrslu um málið.

Landsbankanefndarmenn fá enga þóknun fyrir störf sín.

8. gr.

Ný grein, sem verður 35. gr., hljóði svo:

Formann bankaráðsins skipar ráðherra sá, sem fer með bankamál, til 5 ára í senn. Hina fjóra bankaráðsmennina kýs landsbankanefndin til 4 ára í senn, þannig, að tveir ganga úr á aðalfundi lands-

bankanefndarinnar annaðhvert ár, í fyrsta skifti ganga þeir úr, sem 9
síðastir voru í röðinni við kjörið. Formann bankaráðs má endurskipa 15. apríl
og hina 4 ráðsmennina má endurkjósa. Á sama hátt skal skipa vara-
formann og kjósa 4 varamenn, einn fyrir hvern aðalmann, er taki sæti
í bankaráðinu í forföllum formanns eða bankaráðsmanns. Ef formaður
eða varaformaður fellur frá eða verður óhæfur til starfens áður en
starfstími hans er á enda, skipar ráðherra nýjan varamann. Ef nefndar-
kosinn bankaráðsmaður og varamaður forfallast á sama hátt áður en
starfstími hans er á enda, kys landsbankanefndin annan í hans stað.
Bankaráðsmenn skulu allir vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt
Reykjavík, að þeim sje auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Formaður bankaráðsins hefir 4000 krónur í ársþóknun, en hinir
bankaráðsmennirnir 2000 krónur hver.

Auk þess fá allir bankaráðsmennirnir dýrtíðaruppbót af allri
launahæðinni, og reiknast dýrtíðaruppbótin með sömu vísitölu og dýr-
tíðaruppbót starfsmanna ríkisins. — Varamaður tekur laun í stað aðal-
manns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

9. gr.

35. gr., sem verður 36. gr., hljóði svo:

Engan má kjósa í landsbankanefnd eða bankaráð nema hann
sje lögráða, hafi óflekkað mannorð og sje fjár síns ráðandi. Ef nefndar-
maður eða bankaráðsmaður missir þessi skilyrði áður en kjörtími hans
er á enda, hættir hann þegar störfum í nefndinni eða ráðinu.

10. gr.

36. gr., sem verður 37. gr., hljóði svo:

Bankaráðið ræður alla þrjá bankastjóra, og eru þeir fram-
kvæmdarstjórn bankans. Skulu þeir ráðnir með 12 mánaða uppsagnar-
fresti, enda geti þeir sjálfir sagt upp stöðunni með sama fyrirvara.
Þó getur bankaráðið vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust, gegn því að
greiða honum 6 mánaða laun, svo framarlega, sem ekki er um slíkt
afbrot að ræða af hálfu bankastjóra, sem heimili frávikningu hans án
nokkurrar launagreiðslu. Ennfremur getur ráðherra sá, sem fer með
bankamál, vikið bankastjóra frá. Skal bankaráðið eða ráðherra þá
skýra hinum frávikna bankastjóra frá ástæðum fyrir frávikningunni.

Bankastjórar hafa að árslaunum 12000 kr. hver, og auk þess
dýrtíðaruppbót, sem bankaráðið ákveður.

Bankaráðið getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans
eftirlaun af fje bankans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50 %
af launum handa bankastjóranum, og 25 % af laununum handa ekkju
hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir
hendi í hvert skifti.

9 Bankaráðið getur einnig veitt fráförnum aðalbókara og aðal-
15. apríl fjeirði og ekkjum þeirra eftirlaun af fje bankans eftir sömu reglum.

11. gr.

37. gr. fellur niður.

12. gr.

38. gr., sem er ný grein, hljóði þannig:

Landsbankanefndin heldur aðalfund sinn einu sinni á ári, eigi síðar en mánuði eftir setningu Alþingis. Boðar forseti nefndarinnar til fundarins með mánaðar fyrirvara. Auk þess má kveðja nefndina til funda þegar forseti telur þess þörf, svo og ef 4 bankaráðsmenn að minsta kosti eða 7 landsbankanefndarmenn að minsta kosti krefjast þess í brjefi til forseta. Skal forseti þá boða til fundar eigi síðar en viku eftir að krafan kom í hans hendur. Skal að jafnaði boðað til auka-funda með viku fyrirvara, nema brýn þörf kalli að. Þá má boða til fundar með styttri fyrirvara, þó aldrei styttri en 2 sólarhringa.

Til fundanna skal boðað með ábyrgðarbrjefi eða staðfestu sím-skeyti til hvers nefndarmanns.

13. gr.

39. gr., sem er ný grein, hljóði þannig:

Á fyrsta aðalfundi nefndarinnar í hvert sinn, eftir að ný kosning hefir farið fram í nefndina samkv. 34. gr., kys nefndin sjer forseta til næstu 2 ára. Boðar hann nefndina til funda samkv. 38. gr. og stjórnar fundum nefndarinnar. Ennfremur skal á sama hátt til sama tíma kjósa 1. og 2. varaforseta. Gegnir 1. varaforseti forsetastörfum í forföllum forseta, en 2. varaforseti, ef báðir, forseti og 1. varaforseti, eru forfallaðir. Forseti sá, sem stjórnar fundi í hvert skifti, kveður sjer fundarritara, sem má vera utan nefndarinnar.

Rita skal í fundabók stutta skýrslu um það, sem gerist á nefndarfundum, svo og allar ályktanir nefndarinnar.

14. gr.

40. gr., sem er ný grein, hljóði svo:

Nefndarfundur er lögmætur, ef fundinn sækja eigi færri en 10 nefndarmenn.

Á nefndarfundum ræður afl atkvæða úrslitum. Ef atkvæði eru jöfn, sker atkvæði forseta úr.

15. gr.

41. gr., sem er ný grein, hljóði svo:

Landsbankanefndinni ber:

- a. Að setja reglugerð um stjórn bankans og starfrækslu eftir tillögum bankaráðsins. Reglugerðin skal staðfest af ráðherra þeim, sem fer með bankamál, og síðan birt í Stjórnartíðindunum. 9
- b. Að kjósa 4 menn í bankaráð og 4 varamenn, samkv. 35. gr. laga þessara.
- c. Að kjósa endurskoðendur bankans til eins árs í senn og 2 til vara, gefa þeim erindisbrjef og ákveða þóknun þeirra. Ef þess er krafist af 4 nefndarmönnum að minsta kosti, skulu kosningar þær, er um ræðir í b- og c-lið, vera hlutfallskosningar.
- d. Að úrskurða reikninga bankans.
- e. Að taka ályktun um önnur mál, sem lögð verða fyrir nefndina samkvæmt lögum þessum, eða eftir ósk bankaráðs eða ráðherra.

16. gr.

42. gr., sem er ný grein, hljóði þannig:

Formaður bankaráðsins hefir fyrir hönd ráðsins stöðugt, daglegt eftirlit með starfsemi bankans. Auk þess skulu hinir bankaráðsmennirnir skiftast á um hið daglega eftirlit ásamt formanninum.

Bankaráðið heldur reglulega fundi tvisvar í hverjum mánuði, 1. og 15. dag mánaðarins, eða næsta virkan dag, ef 1. eða 15. ber upp á helgidag, en annars svo oft sem formaður þess telur nauðsynlegt eða meiri hluti ráðsins krefst þess, eða framkvæmdarstjórnin óskar þess. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Þegar jöfn eru atkvæði, sker atkvæði formanns úr. Svo skal og vera, þegar jöfn eru atkvæði, er bankaráð og framkvæmdarstjórn gera sameiginlega ályktun, sbr. 43. gr. staflið h. og i.

Bankastjórnarnir eiga rjett á að vera á fundum bankaráðsins og taka þátt í umræðum, nema rætt sje um mál, er snertir bankastjórana sjálfa.

Á hverjum reglulegum fundi skal framkvæmdarstjórnin leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, hve mikið af fje hans sje bundið í hverri atvinnugrein, um verðbrjefaeign hans, um innlánsfje í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, um slíkar kröfur erlendar, um seðlaveltu, gullforða og innieign erlendis, og um annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

17. gr.

38. gr., verður 43. gr., en stafliðirnir a., c. og e. orðist svo:

- a. Að koma fram fyrir hönd bankans gagnvart dómstólunum, yfirvöldum og gagnvart þriðja manni. Ráðið getur úrskurðað um öll mál bankans, sem ekki er áskilið landsbankanefndinni eða ráðherra að úrskurða um.

- 9 c. Að setja bankastjórunum erindisbrjef.
15. apríl e. Að skipa aðalbókara og aðalfjehirði bankans og ákveða laun þeirra, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, svo og að ákveða, hversu hátt veð aðalfjehirðir skuli setja.
- Í stað orðanna „(39.gr.)“ í l.-staflið komi: (44. gr.).
- Staflíður n. orðist svo:
- n. Að gera tillögur til landsbankanefndarinnar til reglugerðar um stjórn bankans og starfrækslu.
- o.-staflíður falli niður.
- p.-staflíður verði o.-staflíður.

18. gr.

39. gr. verði 44. gr., en hljóði þannig:

Framkvæmdarstjórnin hefir æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans, eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Framkvæmdarstjórnin ráðstafar fje bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sje í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Framkvæmdarstjórnin heldur fundi á hverjum starfsdegi, ef málefni liggja fyrir til úrlausnar.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbrjef eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt (sbr. 43. gr.) að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. Í reglugerð má setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar, og eigi aðrir, svo gilt sje.

19. gr.

40. gr. verður 45. gr., en fyrir orðin „samkvæmt 38. gr.“ komi: samkvæmt 43. gr.

20. gr.

41. gr. verður 46. gr., en fyrir orðin „samkvæmt 38. gr. l.“ komi: samkvæmt 43. gr. l.

21. gr.

a. 42. gr. verði 47. gr.

b. 43. gr. verði 48. gr. og upphaf greinarinnar orðist svo: Landsbankanefnd, bankaráð o. s. frv.

- c. 44. og 45. gr. verði 49. og 50. gr. og á undan 50. gr. komi: VI. ⁹
kafli. Sjerrjettindi bankans. 15. apríl

22. gr.

- a. 46., 47., 48., 49, 50., 51. og 52. gr. verði 51., 52., 53., 54., 55., 56. og 57. gr.
- b. 53. gr. verði 58. gr. og síðari málsg. orðist svo:
Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, arðmiðar af skuldabryjefum bankans og fram-söl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.
- c. 54. gr. verði 59. gr.

23. gr.

55. gr. verður 60. gr. og hljóði þannig:

Kosning í landsbankanefndina fer fram í fyrsta skifti á Alþingi 1928. Þegar eftir að lög þessi eru gengin í gildi, skal sá, sem flest atkvæði hefir fengið við kosninguna í landsbankanefndina, kveðja nefndina til fundar og sjá um kosningu 4 manna í bankaráðið. Jafnframt skipar ráðherra sá, er fer með bankamál, formann bankaráðsins. Bankaráðið sjer um, að skipulag alt, bókfærsla og reikningshald samkvæmt lögum þessum komist að fullu í framkvæmd eigi síðar en 1. janúar 1930.

24. gr.

56. gr. verður 61. gr., en 3. málsg. greinarinnar fellur niður.

25. gr.

57. gr. verður 62. gr. og hljóði þannig:

Launaákvæði laga þessara ná ekki til núverandi bankastjóra. Meðan þeir gegna bankastjórastöðu við Landsbankann, halda þeir núverandi launum sínum, nema öðruvísi semjist. Um uppsögn núverandi bankastjóra skulu sömu reglur gilda og í gildi voru, er þeir tóku sæti í bankastjórninni.

Jafnskjótt sem núverandi bókari og aðalfjehirðir láta af stöðum sínum, fer um ráðningu manna í staðinn eftir ákvæðum þessara laga.

26. gr.

58. og 59. gr. verða 63. og 64. gr.

27. gr.

60. gr. verður 65. gr. og hljóði þannig:

Auk hinna gulltrygðu seðla er bankanum heimilt að gefa út alt

9 að einni miljón króna. Seðlamagn þetta skal minka um 100000 kr. fyrir 15. apríl 1. nóvember 1929, og úr því árlega um sömu upphæð.

28. gr.

61. gr. verður 66. gr.

29. gr.

62. gr. verður 67. gr. og hljóði þannig:

Ríkisstjórninni er heimilt að taka nauðsynleg lán til greiðslu á viðbótarstofnfje bankans samkvæmt 2. málslíð 5. gr. þessara laga.

30. gr.

63. og 64. gr. verða 68. og 69. gr., en í stað orðanna „42. gr.“ í niðurlagi 63. gr. komi: 47. gr.

31. gr.

65. gr. verður 70. gr. og á undan greininni komi: VIII. kafli. Niðurlagsákvæði.

32. gr.

66. gr. verður 71. gr.

33. gr.

Lög þessi ganga þegar í gildi. Þá er þau hafa öðlast staðfestingu konungs, skal færa þau inn í meginmál laga nr. 48, 31. maí 1927, og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 15. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

10

15. apríl

Landsbanka Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 33. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 48, 31. maí 1927, um Landsbanka Íslands, höfum látið færa texta fyrnefndra laga inn í meginmál laga nr. 48, 31. maí 1927, og gefum þau hjer með út svo breytt sem lög um Landsbanka Íslands.

I. KAFLI.

Skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, undir sjerstakri stjórn svo sem nánar er ákveðið í V. kafla laga þessara. Á Norðurlandamálum er heiti bankans *Islands Nationalbank*, á ensku *The National Bank of Iceland* og á öðrum tungumálum samsvarandi heiti.

Bankinn starfar í þrem deildum með aðgreindum fjárhag, og nefnast þær seðlabanki, sparisjóðsdeild og veðdeild. Skal halda algerlega aðgreindum varasjóðum og öðrum eignum, útlánnum, innlánnum, bókfærslu og reikningshaldi hverrar deildar fyrir sig.

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum bankans. Til þess að taka lán erlendis, án tryggingar í sjálfs sín eignum, sbr. 15. gr., þarf sjerstaka lagaheimild í hvert sinn, að undanteknum lánnum þeim, er ræðir um í lögum nr. 10, 31. maí 1927, svo og lánnum þeim, er koma kunna í stað þessara lána.

Nú verður ákveðið með lögum að greina veðdeild eða sparisjóðsdeild eða þær báðar alveg frá bankanum, og gilda ákvæðin í V., VI. og VII. kafla þá eigi lengur fyrir þá deild eða þær deildir, sem þannig verða greindar frá bankanum.

2. gr.

Landsbanki Íslands hefir heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík. Auk þess hefir bankinn útibú þar, sem bankaráðið ákveður með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál.

II. KAFLI.

Seðlabankinn.

3. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi útgáfu seðla innan þeirra takmarka, er þarf til að fullnægja gjaldmiðilspörf í innanlandsviðskiftum.

4. gr.

Tilgangur seðlabankans er:

1. Að stuðla að tryggri skipun á peningamálum landsins, með það fyrir augum, að gull og gullgildir seðlar geti sem fyrst orðið og haldi síðan áfram að vera hinn almenni gjaldeyrir í landinu. Í því skyni ber stjórn bankans einkanlega að gæta þess, að fje bankans sje tryggilega fyrir komið til ávöxtunar, og sje jafnan handbært að eins miklu leyti og krafist verður af seðlabanka. Svo ber og stjórn bankans að afstýra, eftir því sem unt er, með kaupum og sölum á erlendum gjaldeyri og verðbrjefum, sem skráð eru á erlendum kauphöllum, með viðskiftum við aðrar peningastofnanir í landinu og með tilhögun útlánsstarfseminnar, truflun þeirri á peningamálum og atvinnulífi, sem annars má vænta, að almennar hagsveiflur hafi í för með sjer.
2. Að reka bankastarfsemi eftir því, sem nánar er til tekið í lögum þessum.

5. gr.

Innskotsfje það, 2 miljónir króna, er ákveðið var með lögum nr. 50, 10. nóv. 1913, að ríkissjóður legði Landsbankanum, skal teljast stofnfje seðlabankans. Auk þess skal ríkisstjórninni heimilt að leggja fram úr ríkissjóði viðbótarstofnfje handa seðlabankanum, alt að 3 miljónum króna. Seðlabankinn skal safna varasjóði samkvæmt 24. gr.

6. gr.

Seðlabankinn hefir einkarjett til að gefa út bankaseðla eða annan gjaldmiðil sem komið geti í stað mótaðra peninga og getur gengið manna í milli í stað bankaseðla, með þeirri einni takmörkun, er leiðir af lögum nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjárauka o. fl.

Ráðherra sá, er með bankamál fer, ákveður, eftir tillögu banka-ráðsins, lögun og útlit seðla þeirra, er bankinn gefur út, og gefur út auglýsingu um það efni, eftir því sem þörf er á. Enginn seðill, er bankinn gefur út, má hljóða um minni upphæð en fimm krónur.

Seðlar þeir, er bankinn gefur út, skulu vera gjaldgengir í ríkissjóð og aðra almenna sjóði hjer á landi og vera löglegur gjaldeyrir manna á milli með fullu ákvæðisverði.

Hver, sem býr til eftirmynd seðla þeirra, er bankinn gefur út, eða 10 falsar þá, skal sæta þeirri refsingu, sem 266. gr. almennra hegningarlaga 15. apríl 25. júní 1869 ákveður. Glæpurinn er fullkomnaður undir eins og búið er að eftirmynda eða falsa seðilinn, þó ekki sje búið að láta hann út.

7. gr.

Seðlabankanum er skylt, ef þess er krafist, að greiða seðla þá, er hann hefir gefið út, handhafa þeirra með ákvæðisverði í löglegri og gjaldgengri gullmynt, enda samsvari upphæð seðlanna heilli tölu gullmynta, en í skiftimynt, ef upphæðin er minni. Bankanum er skylt að kaupa af hverjum er þess æskir, skírt ómyntað gull á 2480 krónur hvert kílógramm, að frádregnum $\frac{1}{2}\%$ í myntgerðarkostnað.

8. gr.

Seðlabankinn gefur út seðla, eftir því sem gjaldmiðilsþörfin krefur, með takmörkunum þeim, sem greinir hjer á eftir, gegn því að bankinn

1. eigi gullforða, er nemi $\frac{3}{8}$ af því seðlamagni, sem úti er í hvert skifti. Gullforðinn má þó aldrei fara niður úr 2 miljónum króna.
2. hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlamagnsins, sem ekki er trygður með gullforðanum, þannig að 125 krónur komi á móti hverjum 100 krónum í seðlum.

9. gr.

Til gullforða telst:

- a. Lögleg gjaldgeng gullmynt.
- b. Ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi minst 2480 kr. fyrir hvert kílógramm af skíru gulli.
- c. Innstæða, sem greidd verður þegar heimtað er, í erlendum bönkum, sem bankaráðið telur fulltrygga og ráðherra samþykkir, að frádregnum samskonar skuldum bankans, þó eigi yfir $\frac{1}{4}$ alls gullforðans.

Gullforði bankans samkvæmt a- og b-lið skal ávalt vera fyrir hendi í bankanum. Þó má til þess hluta gullforðans telja gull það, sem sannað er um, að sje á leið hingað frá útlöndum, en þó eigi meira en 300000 krónur í einu.

10. gr.

Til eigna þeirra, sem tryggja skal seðlamagn það, er gullforðinn nægir ekki til, teljast:

- a. Auðseld opinber verðbrjef eftir gangverði.
- b. Önnur verðbrjef, ekki hlutabryf, sem skráð eru á kauphöllum.
- c. Víxlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.

- 10** d. Innieign í erlendum bönkum, sem fellur til útborgunar innan sex mánaða lengst, að frádregnum samskonar skuldum bankans við erlenda banka.
15. apríl e. Skuldabryjef, gefin út fyrir lánum gegn handveði í samskonar verðbrjefum og þeim, sem greinir í a.- og b.-lið þessarar greinar.

11. gr.

Seðlabankanum skal skylt á hverjum tveggja vikna fresti að gefa ráðherra þeim, er fer með bankamál, skýrslu um seðla í umferð og gullforðann og eign þá, samkvæmt 10. gr. er til tryggingar seðlunum. Skulu skýrslur þessar birtar almenningi jafnóðum.

Beri skýrsla með sjer, að meiri seðlar sjeu í umferð en lögmæt trygging er fyrir, er bankastjórnin skyld að ráða bót á þessu í síðasta lagi innan fjöggra vikna frá því skýrslan er gefin.

12. gr.

Bankaráð og framkvæmdarstjórar bera á byrgð á því, að þeir seðlar, sem í umferð eru, fari aldrei fram úr nauðsynlegum þörfum viðskiftalífsins. Ráðherra sá, er fer með bankamál, getur lagt bann við aukinni útgáfu seðla, ef teljast verður, að hans dómi, umfram nauðsynlegar þarfir viðskiftalífsins.

13. gr.

Seðlabankinn tekur við peningum:

1. Á dálk eða í hlaupareikning, án vaxta eða með vöxtum, eftir ákvörðun bankaráðs og framkvæmdarstjórnar, svo sem nánar verður ákveðið í reglugjörð bankans.
2. Til geymslu.

14. gr.

Seðlabankanum er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.

Víxlar þeir, sem greinir í 1. og 2. tölulið, mega ekki vera með lengra gjaldfresti en 6 mánuðum, og má eigi endurnýja þá meira en 6 mánuði samtals.

3. Að kaupa víxla, sem greiðast eiga innanlands, með alt að 12 mánaða gjaldfresti, gegn tryggu handveði eða fasteignarverði.

4. Að kaupa og selja dýra málma. 10
5. Að veita reikningslán gegn handveði eða fasteignarveði, og sjeu 15. apríl þau lán uppsegjanleg með 3 mánaða fyrirvara.
6. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbrjef. Hlutabréf má seðlabankinn ekki kaupa og selja nema í umboði annara.
7. Að lána út á verslunarvörur, sem eigi er hættu á að skemmist á stuttum tíma, og má ekki lána út á þær meira en $\frac{2}{3}$ gangverðs og eigi lengur en í 3 mánuði.

15. gr.

Seðlabankinn má taka lán gegn tryggingu í sjálfs síns eignum. Til þess að setja tryggingu þarf samþykki bankaráðs og ráðherra.

16. gr.

Seðlabankinn tekur til geymslu gegn gjaldi dýra málma, verðmæta hluti og verðbrjef. Hann getur tekið að sjer að annast innheimtu á vöxtum og afborgunum af verðbrjefum, á arðmiðum og á útdregnum skuldabréfum. Einnig getur hann tekið verðmæti til geymslu í lokuðum hólfunum eða innsiglað.

17. gr.

Seðlabankinn má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hjerlendis og erlendis.

18. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi án endurgjalds öll framkvæmdarstörf viðvirkjandi skiftimynt þeirri, er ríkisstjórnin gefur út, þar á meðal að halda saman mynt, sem ónothæf er orðin. Bankinn er skyldur til að taka við hvaða upphæð, sem er í löglegri íslenskri skiftimynt. Nú hefir bankinn í sjóði meiri íslenska skiftimynt en framkvæmdarstjórn bankans þykir þörf á vegna viðskifta bankans, og er bankanum þá rjett að afhenda ríkisstjórninni það, sem umfram er, gegn greiðslu í öðrum löglegum gjaldeyri.

19. gr.

Framkvæmdarstjórn seðlabankans og bankaráðinu er skylt að gæta þess, að bankinn hafi jafnan, auk þeirra vissu og auðseldu eigna, sem ræðir um 8. gr. 2. tölulið og 10. gr., hæfilega mikið af samskonar eignum í hlutfalli við þær skuldbindingar bankans, sem gengið verður eftir án fyrirvara. Ennfremur ber bankastjórninni, eftir því sem aukning á slíkum skuldbindingum seðlabankans gefur tilefni til, að leitast við að auka gullforða bankans eða inneignir hans erlendis.

10

15 apríl

20. gr.

Seðlabankinn má eigi veita ríkissjóði önnur lán en bráðabirgðalán til alt að þriggja mánaða í einu og ekki hærri upphæð en svo, að nemi $\frac{1}{4}$ af stofnfje bankans. Allar slíkar skuldir ríkissjóðs skulu goldnar að fullu fyrir lok hvers reikningsárs.

Þetta ákvæði skal þó eigi vera því til fyrirstöðu, að bankinn veiti fyrirtækjum, sem rekin eru fyrir reikning ríkissjóðs, lán eftir sömu reglum og einstökum mönnum eða fyrirtækjum einstakra manna.

21. gr.

Starfsár seðlabankans er almanaksárið. Ársreikning seðlabankans skal birta í Stjórnartíðindunum, og skal hann saminn svo snemma, að hann verði birtur í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok. Auk þess skal við hver mánaðarmót birta stutt yfirlit yfir hag bankans. Reikningurinn skal endurskoðaður af 2 bókhaldsfróðum endurskoðendum, sem landsbankanefndin kýs til 1 árs í senn. Þeir skulu rannsaka reikninginn og bera saman við bækur bankans og heimaþje. Þeir skulu að minsta kosti tvisvar á ári sannreyna, hvort heimaþje bankans og eignir sjeu fyrir hendi. Að öðru leyti ber þeim að hafa eftirlit með reikningsfærslu og bókhaldi bankans og gera tillögur til bankaráðsins um umbætur í því efni, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugjörð. Þóknun handa endurskoðendum skal ákveðin í reglugjörð seðlabankans.

22. gr.

Reikninginn skal gera upp svo sem fyrir er mælt í reglugjörð seðlabankans. Á reikningnum skal telja skuldir bankans í erlendri mynt og innieignir bankans erlendis, svo og hverskonar verðbrjef, með því gangverði, sem skráð er 31. desember. Ef bankinn hefir keypt greind verðbrjef lægra verði en því, sem skráð er 31. desember, má telja þau á reikningnum með kaupverðinu.

23. gr.

Af tekjum á árinu greiðist:

1. Allur kostnaður og rekstrarútgjöld; þó má skifta kostnaði við seðlagerð og bankabyggingar niður í alt að 10 ár.
2. Tap, sem lokið er uppgerð á, og tap, sem telja verður orðið, enda þótt ekki sje lokið uppgerð á því.
3. Ennfremur má leggja til hliðar hæfilega fjárhæð fyrir tapi, sem búast má við.

24. gr.

10

Tekjuafgangur hvers árs rennur í varasjóð. Leggi ríkissjóður fram 15. apríl viðbótarstofnfje samkvæmt 5. grein, skal bankinn greiða ríkissjóði af því fje 6% í ársvexti, þó aldrei meira en helming tekjuafgangsins.

25. gr.

Ef árstekjur bankans hrökkva ekki til að bera tap það, sem um ræðir í 23. gr. 2. og 3. tölulið, ber varasjóður það, sem til vantar.

26. gr.

Seðlabankinn skal eiga fjárhæð, er nemi $\frac{1}{3}$ af varasjóði bankans, í:

1. auðseldum erlendum ríkisskuldabréfum,
2. kröfum á erlenda banka, er verða greiddar innan 6 mánaða, að frádregnum samskonar skuldum bankans.

Komi það fyrir, að bankinn verði að skerða þessa eign, skal hún jafnshjót og unt er augin aftur, svo fullnægi ákvæðum þessarar greinar.

III. KAFLI.

Sparisjóðsdeild bankans.

27. gr.

Sparisjóðsdeild tekur við peningum sem innláni eða með sparisjóðskjörum.

28. gr.

Sparisjóðsdeild bankans er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.
3. Að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- og sveitarfjelaga.
4. Að veita lán gegn veði eða sjálfskuldarábyrgð.
5. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbréf. Hlutabréf má sparisjóðsdeildin ekki kaupa eða selja nema í umboði annara.
6. Að annast að öðru leyti venjuleg sparisjóðsstörf.

29. gr.

Sparisjóðsdeild skal eiga að minsta kosti sem svarar 15% af innlánsfje með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo

- 10** sem ríkisskuldabréfum, veðdeildarbréfum eða jarðræktarbréfum og
 15. apríl öðrum jafntryggum verðbréfum. Verðbrjefaeign þessi skal aukin upp í
 30% svo fljótt sem bankaráðinu þykir tiltækilegt. Ef vafi þykir leika á,
 hvaða verðbrjef fullnægi ákvæðum þessarar greinar, sker bankaráðið úr.

30. gr.

Sparisjóðsdeildin skal taka þátt í sameiginlegum kostnaði við stjórn, rekstur og húsnæði bankans eftir ákvörðun bankaráðsins. Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann töp þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. Um endurskoðun og reikningsskil fer eftir ákvæðum 21.—23. gr.

31. gr.

Sparisjóðsdeildin með útibúum sínum lýtur öllum ákvæðum hinnar almennu löggjafar um sparisjóði, nema öðruvísi sje ákveðið í þessum lögum.

IV. KAFLI.

Veðdeild bankans.

32. gr.

Veðdeild annast útlánsstarfsemi gegn veði í fasteignum á Íslandi, samkvæmt sjerstökum lögum og reglugjörðum.

V. KAFLI.

Stjórn bankans.

33. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum landsbankanefndar, samkvæmt því sem ákveðið er í lögum þessum, og ráðherra þess, er fer með bankamál. Stjórn bankans að öðru leyti annast bankaráð, skipað fimm mönnum, og framkvæmdarstjórn, skipuð þrem mönnum.

34. gr.

Landsbankanefndin er skipuð 15 mönnum, sem sameinað Alþingi kýs með hlutfallskosningu til 6 ára. Eftir 2 ár ganga úr nefndinni 5 menn, þeir er eftir rjettri hlutfallstölu síðast voru kosnir á hverjum lista, eða hvorum lista, ef þeir voru aðeins tveir. Eftir næstu 2 ár ganga aðrir 5 menn úr nefndinni af hinum fyrst kjörnu, eftir sömu reglum og áður

greinir, og loks að liðnum 6 árum þeir 5, er eftir eru af þeim fyrst **10**
kjörnu. Síðan fer fram kosning annaðhvert ár á 5 mönnum í nefndina í ^{15. apríl}
stað þeirra, er endað hafa kjörtímabil sitt. Endurkjósa má menn í nefnd-
ina. Kosnir skulu og með hlutfallskosningu varamenn, sem taka sæti í
nefndinni í forföllum aðalmanna eftir þeirri röð, sem þeir hafa verið
kosnir á hverjum lista. Varamenn ganga úr eftir sömu reglum og aðal-
menn. Er kosning fer fram, skal afhenda lista með helmingi fleiri nöfnum
en kjósa á menn í nefndina. Sá, sem næstur er að atkvæðamagni þeim,
er kosningu hlýtur á hverjum lista, skal vera 1. varamaður þess lista
um kjörtímabil það, er listinn á við, og svo hver af öðrum innan listans,
þannig, að sá, sem næstur er að atkvæðamagni, kemur jafnan í stað
þess, sem næstur er á undan að atkvæðamagni. Kjörtími varamanns,
sem tekur sæti í nefndinni vegna fráfalls eða brottflutnings aðalmanns,
endar þegar kjörtími þess, sem hann kemur í staðinn fyrir, hefði verið
á enda, nema varamaður sá, sem kemur fyrir aðalmann á fyrstu 4 ár-
unum eftir að lög þessi öðlast gildi, tekur sæti á eftir öllum aðalmönnum
og telst því sem hinn síðast kjörni á lista. Nú kemur það fyrir, að allir
aðalmenn og varamenn lista fyrir eitt kjörtímabil forfallast, og kýs þá
nefndin menn í skarðið með einföldum meiri hluta. Ef vafaatriði um
þessi efni koma fyrir, sker nefndin sjálf úr þeim með atkvæðagreiðslu
og sendir Alþingi skýrslu um málið.

Landsbankanefndarmenn fá enga þóknun fyrir störf sín.

35. gr.

Formann bankaráðsins skipar ráðherra sá, sem fer með banka-
mál, til 5 ára í senn. Hina fjóra bankaráðsmennina kýs landsbankanefnd-
in til 4 ára í senn, þannig, að tveir ganga úr á aðalfundi landsbankanefnd-
arinnar annaðhvert ár, í fyrsta skifti ganga þeir úr, sem síðastir voru í
röðinni við kjörið. Formann bankaráðs má endurskipa og hina 4 ráðs-
mennina má endurkjósa. Á sama hátt skal skipa varaformann og kjósa
4 varamenn, einn fyrir hvern aðalmann, er taki sæti í bankaráðinu í
forföllum formanns eða bankaráðsmanns. Ef formaður eða varaformaður
fellur frá eða verður óhæfur til starfans áður en starfstími hans er
á enda, skipar ráðherra nýjan varamann. Ef nefndarkosinn bankaráðs-
maður og varamaður forfallast á sama hátt áður en starfstími hans er
á enda, kýs landsbankanefndin annan í hans stað. Bankaráðsmenn skulu
allir vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sje
auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Formaður bankaráðsins hefir 4000 krónur í ársþóknun, en hinir
bankaráðsmennirnir 2000 krónur hver.

Auk þess fá allir bankaráðsmennirnir dýrtíðaruppbót af allri
launahæðinni, og reiknast dýrtíðaruppbótin með sömu vísitölu og dýr-

10 dýðaruppbót starfsmanna ríkisins. — Varamaður tekur laun í stað
15. apríl aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

36. gr.

Engan má kjósa í landsbankanefnd eða bankaráð nema hann sje lögráða, hafi óflekkað mannorð og sje fjár síns ráðandi. Ef nefndarmaður eða bankaráðsmaður missir þessi skilyrði áður en kjörtími hans er á enda, hættir hann þegar störfum í nefndinni eða ráðinu.

37. gr.

Bankaráðið ræður alla þrjá bankastjóra, og eru þeir framkvæmdarstjórn bankans. Skulu þeir ráðnir með 12 mánaða uppsagnarfresti, enda geti þeir sjálfir sagt upp stöðunni með sama fyrirvara. Þó getur bankaráðið vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust, gegn því að greiða honum 6 mánaða laun, svo framarlega, sem ekki er um slíkt afbrot að ræða af hálfu bankastjóra, sem heimili frávikningu hans án nokkurrar launagreiðslu. Ennfremur getur ráðherra sá, sem fer með bankamál, vikið bankastjóra frá. Skal bankaráðið eða ráðherra þá skýra hinum frávikna bankastjóra frá ástæðum fyrir frávikningunni.

Bankastjórar hafa að árslaunum 12000 krónur hver, og auk þess dýrtíðaruppbót, sem bankaráðið ákveður.

Bankaráðið getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans eftirlaun af fje bankans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50% af launum handa bankastjóranum, og 25% af laununum handa ekkju hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir hendi í hvert skifti.

Bankaráðið getur einnig veitt fráförnum aðalbókara og aðalfjehirði og ekkjum þeirra eftirlaun af fje bankans eftir sömu reglum.

38. gr.

Landsbankanefndin heldur aðalfund sinn einu sinni á ári, eigi síðar en mánuði eftir setningu Alþingis. Boðar forseti nefndarinnar til fundarins með mánaðar fyrirvara. Auk þess má kveðja nefndina til funda þegar forseti telur þess þörf, svo og ef 4 bankaráðsmenn að minsta kosti eða 7 landsbankanefndarmenn að minsta kosti krefjast þess í brjefi til forseta. Skal forseti þá boða til fundar eigi síðar en viku eftir að krafan kom í hans hendur. Skal að jafnaði boðað til auka-funda með viku fyrirvara, nema brýn þörf kalli að. Þá má boða til fundar með styttri fyrirvara, þó aldrei styttri en 2 sólarhringa.

Til fundanna skal boðað með ábyrgðarbrjefi eða staðfestu sím-
skeyti til hvers nefndarmanns.

10
15. apríl

39. gr.

Á fyrsta aðalfundi nefndarinnar í hvert sinn, eftir að ný kosning hefir farið fram í nefndina samkv. 34. gr., kýs nefndin sjer forseta til næstu 2 ára. Boðar hann nefndina til funda samkv. 38. gr. og stjórnar fundum nefndarinnar. Ennfremur skal á sama hátt til sama tíma kjósa 1. og 2. varaforseta. Gegnir 1. varaforseti forsetastörfum í forföllum forseta, en 2. varaforseti, ef báðir, forseti og 1. varaforseti, eru forfallaðir. Forseti sá, sem stjórnar fundi í hvert skifti, kveður sjer fundarritara, sem má vera utan nefndarinnar.

Rita skal í fundabók stutta skýrslu um það, sem gerist á nefndarfundum, svo og allar ályktanir nefndarinnar.

40. gr.

Nefndarfundur er lögmætur, ef fundinn sækja eigi færri en 10 nefndarmenn.

Á nefndarfundum ræður afl atkvæða úrslitum. Ef atkvæði eru jöfn, sker atkvæði forseta úr.

41. gr.

Landsbankanefndinni ber:

- a. Að setja reglugerð um stjórn bankans og starfrækslu eftir tillögum bankaráðsins. Reglugerðin skal staðfest af ráðherra þeim, sem fer með bankamál, og síðan birt í Stjórnartíðindunum.
- b. Að kjósa 4 menn í bankaráð og 4 varamenn, samkv. 35. gr. laga þessara.
- c. Að kjósa endurskoðendur bankans til eins árs í senn og 2 til vara, gefa þeim erindisbrjef og ákveða þóknun þeirra. Ef þess er krafist af 4 nefndarmönnum að minsta kosti, skulu kosningar þær, er um ræðir í b- og c-lið, vera hlutfallskosningar.
- d. Að úrskurða reikninga bankans.
- e. Að taka ályktun um önnur mál, sem lögð verða fyrir nefndina samkvæmt lögum þessum, eða eftir ósk bankaráðs eða ráðherra.

42. gr.

Formaður bankaráðsins hefir fyrir hönd ráðsins stöðugt, daglegt eftirlit með starfsemi bankans. Auk þess skulu hinir bankaráðsmennirnir skiftast á um hið daglega eftirlit ásamt formanninum.

- 10** Bankaráðið heldur reglulega fundi tvisvar í hverjum mánuði, 15. apríl 1. og 15. dag mánaðarins, eða næsta virkan dag, ef 1. eða 15. ber upp á helgidag, en annars svo oft sem formaður þess telur nauðsynlegt eða meiri hluti ráðsins krefst þess, eða framkvæmdarstjórnin óskar þess. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Þegar jöfn eru atkvæði, sker atkvæði formanns úr. Svo skal og vera, þegar jöfn eru atkvæði, er bankaráð og framkvæmdarstjórn gera sameiginlega ályktun, sbr. 43. gr. staflíð h. og i.

Bankastjórnarnir eiga rjett á að vera á fundum bankaráðsins og taka þátt í umræðum, nema rætt sje um mál, er snertir bankastjórnana sjálfa.

Á hverjum reglulegum fundi skal framkvæmdarstjórnin leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, hve mikið af fje hans sje bundið í hverri atvinnugrein, um verðbrjefaeign hans, um innlánsfje í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, um slíkar kröfur erlendar, um seðlaveltu, gullforða og innieignir erlendis, og um annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

43. gr.

Bankaráðinu ber, auk þess sem áður segir:

- a. Að koma fram fyrir hönd bankans gagnvart dómstólunum, yfirdómum og gagnvart þriðja manni. Ráðið getur úrskurðað um öll mál bankans, sem ekki er áskilið landsbankanefndinni eða ráðherra að úrskurða um.
- b. Að hafa umsjón og eftirlit með eignum bankans og starfsemi hans, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð bankans.
- c. Að setja bankastjórnunum erindisbrjef.
- d. Að skipa stjórnendur útibúa bankans og víkja þeim frá, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar.
- e. Að skipa aðalbókara og aðalfjehirði bankans og ákveða laun þeirra, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, svo og að ákveða, hversu hátt veð aðalfjehirðir skuli setja.
- f. Að ákveða laun starfsmanna bankans, setja reglugerð um eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans og úrskurða um eftirlaun þeirra.
- g. Að ákveða með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál, hvar bankinn skuli hafa útibú.
- h. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni forvexti og útlánsvexti bankans.
- i. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni, hve mikið af starfs-

fje bankans megi vera bundið í hverri atvinnugrein á hverjum tíma og ákveða aðrar almennar reglur um starfrækslu bankans. 10

15. apríl

- j. Að úrskurða um deilur, sem upp kunna að koma milli starfsmanna bankans og bankastjóranna.
- k. Að taka ákvarðanir um eftirgjafir á skuldum án gjaldþrotaskifta. Að jafnaði skal Landsbankinn ekki veita neinum skuldbundaut eftirgjöf á lánum, nema árangurslaust fjárnám sje á undan gengið, eða samkvæmt opinberum nauðasamningi, þegar við getur átt.
- l. Að ákveða að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, hverjir starfsmenn bankans skuli ásamt bankastjóra geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni, svo og að ákveða, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnarinnar, hverjir starfsmenn bankans skuli geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum hans (44. gr.).
- m. Að sjá um endurskoðun á reikningum bankans og ganga eftir því, að endurskoðendur ræki vel starf sitt.
- n. Að gera tillögur til landsbankanefndarinnar til reglugerðar um stjórn bankans og starfrækslu.
- o. Að gera ályktun um þau mál, sem framkvæmdarstjórnin leggur fyrir bankaráðið.

Bankaráðið ákveður, hve mikið af starfsfje bankans skuli fengið hverju útibúi til umráða, enda komi samþykki framkvæmdarstjórnar til.

44. gr.

Framkvæmdarstjórnin hefir æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans, eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Framkvæmdarstjórnin ráðstafar fje bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sje í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Framkvæmdarstjórnin heldur fundi á hverjum starfsdegi, ef málefni liggja fyrir til úrlausnar.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbrjef eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt (sbr. 43. gr.) að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. Í reglugerð má setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar, og eigi aðrir, svo gilt sje.

10

15. apríl

45. gr. Framkvæmdarstjórnin ræður alla þá starfsmenn bankans, sem bankaráðinu er eigi falið sjerstaklega að ráða, samkvæmt 43. gr., og segir þeim upp. Starfsmenn bankans skulu að jafnaði ráðnir með 3 mánaða uppsagnarfresti.

46. gr.

Kvittanir bankans eru því aðeins fullgildar, að fjehirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær sjeu athugaðar. Fjehirðir má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjórnar þarf til, nema með samþykki tveggja bankastjóra, eða eins bankastjóra og starfsmanns, sem umboð hefir samkvæmt 43. gr.

47. gr.

Ekki mega bankastjórar hafa embættisstörf á hendi, ekki reka sjálfir atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

Eigi mega bankastjórar nje starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum, nema veðdeild, hvorki skuldunautar nje ábyrgðarmenn annara.

Bankaráðsmenn mega ekki hafa milligöngu um lántöku annara í bankanum.

48. gr.

Landsbankanefnd, bankaráð, framkvæmdarstjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiftamanna bankans, sem þeir fá vitneskju um vegna starfsemi sinnar við bankann.

49. gr.

Stofna skal eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans, ekkjum þeirra og ómegð, og skal bankinn leggja fram til stofnunar hans 25000 krónur í eitt skifti fyrir öll. Allir, sem verða fastráðnir starfsmenn í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi, skulu skyldir til að greiða í sjóðinn 3% af árslaunum sínum, og leggur bankinn sjóðnum til jafnháa fjárhæð árlega. Þeir, sem eru fastráðnir starfsmenn bankans, er lögin ganga í gildi, öðlast rjett til styrks úr sjóðnum samkvæmt reglugerð hans, ef þeir greiða gjald þetta frá þeim tíma. Heimilt er bankaráðinu að greiða þeim til viðbótar af fje bankans, svo að þeir njóti eigi minni styrks í heild en tilsvarandi starfsmenn, sem verða fastráðnir í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi.

Bankaráðið ákveður með reglugerð um fyrirkomulag sjóðsins, skilyrði fyrir greiðslum úr honum og annað, sem þar að lýtur.

Þessi grein tekur ekki til bankastjóranna.

VI. KAFLI.

10

15. apríl

Sjerrjettindi bankans.

50. gr.

Glatist viðtökuskirteini, er bankinn hefir gefið út fyrir handveði eða geymslufje eða fyrir innláni, eða viðskiftabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur framkvæmdarstjórn bankans stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskirteinis eða viðskiftabókar með 6 mánaða fyrirvara, og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í tíðindum þeim, er flytja skulu stjórnarvaldaauglýsingar hjer á landi, og ef enginn hefir sagt til sín áður en fyrirvarinn er liðinn, getur hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefir viðtökuskirteinið eða viðskiftabókina, án þess nokkur annar, er viðtökuskirteinið eða viðskiftabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

51. gr.

Fje ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum. Landsbankinn með útibúum sínum hefir einn, að því er við verður komið, heimild til að taka við geymslufje (depositum).

52. gr.

Fje það, sem lagt hefir verið í bankann, ásamt vöxtum þess, er undanþegið kyrsetning eða löghaldi meðan það stendur þar.

53. gr.

Bankanum er heimilt að áskilja sjer hærri vexti en 6% um árið af útlánnum gegn fasteignarveði.

54. gr.

Nú er óskað láns gegn fasteignarveði, og skal þá gefa vottorð um fasteignina úr afsals- og veðmálabókum kauplaust, þegar stjórn bankans krefst þess, enda sje vottorðið ætlað bankanum einum til afnota.

55. gr.

Bankinn getur löglega samið svo við skuldunauta sína, að þeir taki upp í veðskuldabryjef sín til bankans ákvæði það, er getur um í tilskipun 18. febrúar 1847, 10. gr., um fje ómyndugra á Íslandi.

56. gr.

Eigi missir bankinn kröfu sína, þótt veðið glatist fyrir óhapp.

10

15. apríl

57. gr.

Bankinn hefir rjett til að láta starfsmenn sína selja verðbrjef og annað, sem hann hefir fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með 8 daga fyrirvara. Nú er veðsali ókunnur, eða menn vita ekki um heimili hans, og þá skal bankinn stefna hlutaðeiganda með 14 daga fyrirvara til að leysa veðið, með auglýsingu í þeim tíðindum, sem birta skal í stjórnarvaldaauglýsingar.

58. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóðs, eða annara stofnana.

Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, arðmiðar af skuldabryfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

59. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða á gjaldprotaskiftum, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Landsbankanum og geta þess í uppboðsgerðinni. Er svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert viðvart svo tímanlega, að hægt sje að mæta eða láta mæta við uppboðið.

VII. KAFLI.

Bráðabyrgðaaðkvæði.

60. gr.

Kosning í Landsbankanefndina fer fram í fyrsta skifti á Alþingi 1928. Þegar eftir að lög þessi eru gengin í gildi, skal sá, sem flest atkvæði hefir fengið við kosninguna í landsbankanefndina, kveðja nefndina til fundar og sjá um kosningu 4 manna í bankaráðið. Jafnframt skipar ráðherra sá, er fer með bankamál, formann bankaráðsins. Bankaráðið sjer um, að skipulag alt, bókfærsla og reikningshald samkvæmt lögum þessum komist að fullu í framkvæmd eigi síðar en 1. janúar 1930.

61. gr.

Bankaráðið sjer um framkvæmd á skiftum milli seðlabankans og sparisjóðsdeildar, og skulu þau skifti vera komin í framkvæmd að fullu fyrir árslok 1930. Um reikningsskil milli deildarinnar og seðlabankans fer eftir nánari ákvörðun bankaráðsins, þar til skiftum er lokið.

Af varasjóði bankans, eins og hann verður þegar skiftum er lokið, fær sparisjóðsdeildin helminginn og seðlabankinn helminginn. 10. apríl 15.

62. gr.

Launaákvæði laga þessara ná ekki til núverandi bankastjóra. Meðan þeir gegna bankastjórstöðu við Landsbankann, halda þeir núverandi launum sínum, nema öðruvísi semjist. Um uppsögn núverandi bankastjóra skulu sömu reglur gilda og í gildi voru, er þeir tóku sæti í bankastjórninni.

Jafnskjótt sem núverandi bókari og aðalfjehirðir láta af stöðum sínum, fer um ráðningu manna í staðinn eftir ákvæðum þessara laga.

63. gr.

Þangað til lög verða sett um opinbera verðbrjefaverslun og kaupþingsskráningu verðbrjefa skal bankanum skylt að kaupa af almenningi og selja almenningi trygg innlend verðbrjef, þau er ræðir um í 29. gr., gangverði, sem ákveðið sje af bankaráði, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, eigi sjaldnar en einu sinni á viku, og birt almenningi með auglýsingu á áberandi stað í aðalafgreiðslustofu bankans og útibúa hans.

Bankinn er þó undanþeginn skyldum þeim, er ræðir um í þessari grein, annaðhvort um kaup eða sölu, ef eign bankans í slíkum verðbrjefum fer fram úr því eða niður fyrir það, sem framkvæmdarstjórn bankans telur hæfilegt.

64. gr.

Ákvæði 7. gr. ganga í gildi þegar Alþingi ákveður. Þangað til getur ráðherra veitt bankanum undanþágu frá ákvæði 9. gr. c.-liðs, um að innstæður erlendis megj ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ alls gullforðans. Ákvæði 26. gr. um varasjóð ganga þá um leið í gildi.

65. gr.

Auk hinna gulltrygðu seðla er bankanum heimilt að gefa út alt að einni miljón króna. Seðlamagn þetta skal minka um 100000 kr. fyrir 1. nóvember 1929 og úr því árlega um sömu upphæð.

66. gr.

Bankinn gengur inn í kaup ríkissjóðs á gullforða Íslandsbanka samkvæmt 3. gr. laga nr. 6, 31. maí 1921.

67. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka nauðsynleg lán til greiðslu viðbótarstofnfje bankans samkvæmt 2. málslíð 5. gr. þessara laga.

10

15. apríl

68. gr.

Ákvæði 20. gr. um lán til ríkissjóðs taka eigi til þeirra lána, sem ríkissjóður hefir frá Landsbankanum þegar lög þessi öðlast gildi.

69. gr.

Landsbankinn endurkaupir af Íslandsbanka góða viðskiftavíxla gegn forvöxtum, sem sjeu ekki minna en 1% lægri enn forvextir Íslandsbanka, þó aldrei lægri en 1% undir forvöxtum Landsbankans til peningastofnana, fyrir alt að $\frac{5}{8}$ þeirrar upphæðar, sem Íslandsbanki hefir á hverjum tíma dregið inn af seðlaveltu sinni, miðað við 31. okt. 1922; en þá telst seðlavelta Íslandsbanka hafa verið 8 miljónir króna. Eftir að Íslandsbanki hefir dregið inn alla seðla sína minkar fjárhæð sú, sem Landsbankinn endurkaupir með þessum kjörum, um $\frac{1}{2}$ miljón króna á ári hverju, þar til hún hverfur alveg.

Meðan Íslandsbanki hefir á hendi seðlaútgáfu, eða ríkissjóður ber ábyrgð á skuldbindingum fyrir hann, og einhverjir af bankastjórum hans þess vegna eru skipaðir af ríkisstjórninni, sbr. 6. gr. laga nr. 61 1921, skulu ákvæði fyrstu málsgreinar 47. gr. einnig taka til þeirra bankastjóra.

VII. KAFLI.

Niðurlagsákvæði.

70. gr.

Lög nr. 14, 18. september 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 2, 12. janúar 1900, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885, lög nr. 28, 22. október 1912, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885 m. m., og lög nr. 37, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, eru úr gildi numin.

71. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 15. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

11

23. apríl

varnir gegn því, að gin- og klaufaveiki og aðrir alidýrasjúkdómar berist til landsins.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bannað er öllum að flytja til landsins lifandi spendýr og fugla. Þó getur atvinnumálaráðuneytið veitt undanþágu frá banni þessu, enda setji þá reglur í hvert sinn, í samráði við ráðunaut sinn í þessum efn-um, er öruggar sjeu til varnar því, að alidýrasjúkdómar flytjist hingað með dýrum þeim, er innflutningur verður leyfður á.

2. gr.

Bannaður er innflutningur á þessum vörutegundum:

- a. Heyi, hálmi, alidýraáburði, hráum og lítt söltuðum sláturafurðum, hverju nafni sem nefnast, ósoðinni mjólk, gömlum og notuðum pokum og og tuskum allskonar.
- b. Ull.

Þó getur atvinnumálaráðherra veitt undanþágu fyrir ull til verksmiðjuiðju, enda sje hún sótthreinsuð utanlands eða innan, undir öruggu eftirliti.

- c. Notuðum fatnaði, fiðri, fjöðrum, dún, stráteppum, körfum úr stráí, dýrahári og vörum, sem gerðar eru úr því svo sem: burstavörur penslum, kústum og hrosshársborðum.

Á vörum, sem taldar eru í þessum lið, kemur þó innflutningsbann ekki til framkvæmda, ef vörurnar sótthreinsast við tilbúning eða hreinsun, eða ef þær eru sótthreinsaðar áður en þær voru fluttar á skip, enda fylgi farmskránni vottorð um uppruna og vinslu varanna eða sótthreinsun.

11
23. apríl

Þó er atvinnumálaráðherra heimilt að fyrirskipa sóttthreinsun á tjeðum vörum, er þær koma hingað til lands, ef sjerstakar ástæður eru fyrir hendi.

d. Fóðurkökum og rófum.

Þó getur atvinnumálaráðherra veitt undanþágu frá innflutningsbanni á vörum þessum í einstökum tilfellum og fyrir lönd og landshluta.

3. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt að banna með auglýsingu innflutning á öðrum þeim vörum, sem hætta telst á, að sóttnæmi geti borist með.

4. gr.

Hver sá maður, sem kemur hingað til lands frá útlöndum, skal á fyrstu höfn, sem skipið kemur á, áður en hann stígur af skipsfjöð, gefa lögreglustjóra eða sóttvarnalækni yfirlýsingu, að viðlögðum drengskap, um það, hvort hann hafi á síðustu þrem mánuðum áður en hann lagði af stað frá útlöndum dvalið eða verið á ferð í sveit, þar sem gin- og klaufaveiki eða aðrir hættulegir og næmir alidýrasjúkdómar hafa gengið síðastliðið ár.

Hafi farþeginn dvalið eða verið á ferð í slíku hjeraði á síðustu þrem mánuðum, skal hann tafarlaust einangraður, þar til hann og farangur hans hafa verið tryggilega sóttthreinsaðir.

Ef sjerstakar ástæður eru fyrir hendi, getur atvinnumálaráðherra fyrirskipað sóttthreinsun á farþeganum og farangri hans, ef vegabréf hans sannar ekki, að hann hafi dvalið síðustu þrjá mánuði þar, sem engin smitunarhætta var.

5. gr.

Öll þau dýr, sem um getur í 1. gr. og eru með skipum þeim, sem koma til landsins, t. d. eign skipverja eða farþega, skulu tryggilega einangruð, eftir fyrirmælum hlutaðeigandi lögreglustjóra eða sóttvarnalæknis meðan skipið er hjer við land. Ennfremur getur atvinnumálaráðherra bannað með auglýsingu skipum þeim, er sigla hingað til lands, að hafa meðferðis nokkur þau dýr, er ræðir um í 1. gr.

6. gr.

Brot gegn 1., 2. og 5. gr., svo og auglýsingum, sem atvinnumálaráðuneytið gefur út samkv. 3. og 5. gr., varða sektum, frá 100 —10000 krónur, fyrir skipstjóra þann, sem dýrin eða bannvörurnar

flutti inn, og jafnháum sektum fyrir eigandann, og skulu dýrin eða **11** bannvaran gerð upptæk, dýrunum lógað en bannvaran ónýtt að til-^{23. apríl} hlutun lögreglustjóra, nema eigandi kjósi heldur að láta það fara óhreyft í skipinu aftur til útlanda, undir umsjón lögreglustjóra, og borga allan kostnað, er af því leiðir. Ennfremur bæti eigandinn allan skaða, er af þeim dýrum eða þeirri vöru hlýttst, er hann flutti inn án leyfis eða hirti ekki samkvæmt reglum ráðuneytisins.

Brot gegn 4. gr. varða 100—10000 kr. sektum, nema þyngri refsing liggi við eftir öðrum lögum. Sá, sem brotlegur verður, skal auk þess bæta alt það tjón, er hljótast kann af óhlýðni hans.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

7. gr.

Berist gin- og klaufaveiki til landsins, eða annar hættulegur og næmur alidýrasjúkdómur, hefir atvinnumálaráðuneytið heimild til að gera hverjar þær ráðstafanir, er það telur nauðsynlegar til að hefta útbreiðslu veikinnar.

8. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 22, 15. júní 1926, um innflutningsbann á dýrum o. fl.

9. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Géfið á Amalíuborg, 23. apríl 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

12
7. maí

L Ö G

um

viðauka við lög nr. 79, 14. nóv. 1917, um samþyktir um lokunartíma sölubúða í kaupstöðum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir 2. málsg. 2. gr. laga nr. 79, 14. nóv. 1917, komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Enn er bæjarstjórnnum heimilt að gera samþyktir um lokunartíma sölubúða og sölustaða, þar sem innlendar vörur eða innlendir varningur er hafður á boðstólum, t. d. konfektbúða, og um lokunartíma vinnustofa, sem hafa viðskifti við almenning, svo sem rakarastofur, þótt enginn varningur sje þar seldur.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

13
7. maí

meðferð skóga og kjarra og friðun á lyngi o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í skógum og kjarri má ekki höggva trje nje hrís öðruvísi en svo, að höggið sje innan úr, eða skógurinn eða kjarrið aðeins grisjað. Ekkert svæði má berhöggva, nema landið sje tekið til ræktunar. Birkirunnum og birkirótum í skógum og kjarri má ekki kippa upp. Ekki má rífa lyng, fjalldrapa, víði nje mel, heldur klippa það eða skera. Skógræktarstjóra og skógarvörðum er heimilt að banna að taka upp slíkan gróður á þeim svæðum, er ætla má að slíkt geti valdið uppblæstri landsins eða verulegum skemdum. Þeim er og heimilt að banna að taka mosa í gróðurlitlum hraunum.

2. gr.

Í skógum þeim, er í afriðum liggja eða fjarri búfjárhögum, er öll vetrararbeit bönnuð á tímabilinu frá 1. nóvember til 1. júní. Ákveður atvinnumálaráðherra, í samráði við skógræktarstjóra, hverjir skógar falli undir ákvæði þetta.

Að öðru leyti setur atvinnumálaráðherra nánari reglur um notkun og meðferð á skógum og kjarri, eftir tillögum skógræktarstjóra, og skal reglum þessum útbýtt meðal almennings í þeim sveitum, þar sem skógar eru eða kjarr.

3. gr.

Skógræktarstjórinn eða skógarverðirnir eftir fyrirlagi hans skulu ár hvert fara um þær sveitir, þar sem er skógur eða kjarr að nokkrum mun, og skulu þeir, samkvæmt reglum þeim, er getur um í 2. gr., skipa fyrir um, hvernig skógur eða kjarr skuli höggið. Þeir skulu og leiðbeina nothafa skógar eða kjarra um alla framkvæmd á fyrirmælum sínum, enda getur nothafi eigi skorast undan að fylgja þeim út í skóginn eða kjarrið. Eigandi eða nothafi skal skyldur að leggja fram endurgjalds-

- 13 laust vinnu til þess að höggva á alt að 400 fermetra svæði í skóginum
7. maí eða kjarrinu, til þess að kynnast hvernig höggva skal.

4. gr.

Eigendur eða notendur skóga og kjarrs geta ekki bannað skógræktarstjóra eða skógarvörðum, nje heldur hreppstjórum eða öðrum þeim, sem eftirlit kynni að vera falið, umferð um land sitt, hvort sem er girt eða ógirt.

5. gr.

Ef skógræktarstjóri eða skógarverðir krefjast þess, eru hreppstjórar skyldir að fylgjast með þeim á eftirlitsferðum þeirra um hreppinn, til þess að kynna sjer fyrirskipanir þeirra að því er meðferð skóga og kjarrs snertir, er þeim ber að hafa eftirlit með. Á ferðum þessum fá hreppstjórar 8 kr. um daginn, er greiðast úr ríkissjóði af skógræktarfje.

6. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt, að fengnum tillögum skógræktarstjóra, að veita eigendum og notendum jarða eða jarðaskika tillag úr ríkissjóði af skógræktarfje til að girða bæði skóglendi og skóglaut land, til þess að koma þar upp skógargróðri, með þeim skilyrðum, er hjer segir:

Ríkissjóður leggur til girðingarefnið og kemur því á næstu höfn við það svæði, sem girða skal. Hann leggur einnig til verkstjóra við uppsetning girðingarinnar, en eigandi eða nothafi flytur girðingarefnið frá höfninni að girðingarstaðnum á sinn kostnað og leggur til þann vinnukraft, sem þarf til uppsetningarinnar, annan en verkstjóran. Gera skal samning milli ríkissjóðs annarsvegar og eiganda eða nothafa hinsvegar um skógargirðingu, og skal hann þinglesinn í þeirri þinghá, þar sem skógarjörðin liggur, sem kvöð á jörðinni. Ríkissjóður greiðir annan helming, en eigandi eða nothafi hinn helming viðhaldskostnaðar á girðingunni.

7. gr.

Skógræktarstjóri ákveður í hvert skifti, að hve miklu leyti má hafa þau svæði, er getur um í 6. gr., fyrir beitoland. Heimilt er honum að leyfa að beita þar kúm, hrossum og sauðfje frá 20. júní til 1. október. Komi til greina að rækta nýjan skógargróður á einhverjum hluta hins girta svæðis, þá verður eigandi eða nothafi að setja upp um þann hluta nægilega trausta girðingu á sinn kostnað, ef hann vill halda beitinni áfram á öðrum hluta svæðisins. Sje hið girta svæði stórt og sjeu á því skóglaus mýrarsund, getur það komið til greina,

að skógarvörður leyfi eiganda eða nothafa að hafa þar sauðfje sitt, **13**
frá því það er tekið af afrjettum og til 1. nóvember. 7. maí

8. gr.

Ef eigendur eða notendur skógræktarsvæða þeirra, sem girt hafa verið að nokkru eða öllu leyti á kostnað ríkissjóðs, rjúfa þann samning, sem gerður hefir verið um friðun landsins, þá er skógræktarstjóra heimilt, að fengnu samþykki atvinnumálaráðuneytisins, að taka burt girðinguna á kostnað eigenda eða notenda.

9. gr.

Hreppstjórar skulu í hreppum sínum og skógarverðir í umdæmum sínum hafa eftirlit með því, hvort farið er eftir ákvæðum og fyrirskipunum um meðferð skóga og kjarra og hvort brotið sje gegn friðar-ákvæðunum í 1., 2. og 7. gr. þessara laga. Skulu þeir jafnskjótt og þeir verða þess varir senda skýrslu um það til skógræktarstjóra, er síðan ber málið undir atvinnumálaráðuneytið, og ákveður það svo, hvað gera skuli frekar í málinu.

10. gr.

Brot á móti lögum þessum varða sektum, frá 50—500 kr., til ríkissjóðs, og fer um mál út af þeim brotum sem almenn lögreglumál

11. gr.

Lög nr. 51, 30. júlí 1909, um meðferð skóga og kjarra og friðun á lyngi o. fl., eru úr gildi numin.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

14
7. maí

L Ö G

um

sölu á landi Garðakirkju í Hafnarfirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Hafnarfjarðarkaupstað svo nefnd Hamarskots- og Undirhamarstún í Hafnarfirði, sem eru eign Garðakirkju.

2. gr.

Um mat á landinu og greiðslu kaupverðs fer eftir ákvæðum laga nr. 50, 16. nóv. 1907, um sölu kirkjujarða.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

15
7. maí**lífeyri fastra starfsmanna Búnaðarfelags Íslands.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ákvæði laga nr. 51, 27. júní 1921, um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra, skulu einnig gilda um þá fasta starfsmenn Búnaðarfelags Íslands, sem tryggja vilja sjer lífeyri samkvæmt nefndum lögum, Nú fer fastur starfsmaður Búnaðarfelags Íslands, sem trygt hefir sjer lífeyri, úr þjónustu þess, án þess að vera vikið úr þjónustunni, og skal hann þá hafa rjett til endurgreiðslu iðgjalda eða geymslu lífeyris samkvæmt 4. málsgrein 4. gr. laganna, enda láti hann ekki af starfinu með rjetti til lífeyris.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

16
7. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 16, 13. júní 1925, um breyting á 33. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað orðanna „til ársloka 1928“ í niðurlagi 1. gr. laganna komi: til ársloka 1930.

2. gr.

Embættismenn, sem búsettir eru í sveitum, skulu njóta sömu dýrtíðaruppbótar sem aðrir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri kónunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

aukna landhelgisgæslu.

17
7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórnin skal, svo fljótt sem verða má, láta byggja nýtt skip til landhelgisgæslu.

2. gr.

Til byggingar skipsins skal verja fje úr landhelgissjóði.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

18
7. maí

LÖG

um

löggilding verslunarstaða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í Bervík í Breiðuvíkurbhreppi í Snæfellsnessýslu, í Dritvík í sama hreppi, á Broddanesi við Kollafjörð í Strandasýslu og á Vattarnesi í Suður-Múlasýslu skulu vera löggiltir verslunarstaðir.

2. gr.

Verslunarlóðin á Vattarnesi nær yfir 500 metra strandlengju, frá Vattarnestanga vestur fyrir lendingu, en 180 metra á land upp frá flóðmáli í lendingu. Atvinnumálaráðuneytið ákveður takmörk hinna verslunarlóðanna, samkvæmt lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birtir þau í B-deild Stjórnartíðindanna.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi að því er Vattarnes snertir, en um hina staðina, þegar takmörk verslunarlóðanna eru birt samkv. 2. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

fræðslumálanefndir.

19

7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Stjórn barnakennarafjelags Íslands, forstöðumaður kennaraskólans og fræðslumálastjóri skulu skipa fræðslumálanefnd barnaskóla Íslands. Stjórn barnakennarafjelagsins skal kosin skriflega um land alt, enda hafi allir starfandi barnakennarar rjett til að vera fjelagsmenn.

2. gr.

Fræðslumálanefnd barnaskólanna gerir tillögur til ráðuneytisins um námsskrár fyrir barnafræðslu landsins, löggilding kenslubóka, tilhögun prófa og um hámark og lágmark kenslustundafjölda fyrir hvert barn á dag. Ráðherra staðfestir tillögur nefndarinnar og auglýsir þær með hæfilegum fyrirvara. Samþykki fræðslumálastjórnarinnar þarf til að víkja frá námsskrá.

3. gr.

Með reglugerð má fyrirskipa þriggja manna fræðslunefnd við ungmennaskóla landsins. Skal fræðslumálastjóri sjálfkjörinn í nefndina, en meðnefndarmenn skipar ráðherra til þriggja ára í senn úr hópi starfsmanna við framangreinda skóla. Fræðslumálanefnd þessi hefir með höndum hliðstætt starf fyrir ungmennaskólana eins og til er tekið í 2. gr. að því er snertir barnaskóla landsins.

4. gr.

Fræðslumálanefndir starfa launalaust, en fá endurgreidd nauðsynleg útgjöld til síma, brjefaskrifta og aðstoðar.

5. gr.

Nú brýtur skóli í verulegum atriðum í bága við fyrirskipanir þær, sem gefnar eru eftir lögum þessum, og skal þá landsstjórninni skylt að halda eftir styrk eða launagreiðslum til hans, þar til úr er bætt.

19

7. maí

Með lögum þessum eru úr gildi numin eldri lög og fyrirmæli, er fara í bága við þessi lög.

6. gr.

7. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

20

7. maí

L Ö G

um

skifting Gullbringu- og Kjósarsýslu í tvö kjördæmi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Gullbringu- og Kjósarsýslu skal vera eitt kjördæmi og kjósa einn alþingismann.

2. gr.

Hafnarfjarðarkaupstaður skal vera eitt kjördæmi og kjósa einn alþingismann.

3. gr.

Lög þessi koma til framkvæmdar við næstu óhlutbundnar kosningar til Alþingis í Gullbringu- og Kjósarsýslu. Fari þá fram kosning á aðeins einum þingmanni, skal hann kosinn fyrir Hafnarfjarðarkaup-

stað. Hinn þingmaðurinn telst þá þingmaður Gullbringu- og Kjósarsýslu samkvæmt 1. gr. 20
7. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

21
7. maí

sölu prestssetursjarðarinnar Garða á Akranesi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórnæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Að fengnu samþykki hlutaðeigandi sóknarprests skal ríkisstjórninni heimilt að selja Ytra-Akraneshreppi í Borgarfjarðarsýslu prestssetursjörðina Garða á Akranesi ásamt þeim hjáleigum jarðarinnar, er ráðuneytið telur mega selja frá prestakallinu.

2. gr.

Um mat á því, er selt verður, og greiðslu kaupverðs fer eftir ákvæðum laga nr. 50, 16. nóv. 1907, um sölu kirkjujarða.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

22

7. maí

HJÚALÖG.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

1. gr.

Fyrirmæli þessa kafla gilda aðeins um vistarráð þeirra hjúa, sem ekki hafa náð 21 árs aldri. Ákvæði vistarsamnings, sem koma í bága við þessi lög, eru ógild, svo fremi þau miða til að rýra rjett hjúsins. Samningur um vinnu við heimilisstörf um skemri tíma en missiri, eða skildaga í milli, hníga ekki undir lög þessi.

2. gr.

Hver sjálfráða maður má ráða sig hjú. Vistráðum þeirra, sem ekki eru sjálfráða, ráða foreldrar eða aðrir forráðamenn.

3. gr.

Hinir almennu hjúaskildagar eru 14. maí, eða 3. maí í þeim svertum, þar sem hjúaskildagi hingað til hefir verið haldinn þann dag, og 1. október, eða 1. vetrardagur, þar sem það þykir betur henta.

Lengd vistartíma ráða aðiljar, þó svo, að enginn vistarsamningur er gildur fyrir lengri tíma en 12 mánuði í senn.

Samningar um vist að hálfu árlangt, eins og að undanfögnu hefir verið venja, hníga undir þessi lög, en um samninga um vinnu við heimilisstörf árdegis eingöngu eða síðdegis eingöngu verður lögunum ekki beitt.

4. gr.

Þegar samið er um vist skildaga á milli, skal vistartíminn vera á enda á næsta skyldaga, enda hafi ekki tekist samningar um vistarráðin af nýju.

Sanni ógift vinnukona, að hún ætli að giftast áður en vistartíminn er á enda, getur hún sagt upp vistinni til næsta skildaga með mánaðar fyrirvara.

Nú verður ekki vitað um lengd vistartímans, og telst hann þá á enda á næsta almenna skildaga eftir að vistarráðin hófust. 22
7 maí

Á skildaga er hjúi rjett að víkja úr vist á hádegi.

5. gr.

Vistráðið árshjú sitt skal húsbóndi, nema öðruvísi sje um samið, láta sækja í ákveðinn tíma og farangur þess, er ekki nemi meiru en 100 kg. þunga. Kostar húsbóndi flutning þennan án endurgjalds frá hjúinu.

Nú getur hjú ekki farið í vistina þegar þess er vitjað, og er því eigi sjálfu um það að kenna, þá er eigi húsbónda skylt að vitja þess aftur, heldur skal hjúið sjálft kosta ferð sína í vistina. Ef hjúið getur ekki komið í vistina innan þriggja vikna frá skildaga, er húsbóndi laus vistarráðanna, ef hann vill.

6. gr.

Hjú, sem ráðið er skemur en ár, skal, ef öðruvísi er ekki um samið, af sjálfsdáðum koma í vistina á skildaga, og eigi síðar en á náttmálum í sveit, en um miðaftan í kaupstöðum og þorpum. Ef hjú kemur ekki í vist sína á rjettum tíma, er húsbóndi ekki bundin við vistarráðin, nema hann innan þriggja sólarhringa fái vitneskju um, að hjúið gat ekki komið í vistina vegna atvika, sem það átti ekki sök á. Þegar svo stendur á, er húsbóndi ekki skyldur að bíða hjúsins lengur en 10 daga frá skildaga.

Kaup hjús reiknast frá þeim degi, sem það kemur í vistina.

7. gr.

Húsbóndi skal veita hjúi sínu viðunanlegt og nægilegt fæði, svo og rúmfatnað, ef hjú sefur á heimili húsbónda síns, og aðra aðhlynningu eftir því, sem venja er til í hverri sveit eða bæ hjúum að veita auk kaups. Ekki er hjúi skylt að sofa í rúmi með öðrum. Það á rjett til að fá hreinar rekkjuvoðir eða lök í rúm sitt einu sinni á mánaðarfresti og hreint handklæði einu sinni á viku. Í frístundum sínum á vetrum skal hjúi fengin dvöl í viðunanlega hlýju herbergi.

8. gr.

Ef upphæð kaups hefir eigi verið ákveðin, skal hjúið hafa svo mikið í kaup, sem þar er sveitarvenja að gjalda hjúum á því reki.

Ef eigi hefir verið samið um annan gjalddaga kaupsins og um mánaðarkaup er að ræða, hefir hjúið rjett til að krefjast greiðslu kaupsins við lok hvers mánaðar. Ef kaupið hinsvegar er ákveðið í einu lagi fyrir allan vistartímann, hefir hjúið að liðnum 3 mánuðum af vistartímanum rjett til þess að krefjast greiðslu á kaupi því, er

22 það hefir unnið fyrir hinn fyrsta vistarmánuð, eftir 4 mánuði á kaupi
7. maí fyrir annan vistarmánuð, o. s. frv., þannig, að jafnan standi tveggja mánaða kaup ógreitt hjá húsbónda þess, þar til vistarráðum er löglega lokið.

Ef ekki er öðruvísi um samið, teljast $\frac{3}{4}$ af árskaupi hjús kaup fyrir tímabilið frá 14. maí (3. maí) til 1. október (1. vetrardags) (sumarkaup), og $\frac{3}{4}$ hlutar af sumarkaupinu teljast kaup fyrir tímabilið frá 14. júlí til 1. október.

Við lok vistartíma skal húsbóndi hafa lokið kaupi hjús að fullu.

Ef vistarráðum lýkur fyr en upphaflega var ákveðið, hefir hjúið rjett til kaups fyrir þann tíma, sem það hefir unnið. Hafi hjúið meðan á vistarráðum stóð verið frá vinnu án þess sjúkdómi sje um að kenna (sbr. þó 10. gr.), missir það rjett til kaups fyrir þann tíma.

9. gr.

Nú sýkist hjú í vistinni eða slasast, og er húsbóndi þess skyldur til að annast hjúkrun þess eftir því er síðar segir.

Ef húsbóndi kýs að hafa sjúkling utan heimilis síns, hefir hann rjett til að flytja hann í opinbert sjúkrahús án samþykkis hjúsins, ef læknir telur það nauðsynlegt vegna hjúsins sjálfs eða vegna sóthættu, sem heimilinu stafi af sjúkdóminum.

Verði hjú vitskert, svo að hjúkrun þess sje sjerlegum erfiðleikum bundin, getur húsbóndi krafist, að sveitarstjórn ráðstafi sjúklingnum þegar í stað.

Sjúkt rúmfast hjú má húsbóndi ekki, jafnvel með sjálfs þess samþykki og þótt vistartíminn sje á enda, flytja burt, svo fremi þar af getur hlotist mein sjúklingnum sjálfum eða öðrum, ef sýkin er sótt-næm. Ef húsbóndi samt flytur hjúið í burtu og sjúklingnum þyngir við flutninginn, skal hann skyldur til að standast allan kostnað af hjúkrun og lækningu sjúklingsins, nema læknir hafi áður en flutningurinn var framkvæmdur lýst því, að hann væri hættulaus eða nauðsynlegur vegna sjúklingsins sjálfs, eða ef slysið eða sjúkdóminn ber svo brátt að, að ekki var ráðrúm til að leita læknis, og húsbóndinn hefir með tilhlýðilegri gætni flutt hjúið í opinbert sjúkrahús.

10. gr.

Nú sýkist hjú eða slasast og er um að kenna ótilhlýðilegri breytni þess sjálfs, og kostar það þá sjálft lækning sína og geldur húsbónda fyrir það fæði og hjúkrun, meðan það var sjúkt og á hans vegum, en eigi á það heimting á kaupi fyrir þann tíma, sem það er frá verkum.

11. gr.

22

7. maí

Ef hjú sýkist eða slasast og er um að kenna ótilhlýðilegri breytni húsbónda þess eða atvikum, sem hann á sök á, þá skal hann kosta lækning hjúsins og greiða því skaðabætur fyrir atvinnutjón, ef nokkurt verður, eftir að það er farið frá honum.

12. gr.

Nú sýkist hjú eða slasast, og er hvorki um að kenna breytni þess sjálfs nje húsbónda þess verði gefin sök á, og er húsbónda þess skylt að fæða það ókeypis — einnig þótt fæðið verði að vera sjerstakt sjúkrafæði — alt að fjórðungi vistráðningartímans, þó ekki lengur en til enda hans. Ef hjúið verður að liggja sjúkt utan heimilis síns, þó ekki í sjúkrahúsi, þá skal húsbóndi þess greiða legukostnað, sem svarar matarverði í svo langan tíma, sem nú var greint.

13. gr.

Nú liggur hjú sjúkt, en ekki hálfum mánuði lengur á tíma-bilinu maí til október eða mánuði lengur um aðra árstíma, og skal þá hjú einskis í missa af kaupi sínu; en fatlist hjú lengur frá verkum en nú var sagt, missir það kaup fyrir þann tíma, sem umfram er og það getur ekki int af hendi störf sín.

14. gr.

Kostnað, sem leiðir af lækning hjús, borgun fyrir lyf, sjerstaka hjúkrun, dvöl í sjúkrahúsi eða annari slíkri stofnun, er húsbónda óskilyt að greiða, nema þegar svo stendur á, sem segir í 11. gr.

15. gr.

Nú getur hjú vegna sjúkleika, sem atvikast svo, sem um ræðir í 10. og 12. gr., eftir mánaðar vanheilsu enn ekki rækt störf sín, og er þá hvorum aðilja um sig heimilt að segja upp vistarsamningnum með eins mánaðar fyrirvara.

16. gr.

Þegar hjú, sem sýkist eða slasast í vistinni, á eftir ákvæðum þessara laga að greiða sjálft lækningarkostnað sinn eða fyrir fæði og hjúkrun, en hefir eigi efni á því, skal þann kostnað endurgjalda húsbóndanum, ef hann krefst þess, sem sveitarstyrk, veittan hjúinu.

17. gr.

Deyi hjú í vist, eiga erfingjar þess aðeins heimtingu á þeim hluta af kaupinu, sem álíta verður, að það hafi unnið fyrir áður en það varð ófært til verka. Greftrun þess skal húsbóndi annast, ef erfingjar gera það eigi, gegn endurgjaldi af sveitarfje, ef með þarf.

22

7. maí

18. gr.

Þótt hjú sje ráðið til ákveðinna starfa, skal því þó skylt að ganga að öllum heimilisverkum og öðrum störfum, sem samboðin eru stöðu þess, þegar þörf krefur og ekki er öðrum á að skipa.

Ef hjúið með samningi er beinlínis undanþegið því að gegna ákveðnum störfum, getur það þó aldrei orðið skylt til að leysa þau af hendi, nema aðeins til bráðabirgða í skyndilegum forföllum annars heimilisfólks, er þau verk átti að vinna.

19. gr.

Ef hjú í kaupstað eða kauptúni sækir kvöldskóla, iðnskóla, unglingaskóla eða annan slíkan skóla, skal húsbóndi haga vinnutíma hjúsins þannig, að kostur verði skólagöngunnar, nema tilskilið hafi verið í vistarsamningi, að ákveðin störf skyldu unnin á sama tíma.

20. gr.

Nú deyr húsbóndi, og skal þá vistarráðum áfram haldið með ekkju hans, erfingjum eða búi, ef búnaður stendur. Þó er hvorum aðilja um sig heimilt að slíta vistarráðum á almennum skildaga með tveggja mánaða fyrirvara, eða frá 1. degi mánaðar með þriggja mánaða fyrirvara.

21. gr.

Í þrotabúi húsbónda eða dánarbúi fer um kaupkröfur hjúa eftir ákvæðum skiftalaganna.

22. gr.

Nú flytur húsbóndi búferlum, eftir að vistarsamningur er gerður, en áður en vistartími byrjar, 50 km. burt frá þeim bústað hans, þar sem hjúið átti að fara í vist, eða úr sveit í kaupstað eða öfugt, og er hjúinu þá ekki skylt að fara í vistina. Ef húsbóndi flytur af landi burt, skal hann ennfreður greiða hjúi kaup fyrir 2 mánuði og að auki matarverð samkv. 29. gr., ef hann hefir ekki látið hjúið vita um flutninginn 4 vikum hið skemsta, áður en vistartíminn átti að byrja. Ef hjúið flytur í vistina alt að einu, er húsbóndinn skyldur að standast þann sjerstaka kostnað, sem það hefir haft í för með sjer fyrir hjúið.

Ef húsbóndi flytur búferlum eftir að hjúið er komið í vistina, gilda samskonar ákvæði.

23. gr.

Hjúi er vítalaust að koma ekki í vistina, ef það getur sannað, að húsbóndinn hafi á síðasta ári áður en vistarráðin áttu að hefjast misþyrmt hjúi eða svelt það, leitast við að tæla hjú til illverka eða

lauslætis, enda hafi hjúi verið ókunnugt um þessar sakir, þegar samningar um vistina tókust.

22
7 maí

Ef hjú er komið í vistina, þegar það fær vitneskju um eitthvert þeirra afbrota af hálfu húsbónda, sem nefnd voru, er því heimilt að víkja úr vistinni fyrirvaralaust, enda geri það svo innan 14 daga eftir að það fjekk vitneskju um verknaðinn. Kaups getur hjúið aðeins krafist fyrir þann tíma, sem það var í vistinni.

24. gr.

Hjúi er heimilt að ganga fyrirvaralaust úr vistinni, þegar það getur sannað, að húsbóndi hafi gerst sekur um alvarlegt brot á skyldum sínum gagnvart því, svo sem ef hann:

1. misþýrmir hjúinu,
2. leitast við að tæla hjúið til illverka eða lauslætis, eða ef aðrir heimilismenn gera sig bera að slíku og húsbóndi veitir ekki hjúinu tilhlýðilega vernd, þótt það beri sig upp undan því við hann,
3. lætur hjúið að staðaldri búa við illa og ónóga fæðu, ófarsvaranlega aðhlynningu eða heilsuspillandi húsnæði,
4. meiðir freklega mannorð hjúsins eða ber því á brýn glæpi, sem það er saklaust af,
5. geldur hjúi ekki kaup í ákveðinn tíma, þótt krafist sje,
6. stofnar ranglega og að nauðsynjalausú lífi eða heilsu hjúsins í hættu.

25. gr.

Ef hjú, án þess að sjúkleiki eða önnur lögleg forföll tálmi, eða fyrir hendi sjeu ástæður, er heimili því að rifta vistarráðunum, kemur ekki í vistina á ákveðnum tíma, svo að því er synjað viðtöku, eða kemur alls ekki, skal það greiða húsbónda bætur, sem svarar til helmingss áskilins kaups fyrir umsaminn vistartíma. Ef hjú gengur ólöglega úr vistinni, greiði það sömu bætur, miðað við vistartímann, sem eftir er.

Nú gengur hjú úr vistinni vegna atviks, er greinir í 24. gr., og skal húsbóndi þá greiða því hæfilegar bætur, er þó nemi ekki meiru en kaupi fyrir umsaminn vistartíma og matarverði, sbr. 29. gr., í sama tíma, þó ekki yfir 8 vikur.

26. gr.

Húsbóndi þarf ekki að vitja hjús, er hann hefir ráðið í vist til sín, eða veita því viðtöku, ef hann getur sannað:

1. að hjúið hafi á síðasta ári áður en vistarráðin áttu að hefjast, drýgt glæp, sem að almenningsáliti er svívirðilegur,

22
7. maí

2. að hjúið hafi smitandi sjúkdóm, eða það sökum vanheilsu eða fötlunar, eða að því er konu snertir, sökum þess að hún er barnshafandi, sje óhæft til að vinna það verk, sem það var ráðið til,
3. að hann hafi, er vistarsamningurinn var gerður, verið blektur með fólkskum vitnisburði um hjúið,
4. að hjúið kunni ekki til þeirra verka, sem áskilið var, að það skyldi kunna, þá er það var ráðið í vistina, og það þá þóttist kunna til.

Þetta, sem talið hefir verið, skiftir þó aðeins máli, svo fremi það verði ekki sannað, að húsbóndi hafi verið vitandi um þessi atvik, er hann rjeði hjúið.

Nú verður húsbóndi fyrst áskynja einhverra þeirra atvika, er nefnd voru, þegar hjúið er komið í vistina, og er honum þá heimilt fyrirvaralaust að víkja hjúi úr vistinni, enda geri hann það innan 14 daga eftir að hann varð vitandi þessa. Ekki verður þó konu, sem barnshafandi hefir orðið áður en hún kom í vistina, vísað úr vist eftir að 5 mánuðir eru liðnir frá því að hún kom í vistina, og aldrei með minna en mánaðar fyrirvara.

27. gr.

Húsbóndi má þegar vísa hjúi úr vist, er hann getur sannað, að hjúið hafi gerst mjög brotlegt gegn skyldum sínum, eða ef framferði þess er mjög ábótavant, svo sem ef hjúið:

1. drýgir glæp, sem að almenningsáliti er svívirðilegur,
2. leggur hönd á búsbóndann eða vandamenn hans á heimilinu, eða aðra, sem fyrir hans hönd eiga yfir því að segja,
3. sýnir húsbóndanum eða þeim, sem fyrir hans hönd eiga yfir því að segja, óhlýðni um að inna af hendi störf sín í þarfir heimilisins,
4. tælir börn á heimilinu til illverka,
5. er aftur og aftur drukkið, þrátt fyrir áminningar húsbóndans,
6. raskar heimilisfriði með lauslætisframferði,
7. gengur með smitandi samræðissjúkdóm,
8. spillir af ásettu ráði eignum húsbænda eða misþyrmir skepnum, sem það á að hirða,
9. sýnir af sjer megent og ítrekað skeytingarleysi um störf sín og hirðuleysi í umgengni.

Þegar hjúi er vísað úr vist af einhverjum þeim ástæðum, sem taldar eru í þessari gr. og 26. gr., ber því umsamið kaup fyrir þann tíma, sem það hefir unnið heimilinu.

28. gr.

Ef húsbóndi riftar ólöglega vistarráðum eða vísar hjúi úr vistinni, skal hann gjalda því hæfilegar bætur, er þó ekki nemi meiru en hálfu kaupi fyrir umsaminn vistartíma og matarverði fyrir sama tíma, þó ekki lengur en 8 vikur.

29. gr.

22

Matarverð hjús skal, þegar ekki er öðruvísi um samið, ákveðið af hlutaðeigandi lögreglustjóra, eftir því sem hæfilegt þykir þar í hjerði og með hliðsjón af því, hverskonar hjú er um að ræða, þó ekki undir 1 kr. á dag. 7. maí

II. KAFLI.

30. gr.

Viðskifti húsbónda og hjús, sem er 21 árs að aldri, fara eftir samningum þeirra á milli um vistarráðin. Ekki má hjúði þó afsala sjer fyrirfram neinum rjettindum samkvæmt 9. og 11.—12. gr., og afsal slíkra rjettinda síðar frá hálfu hjúsins er ógilt gagnvart framfærslusveit hjúsins, ef það fellur henni til byrði.

Nú er enginn sjerstakur vistarsamningur gerður milli aðilja, eða í vistarsamningi, þó gerður hafi verið, er ekki tekið nægilega fram, hvernig vistarráðum er varið, og gilda þá fyrirmæli I. kafla þessara laga, enda þótt hjúði hafi náð 21 árs aldri.

III. KAFLI.

31. gr.

Með mál milli húsbónda og hjús út af vistarráðum skal farið sem einkalögreglumál.

32. gr.

Brot gegn 7. og 19. gr. varða sektum, frá 10—200 kr., er renna í ríkissjóð. Með mál út af þeim brotum skal farið sem almenn lögreglumál.

33. gr.

Nú heldur húsbóndi ólöglega fyrir hjúinu fjármunum þess, og skal hann þá eftir kröfu hjúsins sæta sektum, frá 10—200 kr. Mál út af þessu eru almenn lögreglumál.

34. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin tilskipun um vinnuhjú frá 26. jan. 1866 og 9.—14. gr. fátækralaga, nr. 43, 31. maí 1927, og önnur lagaákvæði, sem kunna að koma í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

23
7. maí

L Ö G

um

nauðungaruppboð á fasteignum og skipum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1 .gr.

Nú á fasteign eða skrásetningarskylt skip að seljast nauðungarsölu, og fer hún fram með einu uppboði, sem uppboðsráðandi auglýsir þrisvar sinnum í röð í blaði því, sem flytur opinberar auglýsingar. Skal fyrsta auglýsingin birt að minsta kosti 6 vikum áður en uppboð skal fram fara.

Ef sá, er uppboðs beiðist, óskar frekari auglýsingar, sjer hann sjálfur um það. Þó skal uppboðsráðandi, um leið og hann sendir uppboðsauglýsinguna til birtingar, skýra eiganda frá uppboðinu, í ábyrgðarbrjefi eða á annan tryggilegan hátt, ef vitanlegt er, hver hann er og hann er búsettur hjer á landi.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928 og frá sama tíma eru úr gildi numin þessi lagaboð:

Opið brjef 22. apríl 1817, 3. gr.,

Tilskipun 18. febrúar 1847, 10. gr., að því leyti sem hún snertir auglýsingu nauðungaruppboða,

og önnur lagaákvæði, sem fara í bága við ákvæði laga þessara.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

24
7. maí

um

eftirlit með verksmiðjum og vjelum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um eftirlitsskyldu og tilkynningarskyldu.

1. gr.

Eftirlitsskyld eru samkvæmt lögum þessum verksmiðjur, verkstæði og vinnustöðvar, þar sem þrír menn hið fæsta vinna saman að jafnaði, svo og eimkatlar og vjelar, hvorttveggja með þeim undantekningum, sem greinir í lögnum.

2. gr.

Sjerhver, sem fyrir eiginn eða annara reikning stjórnar fyrirtæki, sem um ræðir í 1. gr., eða vinnu, sem rekin er með vjelum knúðum eimi, vatni, vindi, olíu, rafmagni eða annarskonar orkugjafa, skal tilkynna skoðunarmanni fyrirtæki þetta, tegund þess, orkugjafa og stærð, tölu verkamanna, aldur þeirra og kyn, og láta í tje þær skýrslur, er sýna hvernig fyrirtækinu er háttað. Þau fyrirtæki, sem til eru þegar lög þessi ganga í gildi, skal tilkynna innan 30 daga frá þeim tíma.

Nú rekur ríkið, sýslu- eða sveitarfjelag fyrirtæki, sem fellur undir lög þessi, og getur þá atvinnumálaráðherra úrskurðað slíkt fyrirtæki undanþegið eftirliti skoðunarmanns, ef trygging er fyrir því, að fylgt sje öllum heilbrigðis- og öryggisráðstöfunum, sem lög þessi greina.

3. gr.

Skoðunarmaður tilkynnir stjórnanda fyrirtækis, með rökstuddum úrskurði, hvort það er eftirlitsskyldt samkvæmt lögum þessum. Nú vill hann ekki una þessum úrskurði, og má hann þá innan 30 daga skjóta honum til atvinnumálaráðherra, er leggur á málið fullnaðarúrskurð.

- 24 7. maí Skoðunarmaður og stjórnandi fyrirtækis geta, hvor fyrir sig, hvernær sem er síðar krafist úrskurðar atvinnumálaráðherra um, hvort fyrirtæki skuli háð eftirlitsskyldu eða vera undanþegið henni.

II. KAFLI.

Tilhögun á vinnustöðvum.

4. gr.

Sjerhver, sem ætlar að reisa eða reka verksmiðju eða verkstæði eða breyta eldra fyrirtæki, getur krafist umsagnar skoðunarmanns, um, hvort hið fyrirhugaða skipulag komi í bága við lög þessi eða reglugerðir settar samkvæmt þeim. Í þessu skyni skal hann láta í tje sundurliðaða greinargerð með nægilegum uppdráttum yfir alt fyrirkomulag vjela og húsakynna, eftir því sem skoðunarmaður kann að krefjast.

Nú vill hlutaðeigandi ekki una úrskurði skoðunarmanns, og getur hann þá krafist yfirskoðunar, og fer um hana eins og segir í 20. gr.

5. gr.

Verksmiðjum, verkstæðum og vinnustöðvum, sem lög þessi taka til, skal haga þannig, að líf, heilsa og limir verkamanna við vinnu og dvöl á vinnustaðnum sje tilhlýðilega verndað. Stigar skulu traustir og greiðir og útgöngudyr tálmalausar.

6. gr.

Vinnustofur í verksmiðjum og verkstæðum, sem gerð eru eftir að lög þessi ganga í gildi, mega ekki lægri vera undir loft en 2,5 m. Atvinnumálaráðherra ákveður, hvort þessi regla skuli einnig gilda um verksmiðjur og verkstæði, sem áður eru reist.

Við vinnu skal hver verkamaður hafa 8 rúmmetra loftrúm hið minsta. Loftrásir skulu vera í öllum vinnustofum, nægilegar til þess að halda þar góðu andrúmslofti, vjelknúðar ef nauðsyn krefur.

Stór suðu- eða bræðsluílát, svo og ílát með hættulegum efnum, skulu girt eða varin, svo að verkamenn falli eða gangi ekki ofan í þau.

Vinnustofur og aðrar vistarverur verkamanna skulu vera þannig, að auðvelt sje að gæta hreinlætis, reglusemi og hollustuhátta.

7. gr.

Við vinnu í vinnustofum skal birta vera nægileg og tryggilega búið um lýsingartæki. Í lokuðum vinnustofum skal upphitun vera nægileg og fara eftir því, hver vinna er stunduð.

8. gr.

24

7. maí

Verkamenn skulu eiga kost á að neyta matar síns undir þaki. Þar sem hollustuhættir krefjast, að ekki sje matast í vinnustofunni, skal verkamönnum fengið annað húsrúm til afnota um máltíðir.

9. gr.

Um tilhögun, starfsháttu og önnur atriði, sem greinir í þessum kafla, setur atvinnumálaráðherra nánari fyrirmæli í reglugerð eða reglugerðum fyrir hvert einstakt fyrirtæki eða flokk fyrirtækja.

Nú lúta ákvæði reglugerðar að hóbýlaskipun, og ber þá að taka tillit til, hversu hana megi framkvæma án þess að íþyngja um of fyrirtæki, sem rekið er þegar lög þessi öðlast gildi.

Við samning reglugerðar ber að leita álits hlutaðeigandi vinnuveitanda og verkamanna, eða atvinnufjelagsskapar hvors um sig.

III. KAFLI.

Um eimkatla og vjelar á landi.

a. Öryggi.

10. gr.

Ákvæði þessa kafla ná til eimkatla á landi og allra vjela, ef notkun þeirra getur orsakað hættu á lífi, limum og heilbrigði þess, er gætir þeirra eða er í nánd við þær, nema sjálfskaparviti sje. Til vjela teljast aflvjelar knúðar eimi, vatni, vindi, gasi, steinolú, bensíni, rafmagni eða öðrum orkugjafa, og vjelar, sem settar eru í hreyfingu af aflvjel, þar með talinn búnaður allur, svo sem hjól, reimar og eimrásir og þess háttar, til að flytja orku frá einni vjel til annarar eða einum vjelarhluta til annars.

Eimketill er hvert það ílát eða pípukerfi, þar sem vökvi er hitaður í það mikið, að eimþrýstingur hans sje meiri en þrýstingur andrúmsloftsins.

11. gr.

Sjerhver vjel og eimketill, allur búnaður þeirra og undirstöður skal vera fulltraust.

Girðingar og hlífar skulu settar um hjól, ása, reimar og alla hreyfihluta vjela, er mönnum stafar hættu af að nálgast. Lok eða ristar skulu settar yfir brunna, grópir í gólf, þrær og því um líkt. Girðingar skulu vera um palla og stiga.

Vjelar skulu þannig settar og katlar, að nægilegt sje gangrúm

24 og vinnurúm umhverfis. Verði ekki nægilegu gagnrúmi við komið, skal
7. maí þar vera girt.

Rafmagnslagnir skulu gerðar samkvæmt reglugerðum, sem settar eru samkvæmt gildandi lögum.

Þar, sem síðar er talað í lögum þessum um eimkatla og vjelar, er einnig átt við búnað allan og eimrásir.

12. gr.

Þannig skal um vjelar búið, að þær verði settar í hreyfingu hættu-laust fyrir alla, sem við þær starfa.

Nú eru fleiri vjelar knúðar orku frá einni aflstöð, og skal þá búa svo um, að stöðva megi hverja vjel um sig, þótt aflstöðin vinni.

Þar sem þarf að smyrja, hreinsa og líta eftir vjel á meðan hún starfar, skal búa svo um, að það verði gert án hættu.

Gæta skal þess, að gólf, þrep eða pallar í námunda við vjelar og katla, þar sem unnið er eða gengið um, verði ekki hált vegna olíu eða annars.

Birta skal vera svo góð í vjelarúmi, sem menn vinna í, að allir hreyfilegir hlutar vjelarinnar, sem hætta getur stafað af, sjáist greinilega.

13. gr.

Heimilt skal atvinnumálaráðherra að gera vægari kröfur en lög þessi annars ákveða til eimkatla með lágþrýsting og eimkatli úr sjerstöku efni eða af sjerstakri gerð, svo fremi ákvæðum laga þessara verður ekki við komið án mikilla vandkvæða eða kostnaðar, en þó skal þess gætt, að öryggi þeirra sje jafnan fulltrygt. Eimkatlar með lágþrýsting, sem notaðir eru eingöngu til hitunar íbúðarhúsa, eru undanþegnir eftirliti samkvæmt þessum lögum.

14. gr.

Grafvjelar, fallhamrar og eimkatlar þeirra og aðrar slíkar vjelar á floti, sem ekki heyra undir ákvæði laga nr. 37 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, heyra undir ákvæði þessara laga.

b. Gæsla.

15. gr.

Sá einn hefir rjett til gæslu eftirlitsskyldra eimkatla, sem hefir vjelstjórapróf eða leggur fram vottorð frá nefnd þriggja manna, sem atvinnumálaráðherra til þess skipar, að hann hafi næga þekkingu á gæslu eimkatla, enda sje hann 18 ára og reglusamur.

Krefjast skal hins sama af þeim, sem gæta skal aflvjela, ef ráðherra, að fengnum tillögum skoðunarmanns, telur þess þörf.

16. gr.

24

7. maí

Sá, sem hefir gæslu eimketils á hendi, má ekki, meðan eldur er undir katlinum, vera utan þess herbergis, sem ketillinn er í, þannig að það hindri hann frá gæslu ketilsins að staðaldri.

17. gr.

Hvert fyrirtæki, sem notar eftirlitsskylda vjel eða eimketil, skal hafa eftirlitsbók, gegnumdregna, tölusetta og löggilta af lögreglustjóra.

Í bókina skal rita greinilega og skipulega og blað má ekki rífa úr henni og eigi afmá eða gera ólæsilegt það, sem skrifað hefir verið. Ef leiðrjetta þarf, skal það gert í athugasemd.

Í bók þessa skal rita, hve margar klukkustundir ketill hefir verið notaður milli hreinsana, hvenær hreinsaður, skoðaður eða við hann gert, ennfremur um galla, sem fram kunna að koma við notkun hans, svo og hafi hann verið notaður um skemri eða lengri tíma.

Að lokinni aðal- eða aukaskoðun á eimkatli eða vjel, skal um árangur skoðunarinnar rita í eftirlitsbókina ásamt athugasemd um hirðingu ketilsins eða vjelarinnar og fyrirskipanir skoðunarmanns um viðgerðir þær og endurbætur, sem hann telur nauðsynlegar, og skal hann jafnframt kveða á um frest til að koma þessu í lag, og undirskrifa gerðina.

c. S k o ð u n .

18. gr.

A. Um skoðun á katli skal beðið, sbr. 2. gr.:

- a) Áður en hann nýsmíðaður er tekinn til notkunar.
- b) Eftir aðalviðgerð, og
- c) eftir flutning. Þó eru farandkatlar undanskildir.

Hver sem verður eigandi að farandkatli, sem lög þessi taka til, skal tilkynna það skoðunarmanni. Eiganda ber og að tilkynna, hvar ketillinn sje, þegar skoðunarmaður æskir þess.

Hafi hliðar eimketils við notkun, vegna vatnsleysis eða af öðrum ástæðum, orðið fyrir verulegri aflögun eða glóhitun, skal eigandi eða notandi hans þegar í stað tilkynna það skoðunarmanni, og má þá ekki nota ketilinn fyr en skoðun hefir farið fram og fengið er leyfi til þess.

Aðalskoðun á katli fer fram:

- 1) Í þeim tilvikum, sem getið er undir stafl. a—c, og
- 2) fjórða hvert ár, miðað við síðustu aðalskoðun.

Við aðalskoðun skal ketillinn vandlega skoðaður utan og innan og þess gætt, að ákvæðum 11. gr. um smíði og búnað sje fullnægt, og skal hann þrýstireyndur, æski skoðunarmaður þess.

24
7. maí

Aukaskoðun skal fara fram milli aðalskoðana, svo oft sem ástæða þykir til.

B. Skoðun á vjelum skal fara fram áður en þær nýsmíðaðar eru teknar til notkunar, en að öðru leyti setur atvinnumálaráðherra reglur eftir því sem þurfa þykir.

19. gr.

Eiganda eða notanda eimketils eða vjelar er skylt að láta skoðunarmanni í tje alla nauðsynlega aðstoð við skoðunina.

Nú sannast við skoðun eimketils, að sjerstök hætta stafi af notkun hans framvegis, og getur þá skoðunarmaður bannað hana, þar til yfirskoðun hefir farið fram, er votti, að ketillinn sje fulltryggur til notkunar. Ákvæði þessi gilda og um vjelar. Hjer umrætt bann má vera munnlegt, en innan þriggja daga skal það staðfest og rökstutt skriflega.

Nú verður gæslumaður áskynja, að galli sje á eimkatli eða vjel, og er honum þá skylt að tilkynna eiganda eða notanda, og verði ekki úr gallanum bætt, tilkynna það skoðunarmanni við næstu skoðun.

20. gr.

Eigandi eða notandi eimketils eða vjelar getur krafist yfirskoðunar á þeim. Yfirskoðun framkvæma 3 sjerfróðir menn, sem til þess eru skipaðir af lögreglustjóra.

Yfirskoðunarmenn skulu láta lögreglustjóra í tje skýrslu um skoðunina. Staðfesti yfirskoðunarmenn ekki hina fyrri skoðun í öllum greinum, skulu þeir skýra frá, hver atriði hennar þeir fallast á og hverjum þeir breyta.

Verði ágreiningur milli skoðunarmanna, ræður afl atkvæða. Úrskurður yfirskoðunarmanna er fullnaðarúrskurður.

21. gr.

Skoðunarmönnum skal frjáls aðgangur að öllum rúmum, þar sem vjelar, eimkatlar og annað þeim tilheyrandi er, eða rúmum, sem eimi er veitt í.

Það er skylda skoðunarmanna að sjá um, að skoðanir þær, sem um getur í 18. gr., sjeu framkvæmdar svo fljótt sem verða má.

22. gr.

Atvinnumálaráðherra setur nánari reglur um smíði og búnað eimkatla og vjela og um gæslu þeirra, svo og hverjar vjelar sjeu eftirlitskyldar og katlar og hvernig skoðun og eftirlit skuli hagað.

IV. KAFLI.

24

7. maí

Ýmisleg ákvæði.

23. gr.

Eftirlit með verksmiðjum og vjelum er undir yfirumsjón atvinnumálaráðherra, er skipar svo marga skoðunarmenn, sum þurfa þykir; skulu þeir skipaðir til 4 ára í senn og vera valinkunnir og óvilhallir menn og svo vel til starfans fallnir sem frekast eru föng á. Áður en þeir taka til starfa skulu þeir undirrita drengskaparheit um, að þeir skuli inna starf sitt af hendi samviskusamlega.

Skoðunarmenn eiga rjett á þóknun fyrir starfa sinn samkvæmt gjaldskrá, sem atvinnumálaráðherra setur. Þóknunina greiði eigandi ketils eða vjelar, og má taka hana lögtaki. Þurfi skoðunarmaður að takast ferð á hendur vegna skoðunar, skal ferðakostnaður hans greiddur úr ríkissjóði.

Kostnað við yfirskoðun borgar beiðandi að öllu leyti.

24. gr.

Skoðunarmaður skal leyta aðstoðar hjeraðslæknis þegar um heilbrigðisráðstafanir er að ræða. Svo getur skoðunarmaður og fengið sjer aðstoð sjerfræðinga um önnur atriði, sem liggja fyrir utan svið sjerþekkingar hans.

25. gr.

Ef slys, er veldur dauða eða verulegu áfalli, ber að höndum í verksmiðju, á verkstæði eða vinnustöð, eða við ketil eða vjel, sem lög þessi taka til, ber þeim, er þá stjórnar fyrirtækinu, tafarlaust að tilkynna það lögreglunni. Telji hún, að brot á fyrirmælum þessara laga, eða reglugerðum settum samkvæmt þeim, sje sök í slysinu, skal hún kveðja skoðunarmann til, er þá skal, að ósk Slysatryggingarinnar, gefa henni nákvæma skýrslu um atvik öll að atburðinum.

26. gr.

Brot á lögum þessum eða reglugerðum settum samkvæmt þeim varða sektum, frá 20—2000 kr., nema þyngri hegning liggi við að lögum. Sektirnar renna í ríkissjóð.

27. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum eða reglugerðum settum samkvæmt þeim skal farið sem almenní lögreglumál.

24
7. maí

28. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

25
7. maí

L Ö G

um

viðauka við lög nr. 48, 10. nóv. 1905, um bændaskóla.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alpingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landsstjórninni heimilast, í samráði við stjórn Búnaðarfjelags Íslands, að gera þær bráðabirgðabreytingar á skipulagi bændaskólans á Hólum, sem hjer verða taldar:

- a. að auka svo að miklu nemi kröfurnar til verklegs náms nemendanna við jarðrækt, búfjárhirðing og önnur landbúnaðarstörf, enda sitji þeir fyrir inngöngu í eldri deild skólans, sem lokið hafa 8 vikna jarðyrkjunámi,
- b. að reka skólabúið fyrir opinberan reikning, ef hentara þykir,
- c. að láta verða þær breytingar á kennaraliði skólans og reglugerða hans, sem nauðsynlegar eru,
- d. að hafa undirbúningsdeild í þjóðlegum fræðum, ef húsrúm leyfir.

2. gr.

25

Landsstjórninni heimilast að láta a-lið 1. gr. einnig koma til framkvæmda við bændaskólann á Hvanneyri. 7. maí

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. okt. 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriköll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

26

7. maí

um

heimild fyrir landsstjórnina að reisa betrunarhús og vinnuhæli.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Landsstjórninni skal heimilt að verja af ríkisfje alt að 100 þús. kr. til að undirbúa og láta reisa betrunarhús og vinnuhæli, þar sem skilyrði þykja góð, til að fangar og slæpingjar, sem ekki vilja vinna fyrir sjer eða sínum, geti stundað holla og gagnlega vinnu.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriköll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

27
7. maí

L Ö G

um

kynbætur nautgripa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bannað er að láta naut eldri en 8 mánaða ganga laus í heimahögum eða afrjettum, nema heimild til þess felist í lögum þessum.

2. gr.

Í hverjum hreppi, þar sem ekki er nautgriparæktarfélag, skal vera nautgripakynbótanefnd, skipuð þrem mönnum. Um kosning í nefndina fer eftir sömu reglum og um kosning í hreppsnefnd. Nefndin skal kosin í fyrsta sinni á vorhreppaskilabingi 1928, og gildir sú kosning þar til næst fer fram kosning í hreppsnefnd.

Nú er nautgriparæktarfélag starfandi í hreppnum, viðurkent og styrkt af Búnaðarfélagi Íslands, og er þá stjórn þess sjálfkjörin kynbótanefnd og hefir alla sömu skyldur og rjettindi sem kynbótanefnd kosin á almennum sveitarfundi hefir eftir lögum þessum.

3. gr.

Kynbótanefnd skal sjá um, að jafnan sjeu til innan hrepps eða utan hæfilega mörg naut, kyngóð og efnileg, til undaneldis í hreppnum. Naut þau, sem kynbótanefnd velur í þessu skyni, skal hún taka á leigu, kaupa eða tryggja hreppsbúum afnot þeirra á annan hátt, eftir því sem hún hefir heimildir til og telur rjett. Semur hún þá um leiguna eða afnotin, svo og um greiðsluskilmála. Skal nefndin gera hreppsbúum ráðstafanir sínar kunnar, og er öllum óheimilt að nota önnur naut til undaneldis en þau, sem til þess hafa verið valin af kynbótanefnd.

Nú eru einhverjir hreppsbúar svo afskektir, að þeir geta ekki notað naut í samlögum við aðra, og er þá kynbótanefnd rjett að undanþiggja þá þeim skyldum og rjettindum, sem starfsemi þessari fylgja.

Heimilt er kynbótanefndum tveggja eða fleiri hreppa að vinna

saman að nautgripakynbótum, nota sömu kynbótanaut, sömu girðingar, hafa sama eftirlitsmann í fjelagi o. s. frv. 27
7. maí

Kynbótanefnd getur leyft, að kynbótanaut gangi laus, ef örugt þykir, að þau geti engan skaða gert. Þó ber eigandi ábyrgð á, ef skaði hlýst af.

4. gr.

Öll kynbótanaut, sem kynbótanefnd hefir valið til undaneldis eða verðlaun hafa hlotið á nautgripasýningum, sem Búnaðarfélag Íslands hefir styrkt, skal merkja með aluminium-merki í hægra eyra, og sjeu í það mótaðir stafirnir Kn, og skal sjá um, að þessi merki sjeu jafnan glögg.

Nú sannast, að einhver hefir merkt naut þessu merki án leyfis kynbótanefndar, enda hafi það ekki hlotið verðlaun eins og fyr segir, og varðar það sektum. Taka má slíkt naut, hvar sem það hittist utan gripheldra girðinga, ráðstafa því sem óskilafje og selja án innlausnarfrests.

5. gr.

Öll naut eldri en 8 mánaða, sem ekki eru ætluð til undaneldis samkvæmt 3. og 4. gr., skal gelda eða halda í öruggri vörslu vor hvert, þegar kýr eru leystar út. Brot gegn þessu varða sektum og skaðabótum, ef tjón hlýst af. Taka má slíkt naut, hvar sem þau hittast, nema í öruggri vörslu sjeu, og ráðstafa þeim sem óskilagripum og selja án innlausnarfrests.

6. gr.

Nú hittist naut merkt Kn. í hægra eyra gæslulaust án heimildar, hvort heldur er innan eða utan þeirrar sveitar eða svæðis, er það var valið fyrir sem undaneldisnaut, og skal þá taka það í örugga gæslu, og ef þörf gerist á fóður, á kostnað eiganda eða umráðamanns, en gera skal honum aðvart, svo fljótt sem unt er.

Ef nautsins er eigi vitjað og eigi er greiddur áfallinn kostnaður, áður en liðnar eru tvær vikur frá því að það var tekið, má ráðstafa því sem óskilagrip og selja með fjöggra vikna innlausnarfresti.

7. gr.

Hreppskilafundur ákveður þóknun fyrir starf kynbótanefndar.

Öllum árlegum kostnaði við kynbæturnar, svo sem þóknun til kynbótanefndar, leigu eftir kynbótanaut, fóður, hirðingu, kostnað við girðingu o. s. frv., jafnar nefndin niður á allar þær kýr, sem bera í hreppnum á því ári, þó svo, að aldrei verði hærra gjald en 8 kr. fyrir hverja kú. Skulu eigendur greiða gjald þetta árlega til kynbótanefndar, eða þeirra manna, er hún felur innheimtuna, á þeim tíma, er hún tiltekur, og er gjaldið lögtakskræft. Nú verður kostnaður meiri en

- 27** hámarksgjaldi nemur á hverja kú, og greiðir þá hlutaðeigandi sveitarsjóður afganginn.

Atvinnumálaráðuneytið sker úr ágreiningi út af greiðslu kostnaðarins.

8. gr.

Nautgripakynbótanefnd skal bóka ályktanir sínar og aðrar gerðir, svo sem reikninga, skýrslur, brjef o. fl.

Á fundum nefndarinnar ræður afl atkvæða úrslitum. Nefndarfundir eru lögmætir og ályktunarfærir, þótt einn nefndarmanna vanti, ef hinir eru sammála. Formaður nefndarinnar skal gera reikning yfir tekjur og gjöld kynbótastarfseminnar eftir hver áramót. Reikningurinn skal yfirskoðaður af hreppsnefnd og lagður fram á vorhreppaskilapingi.

9. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, 50—500 krónum, er renna að hálfu í sveitarsjóð þar, sem brotið verður uppvíst, og að hálfu í sveitarsjóð þar, sem hinn seki á heima.

10. gr.

Mál, sem rísa út af brotum gegn lögum þessum, skulu rekin sem almenn lögreglumál.

11. gr.

Nánari fyrirmæli um framkvæmd laganna getur atvinnumálaráðherra sett með reglugerð.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júní 1928.

13. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 20, 20. nóvember 1905, og önnur lagaákvæði, sem koma í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

28
7. maí

búfjártryggingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Vátryggingarsjóðir sveitar- og bæjarfjelaga.

1. gr.

Heimilt er sveitar- og bæjarfjelögum á Íslandi að stofna vátryggingarsjóði, með skylduábyrgð fyrir kýr, kynbótanaut, kynbótahesta og hrúta.

Verksvið sjóðanna og fyrirkomulag fer eftir lögum þessum og nánari ákvörðun reglugerðar.

Yfirstjórn þeirra mála, sem undir lög þessi falla, hefir atvinnu- málaráðherra. Hann úrskurðar og ágreining, er rísa kann út af lögum þessum, nema um dómsmál sjá að ræða.

2. gr.

Vátryggingarsjóður bætir $\frac{4}{5}$ hluta alls þess skaða, er eigendur eða afnotahafar vátrygðra gripa verða fyrir, af hverskonar vanhöldum gripanna, ef ekki er um að kenna fódurskort, hirðuleysi eða handvömm hlutaðeigenda, þjóna þeirra eða nánustu erfingja, að álit virðingarmanna sjóðsins.

Til vanhalda teljast dauðsföll gripa af sjúkdómum og slysum, svo og vanheimtur og afurða- og afnotamissir sakir veikinda og eðlisgalla (t. d. ófrjósemi kynbótadýra), eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð.

3. gr.

Aldrei má hafa í vátryggingu eldri gripi en hjer segir: hrúta 6 vetra, kynbótanaut 12 vetra, kýr 15 vetra og stóðhesta 18 vetra.

Lambhrúta má eigi taka í vátryggingu, fyr en liðnir eru 8 dagar frá bólusetningu. Svo getur og stjórn vátryggingarsjóðsins krafist þess,

- 28 að váttrygðir hrútar skuli bólusettilir veturgamlir og eldri, en ekki er heim-
7. maí ilt, að sjóðurinn bæti skaðann, þótt hrútur farist af bólusetningu, nema
stjórn sjóðsins hafi fyrirfram viðurkennt þann, er bólusetur. Váttrygg-
ing á kynbótahestum nær til slysa af vönun, þó því aðeins, að dýralækn-
ir, eða annar maður, er stjórn sjóðsins hefir viðurkennt, vani.

4. gr.

Váttryggingarskylda hvílir á öllum eigendum þeirra gripa, sem
taldir eru í 1. gr., þegar samþykkt hefir verið á löglegan hátt að stofna
váttryggingarsjóð, sbr. 7. gr.

5. gr.

Takast má váttryggingarsjóður á hendur almenna váttryggingu
hrossa í þeim sveitar- og bæjarfjelögum, þar sem fódurtrygging er í
góðu lagi að álitu Búnaðarfjelags Íslands. Leita skal þó samþykkis ráð-
herra um þetta í hverju einstöku tilfalli.

6. gr.

Hvergi má váttryggja annarsstaðar þann $\frac{1}{5}$ hluta af virðingar-
verði váttrygðra gripa, sem ekki er váttrygður samkvæmt lögum þessum.

7. gr.

Húsráðendur í sveitum, þeir er atkvæðisrjett eiga í sveitarmál-
um, og eigendur váttryggingarskyldra gripa í bæjarfjelögum og kaup-
tún-um, sem eru hreppar út af fyrir sig, geta á lögmætum fundi stofnað vá-
tryggingarsjóð samkvæmt lögum þessum.

Meiri hluti atkvæða allra atkvæðisbærra húsráðenda í hreppi, eða
búfjáreigenda í bæjarfjelagi eða kaup-
túni, sem er sjerstakur hreppur,
ræður úrslitum, og hafa þeir allir jafnan atkvæðisrjett, án tillits til
gripaeignar. Þó hafa formenn kynbótafjelaga sjálfstæðan atkvæðisrjett
fyrir kynbótagripi fjelaga þeirra, sem þeir eru formenn fyrir.

Fundur er lögmætur í sveitum, þá er hreppsnefnd boðar hann öll-
um húsráðendum og formönnum kynbótafjelaga með skriflegu fundar-
boði og eigi minna en tveggja vikna fyrirvara, en í bæjum eða kaup-
túnahreppum, er bæjarstjórn eða hreppsnefnd boðar hann öllum eigend-
um váttryggingarskyldra gripa, með fundarboði í blaði, auglýsingu á
fjölförnum stað í bænum eða kaup-
túninu, eða með umburðarbrjefi, og
með viku fyrirvara. Jafnan skal taka fram í fundarboðum, um hver mál
atkvæðagreiðsla skuli fram fara.

Nú er samþykkt á lögmætum fundi að stofna váttryggingarsjóð,
eftir því sem fyr var sagt, og skal þá sveitar- eða bæjarstjórn tafarlaust
tilkynna það atvinnumálaráðherra, en hann gerir svo fljótt sem verða

má allar þær ráðstafanir, sem hann telur nauðsynlegar eða reglugerð ákveður, til þess að sjóðurinn geti tekið til starfa.

28
7. maí

8. gr.

Sveitasjóður í hreppum, en bæjarsjóður í bæjarfjelögum ábyrgist allar þær skyldur og skuldbindingar, er hvíla á váttryggingarsjóði, og greiðir skaðabætur, ef váttryggingarsjóður hrekkur ekki til. En váttryggingarsjóður endurgreiðir slík lán, svo fljótt sem því verður við komið. Skal þá, ef nauðsyn krefur, auka iðgjöldin svo, að skuldin verði greidd að fullu á næstu 10 árum af aukaiðgjöldum.

9. gr.

Hreppsnefnd í hreppum, en í bæjum bæjarstjórn, hefir með höndum alla stjórn og umsjón váttryggingarsjóðs og setur fje hans á vöxtu á hentugum stað, með fullri tryggingu. Sama gildir um innheimtu iðgjalda til sjóðsins, svo og um skýrslugerð og reikningshald. Iðgjöld hafa sama lögtaksrjett og sveitarútsvör, og ber stjórnin ábyrgð á, að iðgjöldin komist í váttryggingarsjóð á rjettum gjalddaga.

Um endurskoðun og úrskurð reikninga sjóðsins gilda sömu reglur sem um reikninga sveitar- eða bæjarsjóðs, og skal skila reikningnum á þeim tíma, sem reglugerð ákveður.

Nú vill sveitar- eða bæjarstjórn ekki taka að sjer stjórn og umsjón váttryggingarsjóðs, eða innheimtu iðgjalda til sjóðsins, og er henni þá heimilt að skipa 3 menn í nefnd, til 6 ára hvern, af búfjáreigendum sveitar- eða bæjarfjelagsins, til þess að hafa starf þetta á hendi. Þó þarf til þess samþykki atvinnumálaráðherra. Hefir stjórnarnefnd þessi þá sama rjett og skyldur gagnvart sjóðnum sem sveitar- eða bæjarstjórn.

10. gr.

Nú er váttryggingarsjóður stofnaður samkvæmt lögum þessum, og skal þá sýslumaður eða lögreglustjóri nefna til virðingarmenn, 2 eða fleiri, fyrir sjóðinn, eftir því sem hreppsnefnd eða bæjarstjórn ákveður nánar, og einn varamann fyrir hverja tvo aðalvirðingarmenn, til þess að virða gripi til váttryggingar og skaðabóta samkvæmt lögum þessum og nánari ákvæðum reglugerðar.

Heimilt er þó stjórn sjóðsins að ákveða fyrir eitt ár í senn jafnaðarverð til skaðabóta á öllum nautgripum í hreppum, án þess að sjerstakt mat fari fram. Má það verð ekki vera herra en það, sem telja má sannvirði á meðalgrip. Vilji váttryggjandi eigi hlíta því meðalverði, sem þannig er sett, getur hann á sinn kostnað látið virðingarmenn meta gripi sína og váttrygt þá samkvæmt því mati.

Verði ágreiningur milli virðingarmanna og váttryggjenda, sker stjórn sjóðsins úr, en áfrýja má þeim úrskurði til atvinnumálaráðherra.

28

7. maí

Allar virðingargerðir rita virðingarmenn inn í sjerstaka bók, er ráðherra lætur gera og leggur til, en stjórn sjóðsins varðveitir, og sendir hún ráðherra afrit af öllum virðingargerðum og skaðabótavirðingum á þar til gerð eyðublöð, svo oft sem ráðherra ákveður og eftir þeim reglum, sem ráðherra setur.

11. gr.

12. gr.

Iðgjaldið hvílir á hinum váttrygðu gripum og greiðist af eigendum þeirra. Eigandi telst í þessu sambandi hver sá, er váttryggingarskylda gripi hefir undir höndum, hvort sem þeir eru eign hans eða leigu-gripir, eða þeir eru í hans umsjá sem formanns í fjelagi, er gripina á eða hefir á leigu.

13. gr.

Nú eru gripir, sem váttrygðir eru samkvæmt lögum þessum, veðsettir, og nær þá veðrjetturinn einnig til váttryggingafjárins. Fyrirgeri veðsetjandi rjetti sínum til skaðabóta, hefir veðhafi eigi að síður rjett til skaðabótanna, að svo miklu leyti sem þarf til lúkningar veðskuldinni, ef annað veð eða eignir veðsetjanda hafa eigi hrokkið til.

14. gr.

Iðgjöld til váttryggingarsjóðs ákveður atvinnumálaráðherra með reglugerð eða auglýsingu, og skal þá leggja til grundvallar vanhaldaskýrslur þær, sem um getur í 15. gr., þegar þær eru fengnar, en að öðrum kosti þær bestu upplýsingar um vanhöld, sem ráðherra getur aflað sjer á annan hátt. Heimilt er ráðherra jafnan að breyta iðgjöldum, þegar honum þykir ástæða til, svo að þau sjeu í sem bestu samræmi við eðlileg eða venjuleg vanhöld, en tilkynna skal hann breytinguna eigi síðar en 3 mánuðum áður en ákveða skal iðgjöld eftir henni.

15. gr.

Til leiðbeiningar um rjettlátan og hæfilegan mælikvarða fyrir iðgjaldagreiðslum skal atvinnumálaráðherra leggja fyrir lögreglustjóra landsins að safna skýrslum um vanhöld á búpeningi, í því formi, sem ráðherrann ákveður. Skal skýrslum þessum fyrst safnað árið 1928, og upp frá því svo lengi sem þurfa þykir, og eigi skemur en í 5 ár.

II. KAFLI.

Um búfjártryggingarsjóð Íslands.

16. gr.

Árið 1929 skal stofna sjóð, er nefnist Búfjártryggingarsjóður Íslands, með tillagi úr ríkissjóði, er nemi 15 þúsund krónum árlega í 20

ár samfleytt. Hlutverk sjóðsins er að endurtryggja váttryggingarsjóði sveis- og bæjarfjelaga, sem stofnaðir eru samkvæmt lögum þessum. 28
7. maí

17. gr.

Í Búfjartryggingarsjóði Íslands skulu allir váttryggingarsjóðir sveis- og bæjarfjelaga, sem stofnaðir eru samkvæmt lögum þessum, endurtryggja fyrir skaða, sem verður á váttrygðum gripum, umfram áætluð venjuleg vanhöld, og skylt er að bæta, enda greiði váttryggingarsjóðirnir $\frac{1}{5}$ hluta af iðgjöldum sínum í Búfjartryggingarsjóð Íslands.

Atvinnumálaráðherra ákveður, hvað teljast skuli venjuleg vanhöld, sbr. 14. og 15. gr. Hann ákveður og í reglugerð gjalddaga endurtryggingariðgjalda og um greiðslu skaðabóta úr Búfjartryggingarsjóði, svo og um önnur viðskifti hans við váttryggingarsjóðina.

18. gr.

Atvinnumálaráðherra annast stofnun, stjórn og framkvæmdir Búfjartryggingarsjóðs Íslands og lætur ávaxta fje hans á tryggilegan hátt. Þegar honum þykir nauðsyn bera til, getur hann falið einum manni eða fleirum stjórn sjóðsins á hendur, gegn endurgjaldi af sjóðnum, er hann ákveður.

Búfjartryggingarsjóður Íslands skal árlega leggja 5—10% af endurtryggingargjaldi hvers váttryggingarsjóðs sveis- og bæjarfjelaga — undir nafni hans sem vaxtaeiganda — inn í aðaldeild Söfnunar- sjóðs Íslands, með þeim skilmálum, að helmingur vaxta leggist jafnan við höfuðstól, en hálfir vextir greiðist Búfjartryggingarsjóði Íslands upp í aukagjöld hvers váttryggingarsjóðs, samkv. 19. gr., þegar ekki verður hjá þeim komist, en ella leggist allir vextir við höfuðstól.

19. gr.

Nú verða vanhöld svo mikil á váttrygðum gripum, sem endurtrygðir eru í sjóði þessum, að hann hrekkur eigi til endurtryggingar, og skal þá ríkissjóður lána vaxtalaust það, sem á skortir, og endurborgast það eftir því sem tekjur sjóðsins vinnast til. En fari svo, að lán þetta nemi meiru en 25 þúsund krónum, skal leggja á alla váttryggingarsjóði sveis- og bæjarfjelaga aukagjöld, í rjettu hlutfalli við hið fasta iðgjald þeirra ár hvert, svo sem þörf krefur, til þess að sá hluti lánsins, sem umfram er 25 þúsund krónur, greiðist ríkissjóði að fullu á eigi lengri tíma en 10 árum.

20. gr.

Nú eru atvinnumálaráðherra færðar líkur fyrir því, að of há sje váttryggingarvirðing á gripum í einu eða fleiri váttryggingarfjelögum, sem stofnað eru samkvæmt lögum þessum, og er honum þá heimilt að skipa fyrir um endurvirðingu í þeim fjelögum. Lækki þá virðing til

- 28 jafnaðar, greiðist kostnaður við endurvirðingu úr hlutaðeigandi váttryggingarsjóði, en að öðrum kosti greiðist kostnaðurinn úr Búfjártryggingarsjóði Íslands.

III. KAFLI.

Almenn ákvæði.

21. gr.

Atvinnumálaráðherra setur reglur um nánari fyrirkomulag á tryggingarsjóðum sveitar- og bæjarfjelaga og á Búfjártryggingarsjóði Íslands. Skal þar meðal annars segja fyrir um flokkun váttrygðra gripa eftir vanhaldahættu og ákveða upphæð iðgjalda fyrir hvern flokk, og skulu þau vera $\frac{1}{3}$ hluta hærri en áætluð venjuleg vanhöld. Reglugerð þessa og tilkynningar um breytingar á iðgjöldum, sbr. 14., 15., 17. og 19. gr., skal senda öllum sveitar- og bæjarfjelögum á landinu.

22. gr.

Í reglugerðinni skal gefa leiðbeiningar um, hvernig meta skal skaða af vanhöldum, og ákveða nánar, hvað telst til vanhalds, sem skylt er að bæta. Eru reglur þær og leiðbeiningar bindandi fyrir alla váttryggjendur. Síðan lætur atvinnumálaráðherra prenta eyðublöð fyrir váttryggingarskírteini handa öllum váttryggjendum, og sjeu þar á prentuð váttryggingarskilyrðin og þau ákvæði laganna, sem einkum varða hvern váttryggjanda.

Ábyrgð váttryggingarsjóðs byrjar, þá er váttryggjandi hefir í hendur fengið váttryggingarskírteini eða greiðsluskírteini fyrir iðgjaldi. Ennfremur lætur ráðherra prenta önnur nauðsynleg eyðublöð fyrir váttryggingarsjóðina og Búfjártryggingarsjóð Íslands, svo og fyrir vanhaldaskýrslur lögreglustjóranna.

23. gr.

Gerðabækur og váttryggingarbækur fyrir váttryggingarsjóði og Búfjártryggingarsjóð Íslands lætur ráðherrann tilbúa, og fá váttryggingarsjóðirnir þær ókeypis. Bækurnar eru eign ríkisins og skulu sendar Landsskjalasafninu, þá er þær eru fullskrifaðar fyrir nokkru og nýjar bækur komnar í stað hinna eldri, eftir því sem atvinnumálaráðherra nánar ákveður.

Vanskil á bókum varða sektum, alt að 100 krónum, er renna í Búfjártryggingarsjóð Íslands.

24. gr.

Vanhaldaskýrslur skal prenta á kostnað ríkissjóðs, en aðrar skýrslur, skírteini og bækur á kostnað Búfjártryggingarsjóðs Íslands.

25. gr.

Brot váttryggjanda og vanræksla á ákvæðum laga þessara og

reglum þeim og skilyrðum, sem sett eru samkvæmt þeim, varða rjett- **28**
indamissi til skaðabóta eftir málavöxtum, svo sem reglugerð tiltekur 7. maí
nánar. Svo má og í reglugerð ákveða sektir fyrir brot á ákvæðum henn-
ar, 5—200 kr., er renna í sjóð þann, er brotið er við.

26. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal fara sem almenn
lögreglumál.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

LÖG

um

29
7. maí

viðauka við lög nr. 43, 30. júlí 1909 [Prentsmiðjur].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir „bókasafn Ísafjarðarkaupstaðar“ í lagagreininni skal
koma: og ennfremur amtsbókasafn Færeyja.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

30
7. maí

LÖG

um

þinglýsing skjala og aflýsing.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í hverju lögsagnarumdæmi skal vera afsals- og veðmálabækur með tilheyrandi skrá, eftir því, sem fyrir er mælt í lögum þessum.

2. gr.

Sýslumenn og bæjarfógetar hafa á hendi þinglýsing skjala og sjá um framkvæmd laga þessara, nema öðruvísi sje fyrir mælt sjerstaklega.

3. gr.

Skjal, sem þinglýsa á, skal afhenda dómara í því lögsagnarumdæmi, þar sem þinglýsing á fram að fara.

4. gr.

Skjali, sem snertir fasteign eða skráningarskylt skip, skal þinglýsa í þeirri þinghá, sem eignin er eða skipið skráð eða óskast skráð.

Skjali um báta, 5—12 smálesta að stærð, skal þinglýst þar, sem eigandi á lögheimili. Um minni báta en 5 smalestir fer sem um lausafje.

Skjali, sem ekki snertir fasteign eða skip, skal þinglýst þar, sem sá er búsettur, sem tekur á sig skyldur með skjalinu eða rjettur hans er takmarkaður með því.

Öðrum skjölum, sem þinglýsa á, má þinglýsa þar, sem sá óskar, sem afhendir skjal.

Nú snertir skjal bæði fasteign eða skip og mann persónulega, og skal því þá bæði þinglýst á varnarþingi fasteignar eða heimilisstað skips og á varnarþingi aðilja, ef þinghár þessar eru ekki hinar sömu.

5. gr.

Sá sem vill fá skjali þinglýst, skal afhenda það í tveim samhljóða frumritum, eða í frumriti og eftirriti. Að minsta kosti annað

frumritið eða eftirritið skal ritað á haldgóðan pappír, sem dómsmálaráðherra hefir löggilt til þess. Pappír þessi skal vera hentugur bæði til áritunar með ritvjel og penna og til sölu við hæfilegu verði hjá öllum bóksölum landsins, sýslumönnum, bæjarfógetum, lögreglustjórum og hreppstjórum. 30
7. mai

6. gr.

Þegar dómara er afhent skjal til þinglýsingar, skal hann sannreyna, að bæði eintök skjalsins sjeu samhljóða, og að því búnu ritar hann á bæði eintökin vottorð um móttökudag og stund, merkir þau bæði á sama hátt og afhendir síðan frumritið, ef eftirrit fylgir, en ella það eintakið, sem stimplað kann að vera. Ef hvorugt frumritið er stimplað, afhendir hann það, er honum sýnist.

7. gr.

Þinglýsing skjala fer fram á þann hátt, að dómari les upp á manntalsþingi, en í Reykjavík á bæjarþingi, skrá yfir þau skjöl, sem honum hafa borist í þessu skyni síðan síðasta manntalsþing í þeirri þinghá eða síðasta bæjarþing var háð.

Í skrá þessari skal getið, hver sje eigandi skjals, útgefandi þess, tegund og fjárhæð, ef nokkur er, veðsetninga og annars, sem þarf til þess að einkenna skjalið greinilega.

8. gr.

Gildi þinglýsingar telst frá því skjal var afhent dómara. Ef tvö skjöl, sem ekki geta samrýmst, eru afhent samtímis til þinglýsingar, hefir það forgangsriett, sem fyr er dagsett. Ef bæði eru dagsett á sama degi, eru bæði jafnrjetthá.

9. gr.

Þegar skjal er afhent til þinglýsingar, skal dómari rannsaka, ef um fasteign eða skip er að ræða, hvort útgefandi hefir þinglýsta eignarheimild og hvort áður hefir verið þinglýst nokkuð það, sem fer í bága við eða rýrir gildi hins nýja skjals. Ef brestur er á um þetta, ritar dómari athugasemd um það á bæði eintök skjalsins, áður en hann afhendir annað þeirra.

10. gr.

Þau samrit þinglýsingarskjala, sem ekki eru afhent þeim, er þinglýsingar beiðast, og eftirritin, geymast með embættisskjölum dómara á tryggum stað í sjerstöku skjalahylki, uns svo mikið er komið, að hæfilegt er í bók. Skulu samritin og eftirritin þá fest eða bundin í skinnband, og eru þær bækur afsals- og veðmálabækur lögsagnarumdæmis-

30 ins ásamt þeim, sem þegar eru. Kostnaður af bandi bóka þessara telst
7. maí til skrifstofukostnaðar.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um stærð veðmálabóka og annað, sem rætt er um í þessari gr.

11. gr.

Skrár þær, sem getur um í 1. gr., skulu vera skinnbundnar bækur, ein eða fleiri í hverju lögsagnarumdæmi. Í skráum þessum skal ætla hverri fasteign í lögsagnarumdæminu og hverju skipi, 5 smálestir eða stærri, að minsta kosti eitt blað, og skal jafnóðum og skjöl eru afhent til þinglýsingar geta þess skjals á blaði fasteignar eða skips í rjettri röð eftir afhendingu, þannig að nægilegt sje, þegar veðbókarvottorð eru gefin, að gefa þau eftir því, sem þar er skráð. Ennfremur skal halda skrár eftir stafrófsröð, og skal þar ætla hverjum bókstaf hæfilega mörg blöð, og skal þar á sama hátt getið skjala, sem ekki snerta fasteign eða skip. Fyrsti stafur í nafni útgefanda skjalsins segir til um, hvar slíkt skjal skuli skráð.

Þangað til fengin er í lögsagnarumdæminu ný eða nýjar skrár samkvæmt lögum þessum, má um skip nota skipaskrárnar, eins og segir í 2. gr. laga nr. 20, 10. nóv. 1907.

Sjerstakar lóðaskrár, skipaskrár og bifreiðaskrár skal halda þar, sem það telst nauðsynlegt.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um fyrirkomulag skráanna, er í þessari grein getur.

12. gr.

Nú er þinglýsingarskjal ekki að stærð eins og fyrirskipað er, eða ekki þannig ritað, að hægt sje að binda það í bók, eða það er mjög ógreinilegt, eða eintökin ósamhljóða, eða skjalið hefir aðra svo verulega ágalla, að ekki þykir fært að taka það til þinglýsingar og innfestingar í afsals- og veðmálabók, og má þá dómari neita um þinglýsingu, þar til úr er bætt.

13. gr.

Nú er skjal afhent dómara til aflýsingar, og skal hann þá þegar afmá það úr afsals- og veðmálabókum með því að rita á skjalið í bókinni, að því sje aflýst, og tilgreina ár og dag og setja nafn sitt undir. Hann skal einnig strika yfir skjalið, svo að greinilega sjáist, að aflýst er skjalinu, þó þannig, að engin vandkvæði sjeu á að lesa það síðar. Skjal það, sem afhent var til aflýsingar, fær dómari aðilja aftur með áritun um, að því sje aflýst og það afmáð úr afsals- og veðmálabókum umdæmisins.

Á næsta manntalsþingi eða bæjarþingi skal lesin upp skrá yfir hin aflýstu brjef, eins og segir í 7. gr. um þinglýsingar.

Um leið og skjal er afmáð úr afsals- og veðmálabók, skal strikað 32
yfir það, sem um skjalið er skráð í skráum þeim, er 11. gr. ræðir um, 7. maí
þó þannig, að engin vandkvæði sjeu á að lesa það síðar.

14. gr.

Nú er veðsett fasteign eða skip selt á nauðungaruppboði eða fengin veðhafa til eignar af skiftaráðanda eða fógeta, án þess að síðari veðhafar hafi fengið greiðslu af því, er fasteignin eða skipið var selt eða látið fyrir, og skal þá afmá úr afsals- og veðmálabókum þau veðbrjef, sem þannig falla úr gildi. Til þess að slík veðbrjef verði máð úr bókunum þarf ekki að afhenda þau dómara, en geta skal hann þess í áritun sinni á brjefið í bókinni, hvers vegna það er afmáð.

15. gr.

Nú hefir þinglýst skjal verið ómerkt með dómi, og má þá afmá það úr afsals- og veðmálabókum eftir reglum 14. gr., ef dómhafi óskar.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1929, og frá sama tíma falla úr gildi þessi lagaboð:

Dönsku laga 5—3—28 til 30,

Opið brjef 22. apríl 1817, 1. og 2. gr.,

Tilskipun 24. apríl 1833,

Opið brjef 28. apríl 1841,

Lög nr. 16, 16. sept. 1893, 1. gr.,

Lög nr. 20, 16. nóv. 1907, að því leyti sem þau snerta þinglestur, og önnur lagaákvæði, sem fara í bága við ákvæði laga þessara.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

31
7. maí

L Ö G

um

heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að láta reisa og starfrækja nýja loftskyeystöð í Reykjavík og taka nauðsynleg lán í því skyni, og má stöðin vera þannig gerð, að nota megir hana jöfnum höndum til að útvarpa tali og söng sem til vanalegra firðskyeystasendinga.

Sendiorka stöðvarinnar í loftneti skal að meðallagi eigi vera minni en 5 kw. til talsendinga, en ritorka 10 kw. eða meira. Stöðin heitir *Útvarpsstöð Íslands í Reykjavík*.

2. gr.

Landssímanum skal falið að annast alt, er lýtur að umsjón og rekstri stöðvartækjanna, einnig innheimtu, greiðslur og reikningshald vegna stöðvarinnar og útvarpsins, eftir nánari fyrirmælum atvinnumálaráðuneytis. Landssímanum skal að fullu endurgreiddur allur sá kostnaður, er þetta kann að hafa í för með sjer.

3. gr.

Fjárhagsáætlun um tekjur og gjöld útvarpsstöðvarinnar skal tekin sem sjerstakur liður í fjárlög ríkisins á ári hverju. Halli, sem verða kann á rekstrinum, greiðist úr ríkissjóði.

4. gr.

Atvinnumálaráðherra skipar þriggja manna útvarpsráð til 1 árs í senn. Ræður stjórnin forseta þess, en einn skal tilnefndur af Háskóla Íslands og hinn þriðji skal valinn meðal þriggja manna, er „Fjelag útvarpsnotenda“ tilnefnir, enda sje þá fjórðungur útvarpsnotenda á landinu fjelagar í fjelagi þessu. Ef það skilyrði er eigi fyrir hendi, velur stjórnin einnig þriðja mann í útvarpsráðið. Ákveður atvinnumálaráðherra þóknun þessara manna.

5. gr.

31

7. maí

Útvarpsráðið skal hafa yfirumsjón með starfsemi útvarpsstöðvarinnar að öllu því, er ekki heyrir undir landssímamann samkvæmt 2. gr. Semur atvinnumálaráðuneytið erindisbrjef handa útvarpsráðinu eða ákveður störf þess í reglugerð, er það gefur út um starfrækslu útvarpsins.

Útvarpsráðinu til aðstoðar skal ráðinn útvarpsstjóri (með fullum árslaunum), er hafi á hendi daglega framkvæmd útvarpsins og stjórn sendingum, samkvæmt fyrirmælum útvarpsráðs og landssímastjóra. Útvarpsstjóri skal skipaður af atvinnumálaráðherra samkvæmt tillögum útvarpsráðs og landssímastjóra.

6. gr.

Af hverju útvarpsviðtaki á landinu skal greitt árlegt afnotagjald, til þess að standa straum af rekstri stöðvarinnar. Ráðuneytið ákveður afnotagjaldið um 1 ár í senn, að fengnum tillögum útvarpsráðs og landssímastjóra. Útvarpsráðið semur í tæka tíð ár hvert fjárhagsáætlun um rekstur útvarpsins, í samráði við landssímastjóra, og skal það sent ráðuneytinu til samþýktar.

7. gr.

Eftir að lög þessi öðlast gildi og stöðin er tekin til starfa, má enginn nota viðtak (viðtæki) fyrir útvarp, án þess að tilkynna það landssímastjóra og greiða lögboðið gjald af því. Ef af þessu er brugðið, varðar það sektum, frá 50—500 krónum, ef afbrotið varðar ekki þyngri hegningu, og skulu tækin upptæk ger. Skal farið með þessi viðurlög sem almenn lögreglumál.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og skal stöðin vera reist svo fljótt sem unt er.

Bráðabirgðaákvæði.

Ríkisstjórninni heimilast að taka að sjer ríkisrekstur á útvarpi nú þegar með minni stöð en hjer ræðir um til bráðabirgða, enda komi það ekki í bága við rjett þess fjelags, sem nú hefir einkarjett á rekstri útvarps.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

32
7. maí

L Ö G

um

sundhöll í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landstjórninni er heimilt að leggja alt að 100 þús. kr., móti jafnmiklu framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur, til að byggja sundhöll í Reykjavík, er sje fullbúin til afnota 1930, með þeim skilyrðum, sem hjer segir:

- a. Að Reykjavíkurbær leggi sundhöllinni til ókeypis heppilega lóð nærri hinum nýja barnaskóla bæjarins og heitt laugavatn, eftir að það hefir gengið gegnum hitaleiðslur þess skóla.
- b. Að ráðuneytið samþykki uppdrátt og lýsingú af sundhöllinni og legu hennar, enda sje hún eign bæjarfjelagsins.
- c. Að nemendur úr skólum, sem landið kostar að meira eða minna leyti, í Reykjavík fái ókeypis aðgang til æfinga í sundhöllinni, eftir nánara samkomulagi milli bæjarstjórnar og stjórnar landsins.
- d. Að Reykjavíkurbær kosti viðhald og rekstur sundhallarinnar, en en selji þó ekki almenningi aðgang dýrari en þarf til að fyrirtækið beri sig. Aðgangseyrir skal ákveðinn í gjaldskrá, er bæjarstjórn setur og ráðherra staðfestir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

33
7. maí

um

um skattgreiðslu h.f. Eimskipafjelags Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Eimskipafjelag Íslands h/f. skal vera undanþegið tekju- og eignarskatti árin 1929 og 1930, enda greiði það ekki hluthöfum hærri arð en fjóra af hundraði á því tímabili.

2. gr.

Árin 1929 og 1930 skal fjelagið einnig vera undanþegið aukaútsvari eftir efnum og ástæðum, en í þess stað greiði það í bæjar-sjóð, þar sem aðalaðsetur þess er, 5 af hundraði af nettó ágóða, og greiðist sá skattur 1. apríl ár hvert af ágóða næstliðins árs. Á öðrum stöðum greiðist enginn skattur.

3. gr.

Meðan fjelagið er undanþegið tekju- og eignarskatti, skal því bera skylt að veita alt að 60 mönnum á ári ókeypis far til útlanda og heim aftur á skipum fjelagsins, 30 á hvoru farrými, fyrsta og öðru, samkvæmt úthlutun mentamálaráðs Íslands, alt að 10 með sömu skipsferð.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

34
7. maí

L Ö G

um

heimild hreppstjóra til að framkvæma lögtak.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Hámark skuldar þeirrar, er hreppstjóri má gera lögtak fyrir samkvæmt 5. gr. laga nr. 29, 16. des. 1885, skal vera 1000 kr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

35
7. maí

L Ö G

um

Byggingar- og landnámssjóð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Af tekjum ríkissjóðs skal árlega leggja 200 þús. kr. í sjóð, er nefnist Byggingar- og landnámssjóður.

2. gr.

35

Tilgangur sjóðsins er að viðhalda býlum í landinu og fjölga þeim með þessum hætti: 7. maí

1. með því að veita lán:

- a. til að endurbyggja íbúðarhús á sveitabýlum.
- b. til að byggja upp nýbýli á landi, sem er í einkaeign eða í eign sveitar- eða bæjarfjelaga.
- c. bæjarfjelögum og kauptúnum, sem eru sjerstakur hreppur, til að koma upp nauðsynlegum byggingum fyrir kúabú á ræktuðu eignarlandi bæjar- eða hreppsfielagsins.

2. með því að verja fje samkvæmt ákvörðun landsstjórnarinnar til að byggja upp nýbýli á landi, sem ríkið á eða kaupir í því skyni.

Ný býli í lögum þessum telst hvert það býli, sem reist er af nýju, annaðhvort á gamalli eyðijörð eða landi, sem skift er úr jörð, sem er í ábúð, hvort sem því í upphafi fylgir nokkurt ræktað land eða ekki.

3. gr.

Skilyrði fyrir láni úr sjóðnum eru:

I. til að endurbyggja samkv. 2. gr. 1. a.:

- a. að lántakandi sje íslenskur ríkisborgari og fullráða.
- b. að hann sanni með vottorði tveggja skilríkra manna, sem ná-kunnugir eru högum hans, að hann sje duglegur, reglusamur, sparsamur og fyrir uppeldis og proska sakir vel fallinn til land-búskapar.
- c. að hann sanni, að hann eigi svo mikil efni, sem nauðsynleg eru til búskaparrekstrar á jörðinni, en geti ekki af eigin rammleik reist þær byggingar, er nauðsynlegar eru fyrir ábúð á henni.
- d. að ekki sje fyrirsjáanleg hætt á, að dómi trúnaðarmanna sjóðs-ins eða þeirra manna, er stjórn sjóðsins kveður til, að jörðin eyðist af ágangi vatna, sandfoki, sjávarflóðum eða þess háttar.
- e. að húsin sjeu gerð úr varanlegu efni og gerð þeirra innan og utan sje samþykkt af stjórn sjóðsins.
- f. að húsin sjeu vátrygð fyrir upphæð, er nemi fullu kostnaðar-verði þeirra.
- g. að hlutaðeigandi sveitarstjórn, eða hreppstjóri, ef sveitarstjórn á í hlut, mæli með umsókninni og telji jörðina svo vel í sveit setta, að ráðlegt sje að endurreisa íbúðarhús á henni.
- h. að sannað sje að með vottorði hreppstjóra, að húsakynni sjeu óhæf til íbúðar vegna hrörununar, eða með vottorði hjeraðs-læknis, að heimilisfólki sje þar búið heilsutjón.

II. til nýbýla samkv. 2. gr. 1. b.

- a. skilyrði þau, er greind eru undir I. a.—g., og ennfremur,

35
7. maí

- b. að lántakandi eigi ekki annarsstaðar jörð eða býli, sem fjölskylda geti haft lífsframtæri af.
 - c. að hann standi ekki í skuld fyrir lán, er hann hefir áður fengið til húsagerðar á annari jörð eða nýbýli.
 - d. að landið, þar sem húsa á, sje lagt býlinu til æfinlegra nota með þegar ákveðnum landamerkjum.
 - e. að býlið geti, að dómi trúnaðarmanna sjóðsins, veitt fjölskyldu sæmileg skilyrði til framfærslu, þegar það er komið í fulla rækt.
- III. Skilyrði fyrir láni samkv. 2. gr. 1. c. er, að kúabúið sje rekið af af bænum eða hreppnum, íbúunum til nota, en ekki selt á leigu eða rekið sem gróðafyrirtæki.

4. gr.

Lán til að endurreisa íbúðarhús á sveitabýlum, svo og til að reisa bæjarhús á nýbýlum, sem hafa ræktað land að einhverju leyti, skulu, þar til annað verður ákveðið með lögum, sitja fyrir lánum til að reisa nýbýli á óræktuðu landi.

Lán samkv. 2. gr. 1. a. skulu ávaxtast og endurborgast með jöfnum greiðslum, þannig að árlegt gjald sje 5% af allri lánsupphæðinni í 42 ár.

5. gr.

Lán til að reisa nýbýli á ræktuðu landi, eða til að reisa býli, sem ræktað land fylgir, skulu ávaxtast og endurborgast með jöfnum greiðslum, þannig að árlegt gjald af allri lánsupphæðinni sje 3½% í 50 ár.

Lán til nýbýla, sem reist eru á óræktuðu landi og ekkert rækt að land fylgir, eru bæði afborgunar- og vaxtalaus fyrstu 5 árin. Síðan skal endurborga höfuðstólinn með jöfnum afborgunum á 50 árum, en enga vexti greiða.

6. gr.

Lán samkv. 4. og 5. gr. má nema: 1) alt að verði aðfengins byggingarefnis, þar til telst þó ekki sandur, möl, steinn, torf, mór eða mosi, þótt afla verði utan landareignar, 2) og tveim þriðju hlutum af kaupi steinsmiða og trjesmiða, er nauðsynlega þurfa að húsagerðinni að vinna.

7. gr.

Lán samkv. 3. gr. III. mega nema alt að ⅓ hlutum byggingarkostnaðar, þó ekki yfir 30 þús. kr., og skulu ávaxtast og endurborgast með jöfnum greiðslum, þannig að árlegt gjald af allri lánsupphæðinni sje 5% í 42 ár.

8. gr.

35

7. maí

Sá, er byggir nýbýli eða við því tekur, skal innan 2 ára frá því er það var byggt, hafa girt það land, er hann tekur til túnræktar, og innan 5 ára skal hann hafa fullræktað að minsta kosti 10 vallardagsláttum.

9. gr.

Nú verða ábúenda- og eigendaskifti, með sölu eða erfðum, að fasteign, sem stendur í skuld við Byggingar- og landnámssjóð, og er þá enginn ábúðar- eða kaupsamningur gildur um eignina nema með árituðu samþykki stjórnar sjóðsins. Söluverð slíkrar fasteignar má ekki vera hærra en síðasta fasteignamat sýnir, að viðbættu virðingarverði þeirra mannvirkja, er unnin hafa verið frá því er fasteignamat fór síðast fram. Sje um leiguábúð að ræða, má eftirgjald ekki vera hærra en sem svarar 4% landverðs að viðbættum 2% húsaverðs, miðað við síðasta fasteignamat og virðingarverð umbóta, er síðar hafa verið gerðar.

Ef fasteign er seld eða leigð með öðrum hætti en hjer segir, fellur lán það, er hvílir á eigninni, í gjalddaga fyrirvaralaust.

10. gr.

Lán til bygginga greiðir sjóðurinn út í þremur hlutum þannig:

Fyrsta hluta þegar efni til bygginganna er alt keypt og komið á staðinn. Annan hluta þegar byggingin er komin undir þak. Þriðja og síðasta hluta þegar byggingin er fullgerð.

Skal hin útborgaða fjárhæð í hvert sinn miðuð við þann útlagða hluta kostnaðar, sem láns hæðin fer eftir samkv. 6. gr.

Sje um lán til bygginga peningshúsa eða útihúsa að ræða, skal það útborgað í tveim hlutum, þannig að fyrri hlutinn skal greiddur þegar húsin eru komin undir þak og síðari hlutinn þegar þau eru fullgerð, og um upphæð útborgunar fer í hvert sinn eftir sömu reglum sem segir í 2. málsg. þessarar greinar.

11. gr.

Stjórn sjóðsins getur sett byggingafróðan mann til eftirlits því, að bygging, sem lán er veitt til, sje vel af hendi leyst, og er lánþega skylt að hlíta fyrirmælum hans.

Kostnað þann, er af eftirlitinu leiðir, greiðir sjóðurinn, en gjalda skal lánþegi sjóðnum 1% af lánsupphæðinni, þá er síðasta útborgun lánsins fer fram.

12. gr.

Skylt er ábúanda að halda vel við mannvirkjum þeim, er lán hefir verið veitt til úr Byggingar- og landnámssjóði. Trúnaðarmenn

- 35** sjóðsins, er stjórn hans skipar, 2 eða fleiri í hverjum hreppi, skulu
 7. maí hafa eftirlit með viðhaldi bygginganna og tilkynna stjórn sjóðsins, ef því er í einhverju ábótavant.

13. gr.

Lán má veita gegn þessum tryggingum:

- a. Gegn hverju því fasteignarveði, er stjórn sjóðsins tekur gilt.
- b. Gegn afgjaldskvöð af býlum þeim, er lán er veitt til, enda sje býlið ekki veðsett með fyrsta veðrjetti.
- c. Gegn ábyrgð sýslu-, bæjar- eða hreppsþjelaga, að áskildu lög-
mæltu samþykki æðri stjórnarvalda.

14. gr.

Vextir og afborganir lána og afgjaldskvaðir, svo og leiga eftir nýbýli, sem eru ríkiseign, og andvirði þeirra, ef seld eru, renna í Byggingar- og landnámssjóð.

15. gr.

Nýbýli, er reist verða á landi, sem er ríkiseign, skulu seld á leigu þannig, að afgjaldið sje aldrei hærra en 4% af verði lands, að viðbættum 2% af verði húsa, eftir síðasta fasteignamati.

16. gr.

Landsstjórninni er heimilt að taka lán, alt að 5 miljónum króna, hvort heldur er hjer á landi eða erlendis, handa Byggingar- og landnámssjóði til stuðnings þeirri starfsemi, er honum er ætlað að vinna samkvæmt fyrirmælum þessara laga.

17. gr.

Handbært fje sjóðsins skal jafnan standa á vöxtum í Landsbanka Íslands eða í jarðræktarbrjefum.

18. gr.

Stjórn sjóðsins og reikningshald skal falið Ræktunarsjóði Íslands, og hefir stjórn hans sjer til aðstoðar við lánveitingar þriggja manna nefnd, sem skipuð sje búnaðarmálastjóra, leiðbeinanda um húsagerð til sveita og þriðja manni, er atvinnumálaráðherra nefnir til. Skal ekkert lán veitt úr sjóðnum nema nefndin mæli með því.

Stjórn sjóðsins má, ef þörf krefur, ráða sjer til aðstoðar sjerstakan húsameistara, er þá kemur að öllu leyti í stað leiðbeinanda um húsagerð til sveita.

19 gr.

35

7. maí

Yfirskoðunarmenn landsreikninganna skulu árlega endurskoða alla reikninga sjóðsins, og skal þeim greidd þóknun fyrir starf sitt. Skýrsla um starfsemi sjóðsins með áritun yfirskoðunarmanna skal árlega birt í Stjórnartíðindunum.

20. gr.

Atvinnumálaráðherra hefir umsjón með sjóðnum, og setur hann nánari reglur um hann með reglugerð, þar á meðal hve háa upphæð samtals má árlega lána úr sjóðnum.

Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn lögum þessum og ákvæðum reglugerðarinnar.

21. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

LÖG

36

7. maí

um

breyting á lögum nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað „til ársloka 1927“ í 2. málsg. 1. gr. laganna komi: til ársloka 1930.

36
7. maí

2. gr.

Gengisviðaukinn á tolli af kaffi og sykri fellur niður frá 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

37
7. maí

L Ö G

um

veiting ríkisborgararjettar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisborgararjettur skal veittur:

1. Frú Björgu Caritas Þorlákssdóttur dr. phil., sem fædd er á Íslandi, en hefir mist íslenskan ríkisborgararjett.
2. Jetvald Lorang Jacobsen, beyki í Reykjavík, sem fæddur er í Noregi.
3. Einari Andreas Olsen Færseth, verkamanni á Siglufirði, fæddum í Noregi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

38
7. maí

breyting á lögum nr. 11, 4. júní 1924, um breyting á lögum nr. 38,
3. nóv. 1915, um afhending á landi til kirkjugarðs í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

2. gr. laga nr. 11, 4. júní 1924, skal orða svo:

Umsjónarmaður kirkjugarðsins í Reykjavík innheimtir leg-
kaupið, og fylgir því lögtaksrjettur. Fjármálaráðuneytið setur reglur
um fjárskil og bókhald, metur tryggingu, er umsjónarmaður setur
fyrir fjárgæslu, og ákveður þóknun til hans fyrir innheimtuna.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

39
7. maí

L Ö G

um

viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að leggja fram úr ríkissjóði, þegar fje er fyrir hendi, alt að 70 þús. krónum, gegn tvöföldu framlagi úr hafnarsjóði Vestmannaeyja, til viðgerðar og endurbóta á hafnargörðunum í Vestmannaeyjum. Tillagið úr ríkissjóði er bundið því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshaldinu sje falin manni, sem ríkisstjórnin samþykkir.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

40

7. maí

breyting á jarðræktarlögum, nr. 43, 20. júní 1923.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

6. gr. jarðræktarlaganna orðist svo:

Sjerhver sá er á rjett til að fá styrk af opinberu fje samkvæmt lögum þessum, skal vera fjelagi í búnaðarfjelagi hrepps eða bæjar.

Búnaðarfjelag Íslands hefir eftirlit með öllum jarðræktarfyrirtækjum, sem unnin eru samkvæmt lögum þessum. Eftirlitið er falið trúnaðarmönnum, sem Búnaðarfjelag Íslands skipar í samráði við búnaðarsamböndin. Fjelagið fær mönnum þessum ítarleg erindisbrjef. Borgun fá þeir frá hlutaðeigandi sambandi eða hrepps-búnaðarfjelagi, eftir reglum, sem Búnaðarfjelag Íslands setur í samráði við búnaðarsamböndin.

Stjórn hrepps-búnaðarfjeldags skal árlega færa inn á skrá samkvæmt því formi, er Búnaðarfjelag Íslands ákveður, allar jarðabætur á fjelagssvæðinu.

Bæjar og hrepps-fjelög hafa jafnan rjett og einstakir menn til styrks samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Skylt er að leggja 5% af styrk hvers jarðabótamanns í sjóð þess búnaðarfjeldags, sem hann er meðlimur í, og skal Búnaðarfjelag Íslands við útreikning styrksins draga þann hluta frá og senda hlutaðeigandi búnaðarfjelagi, enda sje styrknum varið til sameiginlegrar starfsemi í fjelaginu.

3. gr.

Fyrir orðin „og má þá veita kostnaðar við verkið“ í niðurlagi 7. gr. komi: og skal þá veita þeim, er verkið ljet framkvæma, styrk úr ríkissjóði, er nemi kr. 1.50 fyrir hvert metið dagsverk, þó aldrei meira en 1200 kr. fyrir hvert um sig.

40

7. maí

4. gr.

8. gr. orðist svo:

Nú sljettar maður tún sitt eða eykur eða ræsir fram til tún-græðslu, eða girðir tún eða land, sem tekið er til ræktunar, og skal þá veita honum styrk úr ríkissjóði, er nemur 1 kr. fyrir hvert metið dagsverk, ef sannað er fyrir Búnaðarfélagi Íslands, að hann fullnægi skilyrðum þeim, er um ræðir í 9. og 11. gr. Enginn getur þó fengið hærri styrk samkvæmt þessari grein en 800 kr. fyrir hvers árs jarðabætur.

5. gr.

10. gr. fellur niður.

6. gr.

Upphaf 12. gr. orðist svo:

Nú gerir maður nýjan matjurtagarð, og skal þá veita honum styrk úr ríkissjóði, er nemi 1 kr. á hvert metið dagsverk, þar með talinn girðingarkostnaður, en eigi áburður.

Fyrir „400“ í niðurlagi greinarinnar komi: 200.

7. gr.

Á eftir 12. gr. komi ný grein, er orðist svo:

Atvinnumálaráðuneytið gefur út reglur, eftir tillögum Búnaðarfélags Íslands, um hversu votheystóftir skuli gerðar og hvar settar. Nú hefir sá, er gera lætur útheystóft eftir að reglur þessar eru gefnar út, fylgt þeim í öllu, og Búnaðarfélag Íslands telur, að hann hafi brýna þörf fyrir tóftina, og skal þá veita honum styrk úr ríkissjóði, er nemi 50 aurum fyrir hvert metið dagsverk.

8. gr.

13. grein laganna fellur niður.

9. gr.

Aftan við 14. gr. bætist:

Ágreining um kostnað við fyrirtæki þau, sem styrk fá úr ríkissjóði samkvæmt þessum kafla, úrskurðar ráðherra. Minni vinna hjá hverjum einstökum en 5 dagsverk nýtur ekki styrks samkvæmt lögum þessum.

10. gr.

27. gr. orðist þannig:

Pegar þjóðjörð eða kirkjuförð er byggð, skal jafnan, þar sem við getur átt, ákveðið í byggingarbrjefinu, að leiguliði megi vinna af sjer landsskuld og leigur með jarðabótum á leiguförð sinni. Jarðabæt-

ur, sem leiguliði greiðir leigu og landsskuld með, skulu metnar til þeirrar greiðslu alt að 3 kr. hvert dagsverk.

40
7. maí

Sama rjett hafa landsetar ríkissjóðs, sem nú eru, þar með taldir prestar og bændur á hjáleigum prestssetra, þó afgjald hjáleignanna sje metið upp í heimatekjum presta.

Með landsskuld af jörðum telst í þessu sambandi afgjald eftir allar jarðárnytjar, svo sem veiði, varp o. fl., þó að sjerstaklega sje metið.

11. gr.

29. gr. orðist svo:

Nú vill leiguliði á þjóðjörð eða kirkjujörð vinna af sjer lands-skuld og leigur, eins og segir í 27. gr., að nokkru eða öllu leyti, og skal honum það heimilt með þeim jarðabótum, sem nefndar eru í II. kafla jarðræktarlaganna, 7.—13. gr. — Engin jarðabót er gild borg-un upp í landsskuld og leigur, nema fullgerð sje og vel af hendi leyst að álitu Búnaðarfelags Íslands, í gjalddaga þeirrar landsskuldar eða leigna, er greiða á með henni.

12. gr.

Styrkur úr ríkissjóði til hrepps-búnaðarfelaga skal nema 10 aurum fyrir hvert unnið dagsverk. Styrkurinn skiftist hlutfallslega milli búnaðarfelaganna eftir tölu jarðabótamanna í hverju fjelagi. Styrk þennan skal leggja í sjóð, sem nefnist verkfærakaupasjóður.

Í sjóðinn skal auk þess árlega greiða úr ríkissjóði 20 þúsund krónur, er skiftist milli hreppabúnaðarfelaganna eftir tölu jarðabótamanna í hverju fjelagi. Sú upphæð, er sjóði hvers hreppabúnaðarfelags ber samkvæmt því, er að ofan getur, skal vera sjereign hvers felags.

13. gr.

Tilgangur sjóðsins er að ljetta undir með bændum, einstökum eða fleirum í fjelagi, að eignast hestaverkfæri til jarðræktar.

Búnaðarfelag Íslands sjer um útvegum þeirra verkfæra, er sjóðurinn veitir styrk til að kaupa, og ákveður, af hvaða gerð þau skuli vera.

14. gr.

Eftir því sem fje sjóðsins hrekkur til árlega, skal því varið til að kaupa fyrir hestaverkfæri handa þeim bændum, sem leggja fram jafnmikið fje og nemur framlagi sjóðsins. Sá, er styrks beiðist, sendir umsókn sína, stílaða til Búnaðarfelags Íslands, stjórn þess búnaðarfelags, sem hann er meðlimur í, og sjer hún þá um útvegum verkfæranna hjá Búnaðarfelagi Íslands og greiðslu andvirðis.

40 Enginn bóndi getur fengið meira framlag úr sjóðnum en 300
7. maí krónur.

15. gr.

Nú er fje fyrir hendi í verkfærakaupasjóði eftir að fullnægt er styrkbeiðnum samkvæmt 14. gr., og njóta þá búnaðarfjelög sömu kjara og einstakir bændur um helmings framlag úr sjóðnum til verkfæra-kaupa, og ákveða þá fjelögin sjálf, hvort þau nota verkfærin sem fjelagseign eða skifta þeim milli einstakra manna.

Heimilt er að styrkja með alt að $\frac{1}{4}$ verðs kaup á jarðræktarvæjum, og sjeu þær þá eign búnaðarfjelags, enda sje áður fullnægt þeim styrkbeiðnum, er í 14. gr. og fyrri málsgrein þessarar greinar getur.

16. gr.

Atvinnumálaráðuneytið hefir á hendi stjórn verkfærakaupasjóðs, í samráði við stjórn Búnaðarfjelags Íslands.

Nánari ákvæði um starfsemi verkfærakaupasjóðs getur atvinnumálaráðuneytið sett með reglugerð, í samráði við stjórn Búnaðarfjelags Íslands.

17. gr.

VII. og VIII. kafli jarðræktarlaganna (41.—43. gr.) falla niður.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda um allar þær jarðabætur, sem mældar verða á árinu 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

41

7. maí

breyting á lögum nr. 67, 14. nóv. 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

2. gr. laganna skal orða svo:

Bæjarstjórn stýrir málefnum kaupstaðarins. Í henni eru kjörnir fulltrúar og bæjarfógeti; hann er oddviti og hefir atkvæðisrjett á fundum.

Samþykki meiri hluti kjósenda með leynilegri atkvæðagreiðslu, skal í stað bæjarfógeta kosinn bæjarstjóri til alt að 6 ára í senn, á sama hátt og bæjarfulltrúar. Hann skal launaður af bæjarsjóði.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

42
7. maí

L Ö G

um

varasáttanefndarmenn í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í Reykjavík skulu vera 3 varasáttanefndarmenn.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson,

L Ö G

43

7. maí

um

laxveiði í Nikulásarkeri í Norðurá.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í Nikulásarkeri í Norðurá er bönnuð laxveiði, önnur en stangaveiði.

2. gr.

Greiða skal Stafholtspresti fullar bætur fyrir veiðimissi vegna ákvæða 1. gr., eftir mati dómkvaddra manna, og skulu bæturnar vera árgjald, sem metið er í eitt skifti fyrir öll.

Laxveiðifjelag Norðurár greiðir bæturnar, en sýslumaður innheimtir á manntalsþingi.

3. gr.

Brot gegn ákvæðum 1. gr. varða sektum, frá 100—1000 kr., er renna að helmingi í sveitarsjóð Stafholtstungnahrepps og að helmingi til uppljóstrarmanns. Svo skal og upptækt alt ólöglegt veiðifang og öll ólögleg veiðiáhöld. Mál út af brotum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, en koma þó ekki til framkvæmda fyr en laxveiðifjlagið er löglega stofnað, enda svo ákveðið í lögum þess, að fjelagsmenn ábyrgist einn fyrir alla og allir fyrir einn að standa skil á bótunum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson,

44
7. maí

L Ö G

nn

breyting á lögum nr. 44, frá 27. júní 1925, um slysatryggingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. gr. 2. a. laganna orðist svo:

Ferming og afferming skipa og báta, svo og vöruhúsavinna, vöruflutningar í sambandi við það og hverskonar bifreiðastjórn, hvort heldur sem er til vöruflutninga eða mannflutninga.

2. gr.

Í staðinn fyrir orðin „4000 kr.“ í staflið b. í 4. gr. komi: 6000 kr.

3. gr.

- a. Í staðinn fyrir „2000 kr.“ í fyrstu málsgrein 5. gr. komi: 3000 kr.
- b. Í staðinn fyrir „200 kr.“ á tveim stöðum í 5. gr. 4, þriðju málsgr., komi: 300 kr., og í staðinn fyrir „400 kr.“ komi: 600 kr.

4. gr.

4. málsgr. 7. gr. laganna orðist svo:

Útgerðarmenn róðrabáta og vjelbáta, minni en 5 smálestir, greiða aðeins $\frac{7}{10}$ af iðgjaldi því, sem ákveðið er fyrir þá, en það, sem á vantar fult iðgjald, greiðist úr ríkissjóði:

5. gr.

Síðasti málsliður fyrri málsgreinar 12. gr. laganna orðist svo:

Skal lögreglustjóri þá, og hvenær sem slysatryggingin óskar þess, halda próf í málinu.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1929.

7. gr.

44

Þegar lög þessi hafa öðlast gildi, skal fella texta þeirra inn í 7. maí meginmál laga nr. 44, 27. júní 1925, og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriköll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

LÖG

45

7. maí

um

um breyting á lögum nr. 53, frá 27. júní 1921, um hvíldartíma háseta á íslenskum botnvörpuskipum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrri málsgrein 2. gr. laganna orðist svo:

Þá er skip er að veiðum með botnvörpu eða á siglingu milli innlendra hafna og fiskimiðanna, skal jafnan skifta sólarhringnum í 3 vökur. Skulu $\frac{2}{3}$ hlutar háseta skyldir að vinna í einu, en $\frac{1}{3}$ hluti þeirra eiga hvíld, og skal svo skifta vökum, að hver háseti hafi að minsta kosti 8 klst. óslitna hvíld í sólarhring hverjum.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriköll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

46
7. maí

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1926.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,
Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem talin eru í fjárlögum 1926, eru veittar kr. 1462072 94 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—10 gr. hjer á eftir.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

I. Ráðuneytið o. fl.	Kr.	Kr.	Kr.
4. Annar kostnaður	28297 61		
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum .	1790 36		
6. Til pappírs og prentunar	9536 92		
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	4521 51		
		44146 40	
II. Hagstofan.			
3. Pappír, prentun og hefting hagtíðinda	981 34		
4. Húsaleiga, ljós, hiti	490 35		
6. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	4786 00		
7. Til að gefa út manntalið 1703	140 25		
		6397 94	
III. Utanríkismál o. fl.			
1. Til sendiráðsskrifstofu í Kaupm.höfn .	2050 93		
4. Kostnaður við sambandslaganefnd ...	782 70		
		2833 63	
			53377 97
	Flyt		53377 97

3. gr.

46
7. maí

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

	Kr.	Kr.	Kr.
Flutt			53377 97
A. Dómgæsla og lögreglustjórn:			
1. b. Hæstirjettur: Annar kostnaður ...	1949 95		
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík	351 14		
5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:			
a. Laun fulltrúa o. fl.	19091 67		
b. Laun 3 tollvarða	17672 45		
d. Hiti og ljós	1646 02		
e. Ýms útgjöld	7332 36		
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og annara bæjarfógeta	8300 00		
8. Til landhelgisgæslu	49196 04		
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa	5220 00		
11. Annar sakamálaakostnaður og lögreglumála m. m.	39252 33		
12. Borgun til sjóðómsmanna	1995 00		
13. Borgun til setu- og varadómara	3170 09		
		155177 05	
B. Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur:			
1. Burðareyrir og embættisskeyti:			
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðareyri undir embættisbrjef	14627 69		
2. Brunaábyrgðar- og sótaragjald fyrir nokkrar opinberar byggingar o. fl. ..	5885 25		
3. Til embættiseftirlitsferða	1607 25		
		22120 19	
			177297 24

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála:

5. b. Til lækningaferða kringum landið ..	300 00		
8. Til geislalækningastofu ríkisins	2952 91		
Flyt	3252 91		230675 21

46		Kr.	Kr.	Kr.
7. maí	Flutt	3252 91		230675 21
16. a.	Til byggingar landsspítala í Rvík ..	55000 00		
1.	Heilbrigðiseftirlit með alþýðuskólum	174 32		
				58427 23

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

Samgöngumál.

A. Póstmál.

3. a.	Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðalpóstmeistara og póstmeistara eftir reikningi	6474 78		
d.	Önnur gjöld	26635 22		
			33110 00	

B. Vegabætur.

I. 3.	Ferðakostnaður og fæðispeningar	5106 33		
4.	Til aðstoðarmanna og mælinga ..	14543 74		
5.	Skrifstofukostnaður	2978 78		
II. b.	Viðhald og umbætur	140992 26		
III.	Til brúargerða	86949 94		
IV.	Til slitlags á akvegum	2000 00		
V.	Fjallvegir	6075 08		
VI.	Til áhalda	10573 51		
VII. 1.	Til akfærra sýsluvega	4093 46		
			273313 10	

C. Samgöngur á sjó:

1.	Til strandferða	48123 49		
2.	Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum	14700 00		
			62823 49	

D. Hraðskeyta- og talsímasamband:

II.	Til viðauka símakerfa	2092 41		
III.	Til nýrra símalagninga	81173 23		
IV. 2.	Aðalskrifstofa landssímans	3420 48		
3.	Ritsímastöðin í Reykjavík	14215 70		
5.	Bæjarsíminn í Reykjavík	72782 23		
7.	Ritsímastöðin á Akureyri ásamt bæjarsímakerfinu	9513 40		

Flyt 183197 45 369246 59 289102 44

	Kr.	Kr.	Kr.	46
Flutt	183197 45	369246 59	289102 44	7. maí
8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði ásamt bæjarsímakerfinu	12613 55			
9. Ritsímastöðin á Ísafirði ásamt bæjarsímakerfinu	4868 33			
11. Símastöðin í Hafnarfirði	4267 59			
12. Símastöðin í Vestmannaeyjum ..	3950 89			
13. Símastöðin á Siglufirði	7767 66			
14. Til aukaritsímajónustu	601 25			
16. Loftskýtastöðin á Hesteyri	588 80			
18. Til eftirlitsstöðva og annara tal-símastöðva	5555 93			
V. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.	17418 55			
VI. Viðhald og viðbót stöðvanna	12974,76			
VII. Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar	806 78			
VIII. Viðhald landssímanna	50968 81			
IX. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern	984 59			
Minningarkostnaður landssímans ..	9250 83			
		315815 77		

E. Vitamál.

I. 3. Til skrifstofuhalds	813 37
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar	32 85
II. Laun vitavaraða	1226 17
III. Rekstrarkostnaður vitanna	37532 02
IV. Sjómerki, viðhald sæluhúsa	12990 20
V. Til þess að reisa nýja vita	34572 88
VI. Ýmislegt	65596 73
	152764 22

837826 58

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

Til kirkju- og kenslumála.

A. Andlega stjettin.

b. 6. Til húsabóta á prestssetrum	10060 75
--	----------

B. Kenslumál.

I. Háskólinn:

f. Til kensluáhalda læknadeildar ..	6647 50
-------------------------------------	---------

 Flyt 6647 50 10060 75 1126929 02

46
7. maí

		Kr.	Kr.	Kr.
	Flutt	6647 50	10060 75	1126929 02
	h. Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla ..	282 31		
	3. Ýms gjöld	2466 33		
II.	a. og b. Námsstyrkur ísl. stúdenta í erlendum háskólum	300 00		
	c. Til læknaefna til að ljúka námi í sængurkvennastofnun erlendis	1153 24		
III.	Mentaskólinn:			
	b. 4. Til tímakenslu og prófdómenda	5194 88		
	b. 6. Námsstyrkur	146 67		
	b. 10. Ýmisleg gjöld	4147 11		
	b. 11. Til verðlaunabóka	7 20		
IV.	Gagnfræðaskólinn á Akureyri:			
	b. 1. Til aukakennara og tímakenslu	2526 00		
	b. 3. Til eldiviðar og ljósa	1956 94		
	b. 5. Til dyravörslu	100 00		
	b. 7. Til skólahússins utan og innan	696 59		
V.	Kennaraskólinn:			
	b. 1. Tímakensla	2726 33		
	b. 6. Til viðhalds	473 95		
	b. 7. Ýmisleg gjöld	638 71		
VI.	Stýrimannaskólinn:			
	b. 4. Ýmisleg gjöld	159 76		
VII.	Vjelstjóraskólinn:			
	b. 4. Ýms kostnaður	2302 12		
VIII.	Bændakensla:			
	1. Bændaskólinn á Hólum:			
	c. 2. Til kensluáhalda	341 91		
	3. Til eldiviðar og ljósa	212 96		
	4. Ýmisleg gjöld	715 75		
	2. Bændaskólinn á Hvanneyri:			
	c. 2. Til kensluáhalda	42 60		
XI.	Yfirsetukvennaskólinn:			
	2. b. Annar kostnaður	428 75		
XIII.	Almenn barnafræðsla:			
	3. Til farskóla og eftirlits með heimafræðslu	33054 03		
	4. Til prófdómara við barnapróf ...	3796 65		
XIV.	Unglinga- og alþýðuskólar:			
	2. Til viðbótarbyggingar við Eiðaskóla	19500 00		
	Flyt	90018 29	10060 75	1126929 02

	Kr.	Kr.	Kr.	46
Flutt	90018 29	10060 75	1126929 02	7. maí
XVI. Til kenslu heyrnar- og málleysingja	9564 71			
		99583 00		
			109643 75	

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Til vísinda, bókmenta og lista.

2. Þjóðskjalasafnið:				
2. Til að binda inn og búa um skjöl		900 00		
3. Þjóðmenjasafnið:				
e. Til eftirlits á Þingvöllum		705 00		
5. Landsbókasafnshúsið:				
a. Til eldiviðar og ljósa		775 45		
b. Til viðhalds og áhalda		1196 28		
32. Til landskjálftarannsókna		82 00		
33. Til veðurathugana og veðurskeyta		12240 06		
			15898 79	

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Til verklegra fyrirtækja:

14. f. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	9911 91			
15. Til eftirlits með skipum og bátum	2173 90			
16. Til bryggjugerðar og lendingarbóta	2427 81			
21. Til að leitast fyrir um markað íslenskra afurða ...	5186 66			
23. Til erindrekstrar í Miðjarðarhafslöndunum	1502 48			
			21202 76	

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 17. gr. er veitt:

Til almennrar styrktarstarfsemi:

3. Styrkur til sjúkrasamlaga	290 38			
------------------------------------	--------	--	--	--

10. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss útgjöld	188108 24			
		Samtals	1462072 94	

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

47

7. maí

L Ö G

um

samþykkt á landsreikningnum 1926.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

	Áætlun	Reikningur
	kr.	kr.
I. Tekjur:		
1. Fasteignaskattur	215000,00	238950,53
2. Tekju- og eignarskattur	800000,00	1071032,03
3. Lestagjald af skipum	30000,00	42458,00
4. Aukatekjur	325000,00	455953,70
5. Erfðafjárskattur	35000,00	72286,16
6. Vitagjald	250000,00	330121,59
7. Leyfisbrjefagjöld	10000,00	16164,27
8. Stimpilgjald	300000,00	374198,27
9. Skólagjöld	20000,00	23600,00
10. Bifreiðaskattur	22000,00	37325,71
11. Útflutningsgjald	800000,00	877609,94
12. Áfengistollur	530000,00	786920,63
13. Tóbakstollur	450000,00	1134450,95
14. Kaffi- og sykurtollur	975000,00	1159463,16
15. Annað aðflutningsgjald	115000,00	242814,16
16. Vörutollur	1400000,00	1414817,46
17. Verðtollur	800000,00	1304696,38
18. Gjald af sætinda- og brjóstsýkurgerð ..	15000,00	20000,74
19. Pósttekjur	350000,00	581538,05
20. Símatekjur	1150000,00	1409652,88
21. Víneinkasala	375000,00	200000,00
22. Tóbakseinkasala	275000,00	
23. Steinolíueinkasala	60000,00	
24. Tekjur af fasteignum ríkissjóðs o. fl.	48100,00	40515,14
Flyt	9350100,00	11834569,77

		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
Flutt		9350100,00	11834569,77
25.	Tekjur af bönkum, Ræktunarsjóði, verðbrjefum o. fl.	230000,00	199884,78
26.	Óvissar tekjur, ýmisl. greiðslur og endurgjöld	264666,66	831784,74
27.	Tekjur samkv. sjerstökum lögum		284786,50
28.	Auknar lausar skuldir		507210,26
29.	Mismunur á tilfærslum á greiðslum gjaldheimtum.		433,32
30.	Eytt af sjóði		38565,88
Samtals ...		9844766,66	13697235,23

47

7. maí

		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
II. Gjöld:			
1.	Greiðslur af lánum til ríkissjóðs og framlag til Landsbankans	2638488,00	1764613,58
2.	Borðfje Hans Hátignar konungsins ..	60000,00	60000,00
3.	Kostnaður við Alþingi og yfirskoðun landsreikninganna	199800,00	245142,97
4.	Til ríkisstjórnarinnar:		
	I. Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.	182380,00	222839,28
	II. Hagstofan	49600,00	56202,15
	III. Utanríkismál o. fl.	36500,00	39333,63
5.	A. Dómgæsla og lögreglustjórn	607678,00	766338,63
	B. Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur	125000,00	163352,38
6.	Læknaskipun og heilbrigðismál	914855,00	1006658,04
7.	Til samgöngumála:		
	A. Póstmál	427366,00	485175,37
	B. Vegabætur	499320,00	791746,77
	C. Samgöngur á sjó	297000,00	359823,49
	D. Hraðskeyta- og talsímasamband ...	951000,00	1315562,10
	E. Vitamál	176420,00	330150,22
Flyt		7165407,00	7606938,61

47

7. maí

		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
	Flutt	7165407,00	7606938,61
8.	Til kirkju- og kenslumála:		
	A. Andlega stjettin	324556,00	379102,78
	B. Kenslumál	1115726,66	1244995,63
9.	Til vísinda, bókmenta og lista	251910,00	270161,46
10.	Til verklegra fyrirtækja	715440,00	730346,18
11.	Til almennrar styrktarstarfsemi	460200,00	648245,41
12.	Eftirlaun og styrktarfje	180492,63	174925,60
13.	Óviss útgjöld	100000,00	288108,24
14.	Lögboðnar fyrirframgreiðslur	4000,00	25226,25
15.	Eimskipafjelag Íslands o. fl.		148992,82
16.	Fjárgreiðslur samkv. lögum og fjár- aukal.		1288336,92
17.	Til jafnaðar móti fiskveiðasektum		624995,19
18.	Aukin innstæða		237860,14
19.	Afhent smámynt til geymslu		29000,00
	Samtals ...	10317732,29	13697235,23

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

LÖG

48

7. maí

um

bæjarstjórn í Neskaupstað í Norðfirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Nesverslunarstaður í Norðfirði skal tekinn í tölu kaupstaðanna og vera lögsagnarumdæmi út af fyrir sig. Nær umdæmið yfir allan hinn núverandi Neshrepp og heitir Neskaupstaður.

Umdæmi þetta skal hjer eftir sem hingað til vera í alþingiskjördæmi Suður-Múlasýslu, þangað til öðruvísi verður ákveðið.

Þar, sem í lögum þessum er talað um kaupstað og kaupstaðarbúa, er átt við alt hið nýja umdæmi og íbúa þess.

2. gr.

Landsstjórnin skipar fyrir um, hvernig málum þeim í Neshreppi, sem ekki eru útkljáð þegar lög þessi öðlast gildi, skuli skift milli sýslumannsins í Suður-Múlasýslu og bæjarfógetans í Neskaupstað.

3. gr.

Verslunarlóð kaupstaðarins er strandlengjan norðan fjarðarins, frá Bakkalæk að Naustalæk, 330 stikur á breidd frá flóðmáli til fjalls.

4. gr.

Í Neskaupstað skal skipaður bæjarfógeti með 1500 króna byrjunarlaunum, sem hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr. upp í 2500 kr., er greiðist úr ríkissjóði. Hann hefir á hendi öll hin sömu störf sem sýslumönnum og bæjarfógetum eru falin, hverjum í sínu umdæmi, dómstjórn, lögreglustjórn, gjaldheimtu á tekjum ríkissjóðs og önnur störf, alt gegn þóknun þeirri, er sýslumönnum og bæjarfógetum er ákveðin að lögum.

Hann hefir og á hendi stjórn málefna kaupstaðarins og innheimtur og greiðslur bæjarsjóðs. Fær hann að launum fyrir þau störf

- 48** 3000 krónur úr bæjarsjóði. Heimilt er þó bæjarstjórn að skipa sjer-
 7. maí stakan gjaldkera, ef þörf krefur.

5. gr.

Málefnum kaupstaðarins skal stjórnað af bæjarstjórn. Í henni eru kjörnir bæjarfulltrúar og bæjarfógeti; hann er oddviti og hefir atkvæðisrjett á fundum.

6. gr.

Bæjarfulltrúar eru átta. Tölu þeirra má stjórnarráðið breyta eftir tillögum bæjarstjórnar. Bæjarfulltrúana kjósa kaupstaðarbúar, sem kosningarrjett hafa eftir gildandi lögum.

7. gr.

Bæjarfulltrúarnir skulu kosnir til sex ára. Af þeim, sem kosnir eru í fyrsta sinn, fara fjórir frá eftir þrjú ár, eftir hlutkesti. Fari fulltrúi frá á kjörtímabilinu af öðrum ástæðum en þeim, að kjörtímabil hans sje útrunnið, skal þá kjósa í hans stað fyrir þann tíma, sem eftir er af því.

8. gr.

Oddviti stjórnar umræðum á fundum og sjer um, að það, sem ályktað er, sje ritað í gerðabókina. Fundir bæjarstjórnar skulu fara fram í heyranda hljóði. Einstök mál má þó ræða innan luktra dyra, þegar bæjarstjórnin ákveður.

Til þess að lögmæt ákvörðun sje gerð, verður, auk oddvita, minst helmingur bæjarfulltrúa að vera á fundi. Atkvæðamagn skal ávalt ráða. Sjeu jafnmörg atkvæði með og móti, fellur atkvæðisefnið, nema við kosningar, þá ræður hlutkesti. Við nefndarkosningar skal viðhafa hlutfallskosningu, ef þess er krafist.

Það skal kunnbert bæjarbúum, hvar og hvenær bæjarstjórnin heldur almenna fundi. Aukafundi má halda, þegar oddvita þykir nauðsyn til bera, eða þegar minst helmingur bæjarfulltrúa æskir þess. Oddviti skal á undan fundum skýra bæjarfulltrúum frá, hver málefni koma fyrir. Allir bæjarfulltrúar, sem eru á fundi, skulu rita nöfn sín undir gerðabókina strax og bókun er lokið, og á sjerhver fulltrúi rjett á að fá ágreiningsatriði sitt stuttlega bókað.

Bæjarstjórn setur sjálf þingsköp sín, en stjórnarráðið staðfestir þau.

9. gr.

Framkvæmd ákvarðana þeirra, sem bæjarstjórnin tekur, og forstaða bæjarmálefna er á hendi oddvita.

Virðist forseta einhver ákvörðun bæjarstjórnar ganga út yfir

valdsvið hennar, vera gagnstæð lögum eða skaðleg fyrir bæjarfjelagið, eða miði til að færast undan skyldum þeim, sem á því hvíla, má hann fella hana úr gildi um sinn, með því að rita álit sitt um hana í gerðabókina. Um þetta skal hann, svo fljótt sem verða má, senda stjórnarráðinu skýrslu, og leggur það úrskurð á málið. Eftirrit af skýrslu oddvita skal senda bæjarstjórninni, svo að hún geti gert athugasemdir við hana áður en hún fer til stjórnarráðsins. Með samþykkt, er stjórnarráðið staðfestir, skal setja fastar nefndir til að fara með einstök bæjarmál, og skal í henni kveðið á um skipun, verksvið og vald þeirra. Þó má bæjarstjórnin fela einum eða fleirum bæjarfulltrúanna framkvæmd einstakra bæjarstarfa, eftir reglum, er hún setur um það.

Allir bæjarfulltrúar eru skyldir að taka að sjer þau sjerstöku bæjarstörf, sem þeim eru falin á hendur. Fyrir nefndarmenn kosna utan bæjarstjórnar gilda sömu synjunarástæður og starfstímatakmörk og um bæjarfulltrúana.

10. gr.

Í málum, er snerta uppeldi og fræðslu barna, hefir formaður skólanefndar sæti og tillögurjett á fundum bæjarstjórnarinnar, en atkvæðisrjett því aðeins, að hann sje bæjarfulltrúi.

11. gr.

Bæjarstjórn skipar sýslunarmenn bæjarins og veitir þeim lausn.

Lögregluþjóna og næturverði skipar bæjarstjórnin eftir tillögu bæjarfógeta, en hann getur veitt þeim lausn án samþykkis bæjarstjórnarinnar.

Bæjarstjórnin gerir tillögur um skipun yfirstukvenna og sátta-nefndarmanna.

12. gr.

Bæjarstjórn ræður byggingarmálum bæjarins, en byggingarnefnd annast framkvæmd þeirra. Skipa hana oddviti, sem er formaður hennar, og fjórir menn, er bæjarstjórn kýs, tvo úr sínum flokki.

Þyki lóðareiganda eða lóðarhafa rjetti sínum hallað með úrskurði bæjarstjórnar eða byggingarnefndar, má skjóta honum til stjórnarráðsins.

Nú þykir bæjarstjórn rjett, að sett verði fyllri ákvæði um byggingarmál bæjarins en þá eru í lögum, og má setja þau með samþykkt, er bæjarstjórn semur eftir tillögum byggingarnefndar og stjórnarráðið staðfestir. Í byggingarsamþykkt má ákveða sektir fyrir brot, svo og setja reglur um greiðslu þess kostnaðar, er ákvæði byggingarsamþykta hafa í för með sjer; svo má og þar ákveða hæfileg gjöld fyrir leyfi þau, sem bæjarstjórn eða byggingarnefnd veitir.

- 48** Nú er byggingarfulltrúi skipaður samkvæmt byggingarsamþykkt,
 7. maí og má þá ákveða hæfileg gjöld fyrir þau störf hans, er hann leysir af hendi sem byggingarfulltrúi í þarfir einstakra manna, eftir beiðni þeirra. Gjöld fyrir byggingarleyfi og störf einstakra manna skulu hafa lögtaksrjett og renna í bæjarsjóð.

13. gr.

Bæjarstjórn, og oddviti bæjarstjórnar sjerstaklega, skal hafa nákvæmar gætur á fjárstjórn bæjarins og sjá um, að skattar og aðrar tekjur sjeu rjett heimtar og í tækan tíma og teknar lögtaki, ef þess þarf með; ennfremur gæta þess, að geymt sje og eftir atvikum ávaxtað fje bæjarins, þangað til á því þarf að halda til þess að greiða útgjöld hans. Bæjarstjórn hefir ábyrgð á innstæðum, skuldabrjefum og öðrum eignum bæjarins.

14. gr.

Gjaldkeri skal, þegar þess er krafist, gefa bæjarstjórninni nákvæma skýrslu, er sýni bæði hvað goldist hafi í bæjarsjóð og hvað úr honum hafi verið greitt.

Eigi má greiða neitt úr bæjarsjóði nema eftir ávísun oddvita. Oddviti ávísar útgjöldum, og skulu þau áður samþykkt af tveimur bæjarfulltrúum er þau eiga undir.

15. gr.

Fyrir opinber uppboðsþing, sem bærinn lætur halda í sínar þarfir, svo sem á smíðum, vegavinnu, útvegum á verknaði, varningi o. fl., skal ekkert gjald greiða í ríkissjóð.

16. gr.

Bæjarstjórninni er skylt að láta ríkisstjórninni og hagstofunni í tje skýrslur þær, sem beðið er um, svo sem um fólkstölu, skepnuhöld, atvinnuvegi og annað ástand.

17. gr.

Bæjarstjórnin má ekki, án samþykkis stjórnarráðsins takast á hendur neina skuldbindingu til langframa, sem ekki hvílir á henni samkvæmt lögum, ekki taka af innstæðufje bæjarins, ekki selja nje veðsetja fasteignir hans nje kaupa nýja fasteign, ekki taka stærri lán eða til lengri tíma en svo, að þau verði borguð aftur af þess árs tekjum, sem í hönd fer, nje heldur að endurnýja slík lán eða fresta greiðslu þeirra.

18. gr.

Þegar við lok hvers reikningsárs skal gjaldkeri semja reikning yfir tekjur og gjöld bæjarins umliðið ár og senda oddvita bæjarstjórn-

ar fyrir lok marsmánaðar. Lætur oddviti reikninginn liggja bæjarbúum til sýnis 15 daga á hentugum, auglýstum stað.

48
7. maí

Yfirskoðunarmenn kaupstaðarins eru tveir, og kýs bæjarstjórn þá hlutfallskosningu. Starf það hafa þeir á hendi í 3 ár og mega ekki eiga sæti í bæjarstjórn þann tíma. Þeir hafa þóknun úr bæjarsjóði fyrir starfa sinn. Auk reikninga bæjarsjóðs skulu þeir rannsaka reikninga þeirra sjóða og stofnana, sem bæjarstjórn hefir umsjón með. Þeir skulu hafa lokið rannsókn á reikningunum innan mánaðar frá því er þeir fengu þá í hendur.

Þegar gjaldkeri hefir svarað athugasemdum endurskoðunarmanna — en það skal hann hafa gert innan 15 daga — skal leggja reikninginn fyrir bæjarstjórn, er úrskurðar hann og veitir gjaldkera kvittun. Þó má enginn taka þátt í úrskurði, er snertir þau störf, er honum hafa verið sjerstaklega á hendur falin.

Nú vill reikningshaldari, eða annar, sem hlut á að máli, eigi viðurkenna, að úrskurður bæjarstjórnar sje rjettur, enda sje honum lögð peningaábyrgð á hendur, og má hann þá skjóta málinu til dómstólanna.

Þegar lagður hefir verið úrskurður á reikning gjaldkera, á að birta í blaði ágrip af honum, er oddviti bæjarstjórnar semji. Á það ágrip að vera svo fullkomið, að í því sjeu tilgreind aðalatriði í tekjum og gjöldum bæjarins.

19. gr.

Innan loka septembermánaðar ár hvert skal senda stjórnarráðinu reikninga yfir umliðið reikningsár.

Komi það fram, að bæjarstjórn hafi greitt ólögmæt gjöld, neitad að greiða gjöld, er hvíla á bænum að lögum, eða á annan hátt ránglega beitt valdi sínu, skal stjórnarráðið gera þær ráðstafanir, er við þarf, og, ef nauðsyn krefur, með lögsókn koma fram ábyrgð á hendur þeim bæjarfulltrúum, sem átt hafa þátt í þessum ályktunum.

20. gr.

Hið fyrsta eftir að lög þessi öðlast gildi skal stofna slökkvilið í Neskaupstað. Bæjarstjórnin semur reglugjörð fyrir slökkviliðið, en stjórnarráðið staðfestir hana, og má ákveða sektir fyrir brot gegn ákvæðum reglugerðarinnar, og renna þær í bæjarsjóð. Með mál út af brotum gegn þeirri reglugerð skal farið sem almenn lögreglumál.

21. gr.

Bæjarstjórnin hefir yfirumsjón með öllum þeim fyrirtækjum, er bærinn á eða starfrækir, en falið getur hún sjerstökum mönnum alla nánari stjórn og umsjón stofnana þessara.

48

7. maí

Með samþykkt þeirri, er um getur í 9. gr., má setja nánari reglur um sjerhvert atriði í stjórn bæjarins samkvæmt grundvallarreglum þessara laga, þar á meðal ákveða sektir fyrir brot á þeim.

22. gr.

23. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúarmánaðar 1929. Gerir stjórnarráðið ráðstafanir til, að þau komist þá þegar til framkvæmda.

Ákvæði um stundarsakir.

Sýslunefnd Suður-Múlasýslu annarsvegar og bæjarstjórn Neskaupstaðar hinsvegar gera með sjer samning um skifti á eignum og skuldum sýslusjóðs. Rísi nokkur ágreiningur um þau skifti, sker stjórnarráðið úr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

49

7. maí

L Ö G

um

stofnun síldarbræðslustöðva.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að stofna og starfrækja, eða láta starfrækja, síldarbræðslustöðvar á Norðurlandi og annarsstaðar, þar sem hentast þykir.

2. gr.

49

Nú verður síldarbræðslustöð gerð á kostnað ríkissjóðs, og er ríkisstjórninni þá heimilt að selja hana samlagi eða samvinnufjelagi síldveiðimanna, ef slíkur fjelagsskapur æskir kaupanna og setur tryggingar, er ríkisstjórnin tekur gildar, enda hafi báðar deildir Alþingis lagt samþykki sitt á söluna.

3. gr.

Til greiðslu kostnaðar, er leiðir af fyrirmælum 1. greinar, er ríkisstjórninni heimilt að taka lán fyrir hönd ríkissjóðs, alt að 1 miljón króna, er greiðist af tekjum stofnananna á næstu 25 árum.

4. gr.

Rekstri stofnananna skal hagað eftir reglugerð, er stjórnarráðið setur.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Ákvæði um stundarsakir.

Meðan byggingu síldarbræðslustöðva verður ekki við komið, heimilast stjórninni að taka síldarbræðslustöð á leigu og starfrækja hana á kostnað ríkissjóðs, ef kostur er á með viðunandi kjörum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

50
7. maí

L Ö G

um

Strandarkirkju og sandgræðslu í Strandarlandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Af fje Strandarkirkju má á árunum 1928 til 1929 verja alt að 10000 kr. til sandgræðslu, girðinga og sjógarða í Strandarlandi, en síðan má verja alt að 1000 kr. á ári hverju til viðhalds og græðslu.

2. gr.

Um framkvæmd sandgræðslunnar og tillögur til hennar fer að öðru eftir lögum um sandgræðslu.

3. gr.

Strandarland skal vera eign Strandarkirkju.

4. gr.

Dóms- og kirkjumálaráðuneytið hefir umsjón með stjórn kirkjufjánna og setur reglur um framkvæmd hennar.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 12. maí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

51

7. maí

**nokkrar breytingar til bráðabirgða á hegningarlöggjöfinni
og viðauka við hana.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um refsingar.

1. gr.

Líflátshegning er úr lögum numin. Hvarvetna þar í lögum, er glæpur varðar lífláti, komi í þess stað tyftunarhúsvinna æfilangt.

2. gr.

Vinnuskylda skal vera samfara hegningu í fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

3. gr.

Hvarvetna þess, er fangelsi við vatn og brauð liggur við afbroti, má í þess stað dæma brotamann til fangelsis við venjulegt fangaviðurværi í eigi skemri tíma en 12 daga og eigi lengur en 6 mánuði.

4. gr.

Ákvæðin um skilorðsbundna hegningardóma í 1.—4. gr. laga nr. 39, 16. nóvember 1907, taka einnig til manns, sem dæmdur er samkvæmt hinum almennu hegningarlögum eða 6. gr. laga þessara í alt að eins árs betrunarhúsvinnu.

II. KAFLI.

Um landráð og ýms afbrot.

5. gr.

72. grein hinna almennu hegningarlaga skal hljóða þannig:

Veki maður uppreisn eða geri samsæri í þeim tilgangi að koma hinu íslenska ríki eða nokkrum hluta þess undir yfirráð annara, þá varðar það tyftunarhúsvinnu æfilangt.

51 Hver, sem annars vísvitandi stofnar frelsi ríkisins eða hlutleysi
 7. mai í hættu, eða tekur þátt í þvílíkri uppreisn, sem greinir í 1. málsgrein, skal sæta hegningarvinnu, ekki skemur en 2 ár. Sje um gálauslegt athæfi að ræða, varðar það fangelsi eða hegningarvinnu alt að 3 árum.

6. gr.

Hver, sem sekur verður um þjófnað, skal í fyrsta sinn sæta fangelsi eða betrunarhúsvinnu alt að 2 árum.

Ef hið stolna er eigi 30 króna virði og engin atvik eru samfara afbrotinu, er þyngi saknæmi þess, og hinn seki hefir eigi áður orðið uppvís að auðgunarglæp, má færa refsinguna niður í sektir, og skal málsókn því aðeins höfða, að sá krefjist, sem misgert er við.

7. gr.

Ef þjófnaðarbrotið er mjög stórfelt, svo sem greinir í 231. gr. hegningarlaganna, 1.—5. lið, má þyngja refsinguna fyrir afbrotið alt að 6 ára betrunarhúsvinnu.

8. gr.

Nú hefir maður, er til refsingar skal dæma samkvæmt 6. eða 7. gr., áður verið dæmdur fyrir þjófnað eða fyrir brot þau, er ræðir um í 23.—27. kap. hinna alm. hegningalaga, og má þá hækka refsinguna um alt að helmingi af þeirri refsingu, er hann hefði hlotið annars. Ef hann oftár en einu sinni er áður dæmdur fyrir þessi afbrot, má refsingin verða tvöfalt þyngri.

9. gr.

Nú verður vinnufær maður sveit sinni til þyngsla sökum óreglu eða slæpingsskapar, eða hann af sömu ástæðum vanrækir framfærsluskyldu sína gagnvart öðrum, sem við það verða bjargþrota, eða hann fyrir þessar sakir greiðir ekki úrskurðar meðlag með maka sínum eða barni, og skal þá refsa honum með fangelsi, ef hann vill ekki sinna forsvaranlegri vinnu, sem fátækrastjórn eða lögreglustjóri vísar honum á. Ef brotið er endurtekið, má refsa honum með alt að 1 árs betrunarhúsvinnu.

10. gr.

Nú þykir lögreglustjóra ástæða til að ætla, að maður hafi ekki ofan af fyrir sjer á löglegan hátt, og er hann þá skyldur til að skýra frá, af hverju hann hafi framfærslu sína og færa rök að. Ef hann gerir það ekki, eða atvinnan er ólögleg, skal refsa honum með fangelsi, enda liggi ekki þyngri refsing við eftir öðrum lögum.

11. gr.

51

7. maí

Nú hefir maður verið dæmdur samkvæt 9. eða 10. gr. eða oftari en einu sinni fyrir auðgunarglæpi, og getur þá lögreglan lagt fyrir hann að gefa sig fram á ákveðnum tíma og gefa skýrslu um, hvar hann býr eða dvelur og hvaða atvinnu hann stundar.

12. gr.

Sá, sem gerir sjer atvinnu af fjárhættuspilum eða að koma öðrum til þátttöku í þeim, skal sæta fangelsi, eða alt að 1 árs betrunarhúsvinnu, ef miklar sakir eru.

Nú fremur maður brotið í aðalatvinnu sinni, og má þá með dómi svifta hann rjetti til þeirrar atvinnu um lengri eða skemri tíma eða að fullu og öllu.

13. gr.

Sá, sem af ásettu ráði lætur fjárhættuspil fara fram í húsum, er hann hefir umráð yfir, skal sæta sektum eða fangelsi. Sá, sem tekur þátt í slíku spili, sæti sektum.

14. gr.

Fjárhættuspil skulu öll spil um peninga eða peningavirði talin, nema lögleyfð sjeu, enda sje spilið þess eðlis og það, sem undir er lagt, svo mikils virði, að telja megí ávinningslöngunina aðalatriðið.

Veðmál, teningskast og annað slíkt skal undir sama skilorði talið til fjárhættuspila.

Með dómi skal ákveðið, að vinningur af fjárhættuspili skuli gerður upptækur.

III. KAFLI.

Um nokkrar breytingar á orðalagi almennra hegningarlaga.

15. gr.

Í stað orðanna „danska“, „danska“, „danskur“, „danskra“ í 5., 62., 73., 74., 76., 266. og 268. gr. almennra hegningarlaga komi íslenska, íslensks, íslenskur, íslenskra.

IV. KAFLI.

Hvenær lögin öðlast gildi o. fl.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928. Þó verður ákvæðum 2. og 3. greinar laganna ekki beitt fyr en dómsmálaráðuneytið hefir gefið út reglugerð um, hvar og hvernig vinnan komi til framkvæmda.

51

7. maí

17. gr.

Ákvæði 1. og 4.—8. gr. taka til allra mála, sem ekki eru dæmd úrslitadómi áður en lögin öðlast gildi, en 9.—14 gr. taka aðeins til brota, sem framin eru eftir þann tíma.

Með lögum þessum eru úr gildi feldar 230. gr., 232.—234. gr. og 237. gr. alm. hegningarlaga frá 25. júní 1869.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

52

7. maí

L Ö G

um

tilbúinn áburð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, í samráði við stjórn Búnaðarþjelags Íslands, að taka í sínar hendur einkasölu á hverskonar tilbúnum áburði frá 1. okt. 1928. Þá er þetta hefir verið ákveðið, er engum öðrum heimilt að flytja hingað til landsins tilbúinn áburð.

2. gr.

Árin 1929, 1930 og 1931 er ríkisstjórninni heimilt að greiða úr ríkissjóði þann kostnað, sem af því leiðir að flytja tilbúinn áburð bæði frá útlöndum og milli og til allra þeirra hafna, sem skip Eimskipafjelags Íslands og strandferðaskip ríkisins koma á,

3. gr.

52

7. maí

Áburðurinn er ekki útvegaður og seldur öðrum en hrepps- og bæjarfjelögum, búnaðarfjelögum, samvinnufjelögum bænda og kaupmönnum. Heimilt er að leggja á áburðinn alt að 2%. Það skal vera undantekningarlaus regla, að áburðurinn sje greiddur við móttöku. Að öðru leyti setur ríkisstjórnin, í samráði við stjórn Búnaðarfjelags Íslands, reglur um rekstur verslunarinnar.

4. gr.

Rekstrarfje til verslunar þessarar, svo og allan annan kostnað við framkvæmd laga þessara, greiðir ríkissjóður.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorru konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

LÖG

53

7. maí

um

heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta tekju- og eignarskatt með 25% viðauka.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til þess að innheimta til ársloka 1930 allan tekjuskatt og eignarskatt samkvæmt l. nr. 74, frá 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt, l. nr. 2 frá 26. mars 1923, um breyting á l. nr. 74 frá 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt, og

53 1. nr. 39 frá 4. júní 1924, um breyting á l. nr. 74 frá 27. júní 1921, 7. maí um tekjuskatt og eignarskatt, með viðauka að upphæð 25%, þannig að skattur hvers gjaldanda hækkar um fjórðung.

2. gr.

Árstekjur einstaklinga, sem ekki nema 4000 kr., skulu undanþegnar þessum viðauka við tekjuskattinn.

3. gr.

Lög þessi ganga í gildi 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

54
7. maí

L Ö G

um

Menningarsjóð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Stofna skal sjóð, er nefnist Menningarsjóður. Tilgangur hans er að styðja almenna menningu í landinu, rannsókn íslenskrar náttúru og þróun þjóðlegrar listar. Til sjóðsins falla árlega allar tekjur af seldu áfengi, hverju nafni sem nefnist, sem ólöglega er flutt til landsins og upptækt gert af rjettvísinni, allar tekjur af seldum skipum, sem af samskonar ástæðu hafa verið gerð upptæk, svo og allar sektir

fyrir brot á áfengislöggjöfinni, bæði samkvæmt landslögum og lög-reglusamþykktum. Í fyrsta skifti skal falla til sjóðsins hluti ríkissjóðs fyrir upptækt vín og áfengissektir árið 1927.

54

7. maí

2. gr.

Mentamálaráð hefir á hendi yfirstjórn Menningarsjóðs. Í apríl ár hvert skiftir sjóðstjórnin innkomnum tekjum frá síðastliðnu ári í þrjá jafna hluta. Skal einum þriðjunginum varið til þess að gefa út góðar alþýðlegar fræðibækur og úrvals skáldrit, frumsamin eða þýdd. Annar þriðjungurinn gengur til að kosta vísindalegar rannsóknir á náttúru landsins og til útgáfu vísindalegra ritgerða um íslenska náttúrufræði. Einum þriðjunginum skal varið til að kaupa listaverk fyrir landið, til verðlauna fyrir og útgáfu á uppdráttum af byggingum, húsbúnaði og fyrirmyndum fyrir heimilisiðnað í þjóðlegum stíl. Einnig má verja fje til útgáfu veggmynda eftir íslenskum listaverkum til heimilisprýði. Þegar sjerstaklega stendur á, má verja tilteknum hluta af tekjum Menningarsjóðs til bygginga fyrir náttúrugripasafn landsins og listasafn.

3. gr.

Bókaútgáfu Menningarsjóðs stýra þrír menn sjálfkjörnir: Pró-fessorarnir í íslenskum bókmentum og sögu við háskólann í Reykjavík og kennarinn í íslensku við kennaraskóla landsins. Sá hluti sjóðsins, sem verja skal til náttúrufræðilegra rannsókna, stendur undir stjórn annara þriggja sjálfkjörinna manna: Forstöðumanns náttúrugripasafnsins í Reykjavík og kennaranna í náttúrufræði við mentaskólann í Reykjavík og gagnfræðaskólann á Akureyri. Ef einhver þessara manna skorast undan störfum fyrir Menningarsjóðinn, skipar mentamálaráðið mann í hans stað. Sá hluti Sjóðsins, sem á að styðja listir, stendur undir beinni stjórn mentamálaráðs.

4. gr.

Þegar tekjur Menningarsjóðs verða eitthvert ár meiri en að álitu yfirstjórnar sjóðsins getur talist meðallag, skal taka frá í húsbbyggingarsjóð tveggja af hinum þrem deildum (sbr. 2. gr.) það, sem umfram verður meðaltekjur. Skulu þessir tveir byggingarsjóðir ávaxtast í Landsbankanum, og má ekki skerða þá fyr en yfirstjórn sjóðsins með samþykki Alþingis lætur byrja á að reisa hinar umræddu byggingar. Þeim þriðjungi af óvenjulegum tekjum sjóðsins, sem ekki gengur til að byggja söfn yfir listaverk landsins og náttúrugripi, skal verja til að kosta útgáfu merkilegra ritverka, sem eru stærri en það, að venju-legar árstekjur útgáfudeildarinnar nægi til að standast kostnaðinn.

54

7. maí

5. gr.

Stjórn útgáfudeildar Menningarsjóðs getur ráðið mann til að hafa á hendi hina daglegu vinnu við bókaútgáfu sjóðsins og verslun þá með bækur, er óhjákvæmilega leiðir af útgáfustarfsemi þessari, en sjálft ræður mentamálaráðið og ber ábyrgð á vali bóka, sem út eru gefnar, og frágangi þeirra. Þegar svo vill til, að hinir sjálfkjörnu stjórnarmenn í útgáfu- eða náttúrufræðideild sjóðsins verða að dæma um efni, er snerta þá persónulega, skal mentamálaráðið skipa hæfa menn í þeirra stað, meðan úr þeim málum er skorið.

6. gr.

Sú deild Menningarsjóðs, er styður íslenska listapróun, skal kaupa jöfnum höndum listaverk eftir málara og myndhöggvara og bæði taka tillit til hins varanlega gildis listaverkanna og að skapa markað fyrir listaverk eftir íslenska menn, án tillits til búsetu. Heimilt er að verja $\frac{1}{5}$ hluta af árstekjum þessarar deildar til að verðlauna teikningar af húsum og húsmunum í þjóðlegum stíl, þar sem leitað er samræmis við höfuðdrætti í náttúru landsins. Aldrei má þó verja meiru en 2000 kr. á ári til slíkra verðlauna, nema öll sjóðstjórnin samþykki.

7. gr.

Fjármálaráðuneytið annast alla innheimtu á tekjum Menningarsjóðs samkv. 1. gr. Handbært fje sjóðsins skal jafnan geymt í Landsbankanum. Endurskoðendur landsreikninga skulu árlega endurskoða reikninga allra deilda sjóðsins, enda sjeu þeir síðan prentaðir í Stjórnartíðindunum.

8. gr.

Lögin öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

55

7. maí

bann gegn dragnótaveiði í landhelgi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hvarvetna í landhelgi við Ísland skulu veiðar með dragnótum bannaðar á tímabilinu frá 1. janúar til 31. ágúst og frá 1.—31. desember ár hvert, með undantekningum þeim, sem 2. gr. nefnir.

Til dragnóta teljast nætur þær, er til botns taka og eru dregnar með botni þegar veitt er, þar á meðal kolanót (Snurrevaad).

2. gr.

Eigendum og nothöfum jarða þeirra, er að sjó liggja, skal þó heimilt að nota ádráttarnætur og draga þær á land. Einnig skal heimilt að króa af síld og ufsa við land, svo sem tíðkast hefir eftir fyrir mælum tilskipunar 12. febr. 1872, sem og að veiða síld í landhelgi með herpinót, þótt til botns taki.

Eftir sjerstöku leyfi atvinnumálaráðherra, sem hverju sinni skal tímabundið, geta þeir fengið að nota dragnætur í landhelgi, sem fást við vísindalegar rannsóknir.

3. gr.

Brot gegn 1. gr. varða sektum, 5000—10000 gullkróna; skulu þá og öll veiðarfæri, þar með taldir dragstrengir, svo og allur afli innanborðs, upptæk.

Leggja má löghald á skipið og selja það, að undangengnu fjárnámi, til lúkningar sektum samkvæmt þessari grein og kostnaði.

4. gr.

Hver sá, er leiðbeinir skipi við dragnótaveiðar í landhelgi við Ísland, eða liðsinnir því við slíkar veiðar, eða hjálpar hinum brotlegu til að komast undan hegningu fyrir þær, skal sæta sektum, 500—5000 gullkróna. Sömu hegningu skal hver sá sæta, sem staddur er í dragnótaveiðiskipi, eða á bát við skipshliðina, þegar það er á veiðum í landhelgi, nema hann geti gert þá grein fyrir dvöl sinni þar, að líklegt

55 þyki, að hann eigi enga hlutdeild í hinum ólöglega veiðiskap þess.
 7. maí Ákvæði þessarar greinar gilda ekki um þá menn, sem eru lögskráðir skipverjar á skipinu.

5. gr.

Skipstjóri, er gerir sig sekan í ítrekuðu broti gegn 1. gr., skal, auk refsingar þeirrar, er getur um í 3. gr., sæta fangelsi, ekki vægara en 2 mánaða einföldu fangelsi. Auk þess má og endranær, þegar miklar sakir eru, láta skipstjóra sæta fangelsi fyrir brot gegn 1. gr., auk sektarhegningar þeirrar, sem ákveðin er í 3. gr.

6. gr.

Sektarfje eftir lögum þessum, svo og andvirði fyrir upptækan afla og veiðarfæri, rennur í Fiskiveiðasjóð Íslands. Um sölu upptæks afla og veiðarfæra skal jafnan leita samþykkis stjórnarráðsins. Aldrei má þó selja hinum seku upptæk veiðarfæri, og afla því aðeins, að knýjandi nauðsyn sje fyrir hendi.

7. gr.

Mál þau, sem rísa út af brotum gegn lögum þessum, skal reka sem opinber lögreglumál.

8. gr.

Nú berst atvinnumálaráðuneytinu krafa um frekari takmörkun eða bann gegn notkun dragnóta en í 1. gr. segir, og skal því þá heimilt að setja ákvæði um það, en leita skal ráðuneytið þó, áður en ákvörðun er tekin í málinu, álits hlutaðeigandi hreppsnefnda og stjórnar Fiskifjelags Íslands.

Ákvæði þau, er ráðuneytið setur í þessum efnum, hafa laga-gildi, og skulu þau birt almenningi hið bráðasta og jafnframt greind takmörk á svæði því, er þau ná til.

Fyrir brot gegn ákvæðum ráðuneytisins skulu sektarákvæði og viðurlög öll hin sömu sem segir í lögum þessum.

9. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númer lög nr. 27, 20. júní 1923, um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna dragnótaveiðar í landhelgi. Þó skulu ákvæði þau um bann gegn dragnótaveiði, sem sett hafa verið samkvæmt þeim lögum, vera í gildi áfram.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1927.

56

7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum fyrir 1927, eru veittar samkvæmt 2.—9. gr. hjer á eftir kr. 156457,98.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

	Kr.	Kr.
1. Kostnaður við útgáfu á efnisyfirliti stjórnartíðinda 1916 til 1925	5730,88	
2. Til viðbótar við talningarfje ríkisfjehirðis	1000,00	
		6730,88

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

1. Til fangahúsbyggingar á Ísafirði	“ “	17404,95
---	-----	----------

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12 gr. er veitt:

1. Til kostnaðar við mænusóttarsjúklinga	“ “	1000,00
--	-----	---------

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

1. Til byggingar á prestssetrinu Höskuldsstöðum	7317,05
2. Til byggingar á prestssetrinu Saurbæ í Eyjafjarðars.	2000,00
3. Til byggingar íbúðarhúss í Kollafjarðarnesi	4665,76
4. Til íbúðarhúsbyggingar á Bergþórshvoli	2600,00
5. Álag til safnaðar Þingmúlasóknar	1078,81
6. Til byggingar dauðdumbraskólans	30500,00
7. Til aðgerðar gagnfræðaskólans á Akureyri	4786,19

Flyt ... 52947,81 25135,83

		Flutt ...	52947,81	25135,83
56	8. Til aðgerðar rannsóknarstofu háskólans, Kirkjustræti 12		568,17	
7. maí	9. Til viðbótarbyggingar á Eiðum		6500,00	
	10. Til loftræstingar í mentaskólanum		5000,00	
	11. Til girðingar um lóð kennaraskólans		2000,00	
	12. Til aðgerðar skólahússins á Eiðum		2000,00	
	13. Til skóla- og íbúðarhússbyggingar á Hólum		15000,00	
	14. Smásjá handa rannsóknarstofu háskólans		2427,66	
				86443,64

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

1. Til aðstoðar við Þjóðskjalasafnið	1800,00	
2. Til aukavinnu við Þjóðmenjasafnið	132,00	
3. Til fornmenjarannsóknar á Bergþórshvoli	4000,00	
		5932,00

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

1. Til fyrirhleðslu í Hjeraðsvötnin hjá Vindheimum	1496,09	
2. Til strandvarnargarðs á Sauðárkróki	1028,31	
3. Til sjóvarnargarðsins á Siglufirði, tillag frá 30. apríl 1925 til 20. febr. 1927	2221,30	
4. Húsaleigueftirstöðvar efnarannsóknarsofunnar 1926	2400,00	
5. Til kostnaðar við stíflu á aðfærsluskurði við Miklavatns-mýraráveituna	3133,05	
		10278,75

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 18. gr. er veitt:

1. Til sjera Björns Þorlákssonar, eftirlaunaviðbót frá 1. júní 1926 til 30. des. 1927	502,55	
2. Til sjera Stefáns Jónssonar, eftirlaunaviðbót frá 1. okt. 1927	133,20	
3. Til frú Vigdísar Steingrímsdóttur Arason, ekkju Þorvaldar Arasonar póstafrgreiðslumanns	432,00	
4. Til Einars Benediktssonar skáld	5760,00	
5. Til frú Eleanor Sveinbjörnsson, ekkju Sveinbjarnar Sveinbjörnssonar tónskálds, frá 1. mars 1927	1440,00	
6. Til frú Rögnu Gunnarsdóttur, ekkju Ólafs Gunnarssonar hjeraðslæknis	864,00	
7. Til frú Guðlaugar Magnúsdóttur, ekkju Bjarna Jónssonar frá Vogli	1728,00	
8. Til frú Helgu Skúladóttur, ekkju sjera Pjeturs Jónssonar frá Kálfafellsstað	326,97	
		11186,72

Flyt 138976,94

Flutt 138976,94 **56**
7. maí

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

1. Heiðurslaun til O. Forberg landssímastjóra	10000,00
2. Til aðgerðar konungshúsinu á Þingvöllum	157,01
3. Til ríkisgjaldanefndarinnar	5000,00
4. Til húsameistara, húsaleigu- og ferðakostnaðar m. m. síð- astliðið ár	678,28
5. Til ferðakostnaðar út af ágreiningi við dýpkun Akureyrar- hafnar o. fl.	1645,75
	17481,04
	Kr. 156457,98

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

atvinnuleysisskýrslur.

57
7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bæjarstjórnnum skal skylt að safna skýrslum 1. febrúar, 1. maí,
1. ágúst og 1. nóvember ár hvert um atvinnu og atvinnuleysi allra
sjómanna, verkamanna, verkakvenna og iðnaðarmanna og kvenna
í kaupstaðnum. Ágrip af skýrslunum skal þegar í stað sent Hagstofu Ís-
lands, er birtir yfirlit yfir þær.

57

7. maí

2. gr.

Þar sem verkalyðsfjelög eru á staðnum, skulu bæjarstjórnir leita samninga við þau um að taka að sjer söfnun skýrslanna.

3. gr.

Kostnaður við skýrslusöfnun greiðist að þriðjungi úr ríkissjóði og tveimur þriðjungum úr hlutaðeigandi bæjarsjóði.

4. gr.

Lög þessi ganga í gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

58

7. maí

L Ö G

um

atkvæðagreiðslur utan kjörstaða við alþingiskosningar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Sjómenn og aðrir, sem staddir eru utan þess hrepps eða kaupstaðar, þar sem þeir standa á kjörskrá, þá er kosning fer fram, og af þeim ástæðum geta eigi sótt kjörfund, enda neyti þeir eigi hins almenna rjettar til að greiða atkvæði á öðrum kjörstað samkvæmt fyrirmælum kosningalaganna, hafa heimild til þess að greiða atkvæði við

kosningar til Alþingis utan kjörstaðar eftir þeim reglum, sem settar eru í lögum þessum.

58
7. maí

2. gr.

Dómsmálaráðuneytið annast um útvegum kjörseðla ásamt fylgibrjefum og umslögum, er þar til heyra, á kostnað ríkissjóðs. Kjörgögn þessi skulu vera þannig gerð: Kjörseðill, fylgibrjef og stofn skulu vera samföst á einu kjörblaði, en aðgreind með riflínunum. Kjörblöð skulu vera úr haldgóðum pappír, með mismunandi lit við hverjar kosningar, og svo þykkum, að skriftin verði ekki greind í gegnum hann. Stofn og fylgibrjef sama kjörblaðs skulu auðkend sömu tölu, og öll kjörblöð, sem notuð eru við hverjar almennar kosningar um land alt, tölusett áframhaldandi tölum. Hver 25 kjörblöð skulu vera heft saman. Kjörseðillinn skal vera alveg auður, brotinn í miðju og jaðrar hans límbornir, svo að honum megi loka eins og spjaldbrjefi; jaðrarnir skulu aðgreindir frá sjálfum seðlinum með riflínunum, svo að auðvelt sje að rífa þá frá og opna þannig seðilinn. Á fylgibrjefinu skulu vera vottorð kjósanda og kjörstjóra.

Kjörblað skal vera svipað þessu:

Nr.
(Nafn og fððurnafn kjósanda).
.....
(Staða, heimili, hreppsnafn eða kaupstaðar).
.....
kaus
(Staður, dagsetning og ár).
.....
hjá
(Staða).
.....

Nr.
Jeg
(Nafn, fððurnafn og staða kjósanda).
.....
Heimili, hreppsnafn eða kaupstaðar).
.....

sem vegna fjarveru get ekki sótt kjörþing á kjörstað mínum, legg það undir drengskap minn og mannorð, að jeg þvingunarlaust, aðstoðarlaust, í einrúmi og án þess að nokkur maður hafi sjeð hefi útfyllt viðfestan kjörseðil og límt hann aftur. Á sama hátt lýsi jeg því yfir, að jeg hefi engan annan kjörseðil frá mjer sent og hefi ekki kosið eða mun kjósa annarsstaðar.

.....
(Staður, dagsetning og ár).
.....
(Undirskrift kjósanda).

58

7. maí

Að

(Fult nafn kjósanda)

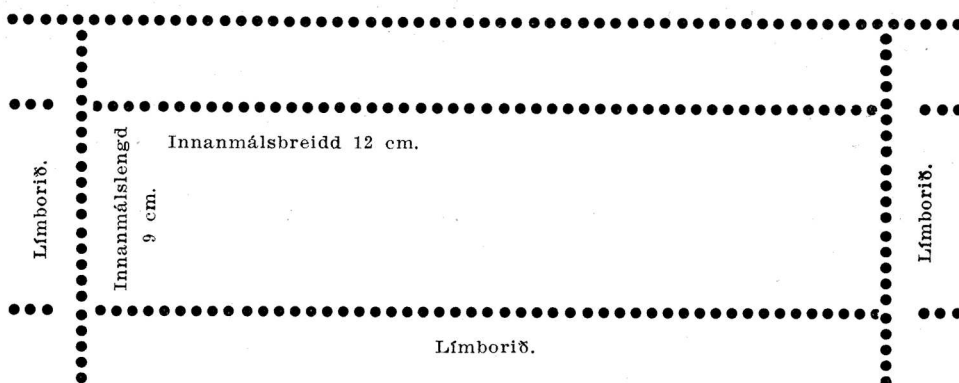
(Heimili kjósanda).

hafi undirskrifað fylgibrjef, sem er rjett dagsett, og að þar umgetinn kjörseðill sje útfyltur aðstoðarlaust og þvingunarlaust og í einrúmi, vottar undirritaður.

Vitundarvottar:

(Embættisstaða vottorðsgefanda og heimili).

(Nafn).

Umslögin skulu gerð úr þykkum, mislitum pappír af þeirri stærð, að hæfileg sjeu utan um fylgibrjefið og kjörseðilinn, eftir að kjörseðlinum hefir verið lokað og fylgibrjefið með honum áföstum einbrotið saman. Þau skulu tölusett sömu tölum og kjörblöðin og hverju 25 blaða hefti fylgja 25 umslög með sömu tölum.

Kjörgögn þessi skal dómsmálaráðuneytið afgreiða svo tímanlega, að þau geti verið komin í hendur kjörstjóra utan kjörstaðar áður en framboðsfrestur er úti. Kjörstjórar utan kjörstaða samkvæmt lögum þessum eru: sýslumenn, bæjarfógetar, fulltrúar þeirra, hreppstjórar, svo og skipstjórar á íslenskum skipum, enda gefi þeir drengskaparyfirlýsingu, um leið og þeir taka við kjörgögnum, um, að kosning í skipi þeirra fari fram samkvæmt fyrirmælum þessara laga og að engir aðrir greiði þar atkvæði en lögskráðir skipverjar. Dómsmálaráðuneytið sendir nægilegar birgðir kjörgagna til alla sýslumanna og bæjarfógeta og heldur bók yfir, hve mörg kjörblöð með umslögum hver þeirra fær og tölusetningu þeirra. Á sama hátt senda sýslumenn og bæjarfógetar nægilegar birgðir kjörgagna til annara kjörstjóra, hver í sínu umdæmi. Skulu þeir halda bók yfir kjörgögn þau, er þeir senda frá sjer, á sama hátt og dómsmálaráðuneytið.

Atkvæðagreiðsla samkvæmt þessum lögum er því aðeins gild, að notuð sjeu hin fyrirskipuðu kjörblöð og umslög og að kosningin

fari fram í skrifstofu sýslumanns eða bæjarfógeta eða á heimili hreppstjóra eða um borð í íslensku skipi, þar sem skipstjóri hefir fengið afhent kjörgögn samkvæmt framanrituðu, enda sje kjósandinn þá skrásettur á skipinu. 58
7. maí

Forðast skal að láta óviðkomandi sjá kjörgögnin.

3. gr.

Kosning fer svo fram, að kjósandi ritar eigin hendi með bleki á atkvæðaseðilinn fult nafn þess þingmannsefnis eða þeirra þingmannaefna, ef fleiri en einn á að velja í kjördæminu, er hann vill kjósa af þeim, sem í kjöri eru.

Sje um hlutbundnar kosningar að ræða, þá skulu þær kosningar fara svo fram, að kjósandi ritar bókstaf þess lista, sem hann vill kjósa, og má hann geta þess, hvernig hann vilji hafa röðina á listanum.

Þeir kjósendur, er neyta kosningarrjettar síns samkvæmt þessum lögum, eiga rjett á að greiða atkvæði strax og framboðsfrestur er liðinn, en fari kosningin fram fyrir þann tíma, er hún ógild. Atkvæðið telst greitt þann dag, sem fylgibrjefið er dagsett.

Enginn má við sömu kosningar senda frá sjer nema einn kjörseðil. Kjörseðill gildir við þá kosningu, er fer fram næst á eftir að fylgibrjefið er dagsett.

4. gr.

Sá, er greiða vill atkvæði samkvæmt ákvæðum þesara laga, skal hjá kjörstjóra utan kjörstaðar fá afhent tölusett fylgibrjef með áföstum kjörseðli og síðan þvingunar- og aðstoðarlaust, í einrúmi og án þess að nokkur maður sjái rita atkvæði sitt — nafn þingmannsefnis, eða þingmannaefna, ef fleiri en einn á að kjósa, eða listabókstaf með ákvæðum um röð, ef hlutbundin kosning er, ef hann vill — á kjörseðilinn, loka honum síðan, þannig, að það verði innan á, er hann hefir skrifað á seðilinn, og líma hann vandlega aftur. Kjörstjóri eða kjósandi útfyllir því næst vottorðið á fylgibrjefinu og kjósandi undirskrifar það, en kjörseðilinn má ekki undirskrifa eða auðkenna á nokkurn hátt, nje losa hann frá fylgibrjefinu. Því næst útfyllir og undirskrifar kjörstjórinn vottorð á fylgibrjefinu um, að undirskrift og dagsetning sje rjett og að kjörseðillinn sje útfyltur í einrúmi og án aðstoðar. Einnig ritar hann á stofn kjörblaðsins nafn og heimili kjósanda og kjördeildar hans og hvaða dag kosningin fór fram. Hann skal gæta þess vandlega, að stofn, fylgiblað og umslag, sem notað er við kosninguna, sje alt auðkent sömu tölu. Loks skulu vitundarvottar rita á fylgibrjefið.

Nú vill skipstjóri sjálfur greiða atkvæði og getur ekki náð til

- 58 annars kjörstjóra utan kjörstaðar, þá skal atkvæðagreiðsla hans vottuð af þeim, sem í hans stað gengur á skipinu, er hans missir við.

Fylgibrjefið með kjörseðlinum áföstum skal kjósandi því næst láta í umslagið og loka því vandlega. Síðan skal rita utan á það til hreppstjórans í þeim hreppi eða bæjarfógetans í þeim kaupstað, þar sem hann stendur á kjörskrá. Á umslaginu skal þess getið, að í því liggi atkvæðaseðill, og skal kjósandinn undirrita þá yfirlýsingu með nafni sínu og kjörumdæmi. Stofn kjörblaðsins geymir kjörstjóri.

Nú ónýtist kjörseðill hjá kjósanda, og má hann fá annan kjörseðil í stað hins. Ónýta seðilinn ásamt fylgibrjefinu skal láta í umslag eins og hina gildu seðla, en á umslagið skal skrá, að í því liggi ónýtur atkvæðaseðill, og skal kjósandinn undirrita þá yfirlýsingu. Umslagið sendist til undirkjörstjórna ásamt hinum gildu atkvæðum. Gera skal og athugasemd á stofninn um, að kjörseðillinn hafi ónýtst.

Kjósandinn annast sjálfur og kostar sendingu brjefsins. Kjörstjóra er þó skylt, ef kjósandi óskar þess, að koma brjefinu á póst.

5. gr.

Hreppstjórar og bæjarfógetar innfæra á sjerstaka skrá brjef þau, er þeir veita móttöku, í áframhaldandi töluröð. Skal þess getið við hvert brjef, frá hvaða kjósanda það sje, hvenær og af hverjum það hafi verið afhent og hversu það er tölusett. Skulu brjef þessi varðveitt í venjulegum atkvæðakassa, innsigliðum af kjörstjóra ásamt einum manni úr kjörstjórn, og er frambjóðendum eða umboðsmönnum þeirra heimilt að setja á hann innsigli sitt.

Þeir kjósendur, sem greiða atkvæði hjá hreppstjóra eða bæjarfógeta í þeim hreppi eða kaupstað, þar sem þeir standa á kjörskrá, og skilja þar eftir brjef með atkvæði sínu, skulu sjálfir láta brjefin í atkvæðakassann.

Skrá þessa ásamt kassanum með brjefunum sendir bæjarfógeti eða hreppstjóri síðan hlutaðeigandi kjörstjórn svo tímanlega, að hún sje komin henni í hendur áður en kjörfundur er settur.

Þau brjef, er koma þar á eftir til kjörstjórnarinnar, en þó áður en atkvæðagreiðsla er lokið, skulu og tölusett með áframhaldandi töluröð, án þess þó að innfærast á skrána, og skal tölu þeirra getið í kjörbókinni.

Kjósandi getur jafnan krafist þess af hverjum þeim, er varðveitir brjef með atkvæði hans, sje það ekki varðveitt í innsigliðum atkvæðakassa, að hann afhendi sjer það, alt þar til atkvæðið hefir verið tekið gilt af undirkjörstjórn.

6. gr.

58

7. maí

Þegar á kjörfund kemur, athugar kjörstjórnin, hvort innsigli atkvæðakassans sjeu heil og ósködduð, opnar síðan kassann og tekur úr honum umslögin og varðveitir þau á meðan atkvæðagreiðsla fer fram. Að atkvæðagreiðslu lokinni opnar kjörstjórnin umslögin, athugar fylgibrjefin, ber saman tölusetningu þeirra og umslaganna og rannsakar, hvort sá, er brjefið er frá, stendur á kjörskrá, og ef svo er, hvort hann hefir greitt atkvæði á kjörstað. Ef svo reynist, að sá, sem brjefið er frá, standi á kjörskrá og hafi eigi greitt atkvæði á kjörstað, setja meðkjörstjórar merki við nafn kjósandans á eftirritið af kjörskránni. Komi fram umslag með ónýtum seðli, skal kjörstjórnin athuga fylgibrjefið og leggja það ásamt kjörseðlinum í umslög undir ógilda seðla, sem hún sendir til yfirkjörstjórnar.

Komi það í ljós, að hlutaðeigandi standi ekki á kjörskrá, eða sje staddur á kjörstaðnum, eða sje búinn að greiða atkvæði, eða hafi afsalað sjer kosningarrjetti í því umdæmi, eða kjörstjórn hafi fengið vitneskju um, að hann hafi dáið á undan kjördegi, leggur kjörstjórn fylgibrjefið með kjörseðlinum áföstum aftur í umslagið, og kemur það þá ekki frekar til greina við kosninguna. Eins skal fara að, ef í umslaginu er eitthvað annað en eitt fylgibrjef með áföstum kjörseðli, eða umslög og fylgibrjef eigi eru tölusett sömu tölu, eða ef sjáanlegt er, að eigi hafa verið notuð hin fyrirskipuðu kjörgögn, er stjórnarráðið hefir látið gera, eða eigi hefir verið farið eftir reglum þeim við atkvæðagreiðsluna, sem settar eru með lögum þessum.

Þá kjörseðla, sem teknir eru gildir, rífur kjörstjórn frá fylgibrjefunum, gætir þess vandlega, að þeir opnast eigi nje skaddist og leggur þá í atkvæðakassann.

7. gr.

Atkvæði þau, sem greidd eru samkvæmt lögum þessum, eru ógild:

1. Þegar ekki verður sjeð með vissu, hvort nafn það, sem stendur á atkvæðaseðlinum, á við nokkurt af þingmannaefnum þeim, sem í kjöri eru í kjördæminu, eða — þá er um hlutbundna kosningu er að ræða — hvaða listi er kosinn.
2. Þegar ekki hefir verið notaður við atkvæðagreiðslu atkvæðaseðill sá, sem stjórnarráðið hefir gera látið, eða eitthvað liggur innan í honum, eða annað er ritað á hann en það, sem ákveðið er í 3. gr., eða á seðilinn eru sett strik eða merki, er ætla má, að sjeu sett til þess að gera hann þekkjanlegan. Þó verður atkvæðaseðill við hlutbundnar kosningar ekki ógildur, þótt á honum standi, auk listabókstafsins, orðið „listi“, ef ekki verður álitíð, að það sje gert til að gera seðilinn auðkennilegan.

58

7. maí

8. gr.

Sjerhver skipstjóri á íslensku skipi skal gæta þess, að til sjeu í skipinu fyrir hverjar kosningar nægar birgðir kjörseðla með tilheyrandi umslögum, og í híbýlum skipshafnarinnar í skipinu skal vera uppfestur útdráttur af gildandi ákvæðum um atkvæðagreiðslur þeirra manna, er í lögum þessum greinir, og semur dómsmálaráðuneytið útdráttinn. Ennfremur er það skylda skipstjóra á íslenskum skipum, þá er fyrirskipaðar eru nýjar kosningar, aukakosningar eða uppkosningar, að láta skipshöfnina vita um kjördaginn jafnskjótt og þeir vita um kosninguna, og mega þeir ekki neita skipshöfninni um að kjósa í skipi, eða neita sjómanni um landgönguleyfi til að greiða atkvæði hjá íslenskum stjórnarvöldum, nema því aðeins, að óhjákvæmileg störf á skipinu, sem enga bið þola, hindri. Brot gegn þessu varða alt að 1000 króna sektum, er renna í landssjóð.

9. gr.

Hreppstjórar og skipstjórar skulu tafarlaust eftir kjördag senda bæjarfógeta þeim eða sýslumanni, er þeir hafa fengið kjörgögn hjá, öll ónotuð kjörblöð með tilheyrandi umslögum, svo og stofna af notuðum kjörblöðum. Hafi kjörblað eða umslag glatast, skal þess getið sjerstaklega og umslag eða kjörblað, tölusett sömu tölu, sent með. Skal viðkomandi sýslumaður eða bæjarfógeti ganga stranglega eftir því, að skil þessara kjörstjóra utan kjörstaða sjeu svo greinileg, að sjeð verði með fullri vissu, til hvers hvert einasta kjörblað með tilheyrandi umslagi, sem ekki er skilað aftur, hafi verið notað. Sýslumenn og bæjarfógetar senda síðan stjórnarráðinu afrit bókana, skilagrein yfir notuð kjörgögn og skýrslu um það, sem ónotað er. Skulu sýslumenn og bæjarfógetar varðveita hin ónotuðu kjörgögn til notkunar við aukakosningar, er fyrir kunna að koma. En fyrir hverjar almenningar kosningar skulu þeir senda dómsmálaráðuneytinu eftirstöðvar kjörgagna og gera grein fyrir því, sem notað hefir verið, ef nokkuð er. Dómsmálaráðuneytið skal ganga stranglega eftir glöggum skilum af hendi bæjarfógeta og sýslumanna og semur skýrslu um notkun kjörgagna og sendir Alþingi.

10. gr.

Fyrir afhendingu kjörseðla og vottorð þau, er um ræðir í lögum þessum, greiðast engin gjöld.

11. gr.

Að öðru leyti gilda ákvæði kosningalaganna um kosningar, er í lögum þessum getur, að því leyti, sem þær geta við átt, þar á meðal hegningarákvæði.

12. gr.

58

Með lögum þessum eru úr gildi feld lög nr. 50, frá 20. júní 7. maí 1923, um atkvæðagreiðslur utan kjörstaða við alþingiskosningar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriköll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

LÖG

59

um

7. maí

friðun Þingvalla.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Frá ársbyrjun 1930 skulu Þingvellir við Öxará og grendin þar vera friðlýstur helgistaður allra Íslendinga.

2. gr.

Mörk hins friðhelga lands skulu vera sem hjer segir:

- a. Að sunnan: Frá hæstu brún Arnarfells í beina stefnu á Kárastaði, yfir Þingvallavatn og upp á vestara bakka Almannagjár.
- b. Að vestan: Hærri barmur Almannagjár að Ármannsfelli.
- c. Að norðan: Frá Ármannsfelli þvert austur yfir hraunið að Hliðargjá.
- d. Að austan: Eystri bakki Hliðargjár og Hrafnagjár ræður takmörkunum suður á hæstu brún Arnarfells.

Landið innan ofanefndra marka skal, eftir því er Þingvalla-

- 59 nefnd kveður á og færð kann að reynast, varið fyrir ágangi af sauðfje og geitum. En skógurinn og villidýralíf, sem þar kynni að geta þrífist, skal vera algerlega friðað. Þó skal nefndin gera ráðstafanir til eyðingar þeim dýrum og fuglum, sem gera usla á hinu friðlýsta svæði eða vinna búfjenaði hjeraðsmanna tjón.

Þingvallanefnd ræður veiði í Þingvallavatni norðan línu þeirrar, er um getur í a-lið.

Ekkert jarðrask, húsabyggingar, vegi, rafleiðslur eða önnur mannvirki má gera á hinu friðlýsta svæði, eða í landi jarðanna Kárastaða, Brúsastaða, Svartagils og Gjábakka, nema með leyfi Þingvallanefndar.

3. gr.

Nú takast eigi samningar milli Þingvallanefndar og ábúenda jarða þeirra, er að nokkru eða öllu falla undir hið friðlýsta land, og skal þá Þingvallanefnd taka afnotarjett jarðanna eða jarðahlutanna eignarnámi samkvæmt lögum og ábúendum greitt fyrir afnotarjettinn, samkvæmt óvilhallra, dómkvaddra manna mati. Svo skulu og metnar bætur til Þingvallahrepps fyrir íþynging fjallskila og rýrnun útsvara, enda náist ekki samningar.

Heimilt skal Þingvallanefnd að kaupa jörðina Gjábakka, eða ef ekki nást viðunandi samningar um verð, að taka jörðina eignarnámi samkvæmt lögum.

4. gr.

Hið friðlýsta land skal vera undir vernd Alþingis og æfinleg eign íslensku þjóðarinnar. Það má aldrei selja eða veðsetja.

5. gr.

Þingvallanefnd, skipuð þrem alþingismönnum, hefir fyrir hönd Alþingis yfirstjórn hins friðlýsta lands og annara jarða í ríkiseign, sem til eru greindar í 2. gr. Þingvallanefnd skal kosin með hlutfallskosningum í sameinuðu þingi í lok hvers þings eftir nýafstaðnar kosningar, í fyrsta skifti á þingi 1928.

6. gr.

Þingvallanefnd semur reglugerð um hið friðlýsta land og meðferð þess, en stjórnarráð staðfestir. Í reglugerð má ákveða að taka gestagjöld á Þingvöllum og verja því fje upp í kostnað við friðunina. Þingvallanefnd má ráða umsjónarmann á Þingvöllum til 5 ára í senn.

7. gr.

Öll óhjákvæmileg útgjöld við verndun Þingvalla samkvæmt lögum þessum greiðast úr ríkissjóði.

8. gr.

59

7. maí

Brot gegn ákvæðum laga þessara og reglugerða, sem settar eru samkvæmt þeim, varða sektum, alt að 1000 kr., eða einföldu fangelsi, alt að 3 mánuðum, ef miklar sakir eru, nema brot sje svo vaxið, að þyngri refsing liggi við að öðrum lögum.

Mál út af brotum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

60

7. maí

um

heimild fyrir veðeild Landsbanka Íslands til að gefa út nýja flokka (seríur) bankavaxtabrjefa.

Vjer **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Veðeild Landsbankans skal vera heimilt að gefa út bankavaxtabrjef, alt að 10 miljónum króna. Vaxtabrjefum má skifta í flokka, og nefnist sá þeirra, er fyrst kemur til framkvæmda, 8. flokkur veðeildarinnar og hinir í áframhaldandi töluröð þar á eftir. Fjármálaráðherra ákveður, hvenær hverjum flokki skuli lokið, er stjórn Landsbankans hefir gert tillögur um það. Heimilt er, með samþykki

- 60 fjármálaráðherra, að hafa 2 flokka með mismunandi vöxtum starfandi í senn. En eigi má hvor flokkur vera stærri en 3 miljónir króna. Fyrstu fjögur árin eftir að 8. flokkur er settur á stofn, veitist tillag til þessara veðdeildarflokka úr ríkissjóði, 8000 krónur á ári.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabryf, er hljóða á handhafa (bankavaxtabryf), en nafnskrá má þau í bókum bankans. Stjórn Landsbankans kveður á um lögum, útlit og fjárhæð bankavaxtabryfanna. Fjármálaráðherra og bankastjórar Landsbankans undirskrifa bankavaxtabryfin.

Aldrei má gefa meira út af bankavaxtabryfum en nemur fjárhæð þeirri, er veðdeildin á í veðskuldabryfum.

3. gr.

Auk veðskuldabryfa þeirra, sem veðdeildin fær frá lántakendum, skal trygging fyrir vaxtabryfum þessara flokka vera:

1. Varasjóður hvers flokks.
2. Sameiginleg ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10%, sbr. 8. grein.
3. Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð, sem að ofan er greint.

4. gr.

Í reglugjörð fyrir hvern flokk, er bankastjórnin semur og ráðherra staðfestir, skal ákveðið, hversu háum vöxtum skuli svarað af bankavaxtabryfunum og hvar þeir skuli greiðast, svo og hvernig haga skuli auglýsingum um greiðslu þeirra.

Vaxtamiðar, sem komnir eru í gjalddaga, skulu gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtummenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð.

5. gr.

Veðdeildin er undanþegin öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hún rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð, til afnota fyrir sjálfa sig.

6. gr.

Fje veðdeildarflokkanna má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugjörð, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu vátrygðar í vátryggingarstofnun, er bankastjórnin telur góða og gilda.

Lánsupphæð má ekki fara fram úr $\frac{3}{5}$ af virðingarverði fasteignarinnar. 60
7. maí

Ennfremur er heimilt að veita lán bæjar-, sýslu- og sveitarfélögum.

7. gr.

Eignir þær, sem veðdeildarflokkarnir taka að veði, skal á kostnað lánþega virða á þann hátt, er nánar verður tiltekið í reglugjörð fyrir flokkana. Í reglugjörðinni má meðal annars ákveða, að stjórn Landsbankans megi nefna til þá menn, er virða skuli veðin, og að hreppsnefnd eða bæjarstjórn sú, er í hlut á samþykki virðinguna. Svo skal lántakandi, að minsta kosti á hverjum fimm ára fresti, meðan lánið stendur, sýna skírteini, sem bankastjórnin tekur gild, fyrir því, að veðið hafi eigi rýrnað í verði, svo að veðdeildarflokknum geti verið nein hættu búin. Láti lántakandi farast fyrir að senda bankastjórn Landsbankans þetta skírteini, má stjórn bankans láta skoðunargerð af innanhjæðsmönnum fram fara á kostnað lántakanda.

8. gr.

Lántakendur veðdeildarflokka skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum, ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar hvers flokksins, þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra námu á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar. Skal í reglugjörð deildarinnar ákveða, hvenær grípa skuli til þessarar sameiginlegu ábyrgðar og hvernig henni að öðru leyti skuli vera fyrir komið.

9. gr.

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán skal vera 300 kr., og skulu lán jafnan standa á hundraði króna.

Lánstíminn má vera alt að 40 árum, sje veðið jarðeign eða vand að steinsteypuhús eða steinhús, og alt að 30 árum, sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum.

10. gr.

Lán þau, sem veðdeildin veitir, má hún greiða í bankavaxta-brjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að heimta, að bankastjórnin annist um að koma bankavaxtabrjefunum í gjaldgenga peninga endurgjaldslaust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir, og verðfall.

Veðdeildin hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hún getur fengið fyrir þau, að frádregnum

- 60 öllum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa þessara flokka fyrir fram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherrann söluverðið.

11. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins um leið og hann tekur lánið.

Þó er heimilt að ákveða í reglugjörð, að lántökugjaldið greiðist í tvennu eða fernu lagi.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið borgað aftur að öllu eða nokkru leyti.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildinni, skal kaupandi þegar um leið og kaupin gerast tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

12. gr.

Vilji nýr kaupandi taka að sjer greiðslu á láni úr þessum flokkum, skal hann leita samþykkis Landsbankastjórnarinnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi kaupandi taki lánið að sjer, skal hann innan sex mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir bankastjórninni og taka lánið að sjer.

13. gr.

Lánnum þeim, sem veðdeildin veitir, má hún ekki segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu leyti skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist. En ef ákvæðisgjöld hans verða eigi greidd á rjettum gjalddaga, eða veðið gengur svo úr sjer, að það er eigi lengur svo tryggjandi sem vera skal, eða haldi skuldunautur ekki váttrygðum húseignum, er að veði eru og talin eru með í matinu, eða falli á veðið eftirstöðvar af sköttum eður afgjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka lán að sjer, er bankastjórninni heimilt að telja eftirstöðvar lánsins komnar í gjalddaga undir eins án uppsagnar.

14. gr.

Skuldunautar veðdeildarinnar skulu greiða vexti, afborganir og tillög til að borga kostnað við þessa flokka og til varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð samtals hvern gjalddaga. Árlegt tillag til að borga kostnað við flokkana og til varasjóðs er ½% á ári af upphæð lánsins eins og það var fyrir hvern gjalddaga. Á ákveðnum gjalddögum má hver lántakandi, án undangenginnar uppsagnar, greiða aukaafborganir af skuld sinni, þó svo, að ávalt standi á 100 krónum, eða endurborga hana að öllu leyti. Gjald þetta má hann greiða með bankavaxta-

brjefum hlutaðeigandi flokks eftir ákvæðisverði þeirra. Á öðrum tíma 60
 árs má og borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því að- 7. maí
 eins, að það sje veðdeildarflokknum að skaðlausu.

15. gr.

Heimilt er í reglugjörð að ákveða dráttarvexti af afborgunum og vöxtum, sem ekki greiðast á gjalddaga.

16. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa skuldabryjef þau, er hlutaðeigandi veðdeildarflokkur hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherra til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir fram farið, skal auglýsa með níu mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabryjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Nánari ákvæði um auglýsingar þessar skal setja í reglugjörð veðdeildarflokkanna. Bankinn má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabryjef í stærra stíl.

17. gr.

Eigendur bankavaxtabryjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga, og er eigi skylt að greiða vexti af höfuðstólnum upp frá því. Sama rjett hafa handhafar brjefanna, þótt eigi sjeu eigendur.

18. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð hlutaðeigandi veðdeildarflokks, sje þess eigi vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

19. gr.

Nú glatast bankavaxtabryjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara, með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í blaði því á Íslandi, er flytur opinberar auglýsingar, og í samsvarandi auglýsingablöðum erlendis, þar sem ætla má, að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabryjef með sömu upphæð sem það, er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabryjefið kann að hafa verði afsalað, geti þar fyrir

- 60** búið kröfu á hendur bankanum. — Um ógilding annara bankavaxta-
 7. maí brjefa fer eftir almennum lögum.

20. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má eigi framar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra, á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu deildarinnar, og svo skal við lok næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

21. gr.

Vaxtamiða og vaxtabrjef, sem komin eru í gjalddaga, skal borga út í veðdeildinni í Reykjavík.

Í reglugjörð veðdeildarflokkanna skal ákveða, á hvern hátt borga skuli út erlendis vaxtamiða og bankavaxtabrjef, sem komin eru í gjalddaga.

22. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga (sbr. 13. gr.) hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms, sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárför ráð ómyndugra, 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildinni út til eignar, ef þörf er á. — Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mót-mæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því, að skuldin sje rjett og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu, og öllum málskostnaði að skaðlausu. Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fram fara í skrifstofu uppboðshaldara.

23. gr.

Fje ómyndugra manna og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef þessara veðdeildarflokka, en þó eigi hærra verði en skráðu gangverði, og aldrei hærra en ákvæðisverð þeirra er.

24. gr.

60

7. maí

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánsstofnana, sem stofnsettar verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokað er síðasta flokki samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóðurinn milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

25 gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að taka lán erlendis til kaupa á alt að 3 miljónum króna í bankavaxtabrjefum, er gefin verða út samkvæmt lögum þessum. Vaxtabrjef þau, er ríkisstjórnin kaupir samkvæmt þessu, skulu vera flokkur út af fyrir sig, og skal haga vöxtum brjefanna, verði þeirra og tímalengd útlána úr flokknum eftir lánskjörum þeim, er ríkissjóður fær, svo að hann verði skaðlaus af.

Verði ríkissjóður fyrir gengistapi af þessum viðskiftum, skal varasjóður flokksins, er skuldbindingum hans verður lokið að öðru leyti, ganga til þess að endurgreiða ríkissjóði slíkt tap.

26. gr.

Veðdeildinni skal stjórnað af stjórn Landsbankans, og reikningar hennar endurskoðaðir af endurskoðendum þess banka. Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar má greiða alt að 12000 krónum.

27. gr.

Lög þessi ganga í gildi nú þegar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

61
7. maí

FJÁRLÖG

fyrir árið 1929.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

T e k j u r.

1. gr.

Árið 1929 er ætlast til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í
2.—5. gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlast til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	240000	
2. Tekjuskattur og eignarskattur	1050000	
3. Lestagjald af skipum	40000	
		1330000
4. Aukatekjur	400000	
5. Erfðafjárskattur	35000	
6. Vitagjald	320000	
7. Leyfisbrjefagjöld	10000	
8. Stimpilgjald	300000	
9. Skólagjöld	15000	
10. Bifreiðaskattur	30000	
		1110000
11. Útflutningsgjald		950000
12. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengislaus vín, ávaxtasafi og gosdrykkir)	325000	
Flyt	325000	3390000

		kr.	kr.
Flutt		325000	3390000
13. Tóbakstollur		850000	
14. Kaffi- og sykurtollur		850000	
15. Annað aðflutningsgjald		160000	
16. Vörutollur		1250000	
17. Verðtollur		1325000	
			4760000
18. Gjald af sætinda- (konfekt-) og brjóstsykurgerð ..			25000
19. Pósttekjur		450000	
20. Símatekjur		1500000	
			1950000
21. Vínéinkasala			375000
Samtals			10500000

61

7. maí

3. gr.

Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru taldar:

	kr.	kr.
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs		30000
2. Tekjur af kirkjum		100
3. Tekjur af silfurbergi		1000
4. Legkaup til kirkjugarðs dómkirkjunnar		3500
Samtals		34600

4. gr.

Tekjur af bönkum og vaxtatekjur eru áætlaðar:

	kr.	kr.
1. Tekjur af bönkum		50000
2. Vextir af bankavaxtabrjefum, keyptum samkvæmt lögum nr. 14, 9. júlí 1909	27000	
3. Væntanlega útdregið af þeim brjefum	24000	
		51000
Flyt		101000

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt		101000
4. Vextir af innstæðum í bönkum		8000
5. Vextir af viðlagasjóði		60000
6. Aðrir vextir		100000
Samtals		269000

5. gr.

Óvissar tekjur og endurgreiðslur eru taldar:

	kr.	kr.
1. Óvissar tekjur		50000
2. Endurgreiddar fyrirframgreiðslur		10000
3. Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna		20000
Samtals		80000

II. KAFLI.

Gjöld:

6. gr.

Árið 1929 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—20. gr.

7. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

	kr.	kr.
I. Vextir:		
1. Innlend lán	156589	
2. Dönsk lán, danskar kr. 197680,39	237216	
3. Enska lánið frá 1921, hluti ríkissjóðs £ 8370:15:3	184156	
		577961
Flyt		577961

61
7. maí

	kr.	kr.
Flutt		577961
II. Afborganir:		
1. Innlend lán	164608	
2. Dönsk lán, danskar kr. 354453,56	425344	
3. Enska lánið 1921, £ 2240:6:0	49286	
		639238
III. Framlag til Landsbankans, 16. greiðsla		100000
Samtals		1317199

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfje Hans Hátignar konungsins		60000

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar	200000	
2. Til yfirskoðunar landsreikninga	4350	
		204350
Samtals		204350

10. gr.

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

	kr.	kr.
I. Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.		
1. Til ráðherra:		
a. Laun	36000	
b. Til risnu	8000	
	44000	
Flyt	44000	

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt	44000	
2. Til utanferða ráðherra	6000	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins	69000	
4. Annar kostnaður	25000	
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	26200	
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna o. fl. 900		
b. Til pappírs og prentunar	9000	
c. Til kostnaðar við sendingar með póstum 1000		
	10900	
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum og til hitunar og lýsingar hans	6000	
		187100
II. Hagstofan:		
1. Laun	12500	
2. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna	10000	
3. Prentun eyðublaða	1800	
4. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.	4000	
5. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	16800	
6. Til að gefa út manntalið 1703	1000	
		46100
III. Utanríkismál o. fl.		
1. Til sendiráðs í Kaupmannahöfn:		
a. Laun sendiherra	20000	
b. Húsaleiga	5000	
c. Kostnaður við embættið	20000	
d. Til skrifstofuhalds	17000	
	62000	
2. Fyrir meðferð utanríkismála	12000	
Fjárhæð þessa skal greiða í dönskum krónum.		
3. Ríkisráðskostnaður	4000	
4. Kostnaður við sambandslaganefnd	6000	84000
Samtals	...	317200

11. gr.

Til dómgæslu, lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

61

7. maí

A.

Dómgæsla og lögreglustjórn.

	kr.	kr.
1. Hæstirjettur:		
a. Laun	30500	
b. Annar kostnaður, alt að	5000	
		35500
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra ..		132500
3. Laun hreppstjóra		27600
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:		
a. Laun	24600	
b. Húsaleiga	3240	
c. Hiti, ljós og ræsting	2100	
d. Ýms gjöld, alt að	2400	
		32340
5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:		
a. Laun fulltrúa og 4 skrifara	18700	
b. Laun 6 tollvarða	25500	
c. Húsaleiga	4500	
d. Hiti og ljós	1800	
e. Innheimtukostnaður	7500	
f. Ýms gjöld, alt að	11000	
Fastir starfsmenn í skrifstofum bæjarfógetans og lögreglustjórans í Reykjavík njóta dýrtíðaruppbótar eftir reglum launalaganna.		
		69000
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta ..		100000
7. Þóknun fyrir aðstoð verkfróðs manns við endurskoðun skipamælinga		500
8. Til landhelgisgæslu, gegn 200000 kr. framlagi úr landhelgissjóði		200000
9. Framlag til landhelgissjóðs		20000
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa		12000
11. Annar sakamála- og lögreglumála m. m. ..		15000
12. Borgun til sjóðósmanna		2000
13. Borgun til setu- og varadómara		5000
Samtals A.	...	651440

61

7. maí

B.

Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.

1. Burðareyrir og embættisskeyti:

- a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðareyri undir embættisbrjef 30000
- b. Fyrir embættisskeyti 40000

2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald fyrir nokkrar opinberar fasteignir 18000

3. Til embættiseftirlitsferða 5000

4. Gjöld til yfirskattanefnda, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar 40000

5. Eyðublöð, bókband, auglýsingar o. fl. 11000

Samtals B.

kr.

kr.

30000

40000

70000

18000

5000

40000

11000

... ..

144000

12. gr.

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt:

1. Laun 253000

2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi, alt að 2000

3. Styrkur til læknavitjana handa sveitum, sem eiga sjerstaklega erfiða læknaissókn 7450

Styrkurinn skiftist þannig: 1. Til Ólafsfjarðarbúa 600 kr. — 2. Til Kolbeinsstaða-, Eyja- og Miklaholtshreppa í Hnappadalssýslu, 200 kr. til hvers, 600 kr. — 3. Til Staðarsveitar 200 kr. — 4. Til Bæjarhrepps 300 kr. — 5. Til Örfæinga 400 kr. — 6. Til Þingvallahrepps 200 kr. — 7. Til Grímseyinga 400 kr. — 8. Til Suðureyrahrepps 200 kr. — 9. Til Klofnings- og Skarðshreppa 300 kr. — 10. Til Holts- og Haganeshreppa 300 kr. — 11. Til Breiðdalshrepps 300 kr. — 12. Til Eyrarsveitar 200 kr. — 13. Til Flateyjahrepps í Þingeyjarsýslu 200 kr. — 14. Til Selvogshrepps 150 kr. — 15. Til Vestur- og Austur-Eyja-fjallahreppa 200 kr. — 16. Til Sljettu-, Grunnavík-

Flyt

kr.

kr.

253000

2000

7450

262450

		61 7. maí	
	kr.	kr.	
Flutt		262450	
ur- og Snæfjallahreppa, 300 kr. til hvers, 900 kr. —			
17. Viðbótarstyrkur til Ólafsfjarðarbúa, gegn eigi minna tillagi frá þeim sjálfum en 1600 kr., ef þeir ráða til sín sjerstakan lækni, 2000 kr.			
4. Til lækni í Reykjavík, er skylt sje að gegna sjúkra- vitjunum í Kjós, Kjálarnesi og Mosfellssveit og fara eftir taxta hjeraðslækna		1500	
5. Til augnlækninga:			
a. Styrkur til augnlækni í Reykjavík	1000		
b. Styrkur til augnlækni á Akureyri	1200		
c. Styrkur til lækningaferða kringum landið	1000		
Ferðastyrkurinn skiftist að jöfnu milli augnlækni í Reykjavík, er hafi til yfirferðar svæðið milli Eski- fjarðar og Ísafjarðar, að báðum stöðum meðtöldum, og augnlækni á Akureyri, er hafi hinn hlutann, frá Hólmavík til Norðfjarðar, enda hafi þeir dvöl a. m. k. á einni eða tveimur höfnum í hverri sýslu.		3200	
6. Styrkur til tannlækni Vilh. Bernhöfts í Reykjavík		1000	
7. Styrkur til háls- og neflækni Ólafs Þorsteinssonar í Reykjavík		1000	
Styrkurinn til augnlækni í Reykjavík og lækn- anna Vilh. Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hver um sig, segi stu- dentunum í læknadeild háskólans til í sinni sjerfræði og veiti fátæku fólki ókeypis læknishjálpi á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 3 sinnum á mánuði.			
8. Til geislalækningastofu ríkisins		11000	
9. Til radíumsjóðs Íslands, styrkur til að reka radíum- lækningar		2500	
10. Styrkur til hjeraðslækna til utanferða, í því skyni að afla sjer nýrrar lækniþekkingar		2000	
Þennan styrk veitir stjórnarráðið eftir tillögum landlækni, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.			
11. Holdsveikraspítalinn		72600	
Sá kostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækni	7650		
Flyt	7650	357250	

61
7. maí

		kr.	kr.
	Flutt	7650	357250
B. Annar kostnaður:			
1. Laun starfsmanna	13000		
2. Viðurværi 48 manna (ca. 140 a. á dag)	25000		
3. Klæðnaður	1700		
4. Lyf og sáraumbúðir	1500		
5. Eldsneyti	8000		
6. Ljósmeti	2500		
7. Húsbúnaður og áhöld	2000		
8. Viðhald á húsum	2500		
9. Þvottur og ræsting	1800		
10. Greftrunarkostnaður	500		
11. Skemtanir	600		
12. Skattar o. fl.	4350		
13. Ýmisleg gjöld	1500		
		64950	
		72600	
12. Geðveikrahælið á Kleppi			109525
Sá kostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækni		6700	
B. Önnur gjöld:			
1. Kaup starfsmanna	13500		
2. Viðurværi 94 manna (ca. 140 a. á dag)	48000		
3. Klæðnaður 70 sjúklinga á 50 kr. handa hverjum	3500		
4. Lyf og sáraumbúðir	500		
5. Ljós og hiti	10000		
6. Viðhald og áhöld	10000		
7. Þvottur og ræsting	3000		
8. Skemtanir	750		
9. Skattar m. m.	2500		
10. Óviss gjöld	1400		
		93150	
C. Aukinn rekstrarkostnaður, sakir viðbótar við hæl- ið, að frádreginni meðgjöf með sjúklingum		50000	
		149850	
	Flyt	149850	466775

61
7. maí

	kr.	kr.
Flutt	149850	466775
Þar frá dragast þessar tekjur:		
Meðgjöf með 70 sjúklingum, kr. 1,50 á dag	38325	
Tekjur af búinu	2000	
	40325	
Mismunur	109525	
13. Heilsuhælið á Vífilstöðum		1700
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	6700	
B. Önnur gjöld		
1. Kaup starfsmanna	33000	
2. Viðurværi	126000	
3. Lyf og hjúkrunargögn	11500	
4. Ljós og hiti	25000	
5. Þvottur og ræsting	5500	
6. Viðhald húsa	4800	
7. Viðhald vjela	4700	
8. Húsbúnaður og áhöld	11000	
9. Flutningskostnaður	4000	
10. Óviss gjöld	2640	
	228140	
	234840	
Þar frá dragast þessar tekjur:		
Meðgjöf með 95 sjúklingum, 5 kr. á dag	173375	
Meðgjöf með 10 sjúkl., 6 kr. 50 au. á dag	23725	
Meðgjöf með 24 börnum, 4 kr. á dag ...	35040	
Tekjur af búinu	1000	
	233140	
Mismunur	1700	
14. Heilsuhælið í Kristnesi:		
a. Lokastyrkur til byggingar hælísins, gegn jafn- miklu framlagi annarsstaðar að, alt að	10000	
b. Rekstrarkostnaður	3000	
		13000
Flyt		481475

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt		481475
15. Önnur gjöld:		
a. Til byggingar landsspítala í Reykjavík, samkvæmt samningi milli ríkisstjórnarinnar og stjórnar landsspítalasjóðs Íslands	100000	
b. Til að ljúka við byggingu Kleppsspítala	50000	
c. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, alt að ... Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, þó eigi meira en 70 aurar fyrir hvern legudag, gegn því að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur, og að því tilskildu, að utanhjeraðssjúklingar, sem borgað er fyrir af almannafje, njóti sömu kjara sem innanhjeraðs-sjúklingar.	18000	
d. Styrkur til að reisa sjúkraskýli og læknisbústaði	18000	
e. Styrkur til þriggja læknisfræðikandidata til ársdvalar á sjúkrahúsi, 1200 kr. til hvers	3600	
f. Bólusetningarkostnaður	2500	
g. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	15000	
Af þessum lið má greiða Jóni Kristjánssyni veitingamanni á Akureyri 2000 kr. til bóta á skaða, er hann beið af völdum sóttvarnarráðstafana vegna skarlatssóttar árið 1924.		
h. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um varnir gegn því að næmir sjúkd. berist til Íslands	3000	
i. Gjöld samkv. lögum nr. 16 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum	4500	
j. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	1500	
k. Til hjálparstöðvar hjúkrunarfjelagsins Líknar, gegn að minsta kosti jafnmiklu frá bæjarsjóði Reykjavíkur	4000	
l. Til hjálparstöðvar Rauðakrossdeildar Akureyrar fyrir berklaveika, gegn jafnmiklu frá bæjarsjóði Akureyrar	1000	
m. Til fjelags íslenskra hjúkrunarkvenna	700	
n. Til geitnalækninga, gegn að minsta kosti $\frac{2}{5}$ annarsstaðar að	1000	
Flyt	222800	481475

		61 7. maí	
		kr.	kr.
	Flutt	222800	481475
o.	Til styrktar mönnum, er þurfa að fá sjer gervilimi	4000	
p.	Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gagn jafn- mikilli launaviðbót annarsstaðar frá	300	
q.	Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs	2200	
r.	Til Elínar Sigurðardóttur, 90 kr. á mánuði, sje hún ekki í sjúkrahúsi, alt að	1080	
s.	Til Unnar Ólafsdóttur, til að leita sjer bóta er- lendis á skemdum í andliti	1500	
t.	Til Unnar Vilhjálmisdóttur frá Heiði, til lækninga erlendis	1000	
u.	Til Evu Hjálmarsdóttur, til framhaldsdvalar í heilsuhæli í Danmörku, lokastyrkur	1000	
			233880
16.	Hluti ríkissjóðs af launum yfirsetukvenna		36000
	Samtals		751355

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

		kr.	kr.
A. Póstmál.			
1.	Laun:		
a.	Eftir launalögum	95000	
b.	Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	80000	
c.	Brjefhirðingamenn	22000	
			197000
2.	Póstflutningur		170000
3.	Annar kostnaður:		
a.	Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðalpóst- meistara og póstmeistara, eftir reikningi	10000	
b.	Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykjavíkur hjá póstmeisturum og á stærri póstafrgreiðslum	24000	
	Flyt	34000	367000

61
7. maí

	kr.	kr.
Flutt	34000	367000
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póststofum og póstafræðislausum	16500	
d. Önnur gjöld	63500	114000
Samtals A.		481000
B.		
Vegamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:		
1. Laun vegamálastjóra	7800	
2. Laun aðstoðarverkfræðings	5600	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	5000	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, alt að	16000	
5. Skrifstofukostnaður, alt að	8000	42400
II. Þjóðvegir:		
a. Til nýrra akvega:		
1. Kjalarnesvegur, gegn því að hlutað-eigendur greiði $\frac{1}{4}$ kostnaðar	10000	
2. Stykkishólmsvegur	15000	
3. Norðurárdalsvegur	60000	
4. Vesturlandsvegur	10000	
5. Húnavatnssýsluvegur	35000	
6. Langadalsvegur	12000	
7. Vallhólmsvegur	15000	
8. Belamerkurvegur	10000	
9. Vaðlaheiðarvegur	50000	
10. Vopnafjarðarvegur	15000	
11. Hróarstunguvegur	12000	
12. Um Skaftáreldhraun í V.-Skaftafells-sýslu	10000	
13. Biskupstungnabraut	25000	
14. Til vegar á Hólmahálsi, gegn $\frac{1}{4}$ annarsstaðar að	8000	
15. Til vegar yfir Hvolsvöll	10000	
	297000	
Flyt	297000	42400

		61 7. maí	
		kr.	kr.
	Flutt	297000	42400
	b. Viðhald og umbætur	225000	
			522000
III.	Til brúargerða samkvæmt brúalögum		200000
IV.	Til slitlags á akvegum (bifreiðaskattur)		30000
V.	Fjallvegir		25000
VI.	1. Til áhalda, alt að	20000	
	2. Til bókasafns verkamanna	300	
			20300
VII.	Til sýsluvega:		
	1. Tillög til akfærra sýsluvega, alt að	40000	
	gegn að minsta kosti jafnmiklu tillagi annars- staðar að og öðrum þeim skilyrðum, sem at- vinnumálaráðherra setur.		
	2. Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 10 1923	35000	
			75000
VIII.	Til dragferjuhalds:		
	1. Á Lagarfljóti	300	
	2. - Skjálfafljóti	300	
	3. - Blöndu	300	
			900
IX.	Til ferju á Hrosshyl í Þjórsá		250
X.	Styrkur til þess að halda uppi vetrarflutningum yfir Hellisheiði		5000
XI.	Til Ólafs Sveinssonar vitavarðar, til þess að full- gera akveg að Reykjanesvita		800
XII.	Styrkur til að halda uppi bygð og gistingu fyrir ferðamenn		4000
	Atvinnumálaráðuneytið veitir styrkinn ábúend- um á afskektum bæjum við þjóðbraut.		
XIII.	Byggingarstyrkur til Páls Stefánssonar, Ásólfstöð- um, til að reisa gistihús		4000
	Samtals B.		929650
	C.		
	Samgöngur á sjó.		
1.	Til strandferða:		
	a. Ríkissjóðs	180000	
	Flyt	180000	

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt	180000	
b. Eimskipafjelags Íslands	60000	240000
2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum		106750
Samtals C.	...	346750
D.		
Hraðskeyta- og talsímasamband.		
I. Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa, afborg- ana á húseigninni á Seyðisfirði o. fl.		40000
II. Til nýrra símalagninga, með því skilyrði, að sam- komulag náist við hlutaðeigandi hjeruð		300000
III. Til starfrækslu landsímanna m. m.:		
1. Laun samkvæmt launalögum	320000	
2. Kostnaður við aðalskrifstofu landssímanna ..	15000	
3. Ritsímastöðin í Reykjavík	36000	
4. Loftskeytastöðin í Reykjavík	11000	
5. Bæjarsíminn í Reykjavík	200000	
6. Áhaldahúsið	3000	
7. Ritsímastöðin á Akureyri	13000	
8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði	15000	
9. Ritsímastöðin á Ísafirði	8000	
10. Símastöðin á Borðeyri	6000	
11. Símastöðin í Hafnarfirði	7500	
12. Símastöðin í Vestmannaeyjum	8000	
13. Símastöðin á Siglufirði	7500	
14. Til aukaritsímaþjónustu	5000	
15. Til annara símastöðva og eftirlitsstöðva	98000	
16. Til uppbótar á launum:		
a. Talsímakvenna við bæjarsímann í Reykjavík, Hafnarfirði, Vestmanna- eyjum og Siglufirði, alt að	14100	
b. Símrítara o. fl. eftir sömu reglum og 1927	9500	
c. Til kvenvarðstjóra, kvensímrítara o. fl.	3600	
	27200	
17. Til Steindórs Björnssonar	1200	
Flyt	781400	340000

		61 7. maí	
		kr.	kr.
	Flutt	781400	340000
18.	Til Jónasar Eyvindssonar og Gróu Dalhoff, persónuleg launaviðbót, 300 kr. til hvors	600	
			782000
IV.	Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.		40000
V.	Viðbót og viðhald stöðvanna		50000
VI.	Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar, eftir reikningi, alt að		10000
VII.	Viðhald landssímanna		160000
VIII.	Áframhaldsgjald		25000
IX.	Til kenslu fyrir símamenn		3000
X.	Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		1500
XI.	Ýms gjöld		7000
	Samtals D.		1418500
E.			
Vitamál.			
I.	Stjórn og undirbúningur vitamála:		
1.	Laun vitamálastjóra	7800	
	Hann sje umsjónarmaður vitanna og einnig ókeypis til verkfræðilegrar aðstoðar landsstjórn, hjeraðsstjórnnum og bæjarstjórnnum, eftir ákvæðum landsstjórnar.		
2.	Laun aðstoðarverkfræðings	5650	
3.	Til skrifstofuhalds, eftir reikningi, alt að	3500	
4.	Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	1750	
			18700
II.	Laun vitavarða		25000
	Þar af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa núverandi vitaverði Gróttuvitans.		
III.	Rekstrarkostnaður vitanna		105000
IV.	Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa		10000
V.	Til að reisa nýja vita		60000
VI.	Ýmislegt:		
a.	Til uppsetningar leiðarljósa	15000	
b.	— breytinga ljóstækja Reykjanesvitans	20000	
	Flyt	35000	218700

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt	35000	218700
c. Til að stofna bókasöfn fyrir vitaverðina	2000	
d. — annara útgjalda	10000	
		47000
Samtals E.		265700

14. gr.

Til kirkju- og kenslumála er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Andlega stjettin.		
a. Biskupsdæmið:		
1. Laun biskups	8600	
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, alt að	2000	
		10600
b. Önnur gjöld:		
1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febr. 1880, 1. gr.	406	
2. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49 1907	350	
3. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafaprestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	7000	
4. Framlag til prestaunarsjóðs	275000	
5. Til dómkirkjuprestsins í Reykjavík, fyrir skýrslugerðir	1000	
6. Til útgáfu ársskýrslu fyrir hina íslensku þjóðkirkju	400	
7. Til húsabóta á prestssetrum, með skilyrðum sem greinir í fjárlögum 1924.	20000	
		304156
Samtals A.		314756
B.		
Kenslumál.		
I. Háskólinn:		
a. Laun	93000	
Flyt	93000	

	kr.	kr.
Flutt	93000	
b. Til hjeraðlæknisins í Reykjavík fyrir kenslu við Háskólann	1500	
c. Til kennara í lagalæknisfræði	500	
d. Til kenslu í söng	1200	
e. Til þess að greiða kostnað við heimsóknir erlendra vísindamanna, er hjer halda fyrirlestra í háskólanum, alt að	2000	
f. Námstyrkur	15000	
Fjárveiting þessari skal skift í 25 skamta 400 kr. og 20 skamta 250 kr., og má að jafnaði ekki veita neinum stúðenti meira eða minna en 1 skamt; þó má leggja saman alt að 8 skamta 250 kr. og gera úr helmingi færri 500 kr. skamta og og veita þessa stærri skamta fátækum stúðentum, sem sýna sjerstakan dugnað við námið. Engum má veita styrk fyrsta námsárið í háskólanum.		
g. Húsaleigustyrkur	9000	
h. Til kensluáhalda læknadeildar	1000	
i. Fyrir starf við gerlarannsókn og kenslu í efnafræði	2800	
j. Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla	4000	
k. Önnur gjöld:		
1. Til ritara		
a. Laun	1000	
b. Dýrtíðaruppbót	500	
	1500	
2. Til dyravarðar:		
a. Laun, auk hlunninda, sem hann hefir áður notið	1600	
b. Dýrtíðaruppbót	800	
	2400	
3. Ýms útgjöld	5000	
	8900	
l. Ferðastyrkur vegna stúðentaskifta	750	
m. Byggingarstyrkur til stúðentagarðsins	25000	
enda sje ekki byrjað á byggingunni fyr en lög		
Flutt	164650	

61

7. maí

	kr.	kr.
Flyt	164650	
eða skipulagsskrá, er stjórnin samþykkir, hafa verið sett um hana.		
n. Framlag fyrir eitt herbergi í alþjóðastúdentagarði í París, fyrsta greiðsla af fjórum	2500	167150
II. Námsstyrkur erlendis:		
a. Til íslenskra stúdenta í erlendum háskólum ..	24000	
b. Til læknaefna, til að ljúka námi í sængurkvenna- stofnun erlendis, 500 kr. handa hverjum, alt að	2500	
c. Til Björns Gunnlaugssonar læknis, til sjerfræðináms í Þýskalandi	1000	
d. Til Árna Friðrikssonar, til að fullnuma sig í dýrafræði í Kaupmannahöfn	1000	
e. Til Hólmfreðs Franzsonar, til háskólanáms	1000	
f. Til Bjarna Sigurðssonar, til náms í húsgerðarlist	1000	
g. Til Leifs Ásgeirssonar, til stærðfræði- og landmælinganáms í Göttingen, viðbótarstyrkur	600	
h. Til Magnúsar Jónssonar, til háskólanáms	1000	
i. Til Markúsar Kristjánssonar, til háskólanáms ..	1000	
j. Til Valgarðs Thoroddsens, til háskólanáms	1000	
k. Til Axels Guðmundssonar, til þess að fullnuma sig í söngkenslu	1000	
l. Til Árna Björnssonar, til háskólanáms, loka- styrkur	1000	
m. Til Jóns J. Blöndals frá Stafholtsey, til hagfræðisnáms	1000	
n. Til Agnars Norðfjörðs, til hagfræðisnáms	1000	
o. Til Skúla Þórðarsonar, til háskólanáms	1000	
p. Til Þórarins Jónssonar tónlistarnema í Berlín ..	1000	
q. Til Jóhanns Sveinssonar, til háskólanáms í uppeldisfræðum	1000	41100
III. Mentaskólinn almenni:		
a. Laun	74200	
b. Önnur gjöld:		
1. Til bókasafns skólans	400	
2. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	6000	
3. Til skólahússins utan og innan	3000	
Flyt	74200	208250

		kr.	kr.	61 7. maí
	Flutt	74200	208250	
4.	Til stundakenslu og til prófdómenda, alt að 25000			
5.	Húsaleigustyrkur handa 36 lærisvein- um, 75 kr. handa hverjum 2700			
6.	Námsstyrkur, 2000 kr., með verðstuð- ulsuppbót 2900			
7.	Læknisþóknun 500			
8.	Til vísindalegra áhalda 1500			
9.	Ýmisleg gjöld 3500			
10.	Til verðlaunabóka 100			
11.	Húsaleiga 1250			
		46850	121050	
Húsaleigustyrk og námstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sje venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.				
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:				
a.	Laun 24200	24200		
b.	Önnur gjöld:			
1.	Til aukakennara og stundakenslu 9500			
2.	Til framhaldsnáms fyrir nemendur, sem lokið hafa gagnfræðaprófi 10000			
3.	Vegna kostnaðar við heimavistina .. 2000			
4.	Til bóka og kensluáhalda 1000			
5.	Til eldiviðar og ljósa 6500			
6.	Námsstyrkur 700			
	Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
7.	Til dyravörslu:			
a.	Laun 600			
b.	Dýrtíðaruppbót 300			
		900		
8.	Til skólahússins utan og innan 1500			
	Flyt	24200	329300	

61

7. maí

		kr.	kr.
	Flutt	24200	329300
9. Til ýmislegra gjalda	3000	35100	59300
V. Kennaraskólinn:			
a. Laun		19000	
b. Önnur gjöld:			
1. Stundakensla	3000		
2. Eldiviður og ljós	2500		
3. Bókakaup og áhöld	500		
4. Námsstyrkur	2500		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
5. Til vornámsskeiðs fyrir barnakennara	1500		
6. Til viðhalds	2000		
7. Ýmisleg gjöld	2500	14500	33500
VI. Stýrimannaskólinn:			
a. Laun		13500	
b. Önnur gjöld:			
1. Til stundakenslu	1500		
2. Til eldiviðar og ljósa	1700		
3. Til Sveinbjarnar Egilssonar, til fyrirlesttra	300		
4. Ýmisleg gjöld	2500	6000	19500
VII. Vjelstjóraskólinn:			
a. Laun		8800	
b. Önnur gjöld:			
1. Til stundakenslu	840		
2. Húsnæði	4200		
3. Ljós og hiti	1300		
4. Ræsting	700		
5. Til prófhalda	800		
6. Ýms gjöld	500	8340	17140
	Flyt		458740

	kr.	kr.
Flutt		458740
Við skólana undir liðunum III.—VII. skal vera skólagjald, að minsta kosti 150 kr. fyrir hvern innanbæjarnemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir tillögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.		
VIII. Bændakensla:		
1. Til bændaskólans á Hólum:		
a. Laun	9650	
b. Til smíða-, leikfimi- og dráttlistar- kenslu	1450	
c. Önnur gjöld:		
1. Til verklegs náms, alt að	1450	
2. Til kensluáhalda	800	
3. Til eldiviðar og ljósa	3500	
4. Ýmisleg gjöld	2500	
	8250	
		19350
2. Til bændaskólans á Hvanneyri:		
a. Laun	8550	
b. Til smíða- og leikfimikenslu	1300	
c. Önnur gjöld:		
1. Til verklegs náms, alt að ..	2000	
2. Til kensluáhalda	800	
3. Til eldiviðar og ljósa	2500	
4. Ýmisleg gjöld	12000	
	17300	
		27150
Styrkurinn til verklegs náms við bændaskólana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám, samkvæmt samningi, eigi skemur en 8 vikur á ári og skila skólanum dagbókum um vinnubrögðin yfir námstímann, og nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda en 18 kr. fyrir hverja viku námstímans.		
Styrkinn má aðeins greiða eftir á, samkvæmt		
Flyt	46500	458740

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt	46500	458740
skýrslu um námið, og sje í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.		
3. Til steinsteypukenslu	4000	50500
IX. Iðnfræðsla:		
a. Til Iðnaðarmannafjelagsins í Reykjavík, til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar	6000	
b. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Akureyri, til kvöld-skólahalds	1200	
c. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Ísafirði, til skólahalds	500	
Styrkurinn til þessara 3 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
Skólar þessir skulu senda stjórnarráðinu skýrslu, enda samþykki það stundaskrá þeirra.		
d. Til að styrkja efnilega menn, karla og konur, til verklegs framhaldsnáms erlendis	4000	11700
X. Verslunarskólar:		
a. Til Kaupmannafjelagsins og Verslunarmannafjelagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verslunarmenn, undir umsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	
b. Til Sambands samvinnufjelaganna, til þess að halda uppi verslunarskóla undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	12000
XI. Yfirsetukvennaskólinn:		
1. Laun forstöðumanns	1000	
2. Til verklegrar kenslu:		
a. Laun þriggja yfirsetukvenna í Rvík	900	
b. Annar kostnaður, alt að	1000	
	1900	
3. Styrkur til námskvenna, þar í talin verðstuðuls-uppbót, alt að	6700	
4. Húsaleiga og hiti, ljós og ræsting	1500	11100
Flyt		544040

	kr.	kr.
Flutt		544040
XII. Kvennaskólar:		
1. Til kvennaskólans í Reykjavík:		
a. Húsaleigustyrkur	5000	
b. Rekstrarkostnaður, gegn að minsta kosti 1800 kr. framlögum annarsstað- ar að en úr ríkissjóði	21000	
c. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	4000	
d. Námsstyrkur til sveitastúlkna	1000	
	31000	
2. Til kvennaskólans á Blönduósi:		
a. Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	14000	
b. 65 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	2000	
c. Til raflýsingar	4000	
	20000	
Skólar þessir standa undir umsjón landsstjórn- arinnar.		51000
XIII. Almenn barnafræðsla:		
1. Umsjón fræðslumála:		
a. Laun fræðslumálastjóra	5600	
b. Skrifstofukostnaður hans	1200	
c. Til eftirlitsferða, eftir reikningi, alt að	1000	
	7800	
2. Laun kennara við fasta skóla og dýrtíðaruppbót	266000	
3. Laun farkennara og dýrtíðaruppbót	25650	
4. Til farkenslu og eftirlits með heimafræðslu, með sömu skilyrðum sem verið hefir, alt að	7000	
5. Til prófdómara við barnapróf	10000	
6. Til þess að reisa barnaskóla utan kaupstaða, samkvæmt skilyrðum 14. gr. fræðslulaganna, alt að	25000	
7. Til fræðslumálarits	800	
8. Utanfararstyrkur handa barnakennurum	3000	
		345250
Flyt		940290

		kr.	kr.
	Flutt		940290
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:			
1. Til alþýðuskólans á Eiðum:			
a. Laun	10500		
b. Til aðstoðarkenslu	600		
c. Önnur gjöld:			
1. Til búnaðarnáms	600		
Alt að helmingi fjárisins má verja til verðlauna handa nemendum.			
2. Til kensluáhalda	800		
3. Til eldiviðar og ljósa	4000		
4. Ýmisleg gjöld	2500		
	<u>7900</u>	19000	
2. Til unglingaskóla (lýðskóla) utan Reykjavíkur, Akureyrar og Hafnarfjarðar		47000	
Styrkurinn er veittur með því skilyrði, að skólarnir fullnægi reglum, er stjórnarráðið set- ur, og að þeir njóti styrks annarsstaðar frá, er ekki sje minni en þriðjungur ríkissjóðsstyrksins. Unglingaskólar í kaupstöðum og fjölmönnum kaupúnum fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu. Kenslumálastjórnin úthlutar styrkn- um og hefir eftirlit með skólunum.			
3. Til þess að reisa hjeradsskóla í sveitum, alt að helmingi kostnaðar		20000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að skólastaðurinn sje ákveðinn, áætlun og teikn- ing samþykkt af stjórnarráðinu og trygging sje fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórn- inni og skólinn hjeradseign.			
4. Til þess að reisa unglingaskóla í kaupstöðum, 2/5 kostnaðar, alt að		10000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að áætlun og teikning sje samþykkt af stjórnarráð- inu og trygging sje fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af			
	Flyt	96000	940290

		kr.	kr.	61 7. mai
	Flutt	96000	940290	
	fræðslumálastjórninni og skólinn eign kaupstaðarins.			
5.	Til Sigurðar Greipssonar, Haukadal, byggingarstyrkur til íþróttaskóla hans	3000		
6.	Til gagnfræða- og alþýðuskólans í Flensborg ..	16000		
	Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að innanbæjarnemendur greiði skólagjald eftir sömu reglu og í liðunum III.—VII., og renni það í skólasjóð.			
7.	Til unglingaskólans í Bergstaðastræti	1000		
8.	Til bókasafna við unglingaskóla	2000		
9.	Til þess að gefa út kenslubækur handa skólum	2500		
			120500	
XV.	Húsmæðrafræðsla:			
1.	Til húsmæðraskóla á Staðarfelli:			
a.	Rekstrarstyrkur	4000		
b.	65 kr. fyrir hverja námsmey, alt að	1000		
		5000		
	Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að atvinnumálaráðherra samþykki reglugerð skólans.			
2.	Til kvenfjelagsins Óskar í Ísafjarðarkaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að	5000		
	Noti fjelagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.			
3.	Til Sigrúnar Pálsdóttur Blöndal, til húsmæðrafræðslu í Mjóanesi	1500		
4.	Til húsmæðrafræðslu við alþýðuskóla Þingeyinga, alt að helmingi byggingarkostnaðar	13000		
5.	Til húsmæðrafræðslu í Vík í Mýrdal	1500		
6.	Til Guðrúnar Björnsdóttur, til garðyrkjukenslu og húsmæðrafræðslu á Knararbergi í Eyjafirði	1200		
			27200	
XVI.	Til kenslu heyrnar- og málleysingja m. m.		24000	
	Stjórnin annast um, að aðstandendur nemendanna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.			
	Flyt		1111990	

	kr.	kr.
Flutt		1111990
XVII. Til kenslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að		1000
XVIII. Til Sigurbjargar Sveinsdóttur, til verklegs náms á heimili fyrir blindar stúlkur erlendis		1000
XIX. Sundkensla o. fl.:		
1. Til sundkenslu í Reykjavík	300	
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kensla þessi fari fram að minsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir unglinga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisfje, njóti kenslunnar ókeypis.		
2. Laun Ólafs Pálssonar og Jóns Pálssonar fyrir sundkenslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund ..	3000	
3. Til sundkenslu o. fl. annarsstaðar en í Rvík ..	3000	
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslunefndum með því skilyrði, að annarsstaðar frá sje lagt til sundkenslunnar eigi minna en ríkissjóðsstyrknum nemur.		
4. Til þess að gera nýjar, steinsteyptar sundlaugar og sundskýli, enda sjeu þær til afnota fyrir almenning og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnaðaráætlun, helmingur kostnaðar, alt að	10000	
5. Aukastyrkur til Reykjalaugar á Reykjabraut og Steinstaðalaugar, er skiftist í hlutfalli við framlagt fje til þeirra	2500	
		18800
XX. Til Ríkarðs Jónssonar, til þess að halda uppi kenslu í teikningu og trjeskurði í þjóðlegum stíl		1800
Samtals B.		1134590

15. gr.

Til vísinda, bókmenta og lista er veitt:

61

7 maí

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	18300	
b. Launauppbót til 1. og 2. bókavaráðar, 500 kr. til hvors	1000	
c. Til aðstoðar	4500	
d. Til að kaupa bækur og handrit og til bókbands ..	12000	
e. Til að semja spjaldskrá	1000	
f. Til að semja og gefa út skrá yfir handrit	3000	
g. Til ritaukaskrár	800	
h. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
i. Húsaleiga	500	
j. Ýmisleg gjöld	1100	
Af þessum lið má endurgreiða 500 kr. bráða- birgðalán dyravaráðar vegna lækningakostnaðar.		42560
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	6200	
b. Til bókbands, bóka- og handritakaupa, umbúnaðar skjala og aðstoðarmanns	5500	
c. Ýms gjöld	1000	
		12700
3. Þjóðmenjasafnið og verndun fornmenja:		
a. Laun þjóðmenjavaráðar (fornmenjavaráðar)	7150	
b. Til aðstoðar, eftir reikningi, alt að	2550	
c. Til að útvega forngripi, alt að	1500	
d. Til umbóta á Hólakirkju	1000	
e. Til áhalda og aðgerða	800	
f. Til rannsókna og ferðakostnaðar	1000	
Þjóðmenjasafnið sje opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.		14000
4. Náttúrufræðifjlagið:		
a. Tillag	2000	
b. Til aðstoðarmanns	1400	
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sje til sýnis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.		3400
Flyt		72660

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt		72660
5. Landsbókasafnshúsið:		
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	6500	
b. Til viðhalds og áhalda	2000	
		8500
6. Til kaupstaðarbókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		2000
7. Aukastyrkur til tveggja bókasafna:		
a. Til amtsbókasafnsins á Akureyri, að því tilskildu, að Davíð skáld frá Fagraskógi hafi þar bókavörslu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar	3000	
b. Til bókasafnsins á Ísafirði, að því tilskildu, að Guðmundur Gíslason Hagalín rithöfundur hafi þar bókavörslu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar	3000	
		6000
8. Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaптúnun, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveitarsjóði ...		1000
9. Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa		200
10. Til Hins íslenska bókmentafjelags		3400
enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbrjefasafns sem að undanfögnu.		
11. Til Þjóðvinafelagsins, þar af 5000 kr. með því skilyrði, að fjelagið gefi út æfisögu Jóns Sigurðssonar og hefji útgáfuna á þessu ári		6800
12. Til Fornleifafjelagsins		800
13. Til sögufjelagsins, til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.		2700
14. Til Fræðafjelagsins, til þess að gefa út Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns (jarðalýsing Hegransþings)		2000
15. Til útgáfufjelags Flateyjarbókar á Akureyri		1500
16. Til Þorkels Jóhannessonar, til að safna drögum að atvinnusögu Íslands, gegn 800 kr. framlagi annarsstaðar að		1200
17. Til Fornritaútgáfunnar, 150 kr. á hverja prentaða örk, alt að		5000
Flyt		113760

	kr.	kr.
Flutt		113760
enda hafi verið safnað til útgáfunnar eigi minna en 25 þús. krónum.		
18. Til Björns K. Þórólfssonar, til þess að semja skrá yfir skjöl, er Ísland varða og geymd eru í skjala-söfnum í Kaupmannahöfn		1500
19. Til Færeyjafjelagsins Gríms Kambans		300
20. Til Leikfjelags Reykjavíkur, gegn að minsta kosti 2000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur		6000
21. Til Leikfjelags Akureyrar, gegn að minsta kosti 500 kr. framlagi frá Akureyrarkaupstað		1000
22. Til Leikfjelags Ísafjarðar, gegn að minsta kosti 300 kr. framlagi frá Ísafjarðarkaupstað		600
23. Til Páls Ísólfssonar, til þess að veita kirkjuorgelleik-urum og barnakennurum utan Reykjavíkur ókeypis kenslu í orgelleik, hljómfræði og söngstjórn í kirkj-um og barnaskólum		2500
24. a. Styrkur til skálda og listamanna, þó eigi minna en 500 kr. til hvers	8000	
b. Til Hljómsveitar Reykjavíkur	3000	
c. Til Lúðrasveitar Reykjavíkur	1500	
d. Til frú Ingibjargar Stein-Bjarnason, til framhalds listmálaránámi	1500	
e. Til Jóns Jónssonar frá Hvoli	200	
f. Til Kristjáns Kristjánssonar, til ársdvalar á Ítalíu, til að ljúka söngnámi	3000	
		17200
25. Til sjera Jóhannesar L. L. Jóhannssonar, til þess að safna til íslenskrar orðabókar með íslenskum þýð-ingum, enda sje safnið eign ríkisins, 4500 kr. með verðstuðulsuppbót		6300
26. Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli, enda sje safnið eign ríkisins		1200
27. Til þess að rita sögu Alþingis, 5000 kr., með verð-stuðulsuppbót		6800
28. Til Hannesar Þorsteinssonar, til þess að semja æfi-sögur lærðra manna íslenskra á síðari öldum, enda sje handritið eign ríkisins að honum látnum		2000
Flyt		159160

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt		159160
29. Til Sigurðar Nordals, til ritstarfa, 2000 kr. með verð- stuðulsuppbót		2800
30. Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknna:		
a. Föst laun með dýrtíðaruppbót	6800	
b. Til ferða og annara útgjalda við rannsóknirnar	1200	
31. Til dr. Guðmundar Finnbogasonar, til þess að vinna að bók um eðliseinkenni Íslendinga		8000
32. Til dr. Bjargar Þorláksdóttur, til þess að vinna að framhaldi sálfræðirannsóknna sinna		2000
33. Til Frímanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sje nýtt ..		2000
34. Til Páls Þorkelssonar, til þess að vinna að máls- háttasafni sínu		800
35. Til Sighvats Borgfirðings, til þess að vinna að Prestæfum sínum		800
36. Til Boga Th. Melsteds, til þess að rita Íslandssögu		800
37. Til Guðbrands Jónssonar, til að semja íslenska mið- aldamenningarsögu		1200
38. Til dr. Jóns Stefánssonar, vegna mynda í hina ensku Íslandssögu hans		2000
39. Til dr. Helga Þjeturss, til utanfarar		4000
40. Til landskjálftarannsóknna		800
Greiðist því aðeins, að rannsókn verði við komið og skýrslur gefnar.		
41. Til Íþróttasambands Íslands		6000
Þar af skal greiða leikfímiflokki kvenna úr Reykja- vík 3000 kr. í kostnað við ferð á Olympíuleika.		
42. Til Björns Jakobssonar, til íþróttakenslu		4000
43. Til listasafnshúss Einars Jónssonar		4000
44. a. Til Einars Jónssonar myndhöggvara, 5000 kr. með verðstuðulsuppbót	6800	
enda hafi hann forstöðu og umsjón listasafns síns, er sje almenningi til sýnis endurgjaldslaust 4 stundir á viku.		
b. Til sama, til aðstoðar	1200	
45. Til þess að kaupa grasasafn dr. Helga Jónssonar, síðasti fjórðungur andvirðis		8000
		2500
Flyt		209660

61

7. maí

	kr.	kr.
Flutt		270000
í þarfir sandgræðslunnar í Gunnarsholti á Rangár- völlum.		
4. Gjöld samkvæmt jarðræktarlögnum		275000
5. Til búfjártryggingarsjóðs Íslands		15000
6. Til byggingar- og landnámssjóðs		200000
7. Vegna ráðstafana um tilbúinn áburð		10000
8. Til Skeiðaáveitunnar upp í vexti og afborganir af veðdeildarlánum áveitunnar, fimti hluti ríkissjóðstil- lags, 4. greiðsla		6000
9. Til Garðyrkjufjelags Íslands: Laun garðyrkjustjóra		4000
10. Til skógræktar:		
a. Laun	11910	
Þar af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einar Sæ- mundsens.		
b. Til skóggræðslu	20000	
c. Styrkur til Hákonar Bjarnasonar, til skógræktar- og sandgræðslunáms	1200	
		33110
11. Til dýralækninga:		
a. Laun handa 4 dýralæknum	17000	
b. Til Hólmgeirs Jenssonar, til dýralækninga	700	
c. Til að rannsaka búfjársjúkdóma, enda sjeu skýrsl- ur birtar um árangurinn	4000	
d. Til Ásgeirs Ó. Einarssonar, til dýralækninganáms	1200	
		22900
12. Til fjárkláðalækninga		6000
13. Til eftirlits með útflutningi á hrossum		1000
14. Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:		
a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr., með dýrtíðaruppbót ..	4800	
b. Til aðstoðar	5600	
c. Húsaleiga	3000	
d. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1200	
e. Til áhaldakaupa	500	
		15100
15. Til veðurstofu Íslands:		
a. Laun forstöðumanns og fulltrúa	14900	
Flyt	14900	858110

	kr.	kr.	61 7. maí
Flutt	14900	858110	
b. Til aðstoðar	12350		
c. Til veðurathugana utan Reykjavíkur, áhalda o. fl.	8000		
d. Til veðurskeyta o. fl.	11150		
e. Til loftskæptatækja	800		
f. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	3000		
g. Eftirlit með veðurathugunarstöðvum o. fl.	1400		
		51600	
16. Til Fiskiveiðasjóðs Íslands		6000	
17. Til Fiskifjeldagsins, enda samþykki atvinnumálaráðuneytið fjárhagsáætlun fiskiþingsins.		70000	
Enda sjái það um á sinn kostnað útgáfu fiskimannaalmanaks.			
18. Laun yfirmatsmanna o. fl.:			
a. 5 fiskiyfirmatsmanna	16600		
b. Launauppbót fiskiyfirmatsmanna	8200		
Af þessari upphæð fá fiskiyfirmatsmennirnir Reykjavík, Ísafirði, Akureyri og Seyðisfirði 1500 kr. hver, fiskiyfirmatsmaðurinn í Vestmannaeyjum 1200 kr. og fiskiyfirmatsmaðurinn í Reykjavík 1000 kr. í ritfje.			
c. Laun 4 síldarmatsmanna	8800		
d. — 4 ullarmatsmanna	2200		
e. — 5 kjötmatsmanna	4100		
f. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	8000		
		47900	
19. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra		8000	
20. Til bryggjugerða og lendingabóta, alt að $\frac{1}{3}$ kostnaðar, gegn $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að, enda sje það fje fyrir hendi og stjórnarráðið samþykki áætlun		12000	
21. Til sjóvarnargarðs á Neseyri í Norðfirði, $\frac{1}{3}$ kostnaðar, alt að		2500	
22. Til lendingabóta í Gerðum í Garði, helmingur kostnaðar, fyrri fjárveiting, alt að		7000	
23. Til brimbrjóts í Bolungavík, gegn að minsta kosti jafnmiklu framlagi annarsstaðar að (lokastyrkur) alt að		17500	
24. Til byggingar skjólgarðs í Krossavík á Hellissandi, $\frac{1}{3}$ kostnaðar, alt að		5000	
Flyt		1085610	

61

7. mál

	kr.	kr.
Flutt		1085610
25. Til að lengja öldubrjótinn á Sauðárkróki, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að, alt að		2000
26. Til markaðsleitar erlendis		20000
27. Til erindrekstrar í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að		10000
28. Til mjólkurniðursuðuverksmiðjunnar Mjallar í Borgarfirði, 1,50 kr. fyrir hvern kassa mjólkur (48 dósir), sem hún býr til, alt að		6000
29. Til gerlarannsóknna		2000
30. Til Sambands íslenskra heimilisiðnaðarfjelaga Þar af 800 kr. til Geirs Þormars, til að halda uppi kenslu og námsskeiðum í trjeskurði á Norður- og Austurlandi.		6000
31. Til Guðmundar Jónssonar frá Mosdal, til að halda uppi kenslu og námsskeiðum í trjeskurði og heimilsiðnaði		800
32. Til Halldóru Bjarnadóttur, til þess að vinna að útbreiðslu og eflingar heimilisiðnaðar		1800
33. Til Kvenfjelds Hvammshrepps í Vík í Mýrdal, til þess að halda uppi kenslu í handavinnu kvenna . .		600
34. Til sambands norðlenskra kvenna		450
35. Til Bandalags kvenna		450
36. Til kvenrjettindafjelds Íslands		500
37. Til vörumerkjaskrásetjara		2000
38. Handa Ungmennafjeldi Íslands, til eflingar íþróttar og skóggræðslu Fjeldið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fjenu er varið.		7500
39. Laun húsagerðarmeistara		7250
40. Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita:		
a. Laun leiðbeinanda, 4500 kr., með verðstuðulsuppbót	6300	
enda tekur hann enga borgun fyrir leiðbeiningu. En vinni hann auk þess við húsagerð einstakra manna, skal greiða fult gjald fyrir, er rennur í ríkissjóð.		
b. Ferðakostnaður og skrifstofufje	2000	
		8300
Flyt		1161260

		61 7. maí	
	kr.	kr.	
Flutt		1161260	
41. Til Byggingarfélags Reykjavíkur, samvinnuhluta- félags		6500	
42. Til Álfhveringa, til þess að verja engjar í sveitinni fyrir spjöllum af jökulsánni Skálm, $\frac{1}{3}$ kostnaðar, alt að		1500	
43. Til Þórðar Flóventssonar, til leiðbeiningar um laxa- og silungaklak		1800	
44. Gjöld vegna laga um skipulag bæja og sveitarþorpa		8000	
45. Til vatnsrenslismælinga		2000	
46. Til ræktunarsjóðs:			
a. Afgjöld þjóðjarða	30000		
b. Tillag til kostnaðar við sjóðinn	10000		
c. Hluti af útflutningsgjaldi	65000		
		105000	
47. Til undirbúnings flugferða, alt að		8000	
48. Styrkur til gistihúss Hjálpræðishersins á Seyðisfirði		3000	
Samtals		1297060	

17. gr.

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

	kr.	kr.
1. Styrkur til berklasjúklinga		500000
2. Gjöld samkvæmt lögum nr. 61 1921, um breyting á fátækralögum, 77. og 78. gr.		60000
3. Styrkur til sjúkrasamlaga		7000
Af þessum lið má greiða sjúkrasamlagi Hins ísl. prentarafélags styrk í samræmi við styrk til annara sjúkrasamlaga.		
4. Til sjúkrasamlags Reykjavíkur, til að vinna að því að koma á sambandi milli allra sjúkrasamlaga á landinu og til að stofna ný sjúkrasamlög		1500
5. Til styrktarsjóðs verkamanna- og sjómannafélag- anna í Reykjavík		3500
6. Til sjúkra- og styrktarsjóðs vitavarda		500
Flyt		572500

61
7. maí

	kr.	kr.
Flutt		572500
7. Til slysatryggingar		10000
8. Til slysavarna alt að		10000
9. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis ..		1000
10. Til bjargráðasjóðs		24000
11. Tillag til ellistyrktarsjóða		45000
12. Til Stórstúku Íslands, til bindindisstarfsemi		12000
13. Til Rauðakrossfjelags Íslands		2000
14. Til slysatryggingarsjóðs fjelagsins Dagsbrúnar		500
15. Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		200
16. Til styrktarsjóðs Sjómannafjelags Vestmannaeyja		600
17. Til gamalmennahælis Ísfirðinga		1000
18. Tillag til Alþjóðahjálparsambandsins (International Relief Union)		1000
Samtals		679800

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:		
a. Embættismenn	25192,55	
b. Embættismannaækkjur og börn	17128,19	
c. Uppgjafaprestar	635,28	
d. Prestsekkjur	5595,94	
Lífeyrir samkvæmt lögum nr. 49 1923	2500,00	
		51051,96
II. Styrktarfje og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:		
a. Embættismenn:		
1. Til Þorvalds Pálssonar læknis	300	
2. — Sigurðar Magnússonar læknis	600	
3. — Halldórs Briems bókavarðar	960	
	1860	
b. Embættismannaækkjur og börn:		
1. Til Magneu Ásgeirsson	200	
2. — Ólivu Guðmundsson	175	
Flyt	1860	51051,96

		kr.	kr.	61 7. maí
	Flutt	1860	51051,96	
3.	Til Theodóru Thoroddsen	800		
4.	— Sigríðar Hjaltadóttur	400		
5.	— Ingileifar Snæbjarnardóttur	400		
6.	— Sigríðar Fjeldsted læknisekkju	450		
7.	— Sigríðar Finnbogadóttur	800		
8.	— Ágústu Jóhannsdóttur	300		
9.	— Rannveigar Tómasdóttur	600		
10.	— Önnu Gunnlaugsson	900		
11.	— Kristbjargar Marteinsdóttur	600		
12.	— Kristínar Jacobson	600		
13.	— Guðnýjar Jónsdóttur	400		
14.	— Kirstínar Þ. Blöndal	300		
15.	— Guðlaugar Magnúsdóttur	2000		
16.	— 3 barna hennar	300		
17.	— Rögnu Gunnarsdóttur læknisekkju	600		
18.	— Jenny Forberg	600		
19.	— Ástu Hallgrímsson	600		
20.	— Ástu Einarson	600		
21.	— Aðalbjargar Sigurðardóttur	1200		
		12825		
c. Uppgjafaprestar:				
1.	Til Stefáns M. Jónssonar	325,00		
2.	— Guðlaugs Guðmundssonar	500,00		
3.	— Bjarna prófasts Einarssonar	780,00		
4.	— Sigurðar prófasts Gunnarssonar	662,25		
5.	— Guttermss Vigfússonar	600,00		
6.	— Jóns Ó. Magnússonar	600,00		
7.	— Björns Þorlákssonar	208,00		
8.	— Stefáns Jónssonar	370,00		
9.	— Jóns Þorsteinssonar	390,00		
10.	— Jóns Árnasonar	445,00		
		4880,25		
d. Prestsekkjur:				
1.	Til Ástu Þórarinsdóttur	130,00		
2.	— Auðar Gísladóttur	300,00		
3.	— Bjargar Einarsdóttur	500,00		
4.	— Guðrúnar Björnsdóttur	300,00		
Flyt		19565,25	51051,96	

61

7. maí

		kr.	kr.
	Flutt	19565,25	51051,96
5.	Til Guðrúnar J. Jóhannesdóttur	300,00	
6.	— Guðrúnar Ólafsdóttur	100,00	
7.	— Guðrúnar Pjetursdóttur	300,00	
8.	— Guðrúnar Torfadóttur	300,00	
9.	— Ingunnar Loftsdóttur	300,00	
10.	— Hlífur Bogadóttur, 300 kr. auk 100 kr. með hverju barni henn- ar, sem er í ómegð	700,00	
11.	— Jóhönnu S. Jónsdóttur	300,00	
12.	— Kirstínar Pjetursdóttur	300,00	
13.	— Kristínar Sveinbjarnardóttur ...	300,00	
14.	— Sigrúnar Kjartansdóttur	300,00	
15.	— Steinunnar Pjetursdóttur	300,00	
16.	— Ragnhildur Gísladóttur frá Ey- vindarhólum	300,00	
17.	— Sigríðar Halldórsdóttur Jónsson	300,00	
18.	— Guðlaugar Vigfúsdóttur	209,20	
19.	— Ingibjargar Magnúsdóttir .. .	157,90	
20.	— Guðfinnu Jensdóttur	183,04	
21.	— Guðrúnar Sigurðardóttur	181,07	
22.	— Guðbjargar Hermannsdóttur ...	181,70	
23.	— Þórunnar Bjarnadóttur	155,56	
24.	— Guðrúnar S. Jónsdóttur	250,00	
25.	— Önnu Stefánsdóttur	200,00	
26.	— Helgu Skúladóttur	230,00	
27.	— Guðríðar Ólafsdóttur	164,26	
		7242,73	
e.	Kennarar, kennaraekkjur og börn:		
1.	Til Önnu Ásmundsdóttir	300,00	
2.	— Guðlaugar Zakaríasdóttur	360,00	
3.	— Magnúsar Einarssonar	500,00	
4.	— Elínar Briem Jónsson	300,00	
5.	— Steinunnar Frimannsdóttur	450,00	
6.	— Þórunnar Stefánsdóttur	400,00	
7.	— Guðmundar Björnssonar	150,00	
8.	— Jóns Strandfelds	150,00	
9.	— Elísabetar Jónsdóttur	300,00	
	Flyt	26807,98	51051,96

	kr.	kr.
Flutt	26807,98	51051,96
10. Til Ragnheiðar Torfadóttur	400,00	
11. — Páls J. Árdals	600,00	
12. — Jóhannesar Sigfússonar	1200,00	
..	5110,00	
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:		
1. Til Guðm. Kristjánssonar	300	
2. — Böðvars Jónssonar	200	
3. — Hallgríms Krákssonar	200	
4. — Jóhanns Jónssonar	200	
5. — Þóru Matthíasdóttur	300	
6. — Vigdísar Steingrímisdóttur	300	
7. — Þórunnar Sigurðardóttur, ekkju Halldórs Bjarnasonar pósts	200	
8. — Jens Þórðarsonar	300	
9. — Friðriks Möllers	1200	
10. — Anínu Arinbjarnardóttur	200	
11. — Eliesers Eiríkssonar	200	
12. — Kristjáns Jóhannessonar, Jódísar- stöðum	300	
13. — Jóhannesar Þórðarsonar	300	
14. — Guðm. Kristjánssonar	200	
15. — Stefáns Stefánssonar, Eskifirði ...	600	
16. — Friðriks Klemenssonar	2000	
17. — Kristjáns Blöndals	1000	
18. — Böðvars Sigurðssonar pósts	300	
19. — Einars Árnasonar, fyrrum pósts ..	200	
20. — Steindórs Hinrikssonar pósts	200	
21. — Ólafs Ólafssonar pósts	200	
22. — Halldórs Benediktssonar pósts	200	
23. — Þorleifs Jónssonar póstmeistara ...	1200	
24. — Friðriks Jónssonar pósts	450	
	10750,00	
g. Rithöfundar:		
1. Til Indriða skrifstofustjóra Einarssonar	3500	
2. — Valdimars Briems	1200	
3. — Ólafar Sigurðardóttur frá Hlöðum	500	
4. — Einars Hjörleifssonar Kvarans	3000	
Flyt	42667,98	51051,96

		kr.	kr.
	Flutt		
5.	Til Þorsteins Gíslasonar	2000	42667,98
6.	— Guðmundar Friðjónssonar	1200	51051,96
7.	— dr. Helga Pjeturss	4000	
8.	— Kristínar Sigfúsdóttur skáldkonu ..	1000	
9.	— Einars Benediktssonar	4000	
			20400,00
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1.	Til Jakobínu Pjetursdóttur	200,00	
2.	— Guðrúnar Jónsdóttur	300,00	
3.	— Arnbjargar Einarsdóttur	300,00	
4.	— Guðrúnar Sigurðardóttur	300,00	
5.	— Ólínu Þorsteinsdóttur	300,00	
6.	— 2 barna hennar	200,00	
7.	— Valgerðar Arnljótsdóttur	600,00	
8.	— Eleanor Sveinbjörnsson	1200,00	
			3400,00
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1.	Til Guðrúnar Jónsdóttur, fyrir spítala- forstöðukonu	400	
2.	— Petreu Jónsdóttur 300 kr., og að auki 100 kr. með hverju barni henn- ar, sem er í ómegð	500	
3.	— Kristínar Sigurðardóttur júbilljós- móður	500	
4.	— Matthildar Þorkelsdóttur júbilljós- móður	500	
5.	— Þórdísar Símonardóttur júbilljós- móður	500	
6.	— Jakobínu Sveinsdóttur júbilljós- móður	500	
7.	— Þórunnar Gísladóttur ljósmóður ..	500	
8.	— Nikólinu Björnsdóttur ljósmóður ..	300	
9.	— Sigurfljóðar Einarsdóttur ljósmóður	300	
10.	— Jórunnar Guðmundsdóttir ljósmóð- ur	300	
11.	— Margrjetar Grímsdóttur ljósmóður	200	
12.	— Kristínar Guðmundsdóttir ljósm. ..	200	
13.	— Áslaugar Bjarnadóttur ljósmóður ..	300	
	Flyt	66467,98	51051,96

	kr.	kr.
Flutt	66467,98	51051,96
14. Til Ingibjargar Jónsdóttur ljósmóður ..	300	
15. — Jakobínu Jensdóttur	300	
16. — Hildar Jónsdóttur ljósmóður	300	
17. — Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkju		
Guðm. Hjaltasonar	300	
18. — Páls Erlingssonar	1200	
19. — Erlends Zakaríassonar	300	
20. — Kristins Jónssonar vegavinnustjóra		
á Akureyri	300	
21. — Einar Guðmundssonar, fyrrum		
vegavinnustjóra	300	
22. — Kristínar Gestsdóttur, ekkju Þor-		
steins fiskimatsm. Guðmundssonar	400	
23. — Guðlaugar Jónsdóttur, ekkju Jóns		
sildarmatsm. Stefánssonar	200	
24. — Gests Guðmundssonar, fyrrum vita-		
varðar	400	
25. — Vigfúsar Sigurðssonar, fyrrum		
vitavarðar	300	
26. — Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará	500	
27. — Steinunnar Sigurðardóttur, ekkju		
Magnúsar Vigfússonar	600	
28. — Margrjetar Jónsdóttur, ekkju Þórð-		
ar vitavarðar Þórðarsonar	300	
29. — Ágústu Ólafsdóttur, ekkju Magnús-		
ar Gunnarssonar	300	
30. — Sigrúnar Gestsdóttur, ekkju Stefáns		
Eiríkssonar	600	
31. — Halldóru Pjetursdóttur Briem	600	
32. — Kristjönu Benediktsdóttur	400	
33. — Bjargar Guðmundsdóttur	400	
34. — Guðbjargar A. Þorleifsdóttur í		
Múlakoti	400	
35. — Henriette Kjær	600	
36. — Helgu Ófeigsdóttur, ekkju Árna		
Zakaríassonar	400	
37. — Guðrúnar Egilson, 2000 kr., auk		
Flyt	66467,98	51051,96

61
7. maí

	kr.	kr.
Flutt	66467,98	51051,96
100 kr. með hverju barni hennar í ómegð	2500	
38. Til Guðjóns Guðlaugssonar	1200	
39. — Önnu Bjarnadóttur, ekkju Hjálmar Lárussonar	300	
40. — Jóhannesar Jörundssonar hafnsögu- manns, Hrísey	300	
41. — Jóhannesar Þorkelssonar fanga- varðar, Akureyri	300	
	19300,00	
Á styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýrtíðar- uppbót eftir reglum launalaganna.		
j. Til Ólafs Rósenkranz, fyrv. leikfímikennara	1200,00	
k. — ekkju Jóhanns skálds Sigurjónssonar	1000,00	
l. Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli	3000,00	
		90967,98
III. Dýrtíðaruppbót á fjárhæðirnar í I. og II. a.—i. ..		54727,98
Samtals		196747,92

19. gr.

Til óvissra gjalda eru veittar 100000 kr.

20. gr.

Til lögboðinnar fyrirframgreiðslu eru veittar 10000 kr.

21. gr.

Árið 1929 eru tekjur áætlaðar:

Samkvæmt	2. gr.	10500000,00	
—	3. —	34600,00	
—	4. —	269000,00	
—	5. —	80000,00	
			kr. 10883600,00

En til gjalda er veitt:

Samkvæmt	7. gr.	1317199,00
—	8. —	60000,00
—	9. —	204350,00

Flyt 1581549,00 10883600,00

22. gr.

1. Alt að 250 þús. kr. til þess að reisa frystihús á kjötútflutningshöfnum, með þessum skilyrðum:
 - a. Lánin eru veitt sýslufjelögum eða samvinnufjelögum bænda, gegn tryggingum þeim, er landsstjórnin tekur gildar, þó ekki hærri en ⅓ kostnaðar.
 - b. Íshúsin sjeu reist á þeirri höfn, sem að dómi hlutaðeigandi sýslunefnda er best fallin til að vera miðstöð til útflutnings á frystu kjöti í hjeradinu, en atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi.
 - c. Full skilríki liggja fyrir um, að vel og tryggilega sje frá öllu gengið um hús og áhöld, enda hafi stjórnarráðið samþykkt áætlun og teikningar.
 - d. Vextir eru 5%, lánin afborgunarlaus fyrsta árið, en skulu svo greidd með jöfnum afborgunum á 30 árum.
2. Til þess að koma á stofn osta- og smjörbúum alt að helmingi

61

7. maí

- stofnkostnaðar, gegn þeim tryggingum, er stjórnin metur gildar. Búin sjeu rekin á samvinnugrundvelli og reist á þeim stað, sem af Búnaðarfelagi Íslands telst hentugastur fyrir hlutaðeigandi hjerað. Vextir sjeu 6%, lánin afborgunarlaus fyrsta árið, en greiðist svo með jöfnum afborgunum á 25 árum.
3. Alt að 8000 kr. til lánveitinga handa bændum og samgirðingafjelögum, eftir tillögum Búnaðarfelagsins, til að kaupa fyrir girðingaefni frá útlöndum, gegn ábyrgð sýslunefnda. Lán þessi veitast til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sjeu afborgunarlaus fyrstu 4 árin, en greiðast síðan með jafnri afborgun á ári í 16 ár. Ábúendur á þjóðjörðum og kirkjujörðum greiði höfuðstól og vexti slíkra lána með 8% á ári í 28 ár.
 4. Alt að 4000 kr. til lánveitinga handa þurrabúðarmönnum utan kaupstaða, til jarðræktar og húsabóta. Lánin veitast aðeins gegn ábyrgð sýslufjelaga, eftir tillögum hreppsnefnda, og eigi meira en 400 kr. á þurrabúðarmann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
 5. Alt að 10000 kr. til lánveitinga handa verkamönnum í kaupstöðum, til jarðræktar. Lánin veitast gegn ábyrgð bæjarfjelaga eða annari tryggingu, er ríkisstjórnin metur gilda, og eigi meira en 8000 kr. fyrir hvern verkamann, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum fjórum fyrstu árunum.
 6. Alt að 25 þús. kr. til Flateyjarhrepps, til rafstöðvar á Flateyri, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið veitist gegn 6% vöxtum og greiðist með jöfnum afborgunum á 20 árum.
 7. Alt að 10 þús. kr. til Páls Stefánssonar, Ásólfstöðum, til byggingar gistihúss, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið veitist gegn 6% vöxtum og greiðist með jöfnum afborgunum á 20 árum.
 8. Alt að 30 þús. kr. til Mjólkurfjelagsins Mjallar, gegn ábyrgð hlutaðeigandi sýslufjelags eða annari tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið veitist gegn 6% vöxtum og greiðist með jöfnum afborgunum á 20 árum.
 9. Alt að 70 þús. kr. til Sláturfjelags Suðurlands, til þess að koma upp niðursuðuverksmiðju, gegn þeim tryggingum, er stjórnin metur gildar. Lánið veitist til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sje afborgunarlaust fyrsta árið, en greiðist síðan með jöfnum afborgunum.
 10. Alt að 50 þús. kr. til Vestmanneyjakaupstaðar, gegn ábyrgð kaupstaðarins, til að koma upp sjóveitu til fiskverkunar. Lánið veitist til 20 ára, gegn 6% vöxtum, og endurgreiðist með jöfnum afborgunum.
 11. Alt að 5 þús. kr. til Bjarna Runólfssonar á Hólmi, til þess að koma upp verkstæði vegna raflýsingar sveitabæja, gegn þeirri

tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið skal vera vaxtalaust, en greiðist með jöfnum afborgunum á 20 árum.

61
7. maí

Stjórninni er heimilt að veita Árnessýslu uppgjöf á Flóavegarláninu, sem veitt var sýslunni úr viðlagasjóði samkvæmt skuldarbrjefi dags. 25. apríl 1924, að upphæð kr. 40868,98. Eftirgjöfin er bundin því skilyrði, að samkomulag verði milli ríkisstjórnarinnar og sýslunefndar Árnessýslu um lagningu og viðhald fyrirhugaðra vega um Flóaáveitusvæðið.

Af viðlagasjóðsláni Suðurfjarðahrepps til rafmagnsveitu á Bíldudal skal veita uppgjöf vaxta og greiðslufrest afborgana árin 1925—1929.

Stjórninni er heimilt, að undangenginni rannsókn af hálfu Búnaðarfjelags Íslands um það, hvort Miklavatnsmýraráveitan hafi orðið að notum fyrir allar þær jarðir, sem skyldaðar eru til að greiða áveitukostnaðinn, að færa niður viðlagasjóðslán til áveitunnar, að rjettri tiltölu á þeim jörðum, sem ekki geta haft hennar not.

23 gr.

Stjórninni er heimilt:

- I. Að greiða Eimskipafjelagi Íslands alt að 85000 kr. styrk, ef nauðsyn krefur.
- II. Að greiða að helmingi halla þann, sem verða kann á tilraunum Sambands ísl. samvinnufjelaga af að senda frosið kjöt á erlendan markað haustið 1928, miðað við verð það, er framleiðendur fá fyrir saltað kjöt. Tilraunin sje framkvæmd í samráði við landsstjórnina.
- III. Að veita styrk í eitt skifti fyrir öll til þess að koma á stofn osta- og smjörbúum (sbr. 22. gr. 2), sem nemi alt að $\frac{1}{4}$ stofnkostnaðar. Styrkurinn sje því aðeins greiddur, að fyrirtekið sje fullbúið til starfrækslu.
- IV. Að gefa eftir og endurgreiða Rangárvallasýslu kr. 36811.61, sem er nokkur hluti af $\frac{1}{3}$ kostnaðar við endurbyggingu þá á Holtaveginum, sem gerð var á árunum 1922—24. Endurgreiðsla er bundin því skilyrði, að fjenu verði varið til umbóta helstu sýsluvegum í sýslunni, sjerstaklega Landveginum og Fljótshlíðarveginum, eftir tillögum vegamálastjóra.
- V. Að ábyrgjast alt að 250000 kr. lán til hafnarbyggju á Siglufirði, gegn þeim tryggingum, sem stjórnin tekur gildar.
- VI. Að ábyrgjast alt að 15 þús. kr. lán til hafnarbóta í Ólafsvík, gegn þeim tryggingum, sem stjórnin metur gildar.
- VII. Að ábyrgjast 80000 kr. rafveitulán fyrir Búðahrepp, gegn þeim tryggingum, sem stjórnin metur gildar.
- VIII. Að ábyrgjast alt að 100000 króna lán til barnaskólabyggingar

61

7. maí

Akureyrarkaupstaðar, gegn þeim tryggingum, er stjórnin tekur gildar.

- IX. Að ganga í ábyrgð fyrir lánum til fjelagsmanna í Samvinnufjelagi Ísfirðinga til kaupa á fiskiskipum, samtals alt að 320 þús. kr., enda nemi lánin eigi meiru en $\frac{1}{2}$ af kaupverði skipanna fullbúinna til fiskiveiða og sjeu trygð með fyrsta veðrjetti í skipunum, sjálfskuldarábyrgð eigenda og ábyrgð Ísa-fjarðarkaupstaðar. Forstöðumaður fjelagsins og annar endurskoðandi sjeu samþykktir af ríkisstjórninni.
- X. Að greiða Geir T. Zoëga rektor full laun, ef hann lætur af embætti.
- XI. Að kaupa jörðina Bakkasel með Gili í Öxnadal, ef viðunandi samningar nást við núverandi eigendur.
- XII. Að láta byggja íbúðarhús handa hinum nýja lækni á Kleppi fyrir alt að 30 þús. kr., ef óhjákvæmileg þörf spítalans krefur.
- XIII. Að flýta svo fyrirhugaðri Þingvallabraut upp Mosfellsdalinn, að sá vegur geti verið kominn í notkun fyrir hátíðahöldin 1930 með núverandi Þingvallabraut, og taka til þess lán fyrir hönd ríkissjóðs, ef á þarf að halda.
- XIV. Að taka fyrir ríkissjóðs hönd ábyrgð á alt að 300 þús. danskra kr. láni Jóhannesar Jósefssonar, til þess að reisa fyrsta flokks gistihús (hótel) í Reykjavík fyrir sumarið 1930, enda leggi hann að auki fram til fyrirtækisins 250 þús. kr. og veðsetji gistihúsið með fyrsta veðrjetti og fái ábyrgð bæjarsjóðs Reykjavíkur til tryggingar láninu.

24. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1929, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Krisjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu, og Birni Sigurðssyni 4000 kr. í eftirlaun með sömu uppbót, sem að ofan greinir.

25 gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1928 og hafa í för með sjer tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum

en fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið. 61
7. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

L Ö G

um

62

7. maí

hlunnindi fyrir lánsfjelag.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ef myndað verður hjer á landi fjelag í þeim tilgangi að veita lán gegn veði í fasteignum, á svipuðum grundvelli og fasteignalánsfjelög (Kreditforeninger) erlendis, er fjármálaráðherra heimilt að veita fjelagi þessu þau hlunnindi, sem í 2.—3. gr. getur.

2. gr.

Fjelagið er undanþegið öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum og vaxtabrjef þess skulu ávalt njóta sama skattfrelsis og skuldabrjef ríkisins. Svo á það og rjett til að fá ókeypis eignar- og veðbókarvottorð til afnota fyrir sjálft sig.

3. gr.

Um sölu á fasteignum hefir fjelagið sömu rjettindi og veðdeild Landsbankans.

62

7. maí

4. gr.

Lög þessi falla úr gildi, ef heimildin hefir ekki verið notuð fyrir 1. jan. 1930.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

63

7. maí

L Ö G

um

varðskip landsins og skipverja á þeim.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Varðskip landsins skulu eiga heima í Reykjavík. Þetta þarf ekki að letra á skipin. Skjaldarmerki Íslands skal á þeim vera. Skipverjar allir eru sýslunarmenn landsins. Þeir skulu vera slysatrygðir á kostnað landssjóðs, eftir sömu reglum og gilda um slysatryggingu hjá Eimskipafjelagi Íslands.

2. gr.

Skipstjórar varðskipanna og stýrimenn eru löggæslumenn Íslands á landhelgisvæðinu og þeim hafhlutum, er með lögum kunna að verða sjerstaklega friðaðir móti togaraveiðum,

3. gr.

63

7. mai

Dómsmálaráðherra skal gera starfsamning við skipstjóra, stýrimenn og vjelstjóra, er bindandi sje af hálfu ráðuneytisins til 6 ára í senn, en til eins árs af hálfu þessara yfirmanna. Hvor samningsaðilja getur þó að öðru leyti sagt upp samningnum með 3 mánaða fyrirvara, og dómsmálaráðherra getur vikið mönnum þessum úr starfi áður en samningstíminn er útrunninn, eftir sömu reglum og embættismönnum er vikið úr embætti. Þó er slíkur brottrekstur ekki lögmætur, nema meiri hluti sjávarútvegsnefnda í báðum deildum Alþingis samþykki á sameiginlegum fundi brottvísun á næsta þingi eftir að afsetningin fór fram.

4. gr.

Vjelameistari ræður kyndara, en skipstjóri aðra starfsmenn skipsins, þá, sem ekki eru tilnefndir í 3. gr., nema sjerstaklega verði mælt öðruvísi fyrir í lögum. Um þá starfssamninga, er vjelameistari og skipstjóri gera, gildir þriggja mánaða uppsagnarfrestur fyrir báða málsaðilja.

5. gr.

Skipstjóri getur vikið þeim skipverjum, er um ræðir í 4. gr., fyrirvaralaust frá starfi, ef honum þykir ástæða til.

6. gr.

Dómsmálaráðuneytið semur reglugjörð um skyldur og störf skipverja á varðskipunum. Þátttaka í verkfalli varðar skipverja ábyrgð eftir lögum nr. 33, 1915.

7. gr.

Skipstjórum og stýrimönnum á varðskipunum skal skylt að kenna hásetum, er á varðskipunum vinna, verklega sjómensku, eftir því sem nánar kann að verða ákveðið í reglugjörð.

8. gr.

Skipstjóri á varðskipi skal hafa að byrjunarlaunum 6500 kr. á ári, en launin hækka þriðja hvert ár um 500 krónur, upp í 8000 kr. á ári.

Yfirstýrimaður hefir að byrjunarlaunum 3800 kr. á ári, en launin hækka þriðja hvert ár um 400 kr., upp í 5000 kr. á ári.

Annar stýrimaður hefir að byrjunarlaunum 3200 kr. á ári, en launin hækka árlega um 100 kr. í 4 ár, upp í 3600 kr. á ári.

Þriðji stýrimaður hefir að byrjunarlaunum 2800 kr. á ári, en launin hækka árlega um 100 kr. í 4 ár., upp í 3200 krónur á ári.

Á varðskipi með 700 hestafla vjel eða stærri skulu laun vjelstjóra vera sem hjer segir;

63

7 maí

Yfirvjelstjóri hefir að byrjunarlaunum 5000 kr. á ári, er hækka á tveggja ára fresti um 200 kr., upp í 5600 kr. á ári.

Undirvjelstjóri hefir að byrjunarlaunum 3800 kr. á ári, er hækka á tveggja ára fresti um 200 kr., upp í 4400 kr. á ári.

Þriðji vjelstjóri hefir að byrjunarlaunum 3000 kr. á ári, er hækka á tveggja ára fresti um 200 kr., upp í 3600 kr. á ári.

Á varðskipi sem hefir minni vjel en 700 hestöfl, skulu laun vjelstjóra vera sem hjer segir:

Yfirvjelmeistari hefir að byrjunarlaunum 4600 kr. á ári, er hækka árlega um 100 kr., upp í 5000 kr. á ári.

Undirvjelstjóri hefir að byrjunarlaunum 3200 kr. á ári, er er hækka árlega um 100 kr., upp í 3800 kr. á ári.

Kaupgreiðslur til fullgildra háseta og kyndara sjeu hafðar í samræmi við slíkar greiðslur á strandferðaskipi ríkisins.

Starfsmenn þessir njóta allir dýrtíðaruppbótar á launin eftir sömu reglum sem gilda fyrir starfsmenn ríkisins. Skulu þeir njóta sama rjettar og aðrir embættismenn um eftirlaun, enda greiði þeir árlegt gjald í lífeyrissjóð.

9. gr.

Starfstími þeirra af skipverjum, sem áður voru að staðaldri í þjónustu Björgunarfjelags Vestmannaeyja, telst frá þeim tíma, er þeir lögskráðust í fyrsta skifti á björgunar- og eftirlitsskipið „Þór“, og reiknast kauphækkun þeirra eftir því.

10. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 41 1927 og lög nr. 51 1927, svo og önnur eldri lög og fyrirmæli, er kunna að fara í bága við ákvæði þessara laga.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L, S.)

Jónas Jónsson.

ÁFENGISLÖG.

64

7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Innflutningur áfengis.

1. gr.

Engan áfengan drykk eða áfengisvökva má flytja til Íslands til annara nota en þeirra, sem getið er um í 2. gr. En áfengur drykkur eftir lögum þessum telst hver sá vökvi, sem meira er í en $2\frac{1}{4}\%$ af vínanda að rúmmáli. Duft, kökur og annað, er þau efni eru í, sem sundur má leysa í vökva og hafa nefndan áfengisstyrkleika, skal fara með sem áfengan drykk.

Brot á þessari grein er fullframið, þegar áfengi er flutt inn í landhelgi, nema sannað sje, að það sje ekki ætlað til sölu eða neyslu hjer í landi eða landhelgi. En landhelgi telst 4 sjómílar á haf út frá stórstraumsfjöruborði, og sje talið frá ystu skerjum og hólum, er upp úr sjó koma, enda teljast firðir og víkur í landhelgi alt það, sem landmegin verður innan við beina línu, er dregin sje þar milli nesja, sem næst fjarðarmynni verða 12 sjómílar, og 4 sjómílar til hafs frá þeirri línu.

2. gr.

Ríkisstjórninni einni skal heimilt að annast innflutning og sölu áfengis, sem nauðsynlegt er:

- a. til iðnþarfa, efnarannsóknna, náttúrugripasafna eða annara verklegra nota.
- b. til eldsneytis og skal sá vándandi gerður óháfur til drykkjar.
- c. handa lyfsölum, eins og lyfjaskrá heimilar, einnig smáskamtalyf með vínanda í, og skal smáskamtalæknum heimilt að fá þau í innlendum lyfjabúðum, ef pöntun þeirra fylgja meðmæli hlutaðeigandi lögreglustjóra og sóknarprests.
- d. handa próföstum þjóðkirkjunnar og forstöðumönnum annara kirkjudeilda messuvín, sem nauðsynlegt er við altarisgöngur (þótt í því sje meira af vínanda en $2\frac{1}{4}\%$ að rúmmáli).

64 Jafnskjótt og lög þessi öðlast gildi, skal stjórnarráðið löggilda
7. maí nýja lyfjaskrá.

Handa sendiræðismönnum framandi ríkja er heimilt að flytja frá útlöndum hæfilegan áfengisforða til heimilisparfa þeirra, þó ekki yfir 800 lítra á ári handa hverjum þeirra.

3. gr.

Ekkert skip má flytja nokkurt áfengi til landsins, nema það, er fara á til áfengisverslunar ríkisins eða farið er með samkvæmt fyrirmælum þessara laga.

Hvenær sem skip tekur íslenska höfn, er skipstjóra skylt að tilkynna löggæslumanni tafarlaust, eða um leið og hann sýnir skips-skjölin, hvort nokkurt áfengi sje í skipinu og hve mikið. Hafi skipið meðferðis áfengi, sem ekki á að fara til áfengisverslunar ríkisins, skal löggæslumaður á fyrstu höfn, er skipið kemur til, innsigla áfengisbirgðirnar. Skipstjóri ábyrgist, að engu áfengi sje skotið undan innsiglun og að innsiglin sjeu ekki brotin eða af áfenginu tekið, fyr en skipið er alfarið frá landinu. Löggæslumaður skal rannsaka á hverjum viðkomustað skipsins, hvort innsigli eru heil og hvort nokkuð hefir tekið verið af áfenginu, og hefir hann vald til að brjóta innsiglin, til þess að framkvæma þá rannsókn. Skrá yfir það áfengi, sem innsiglað var, skal fylgja skipinu, og samrit af henni liggja hjá þeim, er innsiglaði.

Löggæslumaður hefir vald til að opna hirslur skipverja og farþega og rannsaka aðra staði á skipinu, til þess að ganga úr skugga um, hvort áfengi sje þar.

Skipstjóri ber ábyrgð á brotum skipverja gegn þessari grein, en farþegar á farangri sínum.

Fyrirmæli þessarar greinar ná ekki til herskipa eða til skemti-ferðaskipa, enda flytji þau ekki farþega hingað aðra en þá, sem búa í skipinu meðan það stendur við hjer við land og fara með því aftur, og ekki aðra farþega hjeðan.

4. gr.

Strandi skip hjer við land og hafi með áfengi, eða berist þvílíkt vogrek á land, skal hreppstjóri, í forföllum lögreglustjóra, þá þegar taka áfengisilátin til varðveislu og innsigla þau. Hann segir lögreglustjóra tafarlaust til áfengisins, og kemur lögreglustjóri því til geymslu á óhultum stað. Áfengi þetta má lögreglustjóri ekki selja eða láta af hendi til annara en rjettra eigenda. Skal hann með fyrstu ferð skýra þeim frá björgun áfengisins. Kjósi eigandi innan 12 mánaða frá auglýsingu, að það sje sent sjer á sinn kostnað eða flutt úr landi, skal það gert; ella sje það eign ríkissjóðs.

Sje ókunnugt um eiganda strandgóss eða vogreks, skal áfengið 64 eign ríkissjóðs, ef eigandinn hefir ekki sagt til sín áður en hinn lög- 7. maí skipaði auglýsingafrestur er útrunninn.

5. gr.

Enginn má taka við nokkurskonar ólöglega aðfluttu áfengi úr skipi hjer við land, eða í íslenskri landhelgi, nje heldur taka við áfengi á floti, hvort sem hann gerir það endurgjaldslaust eða gegn endurgjaldi.

II. KAFLI.

Tilbúningur áfengis.

6. gr.

Bannað er að brugga á Íslandi eða búa til áfenga drykki eða áfengisvökva og að gera drykkhæft það áfengi, sem er eða gert hefir verið óhæft til drykkjar.

7. gr.

Dómsmálaráðuneytið setur reglur um sölu áfengis þess, sem ætlað er til verklegra afnota, sbr. 2. gr. a. og b., hvort sem það hefir verið gert óhæft til drykkjar eða ekki. Skulu reglur þessar tryggja það, að áfengið verði ekki haft til neyslu.

8. gr.

Upptæk skal gera öll áhöld, sem nota á eða hafa verið notuð við bruggun eða tilbúning áfengra drykkja eða til þess að gera drykkhæft það áfengi, sem ódrykkhæft var. Áfengi það, sem búið hefir verið til eða aftur gert drykkhæft, skal og upptækt ásamt ílátunum. Andvirðið rennur í ríkissjóð.

III. KAFLI.

Meðferð áfengis í landinu.

9. gr.

Áfengi það, sem ríkisstjórnin flytur inn samkv. 2. gr., selur hún aðeins lyfsölum og læknum, er hafa rjett til lyfjasölu, og öðrum þeim, er þessi lög heimila. Ríkisstjórnin setur nánari reglur um áfengissöluna. Skal það tekið fram í reglum þeim, hve mikið áfengi megi láta af hendi við hjeraðslækna, embættislausu lækna, dýralækna og lyfsala á hverju ári eða um ákveðið tímabil. Ennfremur skal það ákveð-

- 64 ið í reglugerð, að suðuvökvi og áfengi til iðnaðar skuli í kaupstöðum
7. maí og kaптúnum landsins selt undir yfirumsjón og eftirliti forstöðumanns
áfengisverslunarinnar.

10. gr.

Engan áfengan drykk má flytja um landið, annan en þann, sem um ræðir í 2. gr. þessara laga og merktur er innsigli áfengisverslunarinnar, eða þann drykk, sem um getur í 4. gr. og farið er með eftir fyrirmælum þeirrar greinar, nema læknislyf sje úr lyfjabúð eða frá lækni, mengað áfengi og messuvín.

11. gr.

Öllum er óheimilt að veita, gefa, selja eða láta af hendi áfengi til annara manna, nema það sje áður gert óhæft til drykkjar eða heimilað í lyfjaskrá, og ennfremur messuvín við altarisgöngu.

Um sölu lyfja þeirra, sem áfengi er í, setur dómsmálaráðherra, með ráði landlæknis, reglur til tryggingar því, að áfeng lyf verði ekki höfð til nautna, heldur aðeins til lækninga.

12. gr.

Láti nokkur viðgangast ólöglegan tilbúning áfengis, ólöglega sölu eða geymslu þess í húsum sínum eða á landi sínu, skal hann sekur samkv. 33. gr. Sama refsing liggur við, ef skip, bátar eða flutningatæki eru með eigandans vitund og vilja notuð til geymslu, flutnings eða sölu ólöglegs áfengis.

13. gr.

Sje maður sterklega grunaður um ólöglegan aðflutning eða óleyfilega sölu eða veitingu áfengis í hagnaðarskyni, eða sakborningur hafi áður verið dæmdur fyrir brot gegn áfengislöggjöfinni, má lög-reglustjóri gera heimilissrannsókn hjá honum án dómsúrskurðar, ef hann telur það nauðsynlegt til þess að komast fyrir málið.

Komi það í ljós við heimilissrannsóknina, að áfengi sje í vörslum þess manns, er rannsókn fer fram hjá, skal hann skyldur til að sanna, hvernig áfengið sje komið í vörslur hans. Geri hann það ekki, skal hann teljast sekur um brot gegn 1. gr.

14. gr.

Hvern þann, sem hitst hefir ölvaður, er heimilt að leiða fyrir dómara, og er honum skylt að færa sönnur á, hvernig hann hefir fengið áfengi það, er hann hefir ölvaður af orðið. Náist ekki til dómara, skal hlutaðeigandi hreppstjóri hafa vald til að rannsaka málið til bráðabyrgða, og skal hann senda dómaranum staðfest afrit af prófunum til frekari meðferðar.

Færi yfirheyrður ekki sönnur á, hvernig hann hefir fengið áfengið, skal hann sæta sektum samkv. lögum þessum. 64
7. maí

15. gr.

Afengisauglýsingar eru bannaðar.

IV. KAFLI.

Ölvun.

16. gr.

Sá, sem er ölvaður á almannafæri, opinberum samkomum eða skipum hjer við land, skal sæta ábyrgð samkvæmt lögum þessum.

17. gr.

Hver sá embættismaður eða starfsmaður ríkisins, sem er ölv-aður, þegar hann er að gegna embætti sínu eða starfi, skal sæta refs-ingu. Þriðja brot varðar embættismissi eða frávikning úr stöðunni um stundarsakir, eigi skemur en 3 mánuði, eða að fullu og öllu, ef miklar sakir eru. Sje um lækni að ræða, missir hann lækningaleyfi sitt ásamt embættinu.

Sömu refsingu skal hver sá læknir sæta, þótt hann sje ekki embættismaður, sem er ölvaður, þegar hann er að gegna læknisstörf-um sínum, og kemur þá missir lækningaleyfis um stundarsakir eða fyrir fult og alt í stað embættis- eða sýslunarmissis.

18. gr.

Sjeu lyfsalar eða þjónar þeirra ölvaðir við störf sín, sæti þeir sömu refsingu og læknar.

19. gr.

Sjeu skipstjórar, stýrimenn, bátaformenn eða vjelstjórar ölvaðir við störf sín á skipi, sem þeir eiga að stjórna, sæta þeir sömu refs-ingu og embættismenn samkv. 17. gr. Kemur þá missir rjettar til skipstjórnar, stýrimensku eða vjelgæslu, eftir því sem við á, í stað embættismissis eða sýslunarmissis.

20. gr.

Bifreiðarstjóri má ekki neyta áfengra drykkja eða vera með áhrifum þeirra við bifreiðaakstur.

Brot gegn þessu ákvæði varðar missi ökuskírteinis um stundar-

- 64 sakir, þó eigi skemur en 3 mánuði, eða fyrir fult og alt, ef miklar
7. maí sakir eru eða brot er ítrekað.

V. KAFLI.

Önnur brot lækna og löggæslumanna.

21. gr.

Láti læknir af hendi áfengi eða áfeng lyf eða lyfseðil á áfengi, hvort heldur er handa mönnum eða dýrum, án þess að hafa gengið úr skugga um það með rannsókn, að áfengið sje nauðsynlegt til lækningar, eða hann misbeitar á annan veg lækningaleyfi sínu til að útvega mönnum áfengi til neyslu, skal hann sæta refsingu samkv. 38. gr. þessara laga.

Sama gildir um lyfsala og þjóna þeirra, ef þeir nota aðstöðu sína til þess að útvega eða afhenda mönnum áfengi til neyslu.

Hver sá, er tekur á móti áfengi, sem um ræðir í þessari grein, og notar það til nautna, skal sæta sektum.

22. gr.

Hver sá, sem skyldur er að sjá um, að lögum þessum sje fylgt og að brotum gegn þeim sje haldið til laga, skal sæta refsingu samkv. 39. gr., hafi hann sjálfur gerst brotlegur við þessi lög.

VI. KAFLI.

Veitingasala og gistihúsrekstur.

23. gr.

Hverjum þeim, sem fengið hefir leyfi til veitingasölu eða gisti- húshalds samkv. lögum nr. 21, frá 15. júní 1926, er bannað að selja, gefa eða láta af hendi áfengi á þeim stöðum, sem um ræðir í greindum lögum, og varðar brot refsingu samkv. 40. gr. þessara laga.

Sektir liggja og við því, ef þjónustumenn gerast brotlegir gegn þessari grein. Neytendur skulu einnig sæta sektum samkv. 40. gr.

24. gr.

Bannað er að neyta áfengis í veitingastofum, veitingatjöldum eða öðrum stöðum, þar sem veitingar fara fram.

Ekkert fjelag manna má hafa um hönd í fjelagsskap áfengis- veitingar, nje heldur má áfengisnautn fara fram í fjelagsherbergjum, hvort sem er í húsi fjelagsins eða annara, nema leyfi lögreglustjóra komi til.

Brot gegn þessari grein varðar refsingu samkv. 41. gr. þessara laga. 64
7. maí

VII. KAFLI.

Um löggæslumenn.

25. gr.

Löggæslumenn samkv. lögum þesum eru lögreglustjórar, hreppstjórar og sjerstakir löggæslumenn.

Lögreglustjórum er sjerstaklega skylt að sjá um, að lögum þessum sje hlýtt, hverjum í sínu umdæmi, en hreppstjórum hverjum í sínum hreppi.

Dómsmálaráðherra skipar sjerstaka löggæslumenn þar, sem þörf þykir. Hann fær þeim erindisbrjef, og má í því ákveða, að þeir hafi á hendi tollgæslu og fleiri eftirlitsstörf, auk gæslu þessara laga. Mótgerðir gegn þeim, þegar þeir eru að starfi sínu, varða refsingu samkv. ákvæðum almennra hegningarlaga um brot á móti valdstjórninni og allsherjarreglu.

26. gr.

Hreppstjórar og sjerstakir löggæslumenn hafa vald til að hefja lögreglurannsókn, hver í sínu umdæmi, gegn þeim mönnum, sem staðnir eru að brotum á þesum lögum eða grunaðir um brot. Rannsaki þeir málin ítarlega samkv. leiðbeiningu, er dómsmálaráðuneytið setur, og sendi síðan viðkomandi dómara staðfest afrit af prófunum, en hann tekur málið til frekari meðferðar.

VIII. KAFLI.

Refsiákvæði.

27. gr.

Fyrir brot gegn 1. gr. skal refsa þannig:

1. Ef áfengi er flutt inn í því skyni að selja það eða veita fyrir borgun, þá varðar það sektum:

Fyrsta sinni	1000— 5000 kr.
Öðru sinni	2000—10000 —
Þriðja sinni	4000—20000 —

Auk sektar skal greiða 40 kr. á hvern lítra þess áfengis, sem innflutt var.

Ennfremur skal sökunautur sæta fangelsi, eða ef brot er

64

7. maí

margítrekað eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu alt að tveim árum.

Flytji skip hingað ólöglega áfengi, svo að telja megí það verulegan hluta af farmi þess, skal það gert upptækt með dómi handa ríkissjóði

Skip skal ávalt vera að veði til tryggingar greiðslu á sektum og málskostnaði, og má kyrsetja það og selja að undangengnu fjárnámi til lúkningar hvorutveggja.

2. Sannist, að áfengið sje ekki flutt inn til sölu eða veitinga fyrir borgun, svo og þegar skipstjóri ber ábyrgð á broti skipverja, en er ekki við það riðinn að öðru leyti, varðar það sektum, frá 200—3000 kr.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign ríkissjóðs.

28. gr.

Skýri skipstjóri lögreglustjóra, hreppstjóra eða sjerstökum lög-gæslumanni rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, eða dragi að skýra frá áfengisbirgðum samkv. 3. gr., skal hann sekur um 500—5000 krónur, liggi ekki þyngri refsing við broti hans samkvæmt öðrum lögum. Skip er að veði fyrir sektum og málskostnaði, eins og segir í 27. gr. 1, síðustu málsg.

Áfengi það skal gert upptækt, sem skotið var undan innsiglun eða vanrækt að skýra frá.

29. gr.

Brot gegn 5. gr. varða sektum eins og segir í 27. gr.

30. gr.

Brot gegn 6. gr. varða sektum samkv. 27. gr. 1, og skal söku-nautur ennfremur sæta fangelsi, eða, ef brot er margítrekað eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu alt að 2 árum.

31. gr.

Brot gegn 10. gr. varða sektum, 200—2000 krónum, og skal áfengið ásamt ílátunum verða eign ríkissjóðs.

32. gr.

Brot gegn 11. gr. og þeim öðrum ákvæðum þessara laga, sem banna að veita, gefa, selja eða láta áfengi af hendi til annara manna, varða sektum, 500—5000 kr. Sje brotið ítrekað, varðar það sektum frá 1000—10000 kr.

Brjóti nokkur oftár ákvæði þessarar greinar, eða geri sjer að atvinnu sölu eða veitingar áfengra drykkja, varðar það fangelsi, ekki

skemur en 3 mánuði, auk sekta samkv. 1. málsgr., eða hegningarvinnu alt að 1 ári, ef miklar sakir eru. 64
7. maí

33. gr.

Brot gegn 12. gr. varða sektum, 100—2000 kr., og ítrekað brot 200—4000 kr. Fjárnám fyrir sektum og kostnaði skal gera í bátum og flutningatækjum, sem notuð eru til ólöglegs áfengisflutnings.

34. gr.

Verði maður sekur um brot gegn 14. gr., skal hann sektir greiða, 100—1000 kr.

35. gr.

Brot gegn 15. gr. varða 100 kr. sektum fyrir hverja birtingu auglýsingar.

36. gr.

Brot gegn 16. gr. varða sektum, frá 50—500 kr. Auk þess skal skipstjóri láta flytja hinn brotlega á land á fyrstu höfn, ef brotið er framið á farpegaskipi.

37. gr.

Brot gegn 17.—19. gr. varða sektum: Fyrsta sinni 100—500 kr. Öðru sinni 200—1000 kr. Þriðja sinni stöðu- eða starfsmissi samkv. ákvæðum áðurnefndra greina.

38. gr.

Brot gegn 1. málsgr. 21. gr. varða fyrsta sinni 500—5000 kr. sekt, og tvöfaldri sekt, ef brot er ítrekað, og skal þá auk þess svifta lækinn heimild til að gefa út áfengisseðla og láta af hendi áfengi eða áfengisblöndur. Sje lækinn ekki hjeraðslæknir, missir hann þessa heimild við fyrsta brot.

Verði lyfsali brotlegur við 2. málsgr. 21. greinar, greiði hann sektir samkv. 1. málsgr. þessarar greinar, og missi auk þess lyfsöuleyfi við annað brot. Afgreiðslumenn lyfsala eða lækna greiði sektir eins og segir í þessari grein og missi við þriðja brot rjett til að afhenda lyf eða selja.

Læknir eða lyfsali ábyrgist greiðslu sektar og málskostnaðar, er afgreiðslumaður hans, sem ekki hefir lyfsalapróf, er dæmdur til að greiða samkvæmt framanskráðu, og má gera aðför í eignum þeirra til lúkningar sektum.

Verði maður brotlegur gegn 3. málsgr. 21. greinar, varðar það sektum frá 50—500 krónum.

64

7. maí

39. gr.

Brot gegn 22. gr. varðar í fyrsta sinni sektum, 500—5000 krónum, og tvöfaldast sekt, ef brot er ítrekað, og auk þess embættis- eða stöðumissi, ef miklar sakir eru.

Sje um að ræða brot gegn 16. gr., skulu sektir vera tvöfalt hærri en segir í 36. gr.

40. gr.

Verði veitingasali sekur um brot gegn 23. gr., varðar það sektum samkv. 32. gr. Auk fjesektarinnar missir hann veitingaleyfi, í fyrsta sinn ekki skemur en 1 mánuð, í annað sinn ekki skemur en þrjá mánuði og í þriðja sinni að fullu og öllu.

Þjónustumenn og neytendur sæti sektum, 200—2000 kr.

41. gr.

Brjótí nokkur ákvæði 24. greinar 1. málsg., varðar það veitingasala 100—1000 kr. sekt og neytanda 200—2000 kr. sekt. Þriðja brot varðar veitingasala missi veitingaleyfis.

Brot gegn 2. málsg. 24. greinar varða neytendur, þjónustumenn og fjelagsstjórn 200—2000 kr. sektum.

42. gr.

Sá, sem kemur því til leiðar með fortölum eða fjárframlögum, heitum, hótunum eða ráðum sínum, að lög þessi verði brotin, veitir til þess aðstoð í orði eða verki, tekur þátt í gróða af þeim brotum eða aðstoðar aðra til að halda þeim gróða, skal, þótt hann verði ekki talinn aðalmaður í verknaðinum, sæta sektum, 400—4000 kr.

Sje brotið ítrekað, skal dæma sökunaut í fangelsi auk sekta, eða í hegningarvinnu, allt að einu ári.

43. gr.

Sektir allar renna í ríkissjóð.

Gera skal aðför hjá hinum seku til lúkningar sektum samkv. lögum þessum, og því aðeins skulu þeir afplána sektir í fangelsi, að fje þeirra hrökkvi ekki fyrir þeim.

44. gr.

Vinnuskylda má vera samfara afplánun sekta samkvæmt lögum þessum,

IX. KAFLI.

64

7. maí

Undanþága.

45. gr.

Vín þau, sem um ræðir í lögum nr. 3, frá 4. apríl 1923, eru undanþegin ákvæðum þessara laga um innflutning, veitingu, sölu, heimilisnotkun og flutning um landið. Svo skal og haldast óbreytt að því er þessi vín snertir það ákvæði, að skip má hafa hæfilegan skipsforða af áfengi óinnsiglaðan, en aldrei má gefa eða selja af þeim forða öðrum en skipverjum, sbr. 3. gr. nefndra laga og tilvísun hennar til ákvæða um þetta í þágildandi bannlögum.

Áfengi má ekki afhenda neinum, sem yngri er en 21 árs, og varðar refsingu samkv. 37. gr., ef út af er brotið.

Dómsmálaráðherra ákveður með reglugerð, hvað teljast skuli hæfilegur skipsforði af vínum þessum, svo og um varnir gegn misbrúkun við sölu þeirra og veitingu. Ákveðið skal meðal annars í reglugerðinni, að áfengissölubúðir skuli lokaðar frá hádegi á laugardögum til kl. 9 á mánudagsmorgun og að veitingahús, sem leyfi hefir til áfengisveitinga, megi aðeins veita áfengi með mat í borðsal veitingahússins og einungis á vissum tímum, sem tilteknir eru í reglugerðinni.

Brot gegn ákvæðum þeim, er sett verða um meðferð vínanna, varða refsingu samkvæmt þessum lögum.

X. KAFLI.

Ýms ákvæði.

46. gr.

Fara skal með mál út af brotum á lögum þessum og reglum sem almenn lögreglumál.

47. gr.

Lög þessi skal prenta á íslensku, dönsku, þýsku, ensku og frönsku, og svo mörg eintök, að nægi til að senda umboðsmönnum ríkisins í öðrum löndum.

48. gr.

Numin eru úr gildi með þessum lögum lög nr. 25, 3. nóv. 1915, um bann gegn tilbúningi áfengra drykkja o. fl., lög nr. 15, 8. júní 1925, um aðflutningsbann á áfengi, og öll þau lagaákvæði, sem koma í bága við þessi lög.

64
7. maí

49. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

65
7. maí

L Ö G

um

samstjórn tryggingastofnana landsins.

Vjer **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Almennar tryggingarstofnanir, sem ríkið rekur, stendur í ábyrgð fyrir eða hefir yfirstjórn á, skulu mynda eina heild, er kallast Tryggingarstofnun ríkisins. Skal hún hafa sameiginlega framkvæmdarstjórn, eftir því sem við verður komið.

2. gr.

Samábyrgðin, sbr. lög nr. 22 1921, Brunabótafjelag Íslands, sbr. lög nr. 54 1915 og lög nr. 53 1919, og Slysatryggingin, sbr. lög nr. 44 1925, skulu vera sjálfstæðar deildir í Tryggingarstofnun ríkisins og hafa þar aðskilinn fjárhag.

Almennar opinberar tryggingastofnanir, sem hjer eftir verða stofnaðar, skulu sem sjálfstæðar deildir vera undir Tryggingastofnun ríkisins, nema öðruvísi verði fyrir mælt í stofnlögum þeirra.

3. gr.

65

7. maí

Fyrir Tryggingastofnun ríkisins skipar atvinnumálaráðherra forstjóra, sem jafnframt er framkvæmdarstjóri hvernar sjálfstæðrar deildar innan stofnunarinnar. Forstjórinn hefir að byrjunarlaunum 4000 kr. á ári, en launin hækka í þessari röð um 300, 300 og 400 kr. eftir 3, 6 og 9 ár upp í 5000 kr. Launin skulu greidd af deildum stofnunarinnar með þeirri upphæð hver, sem atvinnumálaráðherra ákveður. Á launin skal greiða verðstuðulsuppbót samkvæmt reglum launalaganna.

Forstjórinn er skyldur að setja veð fyrir fjárvörslu sinni, svo sem ráðuneytið kveður á um.

4. gr.

Um skipun gæslustjóra við Samábyrgðina fer eins og segir í 12. gr. laga nr. 23 1921, svo skulu og 2 meðstjórnendur skipaðir við Slysatrygginguna til 3 ára í senn.

5. gr.

Lög þessi koma til framkvæmda 1. okt. 1928 um Slysatrygginguna og Brunabótaafjælag Íslands, og frá sama tíma fellur niður hin sjerstaka framkvæmdarstjórastaða, sem um getur í 23. gr. laga nr. 54 1915, en lögin taka ekki til Samábyrgðarinnar fyr en núverandi framkvæmdarstjóri lætur af stöðu sinni.

6. gr.

2. málsliður 2. gr. laga nr. 44, 27. júní 1925, um slysatryggingar, er úr gildi feldur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

66
7. maí

L Ö G

um

smíði og rekstur strandferðaskips.

Vjer **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landsstjórninni er heimilt að láta smíða gufuskip til strandferða, af svipaðri stærð og Esja. Kostnaður við kaup og rekstur skipins greiðist úr ríkissjóði.

2. gr.

Skipið skal útbúið 70—80 ten. metra kæli Rúmi og hafa að minsta kosti 40 sjómílna vökuhraða. Farþegarúm skal vera 1. og 2. farrými.

3. gr.

Heimilt er stjórninni að taka lán til skipakaupanna, eftir því sem þörf kann að verða á.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

67

7. maí

dómsmálastarfa, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað embætta bæjarfógeta og núverandi lögreglustjóra í Reykjavík komi þessi embætti: Lögmennsembætti, lögreglustjóraembætti og tollstjóraembætti. Konungur veitir þessi embætti.

2. gr.

Undir lögmenn komi þessi störf: Dómsmál, önnur en sakamál og almenn lögreglumál. Skiftamál, fógetagerðir, uppboð, þinglýsingar, nótaríalgerðir, yfirfjárráð ólögráða, borgaraleg hjónavígsla, hjónaskilnaðarmál, dómkvaðning manna og skipun þeirra opinberra starfsmanna, sem hingað til hafa verið skipaðir af bæjarfógeta. Afgreiðsla leyfisbrjefa til að sitja í óskiftu búi. Kosningar til Alþingis.

3. gr.

Lögreglustjóri hefir á hendi: Lögreglustjórn, meðferð sakamála og almennra lögreglumála og að leggja dóm á þau. Strandmál, lögskráning skipshafna, mæling og skrásetning skipa. Heilbrigðismál, firmaskrásetning, vegabrjef, úrskurðun fátækramála, umsjón hegningarhússins í Reykjavík. Útnefning matsmanna og skoðunarmanna utan rjettar, afgreiðslu leyfisbrjefa til atvinnurekstrar, löggilding atvinnubóka, afgreiðsla vottorða um uppruna vöru, hlunninda og aflaskýrslur og manntal í Reykjavík.

4. gr.

Tollstjóri hefir forstjórn tollgæslu, innheimtu á sköttum og tollum til ríkissjóðs, ellistyrktarsjóðsgjöldum, gjöldum til Slysatryggingarinnar, afgreiðslu skipa og innheimtu skipagjalda, svo og innheimtu annara gjalda, sem lögreglustjóri hefir innheimt hingað til og ekki eru falin lögreglustjóra samkvæmt þessum lögum.

67

7. maí

5. gr.

Dómsmálaráðherra úrskurðar annars, hvernig skift skuli milli lögreglustjóra og tollstjóra störfum þeim, er fylgt hafa núverandi lögreglustjóraembætti og ekki eru sjerstaklega talin í 3. og 4. gr., og hver störf skuli falla undir embætti lögreglustjóra af þeim, sem hnigið hafa undir núverandi bæjarfógetaembætti, en eigi eru nefnd í 2. og 3. gr.

6. gr.

Verslunarstaðirnir Skildinganes við Skerjafjörð og Viðey heyra að öllu leyti undir umdæmi Reykjavíkur um tollgæslu og lögreglustjórn.

7. gr.

Um framkvæmd tollgæslu, hve margir skuli tollverðir og um skil á innheimtum gjöldum skipar fjármálaráðherra fyrir með reglugerð, svo og um innheimtulaun af uppboðsandvirði.

8. gr.

Lögmaður, lögreglustjóri og tollstjóri hafa að byrjunarlaunum 8000 kr., en launin hækka eftir 2, 4 og 6 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr., upp í 9000 kr.

Kostnaðurinn við rekstur þessara embætta greiðist úr lands-sjóði. Allar aukatekjur, er embættunum fylgja, skulu renna í ríkissjóð. Alt það fje, sem embættismenn þessir hafa undir höndum vegna embættis síns, skal ávaxtast til hagnaðar fyrir eigendur þess.

9. gr.

Rjett eiga umræddir embættismenn til að fá sjer skipaða fulltrúa til að framkvæma sjerstök störf, eftir því sem nauðsyn krefur.

10. gr.

Lög nr. 26, 26. okt. 1917, um skiftingu bæjarfógetaembættisins í Reykjavík og um sjerstaka tollgæslu í Reykjavíkurkaupstað, eru úr gildi feld.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1929. Frá sama tíma eru bæjarfógetaembættið og núverandi lögreglustjóraembætti í Reykjavík lögð niður.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

68

7. maí

um

bráðabirgða-ungmennafræðslu í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Stofna skal ungmennaskóla í Reykjavík, er veiti almenna fræðslu, bóklega og verklega, bæði piltum og stúlkum.

2. gr.

Tvær ársdeildir skulu vera í skólanum. Með leyfi stjórnarráðsins má bæta við framhaldsnámi hinn þriðja vetur í tilteknum hagnýtum námsgreinum.

3. gr.

Námsgreinar í skólanum skulu vera þessar: Íslenska, norðurlandamál, enska, bókmentafræði, saga, landafræði, náttúrufræði, hagfræði, fjelagsfræði, reikningur, söngur, teikning, íþróttir og, eftir því sem við verður komið, steinsmíði, trjesmíði, járnsmíði, netabæting, einfaldur fatasaumur og matreiðsla. Undanþágur má skólastjóri veita nemendum í einstökum námsgreinum, eftir því sem áhugi og hæfileikar benda til.

4. gr.

Við skóla þennan skipar stjórnin tvo fasta starfsmenn, skólastjóra og einn kennara. Skal skólastjóri jafnan njóta sömu launakjara og forstöðumaður kennaraskólans, en kennarinn sömu launakjara og fastir kennarar sama skóla. Laun þeirra greiðast úr ríkissjóði.

5. gr.

Þriggja manna skólanefnd hefir yfirstjórn skólans. Bæjarstjórn Reykjavíkur kýs með hlutfallskosningu tvo til þriggja ára, og fræðslumálastjórnin skipar hinn þriðja, sem jafnframt er formaður nefndarinnar, til jafnlangs tíma. Skólanefndin starfar endurgjaldslaut.

68

7. maí

6. gr.

Skólastjóri hefir á hendi daglega stjórn skólans, ræður stundakennara og skiftir verkum með þeim. Skólanefnd semur reglugerð fyrir skólann um kenslu, próf og fl., er fræðslumálastjórnin staðfestir. Skólanefnd skal ennfremur undirbúa byggingu nauðsynlegra húsa fyrir skólann, ráða með skólastjóra bóka- og áhaldakaupum og annast fjárstjórn skólans.

7. gr.

Fyrir hverja 20 nemendur, er njóta ekki minni kenslu en 24 stundir á viku hverri, greiðist í skólasjóð úr ríkissjóði 1500 krónur og jafnmikið úr bæjarsjóði Reykjavíkur. Sömu aðiljar leggja fram til helminga andvirði efnis við vinnukensluna. Fræðslumálastjórinn ákveður, að fengnum tillögum skólanefndar, skólagjöld nemenda, er renna í skólasjóð.

8. gr.

Skólaárið er frá 1. okt. til 1. maí.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

69

7. maí

um

einkasölu á áfengi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórnin ein má flytja hingað frá útlöndum áfengi og vínanda, sem heimilt er að flytja til landsins og í er meira en $2\frac{1}{4}\%$ af vínanda að rúmmáli.

Lög þessi taka ekki til skipa, er koma í landhelgi og hafa innborðs áfengi, ef farið er með það samkvæmt áfengislögunum.

2. gr.

Áfengi það, sem ríkisstjórnin flytur inn samkv. 1. gr. og 2. gr. áfengislaganna, sbr. lög nr. 3, 4. apríl 1923, selur hún aðeins lyfsölum og læknum, er rjett hafa til lyfjasölu, og öðrum þeim, er lög heimila. Ríkisstjórnin setur nánari reglur um áfengissöluna. Skal tekið fram í reglum þeim, hve mikið áfengi megi láta af hendi við hjeraðslækna, embættislausla lækna, dýralækna og lyfsala á hverju ári eða um ákveðið tímabil.

3. gr.

Það fje, sem þarf til verslunarrekstrar þess, er um ræðir í 1. og 2. gr. þessara laga, leggur ríkissjóður fram.

4. gr.

Ríkisstjórnin skipar mann til að veita áfengisversluninni forstöðu. Hann, eða aðstoðarmaður hans, sem stýrir lyfjaversluninni, skal hafa lyfsalapróf, og má fela honum eftirlit með lyfjabúðum landsins. Lyfjadeildinni er skylt að útvega frá útlöndum lyf, umbúðir og hjúkr-unargögn, er talin verða í lyfsöluskránni, fyrir ríkissjóð, lækna, er rjett hafa til lyfjasölu, og sjúkrahús. Sjúkrahúslæknir annast um útvegum á þessum vörum handa sjúkrahúsum. Sjúkrahúsum má þó ekki selja vinnje ómengaðan spíritus.

69

7. maí

5. gr.

Forstöðumaður tekur laun úr ríkissjóði, og skulu þau vera 7500 kr. á ári ásamt verðstuðulsuppbót. Ríkisstjórninni er heimilt að ráða forstöðumann áfengisverslunarinnar og þá starfsmenn, er óhjákvæmilega þarf við daglegan rekstur hennar, til 5 ára í senn. Ríkisstjórnin getur þó vísað mönnum þessum úr þjónustu landsins, áður en samningstíminn er útrunninn, eftir sömu reglum og embættismönnum er vikið úr embætti.

6. gr.

Ráðherra skipar tvo menn til að hafa á hendi endurskoðun allra reikninga verslunarinnar og alls rekstrar og fær þeim erindisbrjef.

7. gr.

Leggja skal á vínanda þann og áfengi, sem heimilt er að flytja til landsins, 25—75%, miðað við verð þess, að tolli meðtöldum, þegar það er komið í hús í Reykjavík. Lyf, er verzlunin útvegar læknum og sjúkrahúsum, seljast án hagnaðar.

Áfengisverslunin og útibú hennar mega ekki láta áfengi af hendi nema gegn borgun út í hönd. Þó skal heimilt að lána áfengi í lyf, ef brýna nauðsyn ber til.

8. gr.

Verslunin skal greiða lögákveðna tolla og aðflutningsgjöld af vörum þeim, er lög þessi ræða um. Skulu gjöldin greidd í Reykjavík, þar sem vöruna ber fyrst að flytja á land, og á þeim tíma og samkvæmt því, er tolllög og skattalög mæla fyrir.

9. gr.

Verslunin skal jafnan hafa forða af áfengi og vínanda í Reykjavík. Viðskiftamenn verslunarinnar greiði flutningskostnað varanna innanlands.

10. gr.

Ágóði sá er verður af versluninni, greiðist í ríkissjóð og telst með tekjum hans. Ríkisstjórnin setur nánari reglur um reikningsskil. Má þar ákveða, að árlega leggist nokkur hluti ágóðans í varasjóð.

11. gr.

Ríkisstjórnin ákveður hámark smásöluverðs á vörum þeim, er ræðir um í lögum þessum.

12. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 200—40000 kr., ef eigi liggur þyngri refsing við eftir öðrum lögum. Auk þess eru vörur þær, sem inn eru fluttar í heimildarleysi, upptækar, og skal afhenda þær versluninni til ráðstöfunar. Andvirðið telst meðal tekna hennar og rennur í ríkissjóð.

13. gr.

69

Mál út af brotum á lögum þessum skal fara með sem almenn lögreglumál. 7. maí

14. gr.

Numin eru úr gildi með þessum lögum lög nr. 62, 27. júní 1921, um einkasölu á áfengi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

70

um

7. maí

að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu seðla árið 1928.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Íslandsbanka skal ekki skylt að draga neitt af seðlum sínum úr umferð á árinu 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

71
7. maí

L Ö G

um

vernd atvinnufyrirtækja gegn órjettmætum prentuðum ummælum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hlutaþjelög, samlagsþjelög, samvinnuþjelög og önnur atvinnufyrirtæki, þar með talin þau, er rekin eru af hálfu hins opinbera, skulu njóta sömu lagaverndar sem einstakir menn gegn órjettmætum prentuðum ummælum, sem fallin eru til að hnekkja atvinnurekstri þeirra.

2. gr.

Nú telur einhver þeirra aðilja, sem getur í 1. gr., sjer fjárhagslegt tjón gert með slíkum ummælum, og skulu þá bætur þær, er honum kunna að verða gerðar, miðast við tjón það, er hann færir sönnur á, að ummælin hafi bakað honum áður en hann hóf málsóknina.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

hvalveiðar.

72

7. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Allir skíðishvalir nema hrefnur skulu friðaðir fyrir skotum hvarvetna í landhelgi, svo fyrir land utan sem á flóum og fjörðum inni, árið um kring, nema í ísvök sjeu eða fastir á grynningum eða hamlaðir á annan hátt þvílíkan. Reka má hvali á land og drepa, ef það er gert með handskutlum eða lagvopnum, en eigi skotum, og skal þess þá ávalt gætt, að eigi sje síldveiði eða veiðarfærum spilt.

Sýslunefndum skal þó heimilt að banna með samþykktum hrefnueiðar í landhelgi, hverri á sínu sviði, enda staðfesti atvinnumálaráðherra samþyktina.

2. gr.

Bannað er að hafa hvalveiðastöðvar á landi og flotstöðvar í landhelgi, sem og að flytja hval í land til hagnýtingar, nema hann sje dauður fundinn, drepinn með þeim hætti, sem heimilt er samkv. 1. gr., eða til þess sje fengið sjerleyfi. Sjerleyfi veitir atvinnumálaráðherra, að fenginni umsögn stjórnar Fiskifjelags Íslands. Sjerleyfið skal bundið við ákveðinn fjölda veiðiskipa og veitist eigi lengur en til 10 ára í senn. Sjerleyfi geta íslenskir ríkisborgarar einir fengið og þeir, sem sama rjettar njóta, enda hafi þeir verið búsettir í eitt ár hjer á landi og noti íslensk skip eingöngu til veiðanna.

3. gr.

Sjerleyfi til hvalvinslu í landi skal bundið því skilyrði, að hver hvalveiðastöð greiði 3000 króna árgjald í ríkissjóð, og auk þess 1000 krónur fyrir hvert hvalveiðaskip.

Ennfremur skal sjerleyfishafi greiða öll opinber gjöld og tolla samkvæmt gildandi lögum á hverjum tíma.

Það skal og sett að skilyrði, að hvalurinn sje að fullu hagnýttur

72 með bræðslu og breytingu úrgangs, beina, kjöts og innýfla í markaðs-
7. maí hæfa vöru.

Frekari skilyrði getur atvinnumálaráðherra sett, eftir því sem ástæða þykir til.

4. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 1000—10000 kr., er renna í ríkissjóð. Svo skulu og afli og veiðarfæri upptæk, þegar um ólöglega veiði eða hagnýting er að ræða, og rennur andvirðið einnig í ríkissjóð.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929. Jafnframt eru úr gildi númin lög nr. 44, 13. nóv. 1903, og lög nr. 18, 4. janúar 1924.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

73

7. maí

L Ö G

um

slysatryggingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Að Vjer samkvæmt 7. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 44, frá 27. júní 1925, um slysatryggingar, höfum látið færa texta fyrnefndra laga inn í meginmál laga nr. 44, 27. júní 1925, og gefum þau hjermeð út sem lög um slysatryggingar.

1. gr.

Skylt er að tryggja gegn slysum samkvæmt ákvæðum þessara laga:

1. Sjómenn þá er hjer greinir:
 - a. Farmenn og fiskimenn, er lögskráðir eru á íslensk skip.
 - b. Fiskimenn á vjelbátum og róðrabátum, er stunda fiskiveiðar 1 mánuð í senn eða lengur.
2. Verkamenn og starfsmenn, sem vinna fyrir kaup í þeim atvinnugreinum, sem hjer eru taldar:
 - a. Ferming og afferming skipa og báta, svo og vöruhúsavinna, vöruflutningar í sambandi við það og hverskonar bifreiðastjórn, hvort heldur sem er til vöruflutninga eða mannflutninga.
 - b. Vinna í verksmiðjum og verkstæðum, þar með talið gas- og rafmagnsframleiðsla, vinna í sláturhúsum, námugróftur, enn-fremur fiskverkun, ísvinna og vinna við rafmagnsleiðslur, þar sem 5 menn eða fleiri vinna eða aflvjarlar eru notaðar að staðaldri.
 - c. Húsabyggingar, bæði smíði nýrra húsa og viðbætur og breytingar á eldri húsum, nema um venjuleg bæjarhús eða útihús í sveitum sje að ræða.
 - d. Vegagerð, brúargerð, hafnargerð, vitabyggingar, símalagningar og viðgerðir, svo og vinna við vatnsleiðslur og gasleiðslur. Ennfremur skulu trygðir hafnsögumenn, lögregluþjónar, tollþjónar vitaverðir og starfsmenn við vita, sótarar, póstar og slökkvilið, ráðið að opinberri tilhlutun.

Það er skilyrði fyrir tryggingarskyldu þeirra, sem nefndir eru í 2. tölul., að starfið sje rekið annaðhvort fyrir reikning ríkis eða sveitarfjelags, eða þá einstaklings eða fjelags, sem hefir það að atvinnu. Þó fellur þar undir smíði nýrra húsa og verulegar breytingar á eldri húsum, þótt það sje framkvæmt fyrir reikning manna, sem ekki hafa húasmíð að atvinnu.

Tryggingin samkvæmt 2. tölul. nær ekki til skrifstofufólks, nema það taki einnig beinan þátt í verklegum störfum fyrirtækisins.

Atvinnurekendur, svo og ríki eða sveitarstjórn, er starfið er rekið fyrir þeirra reikning, bera ábyrgð á því, að þeir sjeu trygðir, sem tryggingarskyldir eru samkvæmt lögum þessum.

Ef ágreiningur verður um, hvort tyrirtæki sje tryggingarskylt, hver skuli skoðast sem atvinnurekandi eða hverjir falli undir trygginguna, skal Slysatryggingin skera úr því, en skjóta má þeim úrskurði til dómstólanna.

2. gr.

Trygginguna samkv. 1. gr. annast stofnun, sem nefnist „Slysatrygging ríkisins“. Er henni stjórnað af 3 mönnum, er stjórnarráðið skipar til 3 ára í senn. Hefir stjórnarráðið yfirumsjón með stjórn Slysatryggingarinnar, og greiðist kostnaðurinn við hana úr ríkissjóði.

- 73 Til stjórnarkostnaðar telst eigi borgun til nefndar þeirra og fulltrúa,
7. maí sem ræðir um í 18. gr.

3. gr.

Þegar trygður maður slasast eða deyr af slysi við þann atvinnu-
rekstur, sem hann er trygður í, veitir Slysatryggingin bætur samkvæmt
eftirfarandi reglum.

Sjómenn eru trygðir fyrir slysum á sjó á vátryggingartímabilinu
eða þegar þeir eru á landi, annaðhvort í þarfir útgerðarinnar eða fyrir
sjálfa sig, í erindum, sem leiðir af starfi þeirra sem sjómanna.

4. gr.

Valdi slysið meiðslum, skal Slysatryggingin greiða þær bætur,
sem hjer segir:

- a. Ef meiðslin valda sjúkleika lengur en 4 vikur, þá skal greiða þeim,
er fyrir slysinu varð, dagpeninga eftir þann tíma og þangað til
hann verður aftur vinnufær eða úrskurður er feldur um varanlega
örorku eða maðurinn deyr, þó aldrei lengur en 6 mánuði. Dag-
peningar eru 5 kr. á dag; þó mega þeir aldrei fara fram úr $\frac{3}{4}$
af venjulegu dagkaupi eða tekjum mannsins við þá atvinnu, er
hann hafði þegar slysið varð.
- b. Ef slysið hefir valdið varanlegri örorku, greiðast örorkubætur
þeim, sem fyrir því varð. Fullar örorkubætur eru 6000 kr., og
greiðast þær, ef sá, sem fyrir slysinu varð, að dómi læknis er al-
gerlega ófær til nokkurrar vinnu þaðan í frá, en örorkubæturnar
eru að því skapi lægri, sem minna skortir á, að hann sje til fulls
vinnufær, og engar, ef minna skortir en að $\frac{1}{5}$ hluta.

5. gr.

Valdi slysið dauða innan eins árs frá því, að það bar að höndum,
ber að greiða eftirlátnum vandamönnum dánarbætur 3000 kr.

Rjett til dánarbótanna hafa vandamenn í þeirri röð, sem hjer
segir:

1. Ekkja hins látna, hafi þau gifst áður en slysið varð og þau verið
samvistum, þegar það vildi til, eða hafi konan notið framfærslu-
eyris frá manninum. Hafi þau eigi verið samvistum og konan eigi
notið framfærslueyris frá manninum, er það á valdi Slysatrygg-
ingarinnar að skera úr, hvort hún skuli fá bæturnar að öllu eða
nokkru leyti eða alls ekki.

Ef gift kona deyr af slysi, fær ekillinn bæturnar eftir sömu
reglum sem ekkjan.

2. Börn hins látna, skilgetin eða óskilgetin, hafi þau verið á hans
framfæri þegar slysið varð. Sama gildir og um fósturbörn.

3. Foreldrar hins látna. Nú hefir aðeins annað foreldri hans að nokkru eða öllu leyti á hendi framfærslu systkina hans í ómegð, og fær það þá allar dánarbæturnar, enda hafi hinn látni ekki dvalið á vegum hins foreldrisins nje veitt því fjárhagslegan stuðning með atvinnu sinni. Ennfremur fósturforeldrar, ef þeir voru á hans framfæri eða hann hefir verið til heimilis hjá þeim, þegar slysið varð. 73
7. maí
4. Systkini hins látna, þau er að nokkru eða öllu leyti hafa verið á framfæri hans.

Heimilt er þó stjórn sjóðsins að víkja frá þessum reglum, ef sjerstaklega stendur á.

Hljóti ekkja eða ekill dánarbæturnar, skal að auki greiða 300 kr. fyrir hvert skilgetið barn innan 15 ára aldurs; ennfremur skal greiða óskilgetnum börnum innan sama aldurs 600 kr., er ekkja fær dánarbæturnar. Sje aðeins um eftirlátin börn að ræða, ber hverju barni 300 kr. í viðbót. Þó skal engin viðbótarupphæð greidd, ef eitt barn fær dánarbæturnar.

Frá dánarbótum, sem greiddar skulu vandamönnum, skal draga þær örorkubætur, er greiddar hafa verið samkv. 4. gr. b.

6. gr.

Til þess að standast útgjöld Slysatryggingarinnar önnur en þau, sem nefnd eru í 2. gr., skulu þeir, er tryggingarskylda menn hafa í þjónustu sinni, greiða iðgjöld fyrir alla þá, sem þeim er skylt að tryggja, og má ekki færa útgjöldin þeim, sem trygðir eru til útgjalda.

Iðgjaldaupphæðina ber að miða við slysa-hættuna. Eftir slysa-hættunni skal skifta þeim atvinnufyrirtækjum, sem falla undir trygginguna, í flokka, og fyrir hvern flokk skal ákveðin sjerstök iðgjaldaupphæð fyrir hvern trygðan mann í þeim flokki, miðuð við tímalengd (klukkustund, dag, viku, mánuð eða ár), og skal við ákvörðun iðgjaldanna hafa það fyrir augum, að þau samanlögð hrökkvi fyrir þeim bótum, sem Slysatryggingunni ber að greiða.

Um skiftinguna í áhættuflokka og iðgjaldagrundvöllinn fyrir hvern flokk skal ákveðið með reglugerð, er stjórnarráðið setur, og ber að endurskoða hana 5. hvert ár. Þó getur stjórnarráðið hvenær sem er, þegar ástæða þykir til, gert breytingar á skiftingunni í áhættuflokka og á iðgjöldunum, en slíkar breytingar koma ekki til framkvæmda fyr en með byrjun næsta almanaksárs á eftir.

Ef atvinnufyrirtæki nær yfir starfsemi, er fellur undir mismunandi áhættuflokka, reiknast iðgjöldin sjerstaklega fyrir hvern hluta fyrirtækisins eftir iðgjaldi þess áhættuflokks, sem það heyrir undir. Þó getur Slysatryggingin, ef erfitt er að halda þessu aðgreindu,

73 ákveðið meðaliðgjald fyrir alt fyrirtækið eftir iðgjöldum þeirra áhættu-
7. maí flokka, sem það fellur undir.

7. gr.

Iðgjöld sjómanna, sem trygðir eru samkvæmt 1. gr. 1, reiknast eftir vikum, sem sjómaðurinn er lögskráður fyrir eða ráðinn í skiprúm, og helst frá lögskráningardegi eða þeim degi, er hann kom í skiprúm.

Um leið og lögskráning fer fram skal skráningarstjóri gera sjerstaka skrá yfir tryggingarskylda skipverja, hverja stöðu sem þeir hafa á skipinu. Útgerðarmaður greiðir skráningarstjóra iðgjöldin um leið og lögskráning fer fram.

Þegar formaður á vjelbát eða róðrabát (sbr. 1. gr. 1) hefir ráðið skipverja sína, skal hann jafnskjótt senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra), þar sem báturinn gengur, skrá yfir skipverjana ásamt iðgjaldi því er greiða ber, en hreppstjóri sendir skrána og gjaldið til sýslumanns.

Útgerðarmenn róðrabáta og vjelbáta, minni en 5 smálestir, greiða aðeins $\frac{7}{10}$ af iðgjaldi því, sem ákveðið er fyrir þá, en það, sem ávantar fult iðgjald greiðist úr ríkissjóði.

Skráningarstjóri sendir Slysatryggingunni skrár þær, sem nefndar eru í 2. og 3. málsg. greinar þessarar. Hann skal og standa skil á iðgjöldunum samkvæmt nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.

8. gr.

Nú forfallast slysatrygður skipverji, og gengur ótrygður maður í skiprúm hans; skal þá skylt að tryggja þann skipverja, svo sem að framan greinir, meðan hann er í því skiprúmi, þó aldrei skemur en eina viku.

Útgerðarmaður eða formaður róðrabáts getur trygt ákveðna tölu skipverja, ef sjerstakar ástæður gera þess þörf.

Útgerðarmaður eða skipstjóri tilkynnir tafarlaust skráningarstjóra eða hreppstjóra mannaskiftin, og ábyrgist útgerðarmaður iðgjaldagreiðslu.

9. gr.

Sjerhver forráðamaður atvinnufyrirtækis eða starfrækslu, sem nefnd er í 1. gr. 2., skal, þegar lög þessi ganga í gildi, eða þegar fyrirtækið tekur til starfa, senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra) tvírtaða tilkynningu samkvæmt fyrirmynd, er Slysatryggingin gerir, með öllum þeim upplýsingum, sem nauðsynlegar eru til þess að ákveða iðgjaldagreiðslu þess. Sömuleiðis skal senda tilkynningu, ef fyrirtækið verður fyrir verulegum breytingum, er máli geta skift að því er trygginguna snertir. Hreppstjóri sendir lögreglu-

stjóra tilkynningar þessar, en lögreglustjórar gera samkvæmt þeim skrá um öll tryggingarskyld fyrirtæki, en annað eintak tilkynninganna senda þeir Slysatryggingunni. Verkamenn skoðast trygðir frá þeim tíma, er lögin ganga í gildi eða fyrirtækið byrjar, hvort sem það hefir verið tilkynt eða ekki. 73
7. maí

Forráðamönnum fyrirtækis eða starfrækslu, er getur í 1. gr. 2., skal skylt að halda vinnuskrá á þann hátt, sem Slysatryggingin mælir fyrir um. Samrit af skrá þessum sendist hreppstjóra eða lögreglustjóra, og miðast iðgjaldið við þær, en lögreglustjóri sjer um innheimtu iðgjaldanna og stendur skil á þeim, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins. Lögreglustjóri getur, ef honum þykir ástæða til eða Slysatryggingin óskar þess, látið rannsaka vinnuskrár og bækur fyrirtækisins til þess að fullvissa sig um, hvað fyrirtækinu beri að greiða í iðgjöld.

10. gr.

Iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. má taka lögtaki.

Lögreglustjóra ber í innheimtulaun 3% af skipum, sem skráð er á, og 6% af róðrar- og vjelbátum, sem eru minni en 12 lestir. Af iðgjöldum samkvæmt 9. gr. greiðist 6% í innheimtulaun. Þar, sem hreppstjóri hefir innheimtuna á hendi, gengur helmingur innheimtulaunanna til hans.

11. gr.

Nú er vanrækt að greiða iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. fyrir tryggingarskylda menn, og skulu þeir þó jafnt fyrir það teljast slysatrygðir samkvæmt lögum þessum, en hlutaðeigandi atvinnurekandi skal skyldur að greiða Slysatryggingunni tvöföld iðgjöld þau, sem vangoldin eru, og sæti auk þess sektum.

12. gr.

Pegar slys ber að höndum, sem ætla má, að greiða beri bætur fyrir samkvæmt lögum þessum, skal forráðamaður fyrirtækisins senda svo fljótt sem auðið er lögreglustjóra, eða hreppstjóra áleiðis til lögreglustjóra, tilkynningu um slysið í því formi, sem Slysatryggingin skipar fyrir um. Ef lögreglustjóri álitur, að slysið veiti rjett til bóta frá Slysatryggingunni, sendir hann tilkynninguna áfram til Slysatryggingarinnar, ásamt öðrum nauðsynlegum upplýsingum. Skal lögreglustjóri þá, og hvenær sem Slysatryggingin óskar þess, halda próf í málinu.

Ef sá, sem átti að tilkynna slys, hefir vanrækt það, skal það eigi vera því til fyrirstöðu, að sá, sem fyrir slysi varð, eða eftirlátnir vandamenn hans, geti gert kröfu til bóta, ef það er gert áður en ár er liðið frá því að slysið varð.

73

7. maí

13. gr.

Undir eins og Slysatryggingunni hafa borist nægar upplýsingar um slys og annað, sem til greina kemur við ákvörðun bóta, úrskurðar hún, hvort bætur skuli greiða samkvæmt lögum þessum og ákveður bæturnar. Ef um meiðsl er að ræða, eru bæturnar fyrst ákveðnar til bráðabirgða (dagpeningar), þar til lækningu er lokið og maðurinn getur farið að stunda vinnu sína aftur, eða sjá má, hve mikið hann hefir mist af vinnuafli sínu. Eru þá örorkubætur ákveðnar.

14. gr.

Óheimilt er að framselja eða veðsetja skaðabótakröfur samkvæmt lögum þessum, og enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða protabúi hefir rjett til að skerða neitt þær bætur, sem greiddar eru samkvæmt lögnum, nje leggja á þær löghald eða gera í þeim fjárnám eða lögtak.

15. gr.

Eigandi tryggingarskylds fyrirtækis má tryggja sjálfan sig, ef hann óskar þess, með verkamönnum sínum og með sömu skilmálum. Ennfremur getur hann krafist þess, að aðrir þeir, sem starfa við fyrirtækið, en eru eigi tryggingarskyldir, sjeu látnir falla undir trygginguna.

16. gr.

Þeir, sem stunda fiskiveiðar á róðrarbátum, en eru ekki tryggingarskyldir samkvæmt lögnum, hafa rjett til þess að tryggja sig í Slysatryggingunni á sama hátt sem tryggingarskyldir sjómenn, gegn hálfu iðgjaldi fyrir hverja viku, og greiðist þá hinn helmingurinn úr ríkissjóði.

17. gr.

Þeir, sem stunda einhverja þá atvinnu, er nefnd er í 1. gr. 2., en ekki eru tryggingarskyldir, hafa rjett til að tryggja verkamenn sína og einnig sjálfa sig gegn slysum hjá Slysatryggingunni, með sömu kjörum sem tryggingarskyld fyrirtæki sömu tegundar. Ef vafi er á, til hvaða áhættuflokks slíkt fyrirtæki skuli telja, sker Slysatryggingin úr því.

18. gr.

Heimilt er atvinnurekendum að skipa 5 manna nefnd til þess að gæta hagsmuna sinna við skiftingu í áhættuflokka og ákvörðun ið-

gjalda. Í nefndinni eiga sæti: einn fulltrúi fyrir gufuskipaútgerð, sem Fjélag íslenskra botnvörpuskipaeigenda skipar, tveir fyrir mótorbáta- og róðrabátaútgerð, sem Fiskifjélag Íslands skipar, einn fyrir skipaafgreiðslu og hafnarvinnu, sem Verslunarráð Íslands skipar, og einn fyrir verksmiðjuíðnað, sem Iðnaðarmannafjélag Reykjavíkur skipar. Ef stofnaður verður almennur fjélagsskapur meðal atvinnurekenda í mótorbáta- og róðrabátaútgerð, skipaafgreiðslu og verksmiðjuíðnaði, fellur kosning fulltrúa þessara atvinnugreina undir hann. Nefnd þessi getur gert tillögur um skiftingu í áhættuflokka og um iðgjaldagreiðslu, og er skylt að leita álits hennar áður en ákvörðun er tekin um þau efni. Ennfremur hefir nefndin rjett til að velja einn mann til þess að fylgjast með stjórn og rekstri Slysaftryggingarinnar. Sama rjett hefir og Alþýðusamband Íslands. Báðir þessir menn hafa aðgang að öllum skjölum Slysaftryggingarinnar, og er stjórn hennar skylt að veita þeim allar upplýsingar, sem þeir óska, viðvíkjandi framkvæmd tryggingarinnar, enda er þeim heimilt að mæta á stjórnarfundum.

73

7. maí

19. gr.

Ríkissjóður ábyrgist, að Slysaftryggingin standi í skilum. Þær fjárhæðir er ríkissjóður kynni að greiða samkvæmt þessu, skulu endurgoldnar ríkissjóði jafnskjótt sem Slysaftryggingin verður þess megnug.

20. gr.

Slysaftrygging ríkisins tekur við eignum og skuldbindingum Slysaftryggingarsjóðs sjómanna. Að öðru leyti eru lög nr. 32, 27. júní 1921, úr gildi numin.

21. gr.

Stjórnarráðið setur nánari reglur um framkvæmd laga þessara, að fengnum tillögum stjórnar Slysaftryggingarinnar og þeirra 2 fulltrúa, er um getur í 18. gr., ef útnefndir hafa verið.

Í reglum þessum má undanþiggja tryggingarskyldu smáfelda starfsemi, sjerstaklega utan kaupstaða og kauptúna, eftir því sem til hagar og þörf krefur.

22. gr.

Brot gegn lögum þessum varða 50—1000 kr. sektum, sem renna til Slysaftryggingarinnar. Með mál út af brotum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

1928

236

73

23. gr.

7. maí

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

TILSKIPUN

um

74

11. maí

um breyting á ákvæðum tilskipunar 27. ágúst 1927, um stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors (Thorkillii-sjóðs).

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt 6. gr. laga nr. 17 frá 3. október 1903, um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands, skipum Vjer svo fyrir sem nú segir, um breyting ákvæða tilskipunar 27. ágúst 1927, um stjórn Thorkillii-sjóðsins.

Gjafasjóði Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors (Thorkillii-sjóði) skal undir yfirumsjón dóms- og kirkjumálaráðherrans stjórnað af þriggja manna nefnd. Í stjórnarnefndinni eiga sæti skrifstofustjórinn í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, fræðslumálastjóri og forstöðumaður kennaraskólans.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 11. maí 1928.

Undir vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson,

75
20. júní

AUGLÝSING

um

um samning milli Íslands og Svíþjóðar um póstviðskifti.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Svíþjóð hafa að fengnu umboði komið sjer saman um eftirfarandi sjerstök ákvæði um póstviðskiftin milli nefndra landa.

1. gr.

Fyrir eftirgreindar sendingar, sem sendar eru frá Íslandi til Svíþjóðar með beinum skipaferðum milli Íslands og einhvers Norðurlanda (Svíþjóðar, Danmerkur og Noregs), eða frá Svíþjóð til Íslands, skal taka þessi gjöld:

1. Burðargjaldið undir brjef er:

	Á Íslandi	Í Svíþjóð
Ef þyngd brjefsins er ekki yfir 20 gr.	20 aurar	15 aurar
— — — er yfir 20 gr. en ekki yfir 125 gr. 40 —	30 —	—
— — — er yfir 125 gr. en ekki yfir 250 gr. 60 —	45 —	—

Brjef, sem vega yfir 250 gr. skal borga undir að öllu leyti samkvæmt alþjóðapóstsamningnum.

2. Burðargjaldið fyrir:

	Á Íslandi	Í Svíþjóð
Einfalt spjaldbrjef er	15 aurar	10 aurar
Brjefspjald með fyrirfram greiddu svari	30 —	20 —

3. Minsta gjald undir krossbandssendingu, sem inniheldur verslunarskjöl, er hið sama og burðargjald það, sem ákveðið er í þessum samningi, undir brjef eigi þyngra en 20 grömm.

4. Fyrir ófrímerkt eða vanfrímerkt brjef alt að 250 gr., eða brjefspjald, sem og vanfrímerkta krossbandssendingu skal taka tvöfalda upphæðina, sem á vantar.

2. gr.

Samningur þessi gengur í gildi þann 1. júní 1928.

Samningurinn gildir um óákveðinn tíma og getur hvor samningsaðili fyrir sitt leyti sagt honum upp með árs fyrirvara.

Gjörður í tveim eintökum bæði á íslensku og sænsku, og geymist

annað eintakið hjá póststjórninni á Íslandi og hitt hjá sænsku aðal- **75**
póststjórninni. 20. júní

Reykjavík, 25. maí 1928 og Stokkhólmi, 14. maí 1928.

Fyrir aðalpóstmeistarann.

S. Briem.

Gustaf Kihlmark.

Þetta er hjermeð gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 20. júní 1928.

Tryggvi Þórhallsson.

AUGLÝSING

um

76
7. júlí

prófreglugjörð fyrir lærdómsdeild Gagnfræðaskólans á Akureyri.

Samkvæmt þegnlegum tillögum dóms- og kirkjumálaráðuneytisins hefir Hans hátign konunginum 6. júní 1928, allramildilegast þóknast að staðfesta eftirfarandi prófreglugerð fyrir lærdómsdeild Gagnfræðaskólans á Akureyri.

PRÓFREGLUGJÖRÐ

fyrir

lærdómsdeild Gagnfræðaskólans á Akureyri.

I. KAFLI.

Um skólanemendur.

1. gr.

Burtfararpróf lærdómsdeildar Gagnfræðaskólans á Akureyri nefnist stúdentspróf og jafngildir samskonar prófi við Hinn almenna mentaskóla í Reykjavík.

Þeir, sem ganga undir stúdentspróf við Gagnfræðaskólann á Ak-

- 76 7. júl. ureyri, skulu reyndir í því, sem þeir hafa lesið í lærdómsdeildinni, en skólanemendur þó með takmörkun þeirri, sem leiðir af ákvörðunum 2. gr. og 3. gr. Skólameistari ákveður fyrir 1. mars ár hvert í samráði við kennara og með samþykki stjórnarráðs, hverjum köflum megi sleppa úr því, sem lesið hefir verið í allri deildinni, en þar skal lesið hafa verið alt það, er 3. og 4. gr. reglugerðar til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild Hins almenna mentaskóla í Reykjavík, frá 13. mars 1908, mæla fyrir um.

2. gr.

Ekkert próf skal haldið í:

1. kristnum fræðum.
2. fornaldarfræði.
3. leikfimi.
4. söng.

Þó skal fyrir stúdentspróf sýna leikni nemenda í leikfimi og söng.

3. gr.

Kröfurnar til stúdentsprófs skólanemenda í einstökum greinum eru sem hjer segir:

1. Íslenska.

A. Munnleg.

- a. Nemendur skulu hafa til prófsins valda kafla úr bókmentum Íslendinga að fornu og nýju í bundnu máli og óbundnu, að minsta kosti 300 bls. í venjulegu 8 blaða broti, er vandlega hafa verið lesnir í lærdómsdeildinni.
- b. Að minsta kosti 300 bls. af köflum úr ritum þeim (sögu, skáldsögum, ljóðum o. s. frv.), er lauslega hefir verið farið yfir.
- c. Ágrip af bókmentasögu Íslands.
- d. Stutt ágrip af norrænni goðafræði og íslenskri bragfræði að fornu og nýju.

Í munnlega prófinu skal leggja fyrir hvern nemenda tvær spurningar:

1. úr bókmentum Íslendinga fornum eða nýjum; skal nemandinn lesa upp valinn kafla, gjöra grein fyrir efni hans og orðfæri, og svara upp á spurningar lútandi að norrænni og íslenskri málfræði, goðafræði, bragfræði og öðru því, er kaflinn gefur ástæðu til að spyrja um.
2. úr sögu íslenskra bókmenta.

B. Skrifleg.

Íslensk ritgjörð. Gefa skal nemendum kost á að velja um 2—3 verkefni.

2. D a n s k a .

76

7. júlí

A. Munnleg.

Nemendur skulu hafa til prófsins að minsta kosti 150 bls. í venjulegu 8 blaða broti, í bundnu máli og óbundnu, sem þeir hafa vandlega lesið. Skal hver nemandi reyndur í því og lagðar fyrir hann þær spurningar, sem efni og orðfæri gefa sjerstaklega tilefni til. En auk þess skal hann reyndur í merkum atriðum úr bókmentasögu Dana og Norðmanna frá miðri 18. öld og fram til vorra daga, — og í ólesnum kafla í óbundnu máli eða bundnu. Jafnframt skal munnlega prófinu hagað þannig, að vissa fáið fyrir því, að hver nemandi skilji vel mælt danskt mál og geti talað um algeng og hversdagsleg efni á dönsku.

B. Skrifleg.

Skriflega prófið skal annað hvort vera endursögn á dönskum kafla, er sje almenns efnis og laus við sjerfræðileg, sjaldgæf orð og talshætti, eða nemendur snúi samfeldum kafla úr íslensku á dönsku, er má vera alt að 25 línur í prentuðu máli.

3. E n s k a .

A. Munnleg.

Til prófsins skulu nemendur hafa að minsta kosti 200 bls. í venjulegu 8 blaða broti af ritum þeim í óbundnu máli og bundnu, er þeir hafa lesið vandlega (sbr. Bráðabirgðareglugjörð lærdómsdeildar Hins almenna mentaskóla 4. gr. 3. lið 2. málsgrein 1—3). Hver nemandi skal reyndur í hæfilega löngum kafla af lesmáli þessu. Er kennari sjálfráður um, hvort hann lætur nemanda snúa öllum hinum lesna kafla á íslensku, eða snúa sumu og útskýra sumt á ensku; en andsvör nemenda sýni bert að hann skilji til hlýtar kafla þann, sem hann er reyndur í. Þó getur hinn skipaði prófdómari krafist þess, ef hann telur það nauðsynlegt, að nemandinn snúi öllum kaflanum á íslensku. Auk þess skal reyna nemandann í ólesnum kafla í óbundnu máli, svo og leggja fyrir hann nokkrar spurningar úr bókmentasögu. Leikni nemandans í að tala málið skal reynd með viðræðum, er kennarinn tengir við kafla þá í lesnu eða ólesnu, er nemandinn hefir komið upp í, og sýni nemandinn þannig, að hann geti talað viðstöðulaust um algeng og hversdagsleg efni.

B. Skrifleg.

Skriflega prófið skal annað hvort vera endursögn á enskum kafla, sem sje auðskilinn að efni og án sjaldgæfra, sjerfræðilegra orða og talshátta, eða lagt fyrir nemendurnar að snúa úr íslensku á ensku samfeldum kafla, er sje ekki lengri en 25 prentaðar línur, eða þeim skal fengið auðvelt verkefni í enska ritgjörð, er ekki þurfi að valda þeim erfiðleika eða yfirlegu, að því er efni og niðurskipun snertir.

76

7. júlí

4. Þýska.

Prófið er eingöngu munnlegt.

Nemendur skulu hafa undir prófið um 150 bls. í venjulegu 8 blaða broti, ýmislegs efnis, er þeir hafa lesið vandlega tvö síðustu árin. Af lesmáli þessu sjeu um 25 blaðsíður kvæði og ljóð, og um 50 bls. mælt nútíðarmál. Skal hver nemendi reyndur í lesnum kafla, endursögn og stuttum viðræðum um hann. En auk þess skal hann reyndur í ólesnum kafla í óbundnu nútíðarmáli. Þegar einkunn hans er ákveðin, skal ekki lögð áhersla á frammistöðu hans í því ólesna en í hinu lesna.

5. Frakkneska.

Prófið er eingöngu munnlegt.

Nemendur skulu hafa til prófs um 100 bls. í venjulegu átta blaða broti, er þeir aðallega hafa lesið síðara árið. Við prófið skal mest áhersla á það lögð, að framburðurinn sje góður og þýðingin rjett. Kennari skal reyna kunnáttu nemenda í frakkneskri málfræði með því að leggja fyrir hann nokkrar málfræðislegar upplýsingar, sem kaflinn gefur ástæðu til að spyrja um.

6. Latína.

Prófið er eingöngu munnlegt.

Nemendur skulu hafa undir prófið að minsta kosti 70 bls. í venjulegu 8 blaða broti af því, sem vandlega hefir verið lesið í óbundnu máli ýmislegs efnis tvö síðustu árin, og í bundnu máli um 600 hexametra og 400 vísuorð í kvæðum Hórazar. Við prófið skal hver nemandi reyndur í tveim stöðum í lesmáli því, er haft er til prófsins, öðrum í óbundnu máli og hinum í bundnu máli. Er nemandi hefir þýtt hinn valda kafla, leggur kennarinn fyrir hann nokkrar spurningar, málfræðilegs og efnislegs eðlis, er sýni að hann veit full deili á efni því, sem hann er reyndur í, og hefir náð þeirri festu í latneskri málfræði, sem áskilin er í Bráðabirgðareglugjörð lærdómsdeildar Hins almenna mentaskóla II. 4. gr. 6, fyrstu málsgre.

7. Sagnfræði og fjelagsfræði.

Prófið er eingöngu munnlegt í greinum þessum.

Í sögu skal prófað í 1) sjerkaflanum (sbr. Bráðabirgðareglugjörð lærdómsdeildar Hins almenna mentaskóla II. 4. gr. 9. 3. málsgrein), 2) í almennri sögu frá 1789 fram til vorra tíma, 3) í Norðurlandasögu frá 1784 til vorra tíma, og 4) í Íslandssögu: Fornöldin til 1280 og frá miðri 18. öld til vorra daga.

Í fjelagsfræði skal reynt í stjórnarskipun, landsstjórn og hjeraðsstjórn Íslands á vorum dögum, og í ágripi yfir stjórnarskipun og stjórna-

arfar nokkurra menningarlanda hjer í álfu, er lesið hefir verið síðasta árið í lærdómsdeildinni. 76
7. júlí

Tvær spurningar skulu lagðar fyrir hvern nemanda; skal önnur þeirra vera úr almennu sögunni, Norðurlandasögu eða Íslandssögu, en hin úr sjerkaflanum eða fjelagsfræðinni.

8. Náttúrusaga.

Prófið er eingöngu munnlegt.

Nemendur skulu hafa til prófs sem svarar $\frac{2}{3}$ af því, sem lesið hefir verið. Leggja skal fyrir hvern nemanda tvær spurningar; 1) úr almennri náttúrusögu, landafræði eða lífeðlisfræði mannsins, 2) úr stjörnufræði eða eðlisfræði.

9. Stærðfræði.

Prófið er eingöngu munnlegt.

Nemendur skulu hafa til prófs sem svarar $\frac{2}{3}$ af því, sem lesið hefir verið í deildinni. Leggja skal fyrir hvern nemanda tvær spurningar: 1) úr talnafræði, 2) úr flatarmálsfræði.

4. gr.

Þessar einkunnir skal gefa:

ág., ág. ÷, dáv. +, dáv., dáv. ÷, vel +, vel, vel ÷, lakl. +, lakl., lakl. ÷, illa +, illa, illa ÷, afarilla +, afarilla.

Tölugildi þessara einkunna er sem hjer segir:

ág. = 6, ág. ÷ = $5\frac{2}{3}$, dáv. + = $5\frac{1}{3}$, dáv. = 5, dáv. ÷ = $4\frac{2}{3}$, vel + = $4\frac{1}{3}$, vel = 4, vel ÷ = $3\frac{2}{3}$, lakl. + = $3\frac{1}{3}$, lakl. = 3, lakl. ÷ = $2\frac{2}{3}$, illa + = $2\frac{1}{3}$, illa = 2, illa ÷ = $1\frac{2}{3}$, afarilla + = $1\frac{1}{3}$, afarilla = 1.

Við útreikning meðaltals árseinkunna og prófseinkunna hafa einkunnir þessar stigagildi, sem hjer segir:

ág. = 8, ág. ÷ = $7\frac{2}{3}$, dáv. + = $7\frac{1}{3}$, dáv. = 7, dáv. ÷ = $6\frac{1}{3}$, vel + = $5\frac{2}{3}$, vel = 5, vel ÷ = $3\frac{2}{3}$, lakl. + = $2\frac{1}{3}$, lakl. = 1, lakl. ÷ = $1\frac{2}{3}$, illa + = $4\frac{1}{3}$, illa = 7, illa ÷ = $12\frac{1}{3}$, afarilla + = $17\frac{2}{3}$, afarilla = 23.

Aðaleinkunnir skulu gefnar við árspróf og samsvara þær fullnaðareinkunnum, sem hjer segir:

Ágætiseinkunn	samsvarar fullnaðareinkunninni	7,50—8;
Fyrsta aðaleinkunn	_____	6—7,49;
Önnur aðaleinkunn	_____	4,50—5,99;
Þriðja aðaleinkunn	_____	4,25—4,49;

76

7. júl

5. gr.

Aðeins eina einkunn skal gefa fyrir alla hina munnlegu frammistöðu í heild sinni í hverri námsgrein, og það eins þótt lagt sje fyrir nemandann fleiri en eitt verkefni til úrlausnar, eða þótt námsgrein skiftist í fleiri deildir. Fyrir skriflega úrlausn skal þó gefa sjerstaka einkunn nema í dönsku; þar skal gefa aðeins eina einkunn fyrir munnlega frammistöðu og skriflega úrlausn.

6. gr.

Einkunnar eru þrenns konar: Vetrar-, árs og prófseinkunnir.

Vetrar- og árseinkunnir gefa kennararnir. Þær skulu gefnar í öllum greinum nema kristnum fræðum, söng og leikfimi. Fyrir landafræði, náttúrufræði, eðlisfræði og stjörnufræði skal aðeins gefa eina einkunn.

Vetrareinkunnir skal gefa tvisvar á vetri, í desember og mars, og lýsa þær til bráðabirgða áliti hvers kennara á kunnáttu nemanda í þeirri grein, er hann kennir. Við lok kenslutímans skal svo hver kennaranna gefa nemendunum einkunnir með hliðsjón af vetrareinkunnum þeim, er hann hefir áður gefið. Heita þær einkunnir árseinkunnir og eru fullnaðardómur kennarans um kunnáttu nemendanna eftir kenslutímann.

Í íslenskum, dönskum og enskum stíl skal hafa próf undir umsjón skólans, áður en gefnar eru árseinkunnir. Fyrir próf þetta gefa kennararnir einkunnir og ákveða eftir þeim og skriflegum úrlausnum um veturinn árseinkunnir í þeim greinum.

Prófseinkunnir eru dómur prófdómenda um frammistöður nemenda við próf, og skal gefa þær í öllum greinum, sem hafðar eru til prófs.

Um skriflega og munnlega frammistöðu í hverri grein dæma tveir prófdómendur, kennarinn og skólafróður maður, skipaður af kenslumálaráðherra.

7. gr.

Fullnaðareinkunn er meðaltal af árs- og prófseinkunnum nemenda.

Þegar finna skal fullnaðareinkunn nemandans, skal telja allar einkunnir hans með stigagildi þeirra, eins og segir í 4. gr. Síðan skal taka meðaltal af árseinkunnum hans og meðaltöl af þeim einkunnum, sem prófdómendur hafa gefið hvor um sig. Hvert meðaltalið reiknast með 2 desimölum. Af þessum þremur meðaltölum skal svo aftur reiknað meðaltal með 2 des. og er það fullnaðareinkunn nemandans. Við fullnaðareinkunnina skal svo rita samsvarandi aðaleinkunn, samkvæmt 4. gr.

Í löggilta einkunnabók og á prófskírteini skal rita allar árseinkunnir og prófseinkunnir, hin þrjú meðaltöl þessara einkunna, fullnaðareinkunn og aðaleinkunn.

Fullnaðareinkunn utanskólanemanda er meðaltalið af meðaltölum einkunna þeirra, er prófdómendur gefa fyrir frammistöðu hans. 76
7. júl

Til þess að standast stúdentspróf má fullnaðareinkunn ekki vera lægri en 4,25.

8. gr.

Skólameistari úrskurðar í samráði við hina föstu kennara skólans, hvort flytja beri nemanda að afloknu gagnfræðaprófi upp í 1. bekk lærdómsdeildar. Um þann úrskurð skal miklu ráða siðferði nemanda, reglusemi og hollustu gagnvart skólaaga og skólastjórn. Engan nemanda má flytja upp í 1. bekk lærdómsdeildar nema því aðeins, að hann í fullnaðareinkunn við gagnfræðapróf hafi að minsta kosti hlotið 5,67 stig og ekki lægra meðaltal allra árs- og prófseinkunna en 5,67 stig í íslenskum stíl, munnlegri dönsku og samanlagðri ensku.

II. KAFLI.

Um utanskólanemendur.

9. gr.

Nemandi, sem staðist hefir gagnfræðapróf hefir rjett til að ganga undir stúdentspróf, þó eigi fyr en þrjú ár eru liðin frá gagnfræðaprófi. En ef sjerstök atvik mæla með því og skólameistari og kennarar eru því meðmæltir, getur stjórnin leyft efnilegum nemendum að ganga undir stúdentspróf 2 árum eftir gagnfræðapróf.

Foreldrar eða vandamenn utanskólanemenda, sem ætlað er að ganga undir stúdentspróf, skulu senda skólameistara umsókn um það fyrir 1. dag maímánaðar, ásamt vottorði frá manni eða mönnum, sem lokið hafa stúdentsprófi eða prófum við æðri mentastofnanir, um það, að hann eða þeir hafi haft eftirlit með námi hans, og skal því fylgja skýrsla um það, sem nemandinn hefir lesið eða numið.

10. gr.

Utanskólanemendur skulu hafa lesið og numið alt það, sem lesið er og numið í allri lærdómsdeildinni eða jafngildi þess, og skulu ganga undir próf í öllu því. Er kennurum skylt að haga svo prófinu í samráði við prófdómendur, að nægileg víska fáið um það, að nemendur hafi náð tilætlaðri kunnáttu og þroska.

76
7. júlí

11. gr.

Reglugerð þessi kemur til framkvæmdar við stúdentspróf lær-
dómsdeildar Gagnfræðaskólans á yfirstandandi skólaári.

Þetta birtist hjermeð til leiðbeiningar öllum þeim, sem hlut eiga
að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 7. júlí 1928.

Jónas Jónsson.

Sigfús M. Johnsen.

BRÁÐABIRGÐALÖG

77
19. júlí

um

breyting á lögum nr. 35, 19. júní 1922, um breyting á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutningsgjald af síld o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Með því að fjármálaráðuneyti Vort hefir þegnlega borið það upp fyrir Oss, að upptalningin í 1. gr. laga nr. 35, 19. júní 1922, um breytingu á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutningsgjald af síld o. fl., sje eigi nægilega ljós, og geti því valdið misskilningi, og heldur eigi fyllilega tæmandi, en útflutningsgjald af þargreindum vörutegundum nemur mikilli fjárhæð fyrir ríkissjóð, og útflutningur á greindum afurðum af þessa árs framleiðslu hefst nú innan skamms tíma, þá teljum Vjer það brýna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög um þetta efni samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar 18. maí 1920. Því bjóðum Vjer og skipum þannig:

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo:

Af hverri síldartunnu (108—120 ltr.) skal greiða í ríkissjóð 1 kr. 50 aura, af hverjum 100 kg. af síldarmjöli, fiskimjöli og fódurkökum 1 kr., af hverjum 100 kg. af síld, sem flutt er til útlanda óunnin til bræðslu 25 aura, af hverjum 100 kg. af fiskiúrgangi, hausum og beinum þurkað en óunnið 1 kr., af hverjum 100 kg. af óþurkuðum fiskiúrgangi 50 aura.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 19. júlí 1928.

Undir Vorru konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús J. Kristjánsson.

78
28. ágúst

AUGLÝSING

um

samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Bandaríkjunum Norður-Ameríku hafa komið sjer saman um svofeldan samning:

SAMNINGUR

milli póststjórnar Íslands og póststjórnar Bandaríkja Norður-Ameríku.

I. grein.

Milli Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku skulu fara fram regluleg skifti á póstávísunum.

II. grein.

Póstávísanapjónustan milli samningslandanna skal eingöngu framkvæmd af viðskiftastofum. Fyrir Ísland skal viðskiftastofan vera í Reykjavík, og fyrir Bandaríkin í New York.

III. grein.

Afreikningar fyrir póstávísanir í báðar áttir, skulu skrifaðir í mynt Bandaríkjanna. Póststjórn Íslands skal breyta upphæðum póstávísana þeirra, sem gefnar eru út á Íslandi í Bandaríkja mynt, og upphæðum þeirra, sem gefnar eru út í Bandaríkjunum Norður-Ameríku í íslenska mynt.

Póststjórninni á Íslandi skal heimilt að ákveða, og breyta eftir ástæðum, gengi því, sem á að nota við myntbreytingu þeirra póstávísana, sem hún gefur út. Gengi það, sem á að nota við myntbreytingu póstávísana, sem gefnar eru út í Bandaríkjunum, skal vera í samræmi við gengi Bandaríkja peninga, eins og það er þann dag, sem ávísanaskránum er veitt móttaka í Reykjavík, og skal póststjórn Íslands láta póststjórn Bandaríkjanna jafnóðum vita um gengi það, sem notað er.

IV. grein.

Póststjórnir beggja samningslandanna skulu hafa rjett til þess, að ákveða, eftir samkomulagi sín á milli, hámark upphæðar hinna einstöku póstávísana, sem gefnar eru út í hvoru landinu um sig. Hámark þetta má þó ekki fara fram úr \$ 100 eða næsta nothæfa jafngildi þessarar upphæðar í mynt útgáfulandsins.

V. grein.

78

Póststjórn Íslands og póststjórn Bandaríkja Norður-Ameríku skulu, 28. ágúst
 hvor um sig, hafa rjett til þess að ákveða, eftir ástæðum, gjaldið undir
 þær póstávisanir, sem þær gefa út hvor um sig, og skal hvor póststjórnin
 um sig tilkynna hinni taxta sinn eða gjöld, sem sett eru, meðan þessi
 samningur gildir. Gjöldin falla til þeirrar póststjórnar, sem gefur ávisanirnar
 út, en póststjórn Íslands greiðir póststjórn Bandaríkja Norður-Ameríku
 helming af einum af hundraði ($1\frac{1}{2}$ af hundraði) af upphæðum póstávisana
 þeirra, sem gefnar eru út á Íslandi, og borgaðar út í Bandaríkjunum Norður-
 Ameríku, og póststjórn Bandaríkjanna greiðir póststjórn Íslands samskonar
 borgun fyrir póstávisanir, sem gefnar eru út í Bandaríkjunum en útborg-
 aðar á Íslandi.

VI. grein.

Við útborganir póstávisana til almennings skulu brot úr 4 aorum
 eða 1 cent ekki tekin til greina.

VII. grein.

Nú biður maður um póstávisun, og skal þá krefjast af honum að
 tilgreina ef hægt er, fult ættarnafn og skírnar- eða eiginnafn (eða að minsta
 kosti upphafsstaf á einu skírnar- eða eiginnafni) sendanda og viðtakanda,
 eða nafn þess firma eða hlutafjelds, sem er sendandi eða viðtakandi, svo
 og heimilisfang sendanda og viðtakanda. Sje hvorki hægt að tilgreina
 skírnar- eða eiginnafn nje upphafsstafina að því, má þó gefa póstávisunina
 út, en á ábyrgð sendanda.

VIII. grein.

Verði póstávisun skakkt send eða glatist, skal gefið út eftirrit af
 henni samkvæmt skriflegri beiðni (er innihaldi allar nauðsynlegar upplýs-
 ingar) frá viðtakanda til aðalpóstávisanastofu þess lands, þar sem hin upp-
 runalega ávisun átti að útborgast, og skal skrifstofunni, sem gefur eftir-
 ritið út, vera heimilt að taka fyrir það sama gjald og taka bæri eftir innan-
 landsreglum þess, nema ástæða sje til að ætla, að hin upprunalega ávisun
 hafi glatast í flutningi á póstinum.

Við móttöku á beiðni frá sendanda, er innihaldi líkar upplýsingar,
 skal gefa skipun um að stöðva útborgun á póstávisun.

IX. grein.

Sje þess óskað, að villa í nafni viðtakanda sje leiðrjett, eða að upp-
 hæð póstávisunar sje endurgreidd sendanda, verður hann að senda beiðni
 um það til aðalskrifstofu landsins, þar sem ávisunin var gefin út.

X. grein.

Endurgreiðsla á ávisun má með engu móti fara fram fyr en full

78 vissa er fengin hjá aðalskrifstofu landsins, sem ávísunin á að útborgast í, um
28. ágúst að hún hafi ekki verið borguð út, og tjeð skrifstofa heimili endurgreiðsluna.

XI. grein.

Póstávísanir skulu vera gildar til útborgunar tólf mánuði eftir útgáfu-mánuð, og upphæðir allra póstávísana, sem ekki eru útborgaðar innan þess tíma, skulu endursendar póststjórn útgáfulandsins, er fer með þær samkvæmt gildandi reglum í landinu.

XII. grein.

Póstávísanir, sem sendar eru frá öðru landinu til hins, skulu, að því er útgáfu snertir, vera háðar reglum þeim, er gilda í sendilandinu, og, að því er útborgun snertir, reglum þeim, er gilda í ákvörðunarlandinu.

XIII. grein.

Viðskiftastofan á Íslandi skal senda stofunni í Bandaríkjunum upplýsingar um upphæðir þær, sem móttæknar eru til útborgunar í Bandaríkjunum Norður-Ameríku, og stofan í New York skal senda stofunni í Reykjavík upplýsingar um upphæðir, sem móttæknar eru til útborgunar á Íslandi. Til þessa skal nota sjerstakar skrár, eins og meðfylgjandi fyrirmyndir A og B sýna, og skulu þær sendar með fyrsta pósti, sem kostur er á, eftir að ávísanirnar hafa verið gefnar út.

XIV. grein.

Sjerhver póstávísun, sem færð er á skrárnar, skal vera tölusett með númeri (er heiti milliríkjanúmer) og byrji 1. júlí ár hvert með nr. 1.

Á sama hátt skal hver skrá hafa flokksnúmer, er byrji 1. júlí á hverju ári með nr. 1.

XV. grein.

Nú vantar einhverja skrá, og skal hennar þá krafist þegar í stað af viðskiftastofunni, sem hún átti að sendast til. Viðskiftastofan, sem sendir, skal, þegar þannig er ástatt, tafarlaust senda móttökuviðskiftastofunni eftirrit af skránni, er sje löglega útbúið eins og slíkt eftirrit á að vera.

XVI. grein.

Skrárnar skulu vandlega athugaðar af viðskiftastofunni, sem þær eru sendar til, og leiðrjettar, þegar í þeim standa auðsæjar villur. Leiðrjett-ingarnar skal tilkynna viðskiftastofunni, sem sendi.

Komi fyrir aðrar skekkjur í skránum, skal viðskiftastofan, sem móttekur þær, krefjast skýringar af viðskiftastofunni, sem sendi, og skal hún gefa skýringuna eins fljótt og unt er. En á meðan skal útgáfunni frestað

á innlendum ávísunum þeim, er snerta færsluna á skránum, er skekkjan finst í. 78
28. ágúst

XVII. grein.

Undir eins og skráin er komin til móttökuviðskiftastofunnar, skal hún, eftir athugun á innihaldinu, búa út innlendar póstávísanir til viðtakenda fyrir upphæðum, sem tilgreindar eru á skránni, til útborgunar í peningum útborgunarlandsins, og senda síðan þessar innlendu ávísanir til viðtakanda eða útborgunarpósthúsanna, eftir því sem reglur útborgunarlandsins segja til um.

XVIII. grein.

Í lok hvers ársfjórðungs skulu póststjórnirnar útbúa hvor um sig og senda hinni:

1. Skrá, tvíritaða, er sýni upplýsingar um allar ávísanir, sem önnur póststjórnin hefur heimilað hinni að endurborga hinum upprunalegu sendendum (sjá fylgiskjal D.).
2. Skrá, er sýni upplýsingar um allar póstávísanir útgefnar af hinu landinu, sem ekki hafa orðið borgaðar út innan tólf mánaða eftir lok útgáfumánaðar, og þarafleiðandi fallnar til útgáfulandsins (sjá fylgiskjal E.).

XIX. grein.

Jafnskjótt og viðskiftastofan í Reykjavík hefur móttengið hin viðurkendu samrit af yfirlitunum »D« og »E«, sem ákveðin eru í XVIII. grein, skal hún senda Third Assistant Postmaster General póstávísanareikning (tvíritaðan), og skal hann innihalda þessa liði:

- a) Skuldarmegin. Bandaríkjunum til tekna: Aðalupphæð skráa þeirra, sem sendar hafa verið frá Íslandi yfir ársfjórðunginn — að frádregnri upphæð ávísana þeirra, sem heimilað hefur verið að endurborga á Íslandi, og aðalupphæð íslenskra ávísana, sem hafa orðið ógildar yfir ársfjórðunginn — og þóknunina $\frac{1}{2}$ af hundraði af upphæð útborgaðra ávísana.
- b) Tekjumegin. Íslandi til tekna: Aðalupphæð skráa þeirra, sem sendar hafa verið frá New York yfir ársfjórðunginn — að frádregnri upphæð ávísana þeirra, sem heimilað hefur verið að endurborga í Bandaríkjunum Norður-Ameríku, og aðalupphæð Bandaríkja ávísana, sem hafa orðið ógildar yfir ársfjórðunginn — og þóknunina $\frac{1}{2}$ af hundraði af upphæð útborgaðra ávísana.

Ávísanareikningurinn skal útbúinn á eyðublaði eins og fyrirmyndin á fylgiskjali »F« sýnir og skulu fylgja honum eyðublöðin »C«, »D« og »E«. Annað samritið af reikningnum, löglega samþykkt, skal endursent til Reykjavíkur.

XX. grein.

Hvenær á ársfjórðungi sem þess verður vart, að ávísanir útgefnar á annaðhvort landanna fara \$ 5000 fram úr ávísunum, sem út eru gefnar

78 á hitt, skal hið síðarnefnda þegar í stað senda hinu fyrnefnda, sem borgun 28. ágúst í reikning upphæð þessa mismunar, sem fundist hefur, eða því sem næst, í tugatali.

XXI. grein.

Þegar íslenska póststjórnin á að borga póststjórn Bandaríkja Norður-Ameríku reikningsjöfnuð aðalreikningsins, skal hún gera það um leið og hún sendir reikninginn til Third Assistant Postmaster General, og þegar póststjórn Bandaríkjanna á að borga jöfnuðinn, skal hún gera það um leið og hún endursendir hið samþykta samrit af reikningnum til Reykjavíkur.

Þessar greiðslur, sem og aðrar greiðslur, er kunna að falla samkvæmt ráðstöfunum XX. greinar, skulu fara fram í dollars með víxlum, er borgist við sýningu í Washington.

Á hverja upphæð, sem önnur póststjórnin skuldar hinni, þegar sex mánuðir eru liðnir frá tímabili því, sem reikningurinn á við, falla vextir 7 af hundraði á ári, frá ofangreindum tíma að telja.

XXII. grein.

Komi nokkur tíma í ljós að póstávisanir sjeu notaðar af kaupsýslumönnum eða öðrum á Íslandi eða í Bandaríkjum Norður-Ameríku í fjárbralls-skygni, skal póststjórn Íslands eða póststjórn Bandaríkjanna, eftir því sem við á, vera heimilt að hækka gjöldin, og jafnvel algerlega að stöðva útgáfu póstávisana um stundarsakir.

XXIII. grein.

Póststjórn hvors landsins um sig skal heimilt að taka upp viðbótarreglur (sjeu þær ekki í mótsögn við ofanskráð), er miði að betri tryggingu gegn sviksemi, eða þessum ráðstöfunum til bóta yfir höfuð.

Allar slíkar viðbótarreglur skulu þó tilkynntar póststjórn hins landsins.

XXIV. grein.

Samningur þessi gengur í gildi þann 1. október 1928, og sje uppsegjanlegar af beggja aðila hálfu með sex almanaksmánaða fyrirvara.

Saminn í tveimur eintökum og undirskrifaður í Reykjavík þann 5. júlí 1928 og í Washington þann 23. júní 1928.

S. Briem.

Aðalpóstmeistari á Íslandi.

Harry S. New.

Postmaster General of The United States.

Þetta gjörist hjermeð öllum kunnugt.

Forsætisráðherrann, 28. ágúst 1928.

Tryggvi Þórhallsson.

AUGLÝSING

um

samning um póstávísanaviðskifti milli Íslands og Canada.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Canada hafa komið sjer saman um svofeldan samning:

79
28. ágúst

SAMNINGUR

um

póstávísanaviðskifti milli póststjórnar Íslands og póststjórnar Canada.

I. grein.

Skifti á ávísunum.

Milli Íslands og Canada skulu fara fram regluleg skifti á póst-ávísunum. Hvort landið um sig skal senda hinu skrá yfir pósthús þau, sem heimilað er að taka þátt í póstávísanaviðskiftunum.

II. grein.

Viðskiftastofur.

Póstávísanapjónustan milli samningslandanna skal eingöngu framkvæmd af viðskiftastofum. Fyrir Ísland skal viðskiftastofan vera í Reykjavík, og fyrir Canada í Ottawa.

III. grein.

Hámark ávísanaupphæðar.

Póststjórnir beggja samningslandanna skulu hafa rjett til þess að ákveða, eftir samkomulagi sín á milli, hámark upphæðar hinna einstöku póstávísana, sem útgefnar eru í hvoru landinu um sig. Hámark þetta má þó ekki fara fram úr \$ 100.00 eða næsta nothæfa jafngildi þessarar upphæðar í mynt útgáfulandsins. Engin ávísun má hljóða upp á brot úr 4 aurum eða 1 cent.

79

28. ágúst

IV. grein.

Mynt.

Allar útborganir, hvort heldur til almennings eða frá honum, skulu framkvæmdar í gulli, eða í öðrum löglegum peningum með sama gengi.

V. grein.

Burðargjöld.

Hvor póststjórnin um sig skal hafa rjett til þess að ákveða, eftir ástæðum, gjaldið undir þær póstávísanir, sem hún gefur út, og skulu þær tilkynna hver annari taxta sinn svo og allar breytingar, sem á honum kunna að verða. Gjöldin falla til þess landsins, sem gefur ávísanirnar út, en hvor póststjórnin um sig greiðir hinni einn fjórða af einum af hundraði ($\frac{1}{4}$ af hundraði) reiknað af mismun aðalupphæðar allra útgefinna ávísana og upphæð ógildra og endurborgaðra ávísana.

VI. grein.

Útfylling póstávísana.

Enga ávísun má gefa út, nema sendandi tilgreini fult ættarnafn og að minsta kosti upphafsstaf í einu skírnarnafni sendanda og viðtakanda, eða nafn þess firma eða hlutafjelags, sem er sendandi eða viðtakandi, svo og nákvæmt heimilisfang manns þess eða firma, sem peningarnir eiga að borgast til, og ennfreður heimilisfang sendanda. Á ávísunum, sem eiga að borgast út í Canada, skal einnig tilgreina fylki það, sem útborgunarpósthúsið er í.

VII. grein.

Útborgunarkvittun.

Sendandi póstávísunar getur fengið útborgunarkvittun fyrir henni gegn fyrirframgreiðslu á fastákveðnu gjaldi, er fellur algerlega til póststjórnar útgáfulandsins, enda fari það ekki fram úr því gjaldi, sem er tekið í landinu fyrir móttökukvittun ábyrgðarsendinga.

Útborgunarkvittunin skal skrifuð á eyðublað eins eða líkt og meðfylgjandi eyðublað sýnir (Fylgiskjal A).

Útborgunarkvittunin skal útbúin af útborgunarpósthúsinu og send útgáfupósthúsinu beint, annaðhvort af útborgunarpósthúsinu eða viðskiftastofu útborgunarlandsins.

VIII. grein.

Leiðrjettingar á villum.

79

28. ágúst

Sje þess óskað, að villa í nafni sendanda eða viðtakanda sje leiðrjett, eða að upphæð póstávísunar sje endurgreidd sendanda, verður hann að senda beiðni um það til aðalskrifstofu landsins, þar sem ávísunin var gefin út.

IX. grein.

Eftirrit af ávísunum.

Verði póstávísun skakkt send eða glatist, skal gefið út eftirrit af henni af póststjórn útborgunarlandsins, og samkvæmt ákvæðum þess um þetta efni.

X. grein.

Endurgreiddar ávísanir.

Endurgreiðsla á ávísun má með engu móti fara fram fyr en full víska er fengin hjá aðalskrifstofu landsins, sem ávísunin á að útborgast í, um að hún hafi ekki verið borguð út, og tjeð skrifstofa heimili endurgreiðsluna.

XI. grein.

Reglur um útborgun ávísana.

Póstávísanir, sem sendar eru frá öðru landinu til hins, skulu, að því er útborgun snertir vera háðar reglum þeim, er gilda í ákvörðunarlandinu.

XII. grein.

Óútborgaðar ávísanir.

Póstávísanir skulu vera gildar til útborgunar í hvoru landinu um sig tólf mánuðum eftir útgáfumánuð, og upphæðir allra póstávísana, sem ekki eru útborgaðar innan þess tíma, skulu endursendar póststjórn útgáfulandsins, er fer með þær samkvæmt gildandi reglum í landinu.

79
28. ágúst

XIII. grein.

Upphæðir í mynt Canada.

Upphæðir póstávísana í báðar áttir, skulu skrifaðar í kanadiskri mynt. Póststjórn Íslands skal breyta upphæðum póstávísana þeirra, sem gefnar eru út á Íslandi í kanadiska mynt, og upphæðum þeirra, sem gefnar eru út í Canada, í íslenska mynt.

Póststjórninni á Íslandi skal heimilt að ákveða, og breyta eftir ástæðum, gengi því, sem á að nota við myntbreytingu þeirra póstávísana, sem hún gefur út. Gengi það, sem á að nota við myntbreytingu póstávísana, sem gefnar eru út í Canada, skal vera í samræmi við gengi kanadískra peninga, eins og það er þann dag, sem ávísanaskránum er veitt móttaka í Reykjavík. Í báðum tilfellum skal póststjórn Íslands láta póststjórn Canada jafnóðum vita um gengi það, sem notað er.

XIV. grein.

Ávísanaskrár.

Viðskiftastofan á Íslandi skal senda póststjórn Canada upplýsingar um upphæðir þær, sem mótteknar eru til útborgunar í Canada, og stofan í Ottawa skal senda stofunni í Reykjavík upplýsingar um upphæðir, sem mótteknar eru til útborgunar á Íslandi. Til þessa skal nota sjerstakar skrár, eins og meðfylgjandi fyrirmyndir B og C sýna, og skulu þær sendar með fyrsta pósti, sem kostur er á, eftir að ávísanirnar hafa verið gefnar út. Skrárnar skal senda tvírtaðar til hvorrar viðskiftastofu um sig.

XV. grein.

Milliríkjanúmer og númer skráa.

Sjerhver póstávísun, sem færð er á skrárnar, skal vera tölusett með númeri, er heiti milliríkjanúmer, og byrji 1. janúar árlega með nr. 1.

Á sama hátt skal hver skrá hafa flokksnúmer, er byrji á hverju ári með nr. 1.

XVI. grein.

Skrár er vanta.

Nú vantar einhverja skrá, og skal hennar þá krafist þegar í stað af viðskiftastofunni, sem hún átti að sendast til. Viðskiftastofan, sem sendir, skal, þegar þannig er ástatt, tafarlaust senda löglega útbúið eftirrit af skránni.

XVII. grein.

79

28. ágúst

Athugun skráa.

Skrárnar skulu vandlega athugaðar af viðskiftastofunni, sem þær eru sendar til, og leiðrjettar, þegar á þeim standa auðsæjar villur. Leiðrjettingarnar skal tilkynna viðskiftastofunni, sem sendi.

Komi fyrir aðrar skekkjur á skránum, skal viðskiftastofan, sem móttækur þær, krefjast skýringar af viðskiftastofunni, sem sendi, og skal hún gefa skýringuna eins fljótt og unt er. En á meðan skal útgáfunni frestað á innlendum ávísunum þeim, er snerta færsluna á skránum, sem skekkjan finst í.

XVIII. grein.

Útbúningur innlendra ávísana.

Viðskiftastofa móttökulandsins skal, þegar eftir athugun á innihaldinu, búa út innlendar póstávísanir til viðtakenda fyrir upphæðum, sem tilgreindar eru á skránni, til útborgunar í peningum útborgunarlandsins, og senda síðan þessar innlendu ávísanir til viðtakenda eða útborgunar-pósthúsanna, eftir því sem reglur útborgunarlandsins segja til um.

Viðskiftastofa móttökulandsins skal endursenda annað eintakið af hverri skrá til viðskiftastofu sendilandsins, en áður en viðskiftastofan í Reykjavík endursendir slíka skrá, skal hún færa inn á hana upphæð hverrar póstávísunar í íslenskum peningum, eftir gengi því sem hún notar.

XIX. grein.

Um endurgreiðslur og ógildar ávísanir, sem færa á til reiknings.

Í lok hvers mánaðar skal viðskiftastofan í Reykjavík útbúa og senda Postmaster General of Canada, Financial Branch, Money Order Division:

1. Skrá er sýni upplýsingar um allar ávísanir, sem hún hefir heimilað póststjórn Canada að endurborga hinum upprunalegu sendendum (sjá fylgiskjal D.).
2. Skrá, er sýni upplýsingar um allar póstávísanir útgefnar í Canada til útborgunar á Íslandi, sem ekki hafa orðið borgaðar út innan tólf mánaða eftir lok útgáfumánaðar, og þarafleiðandi fallnar til útgáfulandsins (sjá fylgiskjal E.).
3. Póststjórn Canada lætur viðskiftastofunni í Reykjavík samskonar í tje frá sjer.

XX. grein.

Aðalreikningur.

Jafnskjótt og hægt er í lok hvers ársfjórðungs skal viðskiftastofan í Reykjavík útbúa tvírtaðan reikning og skal taka í hann aðalupphæð skráa þeirra, sem útgefnar hafa verið í hvoru landinu um sig yfir ársfjórðunginn — að frádregnri upphæð ávísana þeirra, sem heimilað hefir verið að endurborga á ársfjórðungnum, og aðalupphæð þeirra ávísana, sem hafa orðið ógildar yfir ársfjórðunginn.

Ávísanareikningurinn skal útbúinn á eyðublaði eins og fyrirmyndin á fylgiskjali „ sýnir. Annað samritið af reikningnum, löglega samþykkt, skal endursent til Reykjavíkur.

XXI. grein.

Jöfnuður reikninga.

Þegar íslenska póststjórnin á að borga póststjórn Canada reikningsjöfnuð aðalreikningsins, skal hún gera það um leið og hún sendir reikninginn. Þegar reikningsjöfnuðurinn er Íslandi til góða skal póststjórn Canada greiða hann um leið og hún endursendir hið samþykta samrit af reikningnum til Reykjavíkur.

Þessar greiðslur, sem og aðrar greiðslur, er kunna að falla samkvæmt ráðstöfunum XXII. greinar, skulu fara fram í dollurum með víxlum, er borgist við sýningu í Ottawa.

Á hverja upphæð, sem önnur póststjórnin skuldar hinni, þegar sex mánuðir eru liðnir frá tímabili því, sem reikningurinn á við, falla vextir 7 af hundraði á ári, frá ofangreindum tíma að telja.

XXII. grein.

Fyrirframgreiðslur.

Hvenær á ársfjórðungi, sem þess verður vart, að ávísanir útgefnar á annaðhvort landanna fara fimm þúsund dollara (\$ 5,000.00) fram úr ávísunum, sem eru útgefnar á hitt, skal hið síðarnefnda þegar í stað senda hinu fyrnefnda, sem borgun í reikning upphæð þessa mismunar, sem fundist hefur, eða því sem næst, í tugatali.

XXIII. grein.

Viðbótarreglur.

Póststjórn hvors landsins um sig skal heimilt að taka upp viðbótarreglur (sjeu þær ekki í mótsögn við ofanskráð), er miði að betri tryggingu gegn sviksemi, eða þessum ráðstöfunum til bóta yfir höfuð.

XXIV. grein.

79

28. ágúst

Stöðvun á póstávísanaviðskiftum.

Hvorri póststjórn um sig skal heimilt, ef óumflýjanlegt þykir, að stöðva póstávísanaviðskifti um stundarsakir, að öllu eða nokkru leyti, enda sje tilkynning um stöðvunina þegar í stað send hinu landinu, og símleiðis ef þörf krefur.

XXV. grein.

Gildi samningsins.

Þegar samningur þessi er undirskrifaður gengur hann í gildi þann 1. október 1928, og sje uppsegjanlegur af beggja hálfu með sex mánaða fyrirvara.

Saminn í tveimur eintökum og undirskrifaður í Reykjavík þann 18. júní 1928 og undirskrifaður í Ottawa þann 1928,

*S. Briem,**P. J. Veniot,*

Aðalpóstmeistari á Íslandi.

Aðalpóstmeistari í Canada.

Þetta gjörist hjermeð öllum kunnugt.

Forsætisráðherrann, 28. ágúst 1928.

Tryggvi Þórhallsson.

REGLUGJÖRÐ

80

11. okt.

fyrir

veðdeild Landsbanka Íslands um útgáfu á 8. flokki (seriu) banka-vaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 60, 7. maí 1928, um útgáfu nýrra flokka (seria) bankavaxtabrjefa.

1. gr.

Tilgangur veðdeildarinnar er að veita lán um langt árabíl gegn veði í fasteignum og gegn tryggingu í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitarfjelaga.

- 80** Fyrstu 4 árin eftir að veðdeildarflokkur er settur á stofn, sam-
 11. okt. kvæmt lögum þessum, veitist tillag til hinna nýju flokka veðdeildar-
 innar úr ríkissjóði 8000 kr. á ári, og skiftist tillag þetta hlutfallslega
 jafnt milli veðdeildarflokka eftir stærð þeirra.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabréf, sem hljóða á handhafa (banka-
 vaxtabréf), sem má nafnskrá í bókum hennar, og verða þau kölluð 8.
 flokkur (seria) bankavaxtabréfa hennar. Öll upphæð þeirra má ekki
 fara fram úr 4 miljónum króna. Upphæð bankavaxtabréfanna skal tal-
 in í gjaldegnum peningum, og skulu brjefin samin eftir fyrirmynd,
 er bankastjórnin ákveður. Fjármálaráðherra og bankastjórar Lands-
 bankans rita undir þau. Í bankavaxtabréfunum skal vera útdráttur
 úr reglugerð þessari að minsta kosti á íslensku og dönsku. Upphæðir
 þeirra skulu vera 5000, 1000, 500 og 100 kr., og skal hver flokkur hafa
 sjerstakt bókstafseinkenni, og hvert vaxtabréf vera tölusett. Telja má
 upphæðir bankavaxtabréfanna einnig í útlendri mynt samhliða íslensku
 krónumyntinni. Ásamt bankavaxtabréfunum skal afhenda stofna
 (talons) með vaxtamiðum til 20 ára að minsta kosti, og þegar hinn
 síðasti liður þeirra er fallinn í gjalddaga og innleystur, skal gefa út
 nýjan stofn með vaxtamiðum jafnframt og hinum eldra stofni er
 skilað aftur.

Aldrei má gefa meira út af bankavaxtabréfum, en sem nem-
 ur fjárhæð þeirri, er veðdeildarflokkurinn á í veðskuldabréfum.

3. gr.

Auk veðskuldabréfa þeirra, sem veðdeildarflokkurinn fær frá
 lántakendum, skal trygging fyrir honum vera:

- 1) Varasjóður veðdeildarflokksins.
- 2) Sameiginleg (solidarisk) ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10 %
 (sbr. 9. gr.).
- 3) Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð,
 sem að ofan er greint.

4. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða
 samkvæmt árlegum reikningsskilum veðdeildarflokksins.

5. gr.

Af bankavaxtabréfunum skal á ári hverju svara í vöxtu 5 %, er
 greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, með helmingi upphæðar í

hvort skifti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir í Landsbankanum í Reykjavík, og við þá banka erlendis, er bankastjórnin ákveður og auglýsir með 3 mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaðinu, í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Sömuleiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð. 80 11. okt.

6. gr.

Veðdeildarflokkurinn er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hann rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð, til afnota fyrir sjálfan sig.

7. gr.

Fje veðdeildarflokksins má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð í kaupstöðum og verslunarstöðum, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu vátryggðar í vátryggingarstofnun, er bankastjórnin tekur góða og gilda. Lánsupphæðin má ekki fara fram úr $\frac{3}{5}$ af virðingarverði fasteignarinnar.

Þegar veðdeildarflokkurinn tekur jarðir að veði, skal virða jarðarhúsin sjer og jörðina sjer í lagi. Öll önnur hús skal einnig virða sjerstaklega og þau vátryggð, ef verð þeirra á að koma til greina við lánveitingar gegn veði í eigninni.

Heimilt er Landsbankanum, á kostnað lántakanda, að annast vátryggingu á húsum utan Reykjavíkur, sem veðsett eru veðdeildarflokksnum, að svo miklu leyti, sem hús í sveitum eru eigi í innlendri brunaábyrgð, sem bankastjórnin tekur gilda.

Ef veitt eru bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán gegn veði í eignum og tekjum þeirra, þarf samþykki atvinnumálaráðherra til lánveitingarinnar.

8. gr.

Eignir þær, er veðdeildarflokkurinn tekur að veði, skulu tveir óvilhallir menn, dómkvaddir eða tilnefndir af hlutaðeigandi lögreglustjóra, þeir er nauðsynlega þekkingu hafa á slíku, virða á kostnað lánþega. Þó getur stjórn Landsbankans, þegar henni eftir atvikum finst ástæða til þess, sjálf nefnt til menn þá, er virða skulu. Ennfremur getur hún krafist þess, að hreppsnefnd eða bæjarstjórn, er í hlut á, samþykki virðinguna. Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir bestu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær

80 með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, hvort heldur eru skattar eða af-
 11. okt. gjöld. Í virðingargjörðunum skal eignunum ítarlega og greinilega lýst. Sje það jarðeign, skal tilgreina dýrleika hennar, hve mörg kúgildi henni fylgi, upphæð afgjaldsins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram alt það, er lýtur að ásigkomulagi jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygginga á jörðinni sje varið og önnur sjerstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemdum af vatnagangi, sjávargangi, skriðum, sandfoki o. fl. Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæmlega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi í henni eru, telja til alt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járneldstór o. fl., efni það er byggingarnar eru bygðar úr, og að svo miklu leyti sem unt er gæði þess og ennfremur aldur bygginganna og viðhald. Að lokum skal í virðingargjörðinni tekið fram, hve stór lóð sú sje, er húseigninni fylgir, og hvernig ásigkomulag hennar sje.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum skal kaupverðs hennar getið.

Lántakandi skal að minsta kosti á hverjum 5 ára fresti, meðan lánið stendur, sýna skírteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því að veðið hafi ekki rýrnað í verði svo að veðdeildarflokknum geti verið nein hættu búin. Láti lántakandi farast fyrir að senda stjórn Landsbankans þetta skírteini, má hún láta skoðunargjörð af innanhjeraðsmönn-um fara fram á kostnað lántakanda.

9. gr.

Lántakendur skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum, ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar veðdeildarflokks þessa, þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka hvenær sem varasjóður flokksins eigi nægir til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til ríkissjóðsábyrgðarinnar skal jafna niður á alla lántakendur veðdeildarflokksins aukagjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, alt að 10%, til að bæta skaðann. Niðurfjöfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við upphæð lánanna. Eftir ákvörðun stjórnar Landsbankans má skifta greiðslu þessari niður á fleiri en eitt ár.

Verði þörf á að grípa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbindingum veðdeildarflokksins, skal endurborga það án vaxta þegar hagur flokksins leyfir það.

10. gr.

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán, sem veðdeild-

arflokkurinn veitir, skal vera 300 krónur, og skulu lán jafnan standa á hundraði króna. Lánstíminn má vera alt að 40 árum sje veðið jarð- eign, vandað steinsteypuhús, eða steinhús, og alt að 30 árum, sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjar-, sýslu- eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum. 80
11. okt.

11. gr.

Lán þau, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxtabrjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að krefjast, að bankastjórnin annist um að koma þeim í gjaldgenga peninga endurgjaldslaust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir og verðfall. Veðdeildarflokkurinn hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabrjefin, eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa flokksins fyrirfram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr veðdeildarflokknum verða þeir að fullnægja þeim skilmálum, er nú skal greina:

- a. Útvega virðingargjörð samkvæmt því, sem segir í 8. gr.
- b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmálabókunum, um hvort nokkur veðskuld eða önnur eignabönd hvíli á eigninni, og hver þau sjeu, svo það sjáist, að þau sjeu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett veðdeildinni með 1. veðrjetti.
- c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sje það eigi unt, þá vottorð hans um að eignin sje vitanlega eign hans.
- d. Sje að ræða um lán hrepps-, sýslu- eða bæjarfjelaga, skal leggja fram samþykki hlutaðeigandi stjórnarvalda til lántökunnar, og skýrslu um efnahag þeirra (fjárhagsreikning).
- e. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið og sje útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- f. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalds um, hverjir sjeu í sveitarstjórn, sýslunefnd eða bæjarstjórn þeirri, er leitar lánsins.

13. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins. Heimilt er lántakanda að greiða lántökugjaldið í tvennu

80 eða fernu lagi, eftir því, er um semst við bankastjórnina. Sje lán endur-
 11. okt. borgað að öllu leyti áður en lántökugjaldið er að fullu greitt ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins um leið og lánið er endurgreitt.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildarflokknum, skal kaupandi, þegar um leið og kaupin gerast, tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið borgað aftur að öllu eða nokkru leyti.

14. gr.

Vilji einhver, sem keypt hefir veð, taka að sjer skuld við veðdeildarflokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi eigandi taki lánið að sjer, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir Landsbankastjórninni og taka lánið að sjer.

15. gr.

Lánum þeim, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist.

En þá er bankastjórninni heimilt, að telja eftirstöðvar láns komnar í gjalddaga undir eins án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði lánsskilmálanna, t. d.:

- a. Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd á rjettum gjalddaga.
- b. Ef veðið gengur svo úr sjer, að það eigi lengur er svo tryggjandi, sem vera skal.
- c. Ef skuldunautur heldur eigi vátrygðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda veðdeildinni kvittun hlutaðeigandi vátryggingarfjelags fyrir iðgjaldinu í tæka tíð.
- d. Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sjer lán.

16. gr.

Skuldunautar veðdeildarflokksins skulu 1.—14. október ár hvert greiða vexti, afborganir og tillög til stjórnarkostnaðar og varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð á hverjum gjalddaga. Sjerhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal teljast veitt á næst undanförnum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til stjórnarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í, til næsta gjalddaga (1. oktbr.).

Tillag til stjórnarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}$ af hundraði á 80 ári af upphæð lánsins, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga, vextirnir 11. okt. eru 5 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma.

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi án undangenginnar uppsagnar greiða aukaafborganir, sem þó standa á hundrað krónum eða endurborga lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxtabrjefum 8. veðdeildarflokks eftir ákvæðisverði þeirra. Lögsmættar skulu greiðslur þessar teljast, sjeu þær komnar til veðdeildarinnar fyrir 15. október. Á öðrum tímum árs má borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sje veðdeildinni að skaðlausu.

18. gr.

Sjerhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 1. nóvember borgað árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvexti af nefndum gjöldum greiða 1 af hundraði fyrir hvern mánuð frá 1. október til borgunardags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, teljast sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabrjef þau, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með, og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherrann til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Auglýsinguna skal birta þrisv. í blöðum þeim og ritum, er 5. gr. ræðir um. Veðdeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabrjef flokksins í stærri stíl en hjer segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga og er eigi skylt að greiða neina vexti af höfuðstólnum upp frá því. Útborgun fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

80

11. okt

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð veðdeildarflokksins, sje þess ekki vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

22. gr.

Nú glatast bankavaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaðinu og í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabrjef með sömu upphæð, sem það er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur veðdeildarflokknum.

Um ógilding annara glataðra bankavaxtabrjefa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má ekki frammar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins, ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu veðdeildarinnar, og skal svo innan loka næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Hljóti veðdeildarflokkurinn að taka að sjer veð, og hafi það eigi selst innan árs frá því hann tók það að sjer, skal á fyrsta árlega gjalddaga næst eftir draga inn og ónýta jafnmikla upphæð bankavaxtabrjefa þeirra, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út. Heimilt er þó að jafna inndrætti þessum á 2 eða 3 ár. Síðan á varasjóðurinn eignina.

25. gr.

Þegar lán eru komin í gjalddaga (sbr. 15. gr.), hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms, sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárforráð ómyndugra 18. febrúar 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildarflokknum út til eignar, ef þörf er á.

Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti. 80
11. okt.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því að skuldin sje rjett, og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu og öllum málskostnaði að skaðlausu. Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fram fara á skrifstofu uppboðshaldara.

26. gr.

Fje ómyndugra manna, og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef veðdeildarflokksins, en þó eigi herra verði en skráðu gangverði og aldrei herra en ákvæðisverð þeirra er.

27. gr.

Veðdeildarflokknum skal stjórnað af stjórn Landsbankans. Ákvæði þau, sem sett eru í lögum nr. 14, 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka, 28. og 30. gr., lögum nr. 2, 12. janúar 1900, um breyting á þeim lögum, 3. gr. 1. málsgrein, og lögum nr. 55, 28. nóvbr. 1919, um breyting á sömu lögum, skulu einnig gilda um veðdeildarflokkinn, stjórn hans, endurskoðendur og reikningsskil.

Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar, má greiða alt að 12000 kr. á ári fyrir flokkana.

28. gr.

Endurskoðunarmenn Landsbankans skulu hafa vakandi auga á, að veðdeildinni sje stjórnað samkvæmt ákvæðum þeim, sem sett eru fyrir henni, og skulu þeir því einkum gefa gaum að því, sem hjer segir: Þeir skulu hafa gætur á, að aldrei sje í veltu bankavaxtabrjef, er nemi stærri upphæð samtals en heimilað er með 2. og 19. gr.; þeim ber að yfirfara skjöl hvers láns, sem veitt er, til þess að sjá um, að haldin sjeu ákvæði þau, er sett eru fyrir útláni; þeir skulu hafa stöðugt eftirlit með því, að bankavaxtabrjef þau, er ræðir um í 23. gr. sjeu þannig ónýtt, að ekki sje framar hægt að setja bankavaxtabrjefið eða vaxtamiða þess í veltu; þeir skulu að lokum, að minsta kosti einu sinni á ári, sannreyna, að heimaþje veðdeildarinnar og veðskuldabrejef m. m. sjeu fyrir hendi.

80

11. okt

29. gr.

Sjerstakan reikning skal halda yfir 8. flokk bankavaxtabrjefanna, enda sje þeim til tryggingar sjerstakur varasjóður og skulu í hann renna tekjur veðdeildarflokksins.

30. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett verða til að halda áfram veðlána-starfseminni eftir að lokað er síðasta flokki samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóður milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

31. gr.

Veðdeildin tekur að sjer að gefa út bankavaxtabrjef 8. flokks.

32. gr.

Ákvæði þessarar reglugjörðar snerta að engu leyti reglugjörðir þær fyrir veðdeild Landsbankans, sem staðfestar voru 15. júní 1900, 21. apríl 1903, 5. júlí 1905, 1. apríl 1906, 20. október 1909, 7. maí 1914, 20. júlí og 15. október 1926 og 7. október 1927, nje heldur bankavaxtabrjef þau, sem gefin eru út samkvæmt þeim.

Reykjavík, 11. október 1928.

Stjórn Landsbanka Íslands.

Georg Ólafsson. Magnús Sigurðsson. L. Kaaber.

Framanrituð reglugjörð staðfestist hjermeð.

Fjármálaráðuneytið, 11. október 1928.

Magnús J. Kristjánsson.

Gísli Ísleifsson.

OPIÐ BRJEF**81**

21. des.

**er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar
föstudaginn 15. febrúar 1929.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt stjórnarskrá konungsríkisins Íslands 18. maí 1920, allramildilegast höfum ákveðið að láta Alþingi koma saman til reglulegs fundar föstudaginn 15. febrúar 1929.

Um leið og Vjer birtum þetta, bjóðum Vjer öllum þeim, sem setu eiga að hafa á tjeðu Alþingi, að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og verður þar þá sett Alþingi eftir að guðsþjónustugjörð hefir farið fram í dómkirkjunni.

Gefið á Amaliuborg, 21. desember 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

KONUNGSBRJEF**82**

21. des.

um setning Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem forsætisráðherra Vorum umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er koma á saman til reglulegs fundar föstudaginn 15. febrúar 1929.

Gefið á Amaliuborg, 21. desember 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

83
21. des.

REGLUGJÖRÐ

fyrir

Landsbanka Íslands.

I. KAFLI.

Skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun í eign ríkisins og ber ríkissjóður ábyrgð á skuldbindingum hans á þann hátt, er segir í 1. gr. laga um Landsbanka Íslands nr. 10, 15. apríl 1928.

2. gr.

Bankinn starfar í þrem deildum með aðgreindum fjárhag, og nefnast þær seðlabanki, sparisjóðsdeild og veðdeild. Skal halda algerlega aðgreindum varasjóðum og öðrum eignum, útlánnum, innlánnum, bókfærslu og reikningshaldi hverrar deildar fyrir sig.

II. KAFLI.

Um seðla bankans.

3. gr.

Seðlabankinn hefir einkarjett til að gefa út bankaseðla eða annan gjaldmiðil, sem komið geti í stað mótaðra peninga og getur gengið manna í milli í stað bankaseðla, með þeirri einni takmörkun, er leiðir af lögum nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjár- auka o. fl.

Ráðherra sá, er með bankamál fer, ákveður útlit seðlanna og lögun eftir tillögum bankaráðs.

4. gr.

Tegundir seðlanna skulu vera fimm: 500 kr., 100 kr., 50 kr., 10 kr. og 5 kr., og sjer bankaráðið um prentun þeirra.

5. gr.

Á hvern seðil skal prenta númer, svo og nafn formanns bankaráðsins og eins bankastjórans eftir eigin handskrift.

6. gr.

83

21. des.

Bankaráðið lætur telja seðlana, sem koma úr prentun. Skal búa um seðlana í böggla og rita um í bók þannig, að ætíð megi sjá af hlaupanúmeri og ártali, hver síðast taldi í hvern seðlaböggul.

7. gr.

Bankastjórarnir eða sá þeirra, sem bankaráðið felur það á hendur, skal sjá um, að altaf sje til nægur forði seðla af öllum tegundum.

8. gr.

Seðlarnir og það, er seðlagjörðinni viðvíkur, skal geymt í hirslu, sem eigi verður opnuð nema með 2 mismunandi lykllum, og skal einn bankastjóranna geyma annan lykilinn, en aðalfjehirðir hinn.

Í hvert skifti sem seðlar eru settir í umferð eða teknir úr umferð til ónýtingar, skal það ritað í bók af bankastjóra eða manni, sem framkvæmdarstjórnin felur það, og undirskrifar aðalfjehirðir, ef út er tekið, en bankastjóri, ef inn er sett.

9. gr.

Einu sinni á hverjum ársfjórðungi skulu endurskoðendur rannsaka seðlafúlguna ásamt bankastjóra, og gefa bankaráðinu skýrslu um skoðunina.

10. gr.

Seðlabankinn innleysir skemda seðla eftir þeim reglum, að fyrir minna en $\frac{1}{4}$ úr seðli skal ekkert greiða, $\frac{1}{4}$ úr seðli skal greiða með $\frac{1}{4}$ verðs, $\frac{1}{2}$ seðil skal greiða með hálfvirði og $\frac{3}{4}$ úr seðli með þrem fjórðu verðs. Vanti minni á seðilinn en fjórða hluta, skal leysa hann inn með fullu verði.

Seðlar, sem eru svo skaddaðir, að vatnsmerkið í pappírnum sjest eigi, verða eigi innleystir.

Í vafatilfellum má senda skaddaða seðla til bankastjórnarinnar, til þess að hún ákveði, hvað greiða megi fyrir þá.

11. gr.

Ónýting útslitinna og ógildra seðla fer fram eftir þeim reglum, sem bankaráðið setur, og eftir skrá. sem framkvæmdarstjórnin lætur fylgja þeim.

83
21. des.

III. KAFLI.

Störf seðlabankans.

A. *Um skifti á gulli og seðlum og kaup og sölu á gulli.*

I. *Þegar seðlarnir eru innleysanlegir.*

12. gr.

Fyrir gullpeninga, sem gjaldgengir eru hjer á landi, verða látnir seðlar bæði við aðalbankann og útibúin.

13. gr.

Seðlabankinn í Reykjavík kaupir gull fyrir 2480 kr. hvert kílógram af skíru ómyntuðu gulli að frádregnum $\frac{1}{2}\%$ í myntgerðarkostnað.

14. gr.

Seðlabankinn selur einnig ómyntað gull eftir reglum, sem framkvæmdarstjórnin ákveður í hvert einstakt skifti.

15. gr.

Erlenda gullpeninga, sem eigi eru gjaldgengir í ríkinu, kaupir bankinn eftir reglum, sem framkvæmdarstjórnin setur.

16. gr.

Við seðlabankann í Reykjavík skal innleysa seðla þá, sem hann hefir gefið út, ef þess er krafist, með ákvæðisverði þeirra í löglegri, gjaldgengri gullmynt, enda samsvari upphæð seðlanna heilli tölu gullmynta, en í skiftimynt, ef upphæðin er minni.

17. gr.

Framkvæmdarstjórnin sjer um, að nægilegt af gjaldgengri gullmynt sje altaf fyrirbyggjandi í þessu skyni.

II. *Þegar seðlarnir eru eigi innleysanlegir.*

18. gr.

Bankaráðið setur reglur um kaup og sölu á gulli, en það getur aðeins átt sjer stað við aðalbankann í Reykjavík.

B. *Dálk- eða hlaupareikningsviðskifti.*

19. gr.

Hver sá, sem vill byrja dálk- eða hlaupareikningsviðskifti við bankann, skal semja um það við framkvæmdarstjórnina.

20. gr.**83**

Sá, sem leggur inn á dálk eða í hlaupareikning, fær lausa 21. des. kvittun fyrir fjenu, tvíritaða, ef hann óskar þess.

21. gr.

Menn geta fengið fje, sem þeir eiga á dálk eða í hlaupareikningi, útborgað eftir skriflegri beiðni, samkvæmt tjekkávísun eða eftir símskeyti, sem svo tryggilega sje gengið frá, að sú útborgun sje áhættulaus fyrir bankann, t. d. þegar undirskrift hins rjetta hlutað-eiganda hefir verið staðfest af símanum á venjulegan hátt.

22. gr.

Enginn má gefa ávísun á meira fje en hann á inni á dálk eða í hlaupareikninigi, nema öðruvísi sje um samið.

23. gr.

Bankinn selur innstæðueigendum tjekkávísanabækur til afnota við ávísanir á innstæðu og fær samtímis sýnishorn af undirskrift hlutað-eiganda til samanburðar. Komi það fyrir, að fölsk ávísun sje greidd af bankanum, ber sá skaðann sem fjeð á, nema um sje að kenna augljósu gáleysi bankans.

24. gr.

Í tjekkávísun, sem gefin er út á innstæðu á dálk eða í hlaupareikningi, verður upphæðin að vera tilgreind með tölustöfum og bókstöfum. Sje þess ekki gætt, þá er bankinn eigi skyldur til að útborga ávísunarupphæðina. Sje fjárhæðin tilgreind öðruvísi með tölustöfum en bókstöfum, þá gildir minni upphæðin.

25. gr.

Bankaráð og framkvæmdarstjórn ákveða, hvort taka skuli við ákveðnu fje á dálk eða í hlaupareikning, og hvort greiða skuli vexti af því fje, sem tekið er við. Með einfaldri fundarsamþykkt getur þó bankaráðið falið framkvæmdarstjórninni einni að taka ákvarðanir um þetta, þegar ekki er um stórfje að ræða, og framkvæmdarstjórninni þykir ekkert grunsamlegt við ráðstöfunina.

26. gr.

Heimilt er hverjum að sjá hlaupareikning sinn í bókum bankans, og einnig umboðsmanni hans, en varast verður, að hann sjái reikning annara manna.

C. Geymslufje.

27. gr.

Seðlabankinn getur tekið á móti fje til geymslu um lengri eða skemri tíma, og fer um það eftir samningum við framkvæmdarstjórnina.

D. Lánveitingar.

a. Almenn ákvæði.

28. gr.

Útlánsstarfsemi seðlabankans og öðrum störfum hans skal hagað svo, að sem best samrýmist höfuðtilgangi hans, að halda gjald-eyri landsins í stöðugu verði og koma í veg fyrir eða draga úr truflunum í peningamálunum. Skal fje hans því, að svo miklu leyti, sem því er varið til útlána, komið fyrir í stuttum lánum, helst viðskiftavíxlum, sem greiðast fljótt, enda sje þess vandlega gætt, að öll slík lán sjeu vel trygg. Jafnframt skal leggja áherslu á, að útlánsstarfsemi seðlabankans verði framleiðslunni og nauðsynlegum viðskiftum að sem mestum notum, en lán, sem vænta má, að nota eigi til djarfsýslu eða annarar óheilbrigðrar starfsemi, skulu alls ekki veitt.

b. Víxlakaup innanlands.

29. gr.

Víxlar, tjekkar, ávísanir og önnur verðbrjef, er bankinn kaupir, skulu vera greinilega samin, og skulu hlutaðeigendur kosta kapps um, að þau sjeu óblettud eða óflekkuð og án leiðrjettinga.

Pegar bankinn kaupir eða selur verðbrjef, er hljóða um erlenda peninga, skal verð brjefanna jafnan reiknað í íslenskum peningum.

Hvert það verðbrjef, er bankinn kaupir, á að vera framselt honum skriflega um leið og kaupin eru afgreidd.

30. gr.

Enginn víxill, sem er keyptur, má vera með lengri gjaldfresti en 6 mánuðum, og eigi má endurnýja víxil um meir en 6 mánuði samtals; þó má kaupa víxla með 12 mánaða gjaldfresti, sjeu þeir tryggðir með nægu handveði eða fasteignaveði.

31. gr.

Pegar víxill hefir verið afsagður, skal bankinn venjulega taka út stefnu í víxilmáli innan 10 daga, þegar samþykkjandi og allir ábyrgðarmenn eru búsettir í Reykjavík, en ella í síðasta lagi innan 40 daga.

c. Reikningslán.

83

21. des.

32. gr.

Seðlabankinn getur veitt reikningslán með tryggingu í handveði eða fasteignarveði. Slík lán skulu vera uppsegjanleg með eigi lengri en 3 mánaða fyrirvara.

33. gr.

Veðið skal vera fulltryggilegt og lánið veitt með því skilyrði, að annaðhvort sje hægt að heimta viðbótartrygging, ef veðið rýrnar svo, að þess álítist þörf, eða þá afborgun af láninu, þótt gjalddagi sje eigi kominn.

34. gr.

Vexti skal reikna eftir því, sem um semur, og þó sá, sem reikningslánið hefir, hafi um stund borgað meira í reikning sinn en láninu nemur, fær hann enga vexti af þeirri inneign, nema sjerstaklega sje um það samið.

35. gr.

Fyrir innborgunum skal gefa kvittun annaðhvort lausa eða í bók, en útborganir geta farið fram eftir brjefum, tjekkom eða ávísunum, sem verða að hljóða á nafn, ennfremur má borga út eftir símkeyti, á þann hátt, er segir í 21. gr.

d. Lán gegn handveði.

36. gr.

Bankinn lánar fje gegn handveði, svo sem arðberandi áreiðanlegum verðbrjefum og öðrum þeim munum, sem framkvæmdarstjórnin tekur gilda og sjer bankanum fært að geyma.

Ennfremur má veita lán um stuttan tíma gegn tryggingu í vátrygðum verslunarvörum, sem bankanum eða trúnaðarmönnum hans eru afhentar sem handveðstrygging, eða vörum samkvæmt farmskírteini eða geymsluskírteini, sem bankanum er afhent og framselt.

e. Ábyrgðir.

37. gr.

Bankinn getur tekist á hendur ábyrgðir um stuttan tíma utan lands og innan, gegn tryggingum, jafngóðum og um lán væri að ræða.

83
21. des.

f. Kaup og sala á útlendum víxlum.

38. gr.

Seðlabankinn kaupir og selur tryggja víxla, tjecca og ávísanir á útlönd. Kaup- og sölu-gengi ákveður framkvæmdarstjórnin og setur nánari reglur um slíka verslun.

g. Kaup á verðbrjefum.

39. gr.

Seðlabankinn kaupir skuldabrijf ríkja og bæjar- og sveitar-fjelaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbrjef og selur aftur, þegar ástæða er til.

40. gr.

Halda skal skrá yfir hin keyptu verðbrjef með auðkennum, upphæðum og gjalddögum, og skal dagurinn tilgreindur, þegar þau eru keypt eða seld.

41. gr.

Þess skal nákvæmlega gætt, að útdregin skuldabrijf eða brjef, sem sagt hefir verið upp, og áfallnir vextir sjeu innheimtir á rjettum gjalddaga.

42. gr.

Hlutabrijf má bankinn eigi kaupa nema í umboði annara.

h. Inneignir bankans erlendis.

43. gr.

Framkvæmdarstjórn og bankaráð ákveða, í hvaða erlendum bönkum seðlabankinn hefir inneignir og gætir þess að velja aðeins til þess þær bankastofnanir, sem njóta almenns trausts og telja má vafalaust tryggja og áreiðanlegar. Auk þess þarf samþykki ráðherra að koma til, ef inneignirnar eiga að teljast hluti af gullforðanum.

i. Innheimta.

44. gr.

Seðlabankinn má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hjerlendis og erlendis.

IV. KAFLI.

83

21. des.

Reikningur og endurskoðun.

45. gr.

Ársreikningur seðlabankans, sem miðast við almanaksárið, skal saminn og birtur í stjórnartíðindunum í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok, en yfirlit yfir hag bankans skal birta við hver mánaðamót. Skal reikningurinn svo mikið sundurliðaður, að hann sýni glögga mynd af hag bankans.

46. gr.

Landsbankanefndin kýs 2 bókhaldsfróða endurskoðendur og skulu þeir rannsaka reikning seðlabankans og reikninga hinna annara deilda bankans og bera saman við bækurnar og við sjóð bankans og eignir. Sjálfar bækurnar og færslu á þeim skulu þeir einnig rannsaka, svo að þeir sjeu þess fullvissir, að bókhaldið sýni rjetta mynd af því, sem fram hefir farið.

Ef þeir verða þess varir, að vanræksla eigi sjer stað í einhverju eða að nauðsynlegar endurbætur þurfi að gjöra, þá eiga þeir að benda bankaráðinu á það og gjöra uppástungur um endurbæturnar.

47. gr.

Allar leiðrjettingar eða breytingar í bókum bankans skulu þannig gjörðar að glöggt sjáist, hvað þar hefir staðið upphaflega.

48. gr.

Endurskoðendurnir skulu að minsta kosti tvisvar sinnum á ári fyrirvaralaust sannreyna hvort eignir bankans sjeu fyrir hendi. Auk þess skulu þeir á sama hátt á óákveðnum tíma, og að minsta kosti einu sinni á mánuði, rannsaka hjá þeim starfsmönnum bankans, sem hafa fje undir höndum, hvort það fje er í sjóði hjá þeim, sem á að vera í þeirra vörslum. Ennfremur skal samskonar rannsókn fara fram í öllum útibúum bankans fyrirvaralaust, að minsta kosti einu sinni á ári. Skulu endurskoðendur framkvæma þá rannsókn til skiftis eftir ákvörðun bankaráðsins.

49. gr.

Sjerstök endurskoðunardeild skal framkvæma hina daglegu endurskoðun í Landsbankanum, og ræður bankaráðið starfsmenn hennar.

Endurskoðunardeild þessi vinnur starf sitt samkvæmt reglugjörð, sem bankaráðið setur, og í samvinnu við endurskoðendur þá,

83 er landsbankanefndin kýs, þannig, að þeir geti notfært sjer hina dag-21. des. legu endurskoðun deildarinnar.

50. gr.

Laun hvors endurskoðenda skal vera 2000 kr., auk dýrtíðar-uppbótar.

V. KAFLI.

Sparisjóðsdeild bankans.

51. gr.

Sparisjóðsdeild bankans tekur við fje til ávöxtunar með sparisjóðskjörum, minst 1 kr. í senn. En þó er deildin eigi skyld að taka við stórfje, þegar framkvæmdarstjórnin álítur það óhaganlegt fyrir bankann.

52. gr.

Þegar innstæðan nemur minst 5 kr., reiknast vextir af heilum krónum frá og með næsta degi eftir að fjeð er lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aorum.

Vextir reiknast til 31. desember ár hvert og leggjast þá þegar við höfuðstólinn. Af upphæðum, er nema 1000 krónum eða þar yfir, er bankinn eigi skyldur að greiða vexti, þegar upphæðir þessar standa skemur en 2 mánuði í bankanum.

53. gr.

Af fje, sem bankinn ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar framkvæmdarstjórnin sjer sjer það fært, en heimta má, að upphæðum frá 1000—3000 kr. sje með viku fyrirvara sagt upp, og upphæðum þar yfir með 2 mánaða fresti.

Án 2 mánaða uppsagnarfrests er bankinn eigi skyldur að borga meira en 5000 kr. á mánuði hverjum úr sömu viðskiftabók.

54. gr.

Þeim, er í fyrsta sinn leggur inn fje með sparisjóðskjörum, er fengin viðskiftabók, sem hann greiðir 50 aura fyrir. Framkvæmdarstjórnin ákveður, hvort sú borgun er tekin fyrirfram eða þegar bókin er útskrifuð eða ónýtt.

Í hvert skifti, sem fje er lagt inn eða tekið út úr sparisjóði, skal það um leið vera ritað í viðskiftabókina. Þó má í sjerstökum tilfellum taka við fje án þess bókin sje sýnd, gegn kvittun bókara og fjehirðis.

Heimilt er að stofna sjerstaka deild við sparisjóðinn þar sem **83**
taka má við innlögum og ávísa á innstæðuna, án þess viðskiftabókin 21. des.
sje sýnd. Skulu slík innlög og útborganir færast í viðskiftabókina,
þegar hún er næst sýnd í bankanum. Viðskiftabækur við þá deild skulu
greinilega bera með sjer, að gefa megí út ávisanir á innstæðuna.

Fyrir innlögum og útborgunum kvittar bókari og fjehirðir í
viðskiftabókina, og er það full sönnun fyrir greiðslunni.

Það er eigi á ábyrgð bankans, þótt handhafi viðskiftabókar
hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til að fá útborgað
fje það, er viðskiftabókin hljóðar um eða eitthvað af því. Um falskar
ávisanir á sparisjóðsinnstæður gilda ákvæði 23. gr.

Vexti skal innfæra í viðskiftabækurnar þegar þær í fyrsta
skifti eftir 14. jan. ár hvert eru sýndar í bankanum. Framkvæmdar-
stjórnin löggildir viðskiftabækurnar eða þeir starfsmenn bankans, sem
bankaráðið gefur umboð til þess.

55. gr.

Glatist viðskiftabók, ber eiganda að snúa sjer til framkvæmdar-
stjórnarinnar, er annast um, að handhafa hennar verði stefnt sam-
kvæmt 50. gr. laga um Landsbanka Íslands nr. 10, 15. apríl 1928.
Kostnaðinn greiðir eigandinn.

56. gr.

Framkvæmdarstjórninni er heimilt að segja lausu fje, sem er á
vöxtum í bankanum með sparisjóðskjörum, með 3 mánaða fresti. Skal
annaðhvort rita uppsögnina í viðskiftabókina eða gefa út auglýsingu um
hana, er sje birt í því blaði Reykjavíkur, er stjórnarvalda auglýsingar
skulu birtar í, og að minsta kosti í 2 öðrum blöðum.

Eftir gjalddaga eru engir vextir greiddir af því, sem uppsagt er.

57. gr.

Ef eigandi að innstæðufje hvorki leggur inn nje tekur út í 15
ár samfleytt, verður hætt að greiða vexti af því, og verður þá með aug-
lýsingu, er skal birt með missiris fyrirvara á þann hátt, sem segir í
55. gr., skorað á eiganda að hirða fjeð. Gefi hann sig ekki fram áður
en fresturinn er liðinn, er viðskiftabók hans ógild, en fjeð ásamt vöxt-
unum rennur í bankann; þó má framkvæmdarstjórnin greiða fjeð, að
meira eða minna leyti, ef rjettur eigandi gefur sig fram innan 5 ára
og bankaráðið leyfir.

58. gr.

Mönnum verða eigi gefnar upplýsingar um eignir annara í
bankanum nema skylt sje að lögum.

83

21. des.

59. gr.

Sá, er tekið hefir alt út úr viðskiftabók sinni, skal skila henni í bankann; sje bók útskrifuð, fær hann aðra bók ókeypis, ef hann vill halda viðskiftunum áfram.

60. gr.

Ennfremur er sparisjóðsdeildinni heimilt að taka fje til ávöxtunar eftir sjerstökum samningi í hvert skifti og gefa viðtökuskírteini fyrir fjenu.

61. gr.

Sparisjóðsdeildinni er heimilt að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, hvort sem greiðsla á að fara fram innan lands eða utan.

62. gr.

Auk þess skal deildinni heimilt að veita lán gegn tryggingu með 1. eða 2. veðrjetti í jarðeignum, þar á meðal ræktuðum erfðafestulöndum með húsum, og húseignum með lóð í kaupstöðum eða verslunarstöðum.

63. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr sparisjóðsdeildinni gegn fasteignarveði, verða þeir að fullnægja þeim skilmálum er nú skal greina:

a. Útvega virðingargjörð samkvæmt eftirfylgjandi:

Eignir þær, er setja skal að veði, skulu 2 óvilhallir menn, er hlutaðeigandi lögreglustjóri skipar til þriggja ára í senn fyrir hvern hrepp eða kaupstað — og 1 til vara —, virða á kostnað lánbeiðenda. Bankinn leggur til eyðublöð fyrir virðingargjörðir.

Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir bestu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, sköttum eða afgjöldum.

Í virðingargjörðinni skal eignunum ítarlega og greinilega lýst, og fram tekin öll þau atriði, kostir og gallar, er áhrif geta haft á verðmætið.

Sje það jarðeign, skal tilgreina fasteignarmat hennar, hve mörg kúgildi fylgi henni, upphæð afgjaldsins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram alt það, er lýtur að ásigkomulagi jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygginga á jörðinni sje varið, og önnur sjerstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemdum af vatnagangi, skriðum, sandfoki, snjóflóði o. fl.

Þess skal getið, hver hús eru á jörðinni og hvað þau sjeu virt 83
hvert fyrir sig, og eins skal tekið fram virðingarverð jarðarinnar sjálfr- 21. des.
ar, án húsa.

Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæmlega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi í henni eru, telja til alt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járneldstór o. fl., efni það, er byggingarnar eru byggðar úr, og að svo miklu leyti sem unt er, gæði þess, og ennfremur aldur bygginganna og viðhald, og ef kvaðir nokkrar eru á þeim.

Að lokum skal í virðingargjörðinni tekið fram, hve stór lóð sú sje, er húseigninni fylgir, og hvernig ásigkomulag hennar sje.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum svo kunnugt sje, skal skýrt frá hvað gefið hefir verið fyrir hana síðast.

Til þess að hús í kaupstöðum og verslunarstöðum sjeu tekin að veði, útheimtist, að þau sjeu trygð í váttryggingarþjelagi, er framkvæmdarstjórnin tekur gilt. Váttrygging í Bunabótafjel. Íslands skal jafnan tekin gild.

Hús, sem fylgja jörðinni, verða eigi sjerstaklega tekin að veði, enda þótt váttrygð sjeu, nema sjerstakar ástæður sjeu fyrir hendi. Sama er um hús utan kaupstaða og verslunarstaða, sem eigi eru notuð við ábúð á jörðu, eða ræktuðum erfðafestulöndum.

b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmálabókum um, hvort nokkur veðskuld eða önnur eignarhönd liggi á eigninni og hver þau sjeu, svo að það sjáist, að þau sjeu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett bankanum.

c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sje það eigi hægt, þá vottorð hans um, að eignin sje vitanlega eign hans.

d. Ef um váttrygðar eignir er að ræða afhendist bankanum váttryggingarskírteini og

e. kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.

f. Sje um leigulóð að ræða, verður lóðarsamningur að fylgja lánsskjölunum með áritun um, að samrit eða eftirrit sje afhent til þinglýsingar.

64. gr.

Sparisjóðsdeildin lánar fje gegn sjálfsskuldarábyrgð, er framkvæmdarstjórnin álitur fullnægjandi.

65. gr.

Sparisjóðsdeildin veitir einnig reikningslán gegn þeim trygging-

83 um, sem framkvæmdarstjórnin ákveður, og fyrir það tímabil, sem henni
21. des. og lántakanda semur um.

66. gr.

Sparisjóðsdeildin má veita lán gegn veði í eignum og tekjum bæjar- og sýslu- og sveitarfélaga, og gegn ábyrgð þeirra sem slíkra, þegar eftirfylgjandi skilyrði eru fyrir hendi:

a. Leyfi hlutaðeigandi stjórnarvalda (sýslunefndar og stjórnarráðs) til lántökunnar.

b. Fjárhagsreikningur sýslunnar, sveitar- og bæjarfélagsins næsta ár á undan lánbeiðninni.

c. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalda um það, að þeir menn, er annast um lántökuna eða veita umboð til að taka lánið, sjeu rjettir hlutaðeigendur.

d. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sje útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.

67. gr.

Lán gegn fasteign og handveði veitist með afborgun og vöxtum eigi til lengri tíma en 10 ára, nema framkvæmdarstjórnin í sjerstökum tilfellum sjái það hagnað fyrir sparisjóðsdeildina; hún kveður og á um það, hvernig afborgun lánsins sje greidd. Lán gegn sjálfskuldarábyrgð og váttrygðum vörum veitist eigi til lengri tíma en 1 árs í senn.

68. gr.

Ársreikningur sparisjóðsdeildar skal saminn og birtur í stjórnartíðindunum í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok, en yfirlit yfir hagdeildarinnar skal birt við hver mánaðamót.

Útibúin skulu senda mánaðarreikninga sína til aðalbankans svo fljótt sem unt er.

VI. KAFLI.

Veðdeild bankans.

69. gr.

Veðdeild annast útlánsstarfsemi gegn veði í fasteignum á Íslandi, samkvæmt sjerstökum lögum og reglugjörðum.

VII. KAFLI.

83

21. des.

Stjórn bankans.

70. gr.

Yfirstjórn Landsbanka Íslands er í höndum landsbankanefndarinnar, samkv. því er lög ákveðna, og ráðherra þess, sem fer með bankamál. Stjórn bankans að öðru leyti annast bankaráð og framkvæmdarstjórn.

71. gr.

Skifting bankans í deildir skal komast á sem fyrst og skal bókfærslu og reikningum deildanna hagað eftir fyrirlagi bankaráðsins, en kosta skal kapps um, að ætíð sje auðvelt að kynna sjer hag bankans.

72. gr.

Bankaráðið hefir eftirlit með eignum bankans og allri starfsemi, það gengur ríkt eftir því við framkvæmdarstjórnina, að alt fje bankans, áriðandi skjöl og bækur sjeu látnar í eldtrygga trausta skápa. Þegar störfum er lokið hvern dag, og að húsum bankans sje vel viðhaldið og vel farið með alla innanstokksmuni og vjelar.

73. gr.

Bankaráðið skiftir störfum milli hinna 3 bankastjóra og setur þeim erindisbrjef. Skulu allir bankastjórnarnir eða að minsta kosti tveir þeirra að jafnaði vera viðstaddir í bankanum til viðtals á hverjum degi eigi skemur en 2 stundir.

74. gr.

Bankaráðið ákveður, hvenær bankinn skuli vera opinn til afgreiðslu fyrir almenning.

75. gr.

Bankaráðið ákveður ásamt framkvæmdarstjórninni forvexti og útlánsvexti bankans.

Sjerhver almenn vaxtabreyting hjá bankanum skal auglýst í blaði því í Reykjavík, sem flytur stjórnarvalda auglýsingar, og að minsta kosti í tveimur öðrum blöðum.

76. gr.

Framkvæmdarstjórnin segir starfsmönnum bankans fyrir hverjum

- 83** um sig um skyldur þær, sem á þeim hvíla, og störf þau, sem þeir eiga að
21. des. annast, og hefir eftirlit með, að það sje framkvæmt, sem þeim er lagt á herðar.

77. gr.

Allir embættismenn og starfsmenn bankans skulu undirskrifa drengskaparheit um það, að þeir með árvekni og samvisekusemi skuli gegna störfum þeim, sem þeim eru á hendur falin, og eigi gjöra neinum út í frá kunnugt um málefni bankans nje segja frá um viðskifti einstakra manna við hann.

VIII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

78. gr.

Kvittanir frá bankanum eru því aðeins fullgildar, að fjehirðir hafi ritað undir þær, og þeim fylgi áritun bókara um, að þær sjeu athugaðar. Í forföllum þeirra er þó jafn gild kvittun þess eða þeirra, er þeir fela starf sitt í samráði við framkvæmdarstjórnina.

79. gr.

Fjehirðir bankans skal setja tryggingu fyrir fje því, sem honum er trúað fyrir, sem nemi að minsta kosti einum fjórða af því, sem hann má hafa mest í sjóði í eigin vörslum.

Fjehirðir ber ábyrgð á þeim, sem í forföllum hans eða af öðrum ástæðum annast störf, ef eigi er sjeð fyrir að varamennirnir eða aðstoðarmennirnir setji tryggingu, meðan þeir gegna störfum fjehirðis.

80. gr.

Á aðalpeningahirslu bankans skal læsingin vera þannig gjörð, að ekki verði henni lokið upp nema með tveimur lyklum, sem ekki eru eins. Hefir einn bankastjórinn annan lykilinn, en fjehirðir hinn, og verða þeir því ávalt tveir að vera við þegar hún er opnuð.

Þegar eitthvað er tekið úr sjóði eða í hann látið skal það ritað í bók, sem til þess er ætluð.

Skal fjehirðir rita nafn sitt undir, ef úr sjóði er tekið, en bankastjóri, ef í hann er látið.

81. gr.

83

Fjehirði skal fengin önnur fjárhirsla, er hann skal geyma í það 21. des. fje, sem honum er fengið til daglegra þarfa, og hefir hann einn lykil eða lykla að henni.

82. gr.

Allir varalyklar skulu geymdir í hirslum, sem tveir mismunandi lyklar ganga að, svo að aldrei geti einn maður haft aðgang að þeim. Í sjerstökum skáp skal geyma lykla að leigðum bankaboxum, en leigjendunum skal afhenda einn lykilinn að leiguboxum þeirra.

83. gr.

Starfsmenn bankans eru skyldugir til að vinna framyfir venjulegan starfstíma bankans, þegar þess er þörf.

84. gr.

Starfsmennirnir mega ekki án leyfis framkvæmdarstjórnarinnar taka að sjer annð launað starf eða reka atvinnu.

85. gr.

Embættismönnum og starfsmönnum bankans er bannað að gjörast umboðsmenn annara gagnvart bankanum.

86. gr.

Þeir, sem vilja fá lán úr bankanum, skulu beiðast þess skriflega og geta þeir fengið prentuð eyðublöð undir slíkar beiðnir í bankanum. Skriflegs svars við slíkri beiðni verður ekki krafist, og getur enginn, sem synjað er um lán, heimtað, að honum sje gjörð grein fyrir, hverjar ástæður sjeu til synjunarinnar.

87. gr.

Sjerhver skuldunautur bankans má greiða lán það, er hann hefir fengið, alt eða nokkurn hluta þess áður en gjalddagi sá, sem ákveðinn er í skuldabryjefinu er kominn, og fær hann þá endurgoldinn til-tölulegan hluta þeirra vaxta, er hann hefir fyrirfram greitt, af upphæð þeirri, sem hann greiðir fyrir rjettan gjalddaga, en eigi hærri vexti en bankinn á þeim tíma gefur fyrir sparisjóðsinnlög, þó getur framkvæmdarstjórnin breytt til um vaxtagreiðsluna, ef ástæða þykir til. Vaxtaupphæðin skal nema meiru en 3 kr. til þess að endurgreiðsla á vöxtum geti komið til greina.

83

88. gr.

21. des.

Framanskráð reglugjörð er hjer með sett samkvæmt lögum
nr. 10, 15. apríl 1928, á fundi Landsbankanefndar 28. nóv. 1928.

*Halldór Stefánsson,**s. varaformaður.**Hannes Jónsson. Magnús Guðmundsson.*

Framanskráð reglugjörð staðfestist hjermeð.

Fjármálaráðuneytið, 21. desbr. 1928.

Tryggvi Þórhallsson.

Gísli Ísleifsson.